وذكر فإن الذكرى تنفع المؤمنين

انوار المجالس

پښتو

له نويو زياتونو او تخريج سره

مؤلف

حضرت صاحب المرتبت شيخ القرآن والحديث پير طريقت

رهبر شريعت [illegible]

Ketabton.com

خليفه مجاز

حضرت شيخ المشائخ خليفه صاحب داد محمد غزنوي مدظله العالي

جلد سوم

خپرونكى

خانقاه عاليه مجدديه عمريه

ډيره اسماعيل خان

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې کتاب PDF کول خاص دالله {ج}

د رضا الپاره د دې

د هر لوستونکي او فايده اخستونکي د دعا څخه

هيله

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکتاب پېژندنه :

نوم : انوار المجالس .

فرمودات: شیخ القران والحدیث شمس المشائخ خلیفه صاحب الحاج دین محمد مدظله العالیه .

ټولونکی او ترتیب کونکی : مولوي سید محمد عمر فاروقي

کمپوزران : مولوي سید محمد عمر (فاروقي) او طالب العلم (سید) محمد بهار .

دري ځله تصحیح : مولوي سید محمد عمر (فاروقي)

څلورم ځل تصحیح : مولوی ولي محمد (تائب)

دچاپ شمېر او کال : ۲۰۰۰ ټوکه ، ۱۴۳۷ / ربیع الثاني - ۱۳۹۴ کال دلوه .

خپرونکي : خانقاه عالیه مجددیه عمریه (جامعه روح المدارس روحانیه)

واړیکو شمېرې :

افغانستان : ۰۷۷۹۵۰۳۷۰۰ ، ۰۷۷۷۵۵۹۷۹۱ ، ۰۷۷۸۳۳۱۳۹۹

دچاپ ټول حقوق له مؤلف سره خوندي دي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمېره	فهرست	مخ
۱	(٤٢) مجلس / دنعمت دبقاسبب شكرانه او...	۱
۲	دحضرت يونس عَلَيْهِ السَّلَام په قوم راغلی عذاب....	۱
۳	ديوسنت پرېښودل دشكست سبب كيدل	۴
۴	(٤٣) مجلس / دلوړو مقاماتو دحاصلولو طريقې	۱۲
۵	په كوم زړه چې وعظ اونصحيت اثر نه كوي	۱۵
٦	(٤٤) حقيقي اوكامل مؤمن هغه دی چې....	۲۱
۷	دعلم په زده كړې پسې زيات تكليف.....	۲۵
۸	دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په عبادت په دنيا كې....	۲۶
۹	دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه دناز خفگان	۳۰
۱۰	دنيكوخلكو په قبركې له ملائكو.....	۳۲
۱۱	دحضرت امام احمد بن حنبل رحمه الله.....	۳۴
۱۲	(٤٥) مجلس / دآدب بيان	۳۶
۱۳	دظاهر او باطن دصفايي له پاره شرطونه	۳۷

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۴	باطني اداب په لاندې ډول دي:	۳۸
۱۵	ظاهري اداب په لاندې ډول دي	۴۰
۱٦	(٤٦) مجلس / د اولياء كرامو كرامات....	۴۸
۱۷	حضرت سفينه رضي الله عنه ته زمري لار ورښيي او...	۴۸
۱۸	د حضرت سعد بن معاذ رضي الله عنه په وفات عرش.	۵۰
۱۹	غره ته د نبي كريم صلى الله عليه وسلم خطاب او....	۵۱
۲۰	دبزرګانو په خپلو مريدانو نظر وي	۵۵
۲۱	له مرګه وروسته داولياء كرامو روحانيت....	۵۶
۲۲	داولياوو په مجلس انسان له ازلي بدبختي...	۶۰
۲۳	(٤٧) مجلس / دنيكو خلكو سره دتعلق...	۶۶
۲۴	اولياوو ته چې په كوم نيت ورغلی وي....	۷۶
۲۵	دبزرګانو امتحانول درسوايي سبب ګرځي	۷۹
۲٦	(٤٨) مجلس / دنيك عمل فايدې او د دنيا.....	۸۳
۲۷	د حضرت نبي كريم صلى الله عليه وسلم د فقر او.....	۸۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲۷	حضرت نبي کريم صلى الله عليه وسلم خپلې لور ته.	۸۵
۲۸	مَنْ كَانَ لله كَانَ اللهُ لَـهُ	۸۹
۲۹	(۴۹) مجلس / په خپل عمل بايد مغروره...	۹۱
۳۰	حضرت عمر رضي الله عنه خپل زيات عمل څومره...	۹۱
۳۱	د بلعم بن باعور له عبرت ډکه واقعــه	۹۴
۳۲	(۵۰) مجلس / ګناه زهر قاتل ده که په...	۱۰۳
۳۳	د يو مُخلص عجيبه واقعه	۱۱۹
۳۴	يو صحابي رضي الله عنه د تلاوت په وخت کې......	۱۱۹
۳۵	د دوه طالبانو حيرانوونکې واقعې	۱۲۲
۳۶	د دنيا ګټل مطلقاً ناروا نه دي	۱۲۳
۳۷	حضرت عبدالقادر جيلاني رحمه الله د ...	۱۲۵
۳۸	يو بزرګ د تکبير اولى د پاتې.......	۱۲۸
۳۹	(۵۱) مجلس / د دين ارزښت او له علماوو......	۱۳۰
۴۰	د جمعې لمانځه ته تلل څومره ثواب......	۱۳۲

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴۱	دخدای پاک جل جلاله په لارکې مال لګول ...	۱۳۴
۴۲	په دنیاوي تعلیم ولې دومره مصرفونه	۱۳۶
۴۳	د دورهٔ حدیث ټول درسونه په یواځې	۱۴۰
۴۴	د جوماتونو زیاتره امامان له مسائلو	۱۴۰
۴۵	د یو امام عجیبه واقعه	۱۴۳
۴۶	د حضرت نبي کریم رضي الله عنه دهجرت لنده	۱۵۵
۴۷	زمونږ پخوانیو مشائخو څومره	۱۵۹
۴۸	مصنفینو څومره تکالیف تېر کړي؛	۱۶۰
۴۹	غیر مقلدین څومره بې ادبه دي؛	۱۶۳
۵۰	(۵۲) مجلس / د محبت علامې او د هغه کتې	۱۶۵
۵۱	د یو صحابي د پوښتنې په مهال د حضرت ...	۱۷۰
۵۲	داچې مونږ دالله تعالی جل جلاله غلامان یو نو ...	۱۷۱
۵۳	الله تعالی جل جلاله په خپلو بندګانو څومره	۱۷۳
۵۴	خلك په دوه قسمه دي	۱۷۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵۵	د چاچې له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره مینه وي د ..	۱۷۸
۵۶	د هغه سړي علامه چې دده له قرآن کریم ..	۱۷۹
۵۷	د هغه چا علامه چې له حضرت رسول	۱۷۹
۵۸	حضرت مجدد الف ثاني قدس سره نصیحت	۱۸۰
۵۹	داسې خلك مې هم ولیدل چې په دروا‌غو ...	۱۸۲
٦۰	حضرت ام المؤمنین رضی الله عنها صحابهٔ ..	۱۸۴
٦۱	حضرت عمر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ څومره د حضرت نبي ...	۱۸۷
٦۲	په یو سُنت د عمل کولو له امله دفیوضاتو.	۱۹۰
٦۳	یو طالب د وېښتانو د نه کمولو له وجې ...	۱۹۳
٦۴	د حضرت شریح په یوه تنبیه مجرم مړ شو	۱۹۶
٦۵	سپي ته د اوبو په ورکولو سره تول	۱۹۹
٦٦	ښځه د پیشو له وجې جهنم ته ولاړه	۲۰۰
٦۷	(۵۲) مجلس / دوه لوی نعمتونه او له هغو......	۲۰۳
٦۸	د حضرت سراج المشائخ د بندیخانې واقعه	۲۰۵

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶۹	یو فوځي کرنېل حضرت انوارالمشائخ ...	۲۰۷
۷۰	د سراج المشائخ صاحب په فراق مریدان ...	۲۰۸
۷۱	فارغېدونکي طالبان څه وایي ؟	۲۱۰
۷۲	په حضرت علی ابن حسین به له اوداسه	۲۱۵
۷۳	د حضرت ابراهیم خلیل الله عليه السلام زیاته ژړا	۲۱۷
۷۴	(٥٤) مجلس / په انسانانو باندې درې لوی ...	۲۲۲
۷۵	دانسان په زندګي کې امتحانونه	۲۲۳
۷۶	حضرت عبدالله بن عباس رضي الله عنه د مرغانو په.	۲۲۶
۷۶	دوه ورونه چې یو د دنیا طالب او بل د ...	۲۳۲
۷۷	نبي کریم صلى الله عليه وسلم ته یو شامي دخپلې...	۲۳۴
۷۹	په محسوساتو د شیطان د دوکې مثال...	۲۳۵
۸۰	په حضرت ایوب علیه السلام امتحان او په ...	۲۳۷
۸۱	خپل تقصیرات یادول د خدای پاک د	۲۴۱
۸۲	(٥٥) مجلس / د آل نسبي او حسبي سره ...	۲۴۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

۸۳	د نبي کريم ﷺ اهــل (کورنۍ)	۲۴۸
۸۴	د ساداتو مبارکانو په قدر کې په بې....	۲۴۹
۸۵	د اهل له دوهم تفسير نه څوک مراد دي؟	۲۵۲
۸۶	اصلي مطلب له اولياوو سره کامل محبت ده	۲۶۱
۸۷	د وصول الی الله درې لارې	۲۶۵
۸۸	کله په يوه دعا د سرې تول کارونه جوړ...	۲۶۷
۸۹	د اولياوو کرامو په معمولي خدمت سره...	۲۶۸
۹۰	نبي کريم ﷺ دنيا له څه شي سره..	۲۷۰
۹۱	مسلمان بايد خپله اسلامي جامه بدله نه..	۲۷۲
۹۲	(۵٦) مجلس /داعتکاف بيان	۲۷۴
۹۳	اعتــــکاف	۲۷۵
۹۴	داعتکاف شرطونه	۲۷۵
۹۵	داعتکاف اداب	۲۷۷
۹۶	داعتکاف محاسن	۲۷۸

(c) ketabton.com: The Digital Library

۹۷	داعتکاف مفسدات	۲۷۸
۹۸	داعتکاف محظورات	۲۸۱
۹۹	داعتکاف کولو طریقه او موده یې	۲۸۸
۱۰۰	د یو مسلمان د مشکل حل کولو...	۲۹۱
۱۰۱	(۵۷) مجلس / دانسان دکامیابي مهمې...	۲۹۲
۱۰۲	شیطان په عقل فیصله وکړه نوابدي...	۲۹۵
۱۰۳	په آیت کریمه کې د نوح ﷺ تخصیص	۲۹۷
۱۰۴	د بالاکوټ په سیمه زلزله ولې راغله؟	۲۹۹
۱۰۵	ځینې جوماتونه د انګریزي تعلیم له...	۳۰۲
۱۰۶	(۵۸) مجلس / د کابل د حضرات کرامو...	۳۰۵
۱۰۷	(۵۹) مجلس / د جنت او جهنم بیان	۳۱۱
۱۰۸	دتقوا څه معنا ده؟	۳۱۱
۱۰۹	ددنیاوي تکلیف دختمولو له پاره څو مره...	۳۱۲
۱۱۰	دجنت بیان	۳۱۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۱۱	په جنت کې به هم بازاروي	۳۱۴
۱۱۲	جنتيان چې له بازار څخه کورته ځي.....	۳۱۷
۱۱۳	په جنت کې دادنی جنتي څومره ځای ده	۳۱۸
۱۱۴	په جنت کې به له یوځانه بل ځای ته تلل..	۳۲۰
۱۱۵	جهنم بيان	۳۲۱
۱۱۶	دجهنم ژور والی او رنګ يې	۳۲۲
۱۱۷	دادنی جهنمي څومره عذاب ده ؟	۳۲۵
۱۱۸	دجهنمي وجود به څومره وي ؟	۳۲۶
۱۱۹	ددنيا وي ګټې په لحاظ دعلماء خبرې هم.....	۳۳۰
۱۲۰	(۶۰) مجلس / دانسان ستردښمن اوله هغه.....	۳۳۴
۱۲۱	دنفس په خلاف عمل اختيارول	۳۳۸
۱۲۲	صحابهٔ کرام رضي الله عنهم د نبي کريم عليه السلام ...	۳۴۰
۱۲۳	دتوبې ايستلو فضائل	۳۴۳
۱۲۴	حضرت حکيم ثنائی څرنګه د غوث مقام.....	۳۴۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۲) مجلس

د نعمت د بقا سبب شکرانه او د زوال ناشکري ده

کوم نعمت چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ چاته ورپه برخه کړی وي ترڅو چې هغه خلک ناشکري ونکړي ، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ هغه نعمت نه ورنه اخلي. اوبیا وار چې کوم نعمت خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له چانه واخلي بیرته یې بیا ترهغه نه ورکوي چې ترڅو یې په اخلاص توبه نوي ایستلې ، دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ انعامات ډېر زیات دي ؛ خوکه د نعمت ناشکري وشوه، دهغه سره داتکلیف پیداکیږي چې سړی به دهغه څخه محرومیږي ،بیا بیرته چې څوک دهغه مخکني نعمت تمنا (ارزو) کوي نوهغه به بیا هلته ورکول کیږي چې دخپلو ګناهونو څخه په اخلاص توبه ګار شي ،بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بیرته هغه رحمت اونعمتونه پدغه بنده کوي لکه ددي له پاره څو واقعات بیانه وو:

دحضرت یونس عَلَيْهِ ٱلسَّلَامُ په قوم راغلی عذاب بیرته پورته شو

دحضرت یونس عَلَيْهِ ٱلسَّلَامُ قوم دپیغمبر خلاف کار کاوه حضرت یونس عَلَيْهِ ٱلسَّلَامُ دډېرې زړه تنګي نه چې ددوی نه ډېر تنګ شو خبره یې نه منله د هجرت اراده یې وکړه تردې دمه لا دهجرت کولو حکم دخدای جَلَّ جَلَالُهُ له لوري نه ؤ راغلی دی دډېرې زړه تنګي نه روان

(c) ketabton.com: The Digital Library

شو په کشتۍ کې سپور شو هغه کشتۍ ددرياب په مابين کې ودريده ،دکشتۍ چلوونکي ووېل چې ددې کشتۍ عادت داده چې کله هم يو غلام دخپل څښتن نه له اجازې پرته تښتيدلی وي اوپدغه کشتۍ کې سپور شي داکشتۍ بيا په سم ډول تګ نه کوي او کيدای شي چې له يو ناورين سره مخ شي .

نومعلوميږي چې پدغو خلکو کې يو غلام دخپل څښتن بادار نه له اجازې پرته را تښتيدلی دی نودا دټولو خلکو دهلاکت سبب ګرځي چې ترڅو پورې دغه غلام دکشتۍ نه نوي لرې شوی ترهغه وخته پورې داکشتۍ نجات نه پيدا کوي .

حضرت يونس عَلَيۡهِ ٱلسَّلَامُ پوه شوچې زه دالله تعالی له حکم نه پرته راغلی يم نو وې ويل چې هغه غلام زه يم چې تښتيدلی يم خوچونکې دی پيغمبر ؤ دده هغه نيک صورت ته چې خلکو کتل نودايې زړه ته هم نه لويدله چې دی دې غلام وي اودخپل څښتن له اجازې پرته دې تښتيدلی وي .

تردې پورې چې دوی قرعه اندازي وکړه يعنې نومونه يې وليکل چې دهر چا نوم وختلو هغه به ددرياب منځ ته ورلويږي ،درې وارې دحضرت يونس عَلَيۡهِ ٱلسَّلَامُ نوم وخوت پس له هغه درې وارې نوم ختلو نه ،ده درياب ته ټوپ کړل ددې له پاره چې هغه نور دکشتۍ خلک له هلاکت نه بچ شي ،ماهی خوله راپورته کړه حضرت يونس عَلَيۡهِ ٱلسَّلَامُ يې تيرکړ .

انبياء عَلَيۡهِمُ ٱلسَّلَامُ له ګناهونوڅخه پاک اومعصوم دي ؛ خو حسنات الابرار سيئات المقربين) هغوی له ډيره ګرانښته په

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجتهادي خطايي هم نيول کيږي او دانيول که يې دعشق او محبت په وجه وي دمثال په توګه چې يوځوک په چا باندې ډير ګران وي له هغه نه بيا هغه محبت په يوه روا جائزه خبره هم کيله من وي، کله چې حضرت يونس عَلَيْهِ السَّلَامُ بې له اذن درب تعالی جَلَّ جَلَالُهُ نه وتلی ؤ، اګرکه ده ګناه نه وه کړې.

خوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سمدستې عتاب ورته متوجې کړ؛ خو دی پوه شو چې داتقصير زما نه وشو نوبيرته يې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته رجوع وکړه ،هلاک دې شم خوداسې نه چې دماله وجې نه نورخلک چې په کشتی کې راسره سپاره دي ،هلاک نه شي خوچې کله دی هغه ماهي تيرکړ،ماهي ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ حکم وکړچې دده له پاره ستاخيټه مابند يخانه ګرځولې ده.

ماهي ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ حکم وکړ چې ګوره! حضرت يونس عَلَيْهِ السَّلَامُ دتا دخوراک له پاره نه دی ،چې هضم يې نه کړې ، تردې دريو شپو پورې کم - زيات هلته دماهي په خيټه کې محفوظ و اوبيا يې دماهي په خيټه کې دننه تسبيح شروع کړله اوپه خپل عجز باندې ورته قائل شو اودخپلې خطايې نه يې توبه وښکله اوداکلمات يې وويل :﴿ لَا إِلَٰهَ إِلَّا أَنتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴾ [سورة الانبياء آيت:۸۷]

حضرت يونس عَلَيْهِ السَّلَامُ چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له اجازې پرته روان شو اوبيا بيرته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته راجع شو نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په درياب کې دماهي په خيټه کې محفوظ کړ. هغه ماهي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیرته ددریاب غاړې ته راواچاوه اودکدُو ونه پرې شنه شوه او دکدو دپاڼو په ذریعه یې له ګرمي نه وساته.

خو بل طرف ته هغه باغي قوم چې ددوی له لاسه حضرت یونس عَلَیْهِ السَّلَامْ هجرت ته مجبور شوی و، کله یې چې عذاب ولیده چې راتلونکی دی نوماشومان اولویان اونورټول حیوانات اوددوی بچي یې دښتې ته راټول کړل تردې پورې چې مېږې اوورې یې سره جدا کړل، غواوې اوخوسکیان یې سره جدا کړل، ښځې اوبچیان یې سره جدا کړل اوغټوخلکو دخپلو ګناهونو له وجې په توبه ایستلو شروع وکړه اوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته په ژړا شول او وړو ماشومانو له مېندو څخه دجدا والي نه په ژړا شروع وکړه اونوروا ړه حیوانات له خپلو مېندو څخه دجدا په سبب چغې وهې داسې ژاړګانې اوفضا جوړه شوه چې درب تعالی رحمت بیرته ورته متوجې شو اوهغه راتلونکی عذاب یې بیرته وګرځاوه.

حضرت یونس عَلَیْهِ السَّلَامْ یې دماهي له خېټې نه خلاص کړ اوقوم یې د رالېږل شوي عذاب نه ددوی دتوبې په برکت، خلاص کړل اوبیرته یې خپل رحمت پرې نازل کړ.

[تفسیر مظهري ج ۶ / سورة یونس / ص: ۳۶۷ / مکتبه حقانیه]

دیوسنت پریښودل دشکست سبب کیدل

د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وخت کې مجاهدینو یوځل په جهادکې شکست وخوړ اوډېر تکلیف سره مخامخ شول، بیا چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله ګوښه شول نو په خپل مابین کې یې وویل چې دا دشکست وجه څه وه ؟ او حال دادی چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له مسلمانانو سره دکومک او نصرت وعده کړې ده او مونږ نن شکست ولې وخوړ ، صحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ چې سوچ وکړ نو وې ویل چې زمونږ اوتاسې نه په دې سفرکې یومسنون (مسواک وهل) عمل پاته شوی دی ؛نوټولو په یوځای توبه ویستله اووېې ویل چې راځئ داعمل (مسواک وهل) شروع کړو اودرسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سنت راژوندي کړو چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په مونږ باندې رحم وکړي ؛نوټولو په یو وار سره په مسواک وهلو شروع وکړه ،هلته دکفارو جاسوس په دوی پسې راغی ،کله یې چې ددوی حالات ولیدل نوبیرته یې نوروکفاروته حال وروړ چې مسلمانان دومره په قهر شوي دي چې غاښونه یې تیره کړل داخل به دتورو پر ځای غاښونه کاروي چې کله دغه خبر وروړ سیده په هغوی باندې هم لړزه راغله چې بیا دمقابلې توان نه پکې لیدل کیدی

کله چې دوی دسنت دژوندي کولو په نیت مسواک وهل شروع کړل نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دغه عمل ددوی دکامیابي سبب وګرځاوه ،دکفارو زړونو ته رعب ولویده اوشکست یې وخوړ اوپه شاه وتمبیدل . هر وخت کله هم چې په کومو خلکو باندې تکلیف راغلی ،چې بیرته یې په اخلاص توبه ایستلې ده بیا خداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ دهغوخلکو نصرت کړی .

داخبره څوځله مونږ کړې ده چې دغه د فراغت زندګي چې په آزاد طبیعت باندې لمونځ ،اودس ،روژه، سبقونه ،وعظ ،نصیحت

(c) ketabton.com: The Digital Library

او دخدای پاک جل جلاله ذکراوبندګي کوو ؛که ددغه نعمت نه موږ
غافله شو اوشکریه یې اداء نکړو ،کیدای شي چې ددغه په سبب
په موږ باندې خداوندمتعال جل جلاله تکلیف راولي.

که مونږ نورمسلمانان وروڼه دلته دراحت په زندګي کې دي
خدای پاک جل جلاله دهغو خپلو وعدو چې خدای پاک جل جلاله کړې
دي لکه دغه آیت کریمه ﴿ وَمَن يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ
مُرَاغَمًا كَثِيرًا وَسَعَةً ﴾ [سورة النساء آیت ۱۰۰]

ژباړه: او هر څوک چې وطن پریږدي (او لاړ شي) په لاره د الله
کې نو وبه مومي (دی) په زمکه کې (په مقابل دهجرت کې)،
دآرامي ځایونه ډیر او پراخي (د روزي)

یعنې له مهاجرینو سره دخدای پاک جل جلاله له لوري وعده ده ،
رب تعالی هغه وعده رښتوني کړې ده ،تاسو چې کوم مهاجر
وغږوئ نووبه وایې چې په وطن کې زموږ دومره سرمایه اوزندګي
نه وه لکه افغاني مهاجروته چې په پاکستان اونورو ملکوکې
خداوندمتعال ورکړې ،خدای پاک جل جلاله په خپلو وعدوکې
دروغجن نه دی چې دخدای پاک جل جلاله درضا له پاره یو واري چا
هجرت وکړ نور غرضونه یې نوي نوبیا خدای پاک هغه وعده
ورسره پوره کړې ده لکن چې اوس بیرته بیا تکلیف ورته متوجې
کیږي وجه یې داده چې دادخپل نعمت شکرانه یې نه ده اداء کړې.

که چا میرانشاه ښخوا لیدلی وي هغوی ته معلومه ده چې دلته
پخوا مارکیټونه ، لوړ، لوړ کورونه اوتجارتونه ،نه ؤ، دامنطقې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولې ځنګلونه اوخرابه وې . ما ته سپین ږیرو ویل چې پخوا به مونږ تمبې راوړلې نوله دې منطقې څخه به دغلو له وجې په بدرګه تیریدلو ځکه چې ټوله علاقه شاړه اوویرانه وه؛ خونن ددغې منطقې په خلکو باندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ځومره وسعت اورحمت نازل کړی دی، داټول په دې وجه چې دې انصارو مهاجرینو ته پناه ورکړه ،تکلیفونه یې ورسره وګالل، اوله انصارو سره دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وعده چې وسعت اوفراخي به پرې راولم اوس دومره آزادي راغلې چې هریوتن دملینوڅښتن دی، دلوړو، لوړو کورونو او نورو نعمتونو ځښتنان دي.

خو لکن دغو اکثروته داغرور پیداشو چې دا زه یم ،ماګټلې، دا لوړ کورونه ماجوړ کړي ،په ماکې داکمال دی، داسې فکر ته نه ورتله چې ماددین یوه شعبه ژوندۍ کړه اومادیو مسلمان سره همدردي کوله،دهغه په برکت خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په مادغه وسعت راوست .بیا کېدای شي چې ددغې منطقې له خلکو څخه ناشکري شوې وي او څه ناخوالې او مشکلات به منځ ته راغلي وي.

یوسړي راته ویل چې اوس په دې منطقه کې ترکاري سمه نه پیداکیږي ،وچه مرۍ نه پیداکیږي ، یو ځای ته دتللو له پاره موټر نه پیداکیږي ، که داچاسره سامان وي دموټر له نیشتوالي له آمله خپل ځای ته نشي رسولی ،سبزي منډیې په تپه ولاړه ده، داچې کله نعمت زائل شي بیا خلکوته اندازه لګیږي چې دغه ازادي زمونږ خپل کمال و؟ اوکه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نصرت اورحمت و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

آن تر دي چې (دغه مهاجرين يې له دې ځايه پسې واخېستل)
په ميرانشاه او ميرعلي کې په تاريخ :۲۰۱۲ / کې تر تاريخ :۲۰۱۶)
پورې داسې بد حال راغی چې په تاريخ کې يې ساری نه ليدل
کېږي . نو د واړه ډلې که داسې ؤ چې بېرته خدای پاک جَلّجَلَالُهُ ته
راجع شي نوزموږ دايقين ده چې خدای پاک به جَلّجَلَالُهُ دخپلو
وعدو موافق بېرته په دوی رحمتونه نازل کړي او که موږ خپل جرم
ونه پېژنو او خپلو ګناهونو ته متوجې نه شوبيا به دغه تکليفونه
ورځ - په ورځ نور هم زياتيږي . په طالب پورې به مدرسه اوړ شي
،مدرسه به نه پيداکيږي . يوصوفي به داسې ځای نه شي
پيداکولی چې په خپله خوښه هلته ذکر اوعبادت وکړي
کله چې تحريک رنګ شو نوخلک به ماته راتلل چې دا دومره
بېروبار ولې جوړ وي؟ دامريدانو ته ووايه چې ډېردې نه راځي
که څه هم دومره زيات هم نه ؤ لکه دا اوس چې دي ،سره له دې چې
موږ نه سياسي خلک ؤ اونه مو چيرې دحکومت په مقابل کې
جلوسونه ايستلي ؤ، نه مو وعظ اونصيحت کړی ؤ،هيڅ مونه ؤ
کړي خو په دې خلکو باندې ددې طالبانو وجود هم بوج ؤ. دغه
دتيکو خلکو دذکر حلقې هم بوج وې يعنې درندې پرې تمامېدلې،
څو،څو خله به يې راته ويل چې دامدرسه يوڅه وخت بنده کړه چې
طالبان اومريدان دلته نه راځي ؛خو چې خدای پاک جَلّجَلَالُهُ وسعت
راوست نن نوپه ازاده توګه سره ژوند کوو خوبيا هم که مونږ نا
شکري وکړو ،بيا به مو له عذاب اوتکليف سره مخا مخ کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ډېر تکلیف څخه ،یقیني وایم چې په ځان نه وم پرېشانه ؛خو داچې داملګري به تلل همیشه به پرېشاني وه ،هرڅوک دعا ته راځي اوبیرته په ژړا باندې ځي ،دا ډېر تکلیف و ،زما خپل سکني ماما دلته مشورې ته راغی چې دومره وس نه لرم چې په موټر کې کرایه ورکړم ،په وطن کې هم داسې حالات دي زړه مې نه غواړي چې لاړ شم ، له دغه کیمپ څخه د سختې مجبورۍ له وجې لاړ.

نو د دغو پرېشانیو په وجه یقیني ،ددماغو اومعدې تکلیف راته پیداشو ؛خو خدانخواسته که موږ ناشکره شو تردغه به زیات تکلیفونه راته متوجې کیږي ،بیا به موږ له دېنه په سخت عذاب کې ګرفتارشو،له طالب اومرید څخه به ځان پټوو ، ځکه چې ددوی له وجې موږ ته نور تکلیف نشي جوړ،خدانخواسته بیا به داسې حال راځي نوهر یو چې پدغه خپل جرم قائل شو اودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ طرف ته متوجې شو بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ډېر رحیم اوکریم ذات دی ، ډېر غیرتي ذات دی ، هغه بیا ددغه دین نصرت کوي ،دخپلو دوستانو نصرت کوي.

حضرت ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَامُ ته یې په اور کې دننه باغ جوړ کړو ، څلویښت شپې په اور کې دننه و ،دمیوې کومه ونه چې پرې ولاړه وه ،هغې میوه وکړه ، نمرديانو په ده اور بل کړی و؛خو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په هغه اور کې ګلان ورته شنه کړل اودراحت ځای یې ورته جوړ کړ. [تفسیر مظهري ج: ۶/ سورة الانبیاء/ ص: ۱۳۶/ مکتبه حقانیه]

اصحاب الاخدود ته چې داور کندې جوړېدلې اودوی ورغورځول کیدل ،له غورځیدلو مخکې په جنت کې دوی خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځایونه ولیدل او هغه اور چې دوی ته تیار شوی و د کفارو د هلاکت سبب وګرځاوه او ډېر کفار د دغه اور له وجې په اسلام باندې مشرف شول . [تفسیر معارف القرآن ج: ۱۰/ سورة البروج ص: ۹۰]

نو رب تعالی جَلَّ جَلَالُهُ هرڅه کولای شي ، د هغه په وس کې هرڅه شته، خو چې موږ خدای پاک ته راجع او توبه ګار شو او دا د نعمت شکرانه اداء کړو په دې باندې ویوهیږو چې زموږ سره چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رحمت شته د دغې وجې نه موږ دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بندګي کوو ، که د ابندګي نه وي ، لکه په مخکې وختو کې انسانان و چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بندګي یې پرېښودله نو بیزوګان او خنزیران ورنه جوړ شول ، رب تعالی چې انسان په خنزیر بدلولای شي ، انسانان په بیزوګانو بدلولی شي نو هغه الله تعالی په موږ هم قادر دی ، ایا موږ ته په دنیا کې عذاب نشي راکولای ؟ له موږ نه بیزوګان نشي جوړولی ؟ نور عذابونه موږ ته نشې راکولی ، بلکې موږ خو له هغوی نه په هرڅه کې کمزوري یو .

هغه الله تعالی ده چې کله سپي د اصحاب کهفو ملګرتیا غوره کړه؛ نو د انسان غوندې قیمتي حیوان یې ورنه جوړ کړ . هغه به جنت ته داخلوي د انسان غوندې کرامت دغه سپي ته ور په نصیب کوي

نو غرض داده چې تر موږ نه په نیکو خلکو باندې ډېر تکلیفونه راغې ، په هغوی باندې زمکې تنګې شوې دي

د امام بخاري رَحِمَهُ اللهُ په واقعاتو کې راغي سره له دې چې څو لکه احادیث یې په یاد وو خو بیا هم خلکو ته یې پرېښود ضرر او نقصان به یې ورته رسولو هغه خپل علم پورې سور اور ؤ ، اخیر

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته سوال کوي: ﴿ اللهم انه قد ضاقت علی الارض بمارحبت فاقبضني اليك ﴾ خداوند متعاله! په ما باندې زمکه تنګه شوه سره له ازادی نه نو خپل ځان ته مې درخپل کړې.

نو خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ يې سوال قبول کړ داختر په شپه کې دمسافرۍ په حالت کې په خر تنګ مومې سيمه کې وفات شو.

[ضياء البخاري ج ۱/ ص: ۵۶/ ۵۷]

په ډېرو خلکو باندې دغسې تنکسياوي راغلې دي خوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دي په موږ نه راولي ځکه چې هغوی غښتې هستۍ وي ،هغوی يې برداشت کولای شوای موږ ډېر عاجز يو ،خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دي زموږ سره دخپل رحمت معامله وکړي ،ابتلاوې دې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په موږ نه راولي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۳) مجلس

دلوړو مقاماتو دحاصلولو طريقې اواسباب

ديو غټ ولي الله (بزرګ) نه څوک په داسې عنوان پوښتنه کوي چې دتادې په هغه خدای قسم وې چې ته به يې مخته دربېږې ،دده لپاره عبادت کوې تاته خدای پاک داد ولايت لوی مقام څرنګه درپه برخه کړ؟ هغه ددغې خبرې په اوريدلو سره بې اوښه شواوپه زمکه راپريوت ځکه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته دريدل لکه په دنياکې چې موږ په عبادت درېږو داخو خلکوته قدر نه معلومېږې ؛خولمونځ دخدای پاک سره مخامخ خبرې دي دهغه حضور ته دريدل دي ، ددغې وجې نه په بخاري شريف کې راځي چې نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دقبلې طرف ته په يوديوال وليد،چې چا بلغم توکړې دي؛ نود نبي کريم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په مخ مبارک کې دخفګان اثر پيداشو، په يوه روايت کې راځي:

﴿ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَى نُخَامَةً فِي القِبْلَةِ، فَشَقَّ ذَلِكَ عَلَيْهِ حَتَّى رُئِيَ فِي وَجْهِهِ، فَقَامَ فَحَكَّهُ بِيَدِهِ، فَقَالَ: "إِنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا قَامَ فِي صَلاَتِهِ فَإِنَّهُ يُنَاجِي رَبَّهُ، أَوْ إِنَّ رَبَّهُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ القِبْلَةِ، فَلاَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

يَبْزُقَنَّ أَحَدُكُمْ قِبَلَ قِبْلَتِهِ، وَلَكِنْ عَنْ يَسَارِهِ أَوْ تَحْتَ قَدَمَيْهِ، ثُمَّ أَخَذَ طَرَفَ رِدَائِهِ، فَبَصَقَ فِيهِ ثُمَّ رَدَّ بَعْضَهُ عَلَى بَعْضٍ، فَقَالَ: «أَوْ يَفْعَلُ هَكَذَا» ﴾

[صحيح البخاري ج/۱ /ص:۵۸ / بَابُ حَكِّ البُزَاقِ بِاليَدِ مِنَ المَسْجِدِ رقم الحديث: ۴۰۵]

ژباړه : له حضرت انس بن مالک رضي الله عنه روایت دی وایي: چې رسول الله صلی الله علیه وسلم د (مسجد په دیوا له) دقبلې لورې ته بغلم ولیدل دا په ده باندې ډیره درنه تمامه شوه او په مخ مبارک کې یې دغضب اثار ښکاره شول نو ور پورته شو په لاس یې وکرول ، (په [۴۰۸] شمیره حدیث کې دي چې شګه یې را واخیستله اوهغه دیوال یې پرې پاک کړ) او وې ویل (اوپه دې سره قانون اوآدب ذکر کوي) چې کله یو دتاسې په لمانځه ودریږي نو دی له الله تعالی سره مناجات کوي او یا داچې الله تعالی دده او قبلې تر منځ دی ، نو نه دي توپ کوي دقبلې لورې ته بلکې چپ لورې او یا دې له پښو لاندې توپ کوي ۔

بیا یې دخادر یو لورې را واخیست لاړې یې پکې توپ کړې او یو طرف یې په بل باندې وموښه او وې ویل یا دې داسې کوي ۔

نودلته په لمانځه کې هم خدای پاک جل جلاله ته مخامخ دریدل دي اوکه سړی عقل اوعلم ولري نو ددغو دریدلونه انسان ته داخیرت دورځې دریدل په یاد شي اودخدای پاک جل جلاله حضور ته به پیشېږي اووده دزندګي په هکله به پوښتنه ورنه کېږي ؛خو چې دچاسره چې دغه فکر پیداشو چې زه به د رب تعالی جل جلاله حضورته وړاندې کېږم،زما نه به دخپلې زندګي په هکله پوښتنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کبرې ،نوطبعي خبره ده چې انسان له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه ډاريږي
اوبیا ګناه نه کوي، بیا په عبادت کې کوشش کوي څکه چې د رب
تعالی جَلَّ جَلَالُهُ په حضور کې دریدل اود انبیاء او اولیاء ترمخ دټول
مخلوق په وړاندې سوال اوځواب ورکول ډېره مشکله خبره ده. بد
عمله انسان بیا دهغه ځای دحاضریدلو توان اوطاقت لري څکه هم
خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددغو خلکو سره ده او وايي ﴿وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ
رَبِّهِۦ جَنَّتَانِ﴾ [سورة الرحمن آیت ۴۶]

وعده کړې دی ، چې څوک ددغې ورځې نه وډارشي ،چې زه به
دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ حضور ته وړاندې کېږم، نو دهغه له پاره خدای
پاک د دوه جنتونو وعده کړې ده. څکه چې وډار شو نونیک عمل
کوي اود بدو اعمالونه ځان ساتي. اودنیک عمل په کولو سره
خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ جنت ورکوي اودبد اعمالو په وجه جهنم
ورکوي.

نوهغه ولې ته یې چې داقسم ورکړ نو هغه اول ددې خبرې په
اوریدلو سره بې هوښه شو اوکله چې راپه هوش کې شو نو خپل
حال ورته بیانوي. اولیاء کرام خپل حال چاته نه بیانوي خومجبور
یې کړ،نوورته وایې چې په ماکې څوکارونه موجود دي دهغه له
وجې نه ماته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دامقام راپه نصیب کړی:

اول: داچې کوم شی په ماکې ژوندی ؤ اوترقي یې کوله هغه
ما مړ کړ اوکوم شی چې مړ ؤ هغه ما را ژوندی کړ.

په ما کې خواهشات نفساني ژوندي و، نفس د ترقي په لور روان و، ګناوې او خواهشات یې رانه غوښتل.

او دوهم دا چې زما زړه مړ و، د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ذکر یې نه کاوه، هغه مارا ژوندی کړ او د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په عبادت او ذکر باندې شروع شو او کله چې زړه اصلاح شي نو نفس کمزوری کېږي او ګناه جذبه پکې مړه کېږي د عبادت او اطاعت جذبه پکې ژوندۍ کېږي

په کوم زړه چې وعظ او نصیحت اثر نه کوي هغه مړ وي

حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ ته یو سړی راغی او ورته وایې چې زما زړه ویده دی یعني زه چې وعظ او نصیحت اورم زما په زړه اثر نه کوي نو داسې څه راته وښیه چې زما زړه را ویښ شي. حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ ورته وایې چې قرانکریم او احادیث مبارک بیانېږي بیا هم دا په زړه باندې اثر نه کوي؟ دی ورته وایې هو! نو حسن بصري رَحِمَهُ اللهُ ورته وایې چې دا زړه ویده نه دی، دا مړی په شان دی ځکه ویده چې وښوروي ویښېږي او بیدارېږي خو مړ چې هر څومره وښوروي، لتې په لتې یې واړوې هغه نه بیدارېږي.

[تذکرة الاولیاء فارسي ص: ۳۲ / چاپ ایران]

نو ویده هغه زړونه دي چې د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه غافل وي او له لویو ګناهونو څخه ځان ساتي لکن کله چې دی نیک مجلس ته ورشي او وعظ او نصیحت واوري نو زړه یې رابیدار شي او بیا د اخیرت لورې ته متوجې شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو یو قسم داسې زړونه دي چې هغه مړه دي ،هغه که هرڅومره نصیحت او وعظ واوري بیا هم په دوی کې څه بدلون نه راځي ،اثر نه په کې پیدا کیږي ،خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مودې له داسې مړو او کلکو زړونو څخه وساتې زموږ داکثرو خلکو زړونه مړه دي .

دوهم : کوم شی چې ماته حاضر ؤ، هغه ما غائب فرض کړ اوکوم شی چې غائب و ،هغه ماهمیشه حاضر وګانه .لکه قیامت ، جنت ،دوزخ اوداخرت نور ټول احوال غائب ؤ ،موږ په سترګو نه دې لیدلي اودنیا اوددنیا شیان حاضر دي موږ یې په سترګو وینو نوهمیشه د جنت اودوزخ فکر راسره وي ،همیشه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دحساب فکر راسره وي اوچې کوم حاضردي هغه مې شاته واچول ،پدغوکې مې چورت نه واهه نورب تعالی دامقام راته نصیب کړ .

دریم : کوم شی چې فاني ؤ، هغه ما تلپاتي شمېرل اوچې کوم شی ماته په خیال کې راتلل هغه مافاني فرض کړل . دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اطاعت اوبندګي ،له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه ویره دخلکو په خیال کې فاني کیدونکي دي ځکه لمونځ دې وکړ هغه ولاړ تیرشي،صدقه دې ورکړه هغه تیره شي ،روژه یې ونیوه هغه تیره شوه نودخلکو په خیال کې فاني ورځي . پنځه روپۍ ولاړې نوکمې شوې اومادغه ټول باقي بلل ځکه چې د اخیرت له پاره ذخیره او تلپاتي دي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿عَنْ عَائِشَةَ، أَنَّهُمْ ذَبَحُوا شَاةً، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَا بَقِيَ مِنْهَا» ؟ قَالَتْ: مَا بَقِيَ مِنْهَا إِلَّا كَتِفُهَا قَالَ: «بَقِيَ كُلُّهَا غَيْرَ كَتِفِهَا»﴾

[مشكاة المصابيح ج:۱/ص: ۱۸۵/ رواه الترمذی رقم الحديث ۲۴۷۰]

ژباړه: له ام المؤمنين حضرت عايشي رضي الله عنها نه روايت دی وايي: چې دوی پسه حلال کړی و نو رسول الله صلی الله علیه وسلم (اوحکم يې وکړ چې دا صدقه کړی. ماښام) پوښتنه کوي چې غوښه څه پاته ده اوکنه؟ داورته وايي: چې دايومټ يې پاته دی اونورمو ټول تقسيم کړ. رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وايي چې نه ټول پاتې دی اودغه يومټ يې نه دی پاتې. ځکه چې هغه موصدقه کړه اوهغه داخيرت ذخيره شوه.

نوکوم شی چې خلکو ته په خيال کې فاني ورتلل هغه مې تلپاتي فرض کړ، هغه سرمايه اوګڼه ده اوکوم شی چې خلکوته باقي معلومېږي، چې ددنيا بنګلې، موټرې، ښځه اولاد اوددنيا نورشيان دي. داخلکوته په فکر کې باقي ورځي خوما داټول فاني فرض کړل، چې داټول تيرېږي.

اوس چې څوک ددې ولي الله اونيک سړي سوچ ته فکر وکړي نوپه رښتيا هم داسې ده. اولياء الله ډېر هوښيار وي ځکه چې هوښيار خدای پاک جل جلاله هغو خلکوته ويلې چې دخدای پاک يادونه دتل له پاره او په هر حالت کې کوي، چې فرمايي: إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ الَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَآيَاتٍ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ۝ الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَامًا وَقُعُودًا وَعَلَى جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خَلْقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَٰذَا بَٰطِلًا سُبْحَٰنَكَ فَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ﴿١٩١﴾ [سورة آل عمران]

ژباړه: بېشکه په پيدا کولو د آسمانونو او زمکې کې (سره له هغو شیانو چې په دغو دواړو کې دي) او په اختلاف دشپې او ورځې کې (چې تل اوږديږي، لنډيږي پر له پسې ځي او راځي کله رڼا کله تیاره کله یخ او کله تودیږي) هرومرو (خامخا) دلائل دي (دالله دقدرت) له پاره دخاوندان د (خالصو) عقلونو

دغه (عاقلان) هغه کسان دي چې يادوي الله تعالی په ولاړې او په ناستې او په اړخونو خپلو (چې پراته وي).

او فکر کوي دوی په پیدایښت د آسمانونو او زمکې (او دمافيهما) کې، (نو وايي) اې ربه زموږ! نه دی پيدا کړی تا دغه مخلوق عبث (بې حکمته) نسبت دپاکي دی تاته (له ټولو عیبونو) نو وساته موږ له عذابه داور (د دوزخ نه)!

نوبوکس چې ولي کېږي هغه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په ذکر اوعبادت ولي کېږي ؛نودالله تعالی فرموده،ده چې دوی هوښيار دي اودوی کامل عقل لري اودکامل عقل بيا ښه فيصله وي اودبيکاره عقل بې کاره فيصله وي.

اوس نو دهغه (ولي) د عقل فيصلوته تاسې وګورئ چې کوم شی ژوندی دی هغه ما مر کړځکه چې دنفس څومره ترقي راځي نوهغه دانسان دهلاکت سبب ګرځي،ځکه چې دښمن دی اودښمن به مر کوي اودانسان زړه اودهغه روح چې دانسان ددنيا اواخيرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکامیابي ذریعه دي نودخپلې کامیابي کوشش به کوي ،ترقي به ورکوي. اوچې کوم شی دخلکو په نزد غائب و ،له ده (ولي) سره هغه همیش موجود و، چې قیامت را روان دی کله چې داسوچ له چا سره پیدا شو نوبیا به هغه له دنیا څخه ډډه کوي اوداخیرت طرف ته یې سوچ اوپام وي.

زموږ خو ټول سوچ دنیاته وي، نوچې چېرته ښهٔ موټرووینو هم زموږ سره حرص پیداکېږي چې داسې موټر مې وی، ښه بنګله اوښه جایداد ووینو نو وایو چې کاش ! دا زما هم وای .نو په موږ کې ددغوشیان فکر موجود وي داخیرت څخه غافله یو اوهغه خلک چې شپه اوورځ دالله تعالی په بندګي اوعبادت لګیا وي اوداخرت طرف ته یې فکر وي نودخلکو له پامه ساده ورځي او وایې چې دا لیونیان اومجذوبین دي. په خبره نه پوهیږي.

په روایت کې راځي چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دومره ذکر کوئ چې دخلکو له پامه لیونیان ورشئ چې داخولیونیان دي په هیڅ نه پوهیږي،شپه اوورځ په طاعت اوعبادت باندې،په ژړاوتیرې کړي.

نوغرض دادی چې هروخت موږ ته نصیحتونه کېږي نوددغو نصیحتونوسره باید سوچ اوفکر وکړي لکه هغوخلکو چې دځان سره دعقل فیصلې کولې دهغو فیصلو په رڼاکې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوستي ورته پیداکېږي ،دالله تعالی دوستان ورنه جوړېږي نوموږ هم چې دځان سره داسوچ وکړو چې دغه دنیا خوربښتیا فاني ده ،دانفس مې تباکوي اواخیرت را روان دی ، له

(c) ketabton.com: The Digital Library

مانه به سوال اوځواب کېږي ،زه به د رب تعالی حضورته وړاندې کېږم ، زه به د نبي کریم ﷺ حضور ته وړاندې کېږم ،په کوم عمل به زمانه خدای پاک جل جلاله خوشحاله کېږي؟ اوپه کوم عمل به له مانه نبي کریم ﷺ خوشحالیږي ؟

په کوم عمل به له مانه اولیاء اوعلماء خوشحالیږي کله چې داسوچ له انسان سره پیداشو نو دغه انسان کامیابي هم تر لاسره کړه. اوابدي زندګي یې برابریږي اوخپل اهل اوعیال باید پدغه باندې عادت کړو سهار چې لمونځ وکړي شي باید تر لمر ختلو پورې چې دا دفرض تقدیري وخت هم دی ذکر وکړي .کار دي یوڅه وروسته کړي اوله ماذدیګر باید څه ناڅه ذکر وشي اوهمدارنګه بیګا باید څه ناڅه دخدای پاک جل جلاله ذکر اوتلاوت وشي ،ناوخته دې ځملي اوهغه دابدي زندګي غم دې وخوري .دادنیا اوڅه چې په دنیاکې دي داټول ختمیدونکي اوفاني کیدونکي دي بیا مو داولاد اوکورنۍ زندګي ښه کېږي اوزموږ ماحول به ښه کېږي کله چې کورنۍ نیکه شوه بیابه طبعا په سړې کې دنیکي اثر پیداکېږي ،دچاسره چې کینې په سړې کې هغه اثر پیداکېږي اوچې کورنۍ خرابه شوه ،په کورکې چې لوی بدعمله وي کشر خامخا هغه بد خوی ورنه زده کوي دارنګ چې د مشرانو د دینداري طرف ته سوچ شي نو کشران هم هغه طرف ته هڅه کوي اودینداره کېږي.

وَصَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ وَنُورِ عَرْشِهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ (آمين)

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۴) مجلس

حقیقي اوکامل مؤمن هغه دی چې دقرآن او سنتو تابع وي

کامل اوحقیقي مؤمن هغه چاته ویل کېږي چې خپل نفسي خواهشات ټول پرېږدي او دقرآن کریم او نبوي سنتو تابعداري وکړي، بلکې له نفسي خواهشاتو څخه دغه دین ورته محبوب شي لکه په خپل خوراک کې چې خوند ورته پیداکېږي .په څښاک کې خوند ورته پیداکېږي په جماع کې خوند ورته پیداکېږي . په دنیاوې نعمتونو کې ده ته ذوق اوخوند پیداکېږي

واقعي مؤمن هغه څوک دی چې دغه خپل خواهشات بې ټول دشریعت تابع شي ،اوشریعت دغسې ورته محبوب شي چې هغه ته شریعت دیوه حکم په منلواوعملي کولوکې دزړه خوشحالي پیداکېږي دمثال په ډول هغه ته په لمانځه کې ،په روژه کې ،په تلاوت کې،په ذکر کې د الله تعالی په نورودیني حکمونوکې خوند پیداکېږي دخپلوخواهشاتوپرخلاف ځان دشریعت تابع وګرځوي اوداشریعت دده طبیعت وګرځي. هغه داسې چې دده زړه دشریعت سره اشنا شي بل لوري ته نه اوړي

حضرت بشرحافي رحمه الله چې مخکې په (انوار المجالس ج: ۲/ مخ : ۲۵۵) کې واقعه بیان شوې ده اوبو لوی بهترین ولی الله

(c) ketabton.com: The Digital Library

تیرشوی دی دی وایې چې زما زړه دالله تعالی سره دومره جوړ ده که زما لاس ددې اراده وکړي چې زما لاس دې پردي شي ته ورسیږي ؛خو چې زړه مې دالله تعالی سره جوړ ده ،زړه مې نه مني چې لاس دې شي ته ورورم .که زه په پښو اراده وکړم چې یوبد ځای ته ورشم خوزما زړه دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ تابع دی زما پښې ددې بدکار طرف ته نشي ورتلای.

نوواقعي مؤمن هغه څوک دی چې خپل خواهشات یې دشریعت اوددین تابع شي ،زړه اونفس دسړي ته یوڅه وایي اوشریعت بل څه ورته وایې ،دی به دنفس تقاضا پریږدي اوپه شریعت به روانیږي.

دغوخلکو ته بیا په دین کې داسې خوند خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ پیداکوي چې هرڅومره تکلیفونه په دین کې په دوی ورځي دوی ته هیڅ باک نه ورکوي.

دأحد په غزا کې چې د نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره کوم صحابه کرام رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ موجود ؤ پدغو کې داسې صحابه کرام هم ؤ لکه حضرت طلحه ابن عبیدالله رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ چې (۷۳) زخمونه یې په بدن مبارک باندې موجود ؤ

[حیاة الصحابة /ج ۱/ص ۶۳۸ / جراحة طلحة بن عبید الله رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ و....]

اوهغه چې شهیدان شوي ؤ په هغوی کې خو ځینې داسې صحابهٔ کرام رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ هم موجود ؤ چې په وجود مبارک یې (۸۳) یا زیات زخمونه موجود ؤ ، لکه حضرت أنس بن النضر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ. او مشرکینو داسې مثله کړی ؤ چې نه پیژندل کیده مګر دده خور

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبارکې په ګوته وپیژاند ، حضرت انس بن مالک رضي الله عنه وايي چې مونږ دغه یقین ده چې دغه ایت ددوي په باره کې نازل شوی:

﴿ مِّنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُواْ مَا عَٰهَدُواْ ٱللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُم مَّن قَضَىٰ نَحْبَهُۥ وَمِنْهُم مَّن يَنتَظِرُ وَمَا بَدَّلُواْ تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾ ﴾

[سورة الاحزاب آیت: ۲۳]

ژباړه: ځینې له مؤمنانو څخه (داسې) سړي دي چې رښتیا کړې یې ده خبره چې عهد کړی ؤ دوی له الله تعالی سره په هغه باندې (چې ثبات، استقامت فی القتال دی) پس ځینې له دوی هغه دي چې تر سره یې کړ نذر خپل (چې شهیدان شول) او ځینې له دوی هغه دي چې انتظار کوي (دغه شهادت ته) او بدل یې نه کړ (عهد خپل یوه ذره هم) په بدلولو سره

[حياة الصحابة /ج ۱/ص ۶۳۸/ جراحة أنس بن النضر رضي الله عنه]

کله چې بیرته مدینې منورې ته راغلل بیا آوازه شوه چې ابو سفیان او نورمشرکین بیا راوګرځیدل اوبیا په دوهم ځل باندې په مدینه منوره حمله کوي . نبي کریم صلی الله علیه وسلم بیا دجهاد اعلان وکړ چې هغه څوک دې جهاد ته را ووزي چې پرون په احد کې شریک و، هغه دې نه راځي چې دأحد په غزا کې شریکت نه دی کړی ، نوصحابه کرام رضي الله عنهم داسې په شوق اوخوند راووتل چې دبني سلمه قبیلې (۴۰) کسان زخمیان ؤ چې دځینو په نازکو بدنونو باندې لکه طفیل ابن النعمان رضي الله عنه (۱۳) زخمونه ؤ، داسید ابن حضیر رضي الله عنه په بدن باندې (۹) زخمونه ؤ ، او دنجراش ابن الصمد رضي الله عنه په بدن باندې (۱۰) پرهرونه وودوی پټۍ لرې کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوا اومعالجه يې پرېښوده ،له زخمونواودردونوسره سره يې دنبي کريم ﷺ خبرې ته لبيک وويلې اوجنګ ته تيار شول ؛نو الله تعالی دهغوخلکو چې د رسول الله ﷺ دامراجابت يې وکړ درضا اعلان وکړدهغوی دپرهرونواودردونوپه مقابل کې يې خپله رضاورپه برخه کړه. [تفسير مظهري ج ۲،ص: ۱۷۸]

اوس دهغو خلکو خواهش دشريعت تابع و ، کنه زره چبرې دا غوارې چې په بدن دې (۱۹) زخمونه موجود وي اوله بدن څخه دې وينې توئيږي اوبيا دې دجنګ ميدان ته ورشي . داوجه داده چې ددوی په زړونو کې دايمان حقيقت اوعشق پيدااوو ؛نوداتکليفونه هيڅ نه ورته ښکاره کيدل ځکه خوند پکې موجود و.

لکه حضرت ابوطلحه بن زبير رضي الله عنه چې د نبي کريم ﷺ ددفاع له پاره خپل ځان توره اوډال ګرځولی و،دهرې خواڅخه به چې غيشې اونيزې راتللې ده به لاس مبارک ورته ونيواوخپل وجود مبارک به يې ورته ډال وګرځاوه، لاس مبارک يې شل شوخوده پرواهم نه درلوده؛خوچې نبي کريم ﷺ محفوظ وي،په خپل بدن يې (۷۳) زخمونه برداشت کړل ،په ژوندهم نه و،وجه داوه چې خواهش يې ددين تابع و، په دين کې خدای پاک خوند ورته پيداکړی و.

نبي کريم ﷺ اوصحابه کرام رضي الله عنهم خو ډيرمخکې تيرشوي دي دازموږ اوتاسې په نږدې وخت کې داسې علماء کرام تير شوي دي چې ددين په وجه يې ډېر زيات تکليفونه برداشت کړي دي چې په واقعاتو يې بې شميره کتابونه ليکل کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعلم په زده کړې پسې زیات تکلیف ته اړتیا ده

دحضرت صاحب (نورالمشایخ شیراغافضل عمر) دمدرسې (نورالمدارس) یوعالم قصه کوله چې زه هندوستان ته سبق ته تللی وم، په ټول کال کې مې یوجوړ جامې اویوپټکی و.دمنځلو توان اوطاقت مې نه درلود پټکی مې داسې شوی ولکه پړی نورې جامې مې نه درلودې بیامې یو پوستین وهغه مې ومنځه هغه ته مې تنی کینودې هغه مې قمیص کړ په هغه کې به ګرځیدم.

دلوېې دورې (دحدیثو دوره) طالب وم یوځل په وظیفو پسې تللی وم په یو ځنګله کې بیزوګان راباندې راغلل داپوستین یې هم راباندې څیرې کړ.لوڅ لغړ شوم بیا یوبل طالب یووړوکی څادر راکړ په هغه کې مې درې شپې تیرې کړې.بیا مې په یوه اباسې باندې شپږ ګزه خمتا واخیسته چې څلور ګوتې سور یې و په هغه کې مې دومره تنګ قمیص وګانده چې ناسته اوولاړه مې نه شوی پکې کولای ددومره تکلیف تیرولو وجه څه وه ؟ وروڼوا ددې ټولو تکلیفونو برداشت کولو وجه داوه چې په دین کې خوند ورته پیداوو.الله تعالی ورته اسانه کړې وه.

دمخکینیو اولیاء کرامو واقعات چې سړی ګورې داسې حالات ورباندې تیر شوې دي چې دبرداشت وړ نه دي لوږې ،تندې،وهل تکول ،بندېخانې قسم – قسم زحمتونه ورباندې تیرشوې دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوچې له خدای جَلَّ جَلَالُهُ سره یې تعلق او تړون ونو د زحمتونو په ځای
به دوی خوندونه اخستل خو دا مقام تر لاسه کول هم خوشې خبره نده
بلکې ډیر عشق او مینه غواړي هغه هم الهي او دیني عشق او مینه.
څوک چې دین ته تابع شو، د ایمان حقیقت یې زړه ته ولویده بیا
پدغه کې خوند ورته پیدا کېږي

دخدای جَلَّ جَلَالُهُ په عبادت په دنیا کې دجنت میوې لیدل

یو خلیفه صاحب قصه راته کوله چې یو طالب په افغانستان
کې په ځمې کې دمدرسې ته به ووت اولړې به په غره کې په واورو
کې ناست و، تلاوت به یې کاوه، نوزه ورغلم چې ګورم طالب په
تلاوت لګیا ده، ژاړي پوښتنه مې ورنه وکړه چې څه کیفیت دی؟
ده راته وویل چې زه کله دا تلاوت شروع کړم او دلته راوو زم زه
دجنت میوې په سترګو وینم.
نوچې سړي دالله تعالی دنعمتونو احسان وي نو بیا دواوړې په
تکلیف باندې څه پوهیږي، بیا په ساړو باندې څه پوهیږي. نود
خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دین باندې عمل کولو کې خوند ورته
پیدا کیږي.
هرڅوک چې په کامله توګه دین ته تابع شو، زړه یې صفا
شو، دزړه په مرکز باندې کار وکړي بیا رب تعالی دغسې استعداد
په هر انسان کې ایښی بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له دغه انسان څخه
یو کامل او غوره انسان جوړوي بیا دا انسان تکلیفونه هم برداشت

(c) ketabton.com: The Digital Library

کولای شي ،خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یې ورته اسانه کړي ، دغه ډول انسان بیاپه شرعي حکمونو خونداخلي خوپه دې هرڅوک پوهیږي هم نه چې څوک دحال او راز څښتن وي هغه بیادېرزیات پرې پوهیږي.

خو یوصورت دایمان ده هغه داسې چې موږ په خوله کلمه وایو په زړه کې هم دکلمې په معنا اومفهوم تصدیق کوو ،لمونځ کوو،روژه نیسونور ظاهري اعمال کوو اوحقیقت دایمان دادی چې هرشی به دې دشریعت تابع وي : نویواځې په صورت باندې باید موږ اوتاسې اکتفی ونکړو. چې لمونځ کوم اوروژه نیسم .هغه طرف ته اخلاص شته اوکه نشته ،زموږ په زړونوکې دالله تعالی سره محبت شته اوکنه،له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مو مینه شته اوکنه؛نویوازې په فرضونواوواجباتوترسره کولو کار نه کیږي ترڅوچې مو له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اوله رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مینه اومحبت پیداشوی نه وي.

خوڅوک چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته محبوب شي لکه مخکې موداسې چې وویل نوملایکې یې هم محبوب ګڼي ،انسانان یې هم محبوب ګڼي. تاسې به ډېر لیدلي اواوریدلي وي چې ډېر خلک ډېر پخوا وفات شوي دي ،سره له دې چې نه یې چاته قوم معلوم وي ،نه یې موراوپلار معلوم وي خوبیا هم ډېر زیات خلک یې زیارت ته ور روان وي دنیکانو،بزګانو اولیاءکرامو،علماءکرامو شهداؤاومورپلاررزیارت کول اودهغوی قبرونو ته به شرعي طریقه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورتلل دادشریعت مطهره له پلوه جائز اوثابت دي چې ددې به مستقل بحث راشي.

اصل خبره دادچې هغه انسان چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته تابع ؤاووس نشته سره له هغه هم چې خلک دده زیارت ته راځي نوځکه رب تعالی هم دا اثر پکې اینبی چې خوسوه کاله وروسته خلک په دې هیله ورځي چې ګوندې دده په برکت سره الله تعالی زمونږ سوالونه قبول کړي که څه هم دټولو معاملاتوحل کوونکې

خدای پاک دی خودغه دنیاخودوسایلوځای دی نوخلک دنیکانواواولیاءکراموزیارتونوته هم په دی نیت ورځي زمامعلات خوبه الله تعالی حل کوي خوزه بدعمله یم دغه نیکان او

صالحان خدای پاک ته وسیله کوم که نه په دنیاخو ددیروابادواوبادشاهانوزیارتونه شتون لري سره له هغه هم ددنیادارو زیارتونه خلک نه ورځي ،خو دولي ،شهید اودالله د دوستانو زیارت ته خلک ورځي ځکه دهغه هزیوه له خدای پاک سره تړاؤاوتعلق یې نوالله تعالی ددوی په ذریعه بیادسرې کارونه هم جوړوي.

حضرت ابي ایوب انصاري رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ د روم په قسطنطنیه کې شهید شوی خوصحابه کرام رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ به ورتلل ،دی به یې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته وسیله ګرځاوله رب تعالی نه به یې دده په برکت دمرضونو شفا غوښتله اوباران نه به یې غوښتل اوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به ددوی حاجتونه پوره کول . ا تفسیر مظهري ج:۱۰ ص:۲۱۵]

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدارنګه امام بخاري رحمه الله چې په (خرتنګ) کې وفات شوی ،علماء کرام به ورتلل او حاجتونه به یې دده په واسطه غوښتل ،بارانونه به یې دده په واسطه غوښتل او قبلیدل به.

بخاري شریف دبدرینو نومونه مبارکین رانقل کړي او په حاشیه کې ورسره لیکي چې څوک ددوی نومونه تلاوت کړي وروسته دهغه نه دعا وغواړي نو خدای پاک جل جلاله به دهغه دعا قبوله کړي. [صحیح البخاري ج: ۲/ ص: ۵۷۴ باب تسمیة من سمی من اهل بدرٍ حاشیه / ۴ کذا فی الکرماني واللمعات]

علماء لیکي د دبدرینو نومونه چې دهرمشکل له پاره ولوستل شي هغه مشکل به یې خدای پاک جل جلاله ور حل کړي.

امام سفیان ابن عیینه رضي الله عنه فرمایي: عِنْدَ ذِكْرِ الصَّالِحِيْنَ تَنْزِلُ الرَّحْمَةُ، ترجمه: دنیکانو دیادولو په وجه دخدای پاک رحمت نازلیږي. [عقود الجمان ص: ۳۹، کما فی مسائل الامام احمد لابی داود ص: ۲۹۲]

امام النووي رحمه الله فرمایي چې څوک دنیکو خلکو مجلس یادونه او تذکره کوي نو په هغه ځای باندې دخدای پاک جل جلاله رحمتونه نازلیږي.

نو ددې ټولو وجه دادی چې رب تعالی ته دوی ګران شي چې د دوی په واسطه رب تعالی ته بیا سړی ورنږدې کیږي، د دوی دعا، د دوی سپارش بیا رب تعالی نه رد وي.

صاحب مرقات لیکي چې څوک دنیکو خلکو دقبرو په څنګ کې دعا وکړي، خدای پاک جل جلاله یې ددې نیکو خلکو په برکت

(c) ketabton.com: The Digital Library

قبلوي ؛ خوددې خبرو به لحاظ کوي چې بې حيا يې به نه وي، بې ستري به نوي، ناروا خبرې به نوي، طوافونه به نه کوي ،سجدې به نه ورته کوي

نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له موږ نه حقیقت دایمان غواړي اوحقیقت دایمان دادی چې دشریعت تابع شو اوهرکله چې دشریعت تابع شو بیا اخلاص اومحبت هم پیداکیږي بیا دا انسان رب تعالی ته دومره نږدې اوګران شي چې په دنیاکې هم درب تعالی سره خبرې کوي ،په قبر کې هم خبرې کوي ،په قیامت کې خوبه دټولو انسانانو سره مخامخ خبرې کیږي

دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه د ناز خفګان

حضرت موسی عَلَيْهِ السَّلَامُ یوځل د الله تعالی دراز مقام ته روان و، نوپه لار کې يې يوسړی ولید ،سلام یې ور واچاو خوهغه دسلام ځواب ور نه کړ. خداوندمتعال له موسی عَلَيْهِ السَّلَامُ نه پوښتنه وکړه چې په لار کې دې څه ولیدل؟ حضرت موسی عَلَيْهِ السَّلَامُ په ځواب کې ورته وویل چې اې رب تعالی هو ! دتا یوبنده ؤ ،ما سلام پرې واچاو خوهغه دسلام ځواب رانکړ.ډېر کبرجن و

رب تعالی ورته وایې چې هغه کبرجن نه دی ، هغه زما نه مرور دی. حضرت موسی عَلَيْهِ السَّلَامُ ورته وایې چې ولې له تانه مرور دی ؟ داڅرنګه انسان دی ؟تاخوله ټولومخلوقاتوسره بې ساري ښه کړي هیڅوک هم دمرورتیا اوخپګان حق نلري خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته

وایې چې ددې سړي پنځه سوه کاله عمر دی او په ټول عمر کې یې یوه ګناه هم نه ده کړې خو داخوشې کېږي چې دی ما ته سوال کوي هغه زه نه قبلوم، نوځکه رانه مرور دی

حضرت موسی علیه السلام ورته وایې چې اې رب تعالی! چې دا انسان دتا دومره نیک بنده دی چې په داپنځه سوه کاله عمر کې یې یوه ګناه هم نه ده کړې ،دتا هرحکم ته یې غاړه ایښې ؛نو دا یوسوال خو یې ته هم قبول کړه. خدای پاک جل جلاله ورته وایې چې ته خو دسوال پوښتنه راځخه وکړه چې دی څه ډول سوال کوي ؟ حضرت موسی علیه السلام دسوال پوښتنه ورته وکړه .خدای پاک جل جلاله ورته وایې چې دی دا سوال کوي چې ای رب تعالی ! زما بدن دومره غټ کړه چې ټول جنهم په ماډک شي او بل مسلمان جهنم ته لاړ نه شي داهم داخلاص یولوی مقام دی چې خپل ځان په اورسوځوي خو چې نور مسلمانانو ژغورل شي

نوموسی علیه السلام وایې چې رب تعالی ویلي چې دا سوال یې زه څرنګه قبول کړم

ګوره دخدای پاک جل جلاله بنده دی اوله الله تعالی نه مرور دی.ورونو ! دامرورتوب نه دی دا دوست په دوست ناز کوي په دې باریکو خبرو هرڅوک نه پوهیږي له همدې وجې ځینې انسانان په ځینو علماوو او مشایخو پسې خبرې کوي چې یاره تن چې دفلانکې عالم ،شیخ اوبزرګ په کتاب کې داسې خبره ولیدله اوځینې نوي اوعصري خلک خود خرافاتو نسبت هم ورته کوي او په حقیقت کې خودالوستونکي اومطالعه کوونکې نه پرې پوهیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نیکوخلکو په قبرکي له ملائکو سره مباحثه

په قبرکې یوولي دفن کوي اوبل ولي ته یې خداوندمتعال حال معلوموي چې ملائکې دسوال اوځواب له پاره ورته راغلې ،پوښتنه ورنه کوي چې : من ربک ؟ رب دې څوک دی ؟ دچابنده یې ؟ دا ولي ورته وایې چې له ماڅخه پوښتنه مه کوه ورشه له خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه پوښتنه وکړه چې هغه ماڅه بولي ؟ که زه زر واري وه وایم چې زه دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ بنده یم خوچې الله تعالی مې بندګي قبوله نکړي او ووایې چې بنده مې نه یې ماته څه فائده رسوي چې زه ووایم چې زه دالله تعالی بنده یم داخبره خوبه مات ،هلته فایده رسوي چې رب تعالی مې بندګي قبوله کړي ،غلامي مې قبوله کړي اوغلامی مې ومني . [تذکرة الاولیاء،مخ: ۵۴]

انسان د بر لوي قیمتي شی ده، انسان له ملائکو ،پیریانوبلکې له ټولوشیانو څخه الله تعالی ته زیات محبوب دی ، خوچې انسان دشریعت تابع شي اوهغه دانسانیت مرتبه اومقام له لاسه ورنکړي، بیا خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ته دومره نږدې کیږي چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ددله ځنی اندامونوڅخه په خپل ځان تعبیر کوي چې زه ددغه انسان سترګې شم ،زه ددغه انسان لاسونه شم ،زه یې پښې شم .

په حدیث مبارک کې راغي چې دقیامت په ورځ به انسان ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ووایې چې زه مریض وم ،تازما پوښتنه ولې ونکړه،دی به ورته ووایې چې ای خدایه ! ته څونه مریض کیږې ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا خو جسم نه لرلو، چې زه ستا پوښتنې ته درغلی وای. خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ به ورته وایي چې زما فلانکی دوست مریض و، ته دهغه پوښتنې ته نه وې ورغلی، که ورغلی وای نو زه به دې هلته پیدا کړی وای.

خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ به دې انسان ته وایې چې ای بنده زه وږی وم، تا ډوډۍ ولې را نکړه. دی به ورته وایې چې ای رب تعالی! ته خو نه وږیږې. وایې زما فلانکی دوست له تا نه ډوډۍ وغوښتله که دې ورکړې وای نو زما رضا به موندلې وای. بیا ورته وایې چې زه تږی وم ما ته دې اوبه رانکړې. دی به بیا ورته وایې چې ته خو نه تږیږې. خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ به ورته وایې چې زما فلانکی دوست تږی وو که تا هغه ته اوبه ورکړې وای زما رضا به دې میندلې وه. [انوارالمجالس ج ۱ / ص: ۴۱/۴۲. بحواله تفسیر المظهري ج ۱ ص ۵۰/ مسلم رقم الحدیث (۲۵۶۹)]

ګورئ ورونو! انسان دومره عزتمند شو، رب تعالی ته دومره نږدې شو، چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په خپل ځان تعبیر ورنه کوي دومره لوی مقام خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته ورکوي چې بل هیڅا ته یې نه دی ورکړی. ډېر انسانان خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په ژوند باندې جنت ته داخل کړي لکه د پیغمبرانو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ژوند ته چې وګورو هغوی په ژوند باندې رب تعالی جنت ته داخل کړي، د ژنکدن په وخت کې یې جنت په سترګو ورلیدلی، دومره غټ مقام رب تعالی انسان ته ورکړی خو چې انسان دانسانیت مقام او مرتبه وپېژني د الله تعالی او دهغه خواږه پیغمبر تګلاره غوره کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غرض دادی چې له مسلمانانوڅخه خدای پا ک جَلَّجَلَالُهُ دایمان حقیقت غواړي اودایمان حقیقت چې یو وار په چاکې موجود شو بیا به درب تعالی تجلیات دده په وجود کې ښکاره کیږي بیا به په خپله سینه کې الهي انوار ویني بیا به په خپل خوراک کې انوار ویني بیابه یې تول کارونه دستاینې وړ وي

حضرت امام احمد بن حنبل رَحِمَهُ اللّٰهُ ته د حلالې نفقې له وجې په یوه شپه د ډېرو مسائلو داستنباط لاره پرانستل کېږي

حضرت امام احمد بن حنبل رَحِمَهُ اللّٰهُ په رئیس الاولیاء باندې مشهور و یوځل دحضرت امام شافعي رَحِمَهُ اللّٰهُ سره میلمه شو نو ډېر په تلوار یې خوراک کاوه اوډېرې لویې لویې ګولې یې کولې دامام شافعي رَحِمَهُ اللّٰهُ شاګردانو ته په زړه کې شک ورپیداشو چې حضرت امام احمد بن حنبل رَحِمَهُ اللّٰهُ خو په خلکو کې په رئیس الاولیاء سره مشهور دی او دالله دوستان خو دومره زیات خوراک نه کوي اوده خو دومره زیات خوراک وکړ.

خیر شپه شوه نو حضرت امام احمد بن حنبل رَحِمَهُ اللّٰهُ ته یې د اوداسه له پاره اوبه کیښودې چې که تهجد کوي. سهار چې کله راپورته شو نوهغه اوبه همداسې پاتې دي اودس یې نه دی وربادې کړی ;نو دوی وویل چې داڅنګه ولي دی چې دشپې تهجد هم نه کوي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سهار حضرت امام شافعي رَحِمَهُ‌اللهُ ددې له پاره له دنه پوښتنه کوي چې ترڅو دخپلو شاگردانو شک ختم شي. نوورته وايي چې حضرت! بیگا شپه دې ډېر زيات خوراک وکړ؟ دی ورته وايي چې په رښتيا چې نن شپه مې ډېر زيات خوراک وکړ،خو دا خوراک ديوې شپې نه و،بلکې ديوې جُمعې خوراک مې وکړځکه چې په خوراک کې مې دخدای پاک جَلَّ‌جَلَالُهُ انوارات وليدل. پاکه نفقه وه،ددې وجې نه مې ډېره وخوړله چې زما دبدن غذا پاکه شي اوبه دې غذا باندې دخدای پاک جَلَّ‌جَلَالُهُ عبادت وکړم. بيوه جُمعه بيا نور خوراک نه کوم اوددې پاکې غِذا داسې اثر ووچې ټوله شپه مې خوب نه دی کړی اودخدای پاک جَلَّ‌جَلَالُهُ په عبادت مشغول وم. اود سلهاوو مسائلو استنباط مې وکړ. نوکله چې په چا کې دايمان حقيقت موجود شي بيا په هرشي کې دخدای پاک جَلَّ‌جَلَالُهُ انوار ويني.

له حضرت انس بن مالک رَضِيَ‌اللهُ‌عَنْهُ نه روايت دی وايي: رسول الله صَلَّى‌اللهُ‌عَلَيْهِ‌وَسَلَّمَ ته ثريد (په شوروا کې ميده شوې مړۍ) را وړل شوه، ده مبارک وويل دغه مړۍ تسبيح وايي، صحابهٔ کرامو رَضِيَ‌اللهُ‌عَنْهُمْ عرض وکړ ايا ته يې په تسبيح پوهيږې؟ رسول الله صَلَّى‌اللهُ‌عَلَيْهِ‌وَسَلَّمَ ورته وويل: هو! بيا يې وويل کاسه دغه سړي ته ورنږدې کړئ، چې ورنږدې مو کړه هغه هم وويل چې هو! تسبيح وايي، بيا يې دوه نورو کسانو ته ورنږدې کړه هغه دواړو هم وويل چې هو! تسبيح وايي. [جامع المعجزات ص: ۳۲۲]

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۵) مجلس

دآدب بیان

قال الله تعالی:

اعوذبالله من الشیطان الرجیم

﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَرۡفَعُوٓاْ أَصۡوَٰتَكُمۡ فَوۡقَ صَوۡتِ ٱلنَّبِيِّ وَلَا تَجۡهَرُواْ لَهُۥ بِٱلۡقَوۡلِ كَجَهۡرِ بَعۡضِكُمۡ لِبَعۡضٍ أَن تَحۡبَطَ أَعۡمَٰلُكُمۡ وَأَنتُمۡ لَا تَشۡعُرُونَ ﴾

ژباړه: اې هغو کسانوچې ایمان مو راوړی، مه پورته کوی آوازونه خپل برسیره په آواز دپیغمبر او په لوړه (او چته) مه پورته کوی ده لره آواز په خبرو کې لکه په لوړ (اوچت) آواز خبرې دځینو دتاسو له ځینو نورو سره، له جهته د ویرې د دې چې ضایع به شي عملونه دتاسې او تاسې به پرې خبر نه وی.

څرنګه چې قرآنکریم یو جامع کتاب دی نوپه دې کې د ژوند دتیرولو طریقې او اداب هم ذکر شوي نو څکله له نبي کریم ﷺ سره دصحابه کرامو د ژوندګي په هکله خداوندمتعال

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته فرمایي چې دوی ته ادب ورښیه چې تاسې دنبي کریم صلی الله علیه وسلم سره دارنګه زندګي کوئ.

دظاهر او باطن دصفایي له پاره شرطونه

غرض داچې په تصوف سره دظاهر او باطن صفایي راځي ، لکن په څو شرطو سره :

اول شرط : داچې له کامل شیخ سره بیعت وکړي ، خو په شیخ کامل کې به لاندې یاد شوي څلور شرطونه موجود وي .

۱- داچې عالم به وي په فرض عینو لکه اعتقادیات موافق له عقیدې د اهل السنت والجماعت سره او هغه احکام چې دی ورباندې مبتلاء ده لکه لمونځ ، روژه او زکات که غني و اونور معاملات که تاجر ؤ.

۲- داچې عارف بالله به وي ، یعنې مرشد به داهل السنت والجماعت دعقیدې خاوند وي او داشاهدي به په زړه اوروح سره ورکوي چې الله تعالی یو ده په ذات کې او هم په صفاتو کې او یو ده په افعالو کې نه په ذات کې شریک لري او نه په صفاتو کې نه په افعالو کې .

۳- داچې شیخ به عالم وي په طریقه دتزکیې دنفس او په تربیه دنفس، نو ده به دخپل نفس تزکیه دیوه کامل شیخ په لاس کړې وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او په مرضو د نفس او وسوسو د شیطان به خبر دار وي او په علاج به يې پوه وي.

۴- داچې دی به د شیخ له لورې مأذون وي په تربیه د مریدانو.

دوهم شرط: داچې مرید به د خپل شیخ سره ډیر په ادب او احترام سره وخت تیر وي خو اداب دوه قسمه دي. ۱- اداب باطني ۲- اداب ظاهري.

باطنی اداب په لاندې دول دي:

۱- تسلیم او اطاعت تامه خپل شیخ ته په ټولو اوامرو او نصیحتونو کې.

۲- له اعتراض او ګوت نیوونې نه ځان ساتل په خپل شیخ باندې په طریقه د تربیې دده کې. علامه ابن حجر هیثمي رَحِمَهُ اللهُ فرمايي: څوک چې په خپل شیخ اعتراضونه کړي دا دده د محرومي علامه ده. او که دده په خیال د شیخ نه کوم داسې عمل صادر شو چې د شریعت خلاف و. نو اول دې خپله د هغه عمل له پاره کوم شرعي تاویل و غواړي که ده پیدا نه کړنو بیا دې د شیخ نه په ډیر ادب پوښتنه وکړي، چې صاحبه! که زما څخه داسې یو عمل صادر شي نو علاج یې څه دی؟

۳- په خپل شیخ به کامل اعتقاد لري چې زما شیخ په ارشاد او تربیه د مریدانو کې د پوره کمال خښتن ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۴- د خپل شیخ په صحبت کې به پوره صادق او مخلص وي .

۵- د خپل شیخ عظمت او احترام به د تل له پاره کوي. ځکه علامه ابراهیم بن شیبان رَحِمَهُ اللهُ فرمايي: مَنْ تَرَکَ حُرْمَةُ الْمَشَائِخ أُبْتُلِيَ بِالدَّعَاوِي الْكَاذِبَةِ وَ أُفْتضِحَ بِهَا. [طبقات صوفیه ص: ۴۰۵]

علامه ابرا هیم ابن شیبان رَحِمَهُ اللهُ فرمايي: څوک چې د خپل شیخ احترام او تعظیم پرېږدي هغه به په دروغجنو د عواګانو مبتلا شي او رسوا به شي.

او شیخ عبد القادر جیلانی رَحِمَهُ اللهُ فرمايي: من وقع فی عرض ولی ابتلاه الله بموت القلب) [مدارج السلوک ص: ۱۲] یعني څوک چې د یوه ولي په بې حرمتي کې واقع شو الله تعالی به د ده زړه مړ کړي .

۶- دا چې مرید به د خپل شیخ سره کامل محبت لري خو داسې محبت چې خپل شیخ به تر نورو مشانخو کم نه بولي او داسې نه چې خپل شیخ د بشریت نه فوق او یا یې معصوم بولي ، بلکې د شریعت د لارښوونې سره سم به له خپل مرشد سره مینه او محبت لري .

۷- دا چې مرید به د خپل شیخ نه سوا د بل شیخ په لټه کې نه وي. ځکه چې بیا د زړه محبت تقسیمیږي په مابین د شیخینو کې او دا داسې مثال لري لکه یو مریض چې په یوه وخت کې د دوو طبیبانو څخه علاج کوي او دوه ډوله نسخې استعمالوي او عاقبت یې دا دی چې اخیر حیران شي چې زما علاج کوم طبیب وکړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ظاهري اداب په لاندې ډول دي

۱- دا چې مرید به موافقت کوي له خپل شیخ سره په امر او نهی کې ، یعني مرید به د خپل مرشد حکم که امر وي او که منعه داسې مني لکه مریض چې د طبیب حکم مني د دوایې د استعمال په هکله او پرهیز د ضرر ناکو شیانو څخه ده. د غه شان مرید به د خپل شیخ حکم مني چې د وام د ذکر ده او خان به ساتي له ګناهونو نه

۲- دا چې مرید به د خپل شیخ په مجلس کې په ډیر وقار او احترام ناست وي. نه به تکیه کوي. نه به بې موجبه خاندي نه به ویده کیږي. نه به په زوره خبرې کوي. او نه به بې اجازې خبرې کوي. لکه د سورة حجرات په اول کې چې رب کریم صحابه کرامو رضي الله عنهم ته د نبي کریم صلی الله علیه وسلم په هکله د ادب طریقه بیان کړې ده. او د غه شان د مرشد د مصروفیاتو او ارام خیال به ساتي.

امام غزالي رحمه الله فرمايي: چې ادب د مریدانو له خپلو مشایخو سره د صوفیه کرامو په نزد له مهمو ادابو څخه دي او پدې کې په حضور اکرم صلی الله علیه وسلم پسې اقتداده

الله تعالی فرمايي: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝﴾ [سورة: الحجرات آیت ۱]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه : اې مؤمنانو! مه وړاندې کوئ مفکورې خپلې په مخکې له صدوره داوامرو دالله تعالی او د رسول دهغه ، بلکې انتظار کوئ اوامرو د هغوی لره . وویریږئ له الله تعالی نه هر وخت الله تعالی او ریدونکی او ښه پوه دی .

د ﴿ لَا تُقَدِّمُوْا ﴾ په تفسیر کې حضرت ابن عباس رضي الله عنهما وایي : چې تاسې دده په مخ کې خبرې مه کوئ .

وروی ابو الدرداء قال : کنت امشی امام ابی بکر ، فقال لی رسول الله صلی الله علیه وسلم : (تَمْشِي أَمَامَ مَنْ هُوَ خَيْرٌ مِنْكَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَة)

ترجمه : حضرت ابودرداء رضي الله عنه فرمایي : زه له حضرت ابوبکر الصدیق رضي الله عنه نه مخکې روان وم رسول الله صلی الله علیه وسلم راته وویل ایا ته له هغه چا نه مخکې ځې چې هغه له تا نه په دنیا او اخیرت کې غوره دی .

او ځینې علماء ددې قول دالله تعالی : ﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللهِ وَرَسُوْلِهِ ﴾ مقصد داسې بیانوي : لَا تَطْلُبُوا مَنْزِلَةً وَرَاءَ مَنْزِلَتِهِ، وَهَذَا مِنْ مَحَاسِنِ الْآدَابِ وَأَعَزِّهَا [احیاء علوم الدین ج ۵ ص: ۲۶۴]

یعنې مرید به دشیخ له مقام نه فوق مقام نه غواړي او دغه له هغو لویو او ښو ادابو څخه ده . چې مرید به له ځان سره هم ددې خبرې سوچ نه کوي چې زما مرتبه دې له شیخ څخه لوړه وي ، بلکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه له پاره به دخیر او سلامتیا دعاوې کوي چې په دې کې دمرید دنیوي او اخروي ګټه ده.

حضرت السری رَحِمَهُ اللهُ وایي: حُسْنُ الْاَدَبِ تَرْجُمَانُ الْعَقْلِ) ترجمه ښه ادب دعقل ترجمان ده. [احیاء علوم الدین ج ۵ ص: ۲۶۶]

او ابو عبدالله ابن حنیف رَحِمَهُ اللهُ وایي رویم راته وویل: اې زوی کیه! عمل دې دمالګې په انداز که او ادب دې دوړو په انداز کړه اوځینې علماوو ویلي: اَلتَّصَوُّفُ كُلُّهُ اَدَبٌ، لِكُلِّ حَالٍ اَدَبٌ، وَلِكُلِّ مُقَامٍ اَدَبٌ، فَمَنْ يَلْزِمُ الْاَدَبَ يَبْلُغُ مَبْلَغَ الرِّجَالِ وَمَنْ حَرُمَ الْاَدَبَ فَهُوَ بَعِيْدٌ مِنْ حَيْثُ يَظُنُّ الْقُرْبَ وَمَرْدُوْدٌ مِنْ حَيْثُ يَرْجُوْا الْقَبُوْلَ.

ترجمه: تصوف ټول ادب دی هرحال لره ادب هر مقام لره ادب چاچې په ځان ادب لازم وګرځاوه نو هغه به داولیاوو مقام ته ورسیږي او چاچې له ادب نه ځان محروم کړ نو هغه ځان لرې کړ له هغه حیثیته چې ګمان یې دقرب کیده او مردود شو له هغه حیثیته چې امید یې دقبولي کیده. [احیاء علوم الدین ج ۵ ص ۲۶۶]

اول ادب چې خدای پاک په قرآن کریم کې بیان کړی هغه دحضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صحابه کراموته داقول دالله تعالی ده: لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ ﴾ (سورة الحجرات)

ترجمه: تاسې درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په مخ کې په زوره زوره مه غږیږئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

او حضرت سهل رضي الله عنه ددې ایت په تفسیر کې داسې وایي: لَا تُخَاطِبُوهُ إِلَّا مُسْتَفْهِمِيْنَ ، وَقَالَ أَبُوبَكْرُ بْنُ طَاهِرُ: لَا تَبْدُؤُوهُ بِالْخِطَابِ وَلَا تُجِيبُوهُ إِلَّا عَلَى حُدُودِ الْحُرْمَةِ)

حضرت ثابت بن قیس ابن شماس رضي الله عنه یوصحابي دی خپل طبعي اواز ډېر لوړ و ،کله یې چې دغه آیت مبارک واوریده نوپه کورکې کیناست اوپه زوره ،زوره یې ژړل چې زما خوطبعي غږلوړ دی ،قصدا بې ادبي نه کوم،داسې نه چې زما ټول مخکې عملونه ضایع شوي وي . ترڅو شپوپورې یې ژړل ،تر دې پورې چې دکور دروازه یې په ځان پسې بنده کړه،بهر نه راووت.

نبي کریم صلی الله علیه وسلم پرې خبر شو بیا یې دی راوغوښت اوپوښتنه یې ځینې وکړه چې داڅو ورځې ولې نه معلومېږې؟

حضرت ثابت بن قیس رضي الله عنه ورته وایې چې کله داآیت نازل شوی چې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم په مخکې به په زوره خبرې نه کوئ ،کنه ټول اعمال به مو ضائع شي . تاسوته معلوم دی چې زما غږډېرلوړ دی نوداسې نه چې زما دلوړو خبرو له وجې نه تاسو(نبي کریم صلی الله علیه وسلم) ته ضرر اوتکلیف ورسیږي اوټول عمل مې ضائع شي.

نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته وویل چې نه ، ته دهغو خلکو له جملې څخه نه یې. نبي کریم صلی الله علیه وسلم ددې ځای چې هغه خپه او نا امیده شي زیری ورکړچې : ﴿ان تكون حياتك محمودا ان تعيش حميدا وان تموت شهيدا وتدخل الجنة﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترجمه: دتا زندګي به نیکه وي صفت کړې شوې به وي اوبنه ژوند به تیروې اومرګ به دې دشهادت وي اوبیا به جنت ته داخلیږې.

حضرت ثابت بن قیس رضي الله عنه ته ددې یو آیت مبارک په وجه چې ده عمل پرې وکړ، ددې ادب درعایت په خاطر خدای پاک جل جلاله درې بشارتونه ورکړل.

همدغه زیري اوبشارتونه دده په حق خدای پاک جل جلاله رښتیا کړل کله چې دحضرت ابوبکرصدیق رضي الله عنه په زمانه کې دمسیلمة الکذاب سره جنګ شروع شو نو صحابه کرامو رضي الله عنهم په اول سرکې شکست وخوړ؛ نو دغه ثابت بن قیص رضي الله عنه اوحضرت ابورافع رضي الله عنه دواړو وویل چې دنبي کریم صلی الله علیه وسلم په زمانه کې خو موږ داسې جنګونه نه کول چې په شاه به رانلو نودواړه دجنګ لومړۍ کرښې ته ولاړل اوهلته یې مورچلې جوړې کړې اوترهغه وخته جنګیدل ترڅو چې دواړه شهیدان شول.

کله چې شهیدشو زغره یې (دبشري صفاتوپه تقاضا) یو صحابي ورنه واخیسته؛ نوله شهادت نه وروسته یوصحابي مبارک دجنګ قومندان حضرت خالد بن ولید رضي الله عنه ته ورغی اوورته ویې ویل چې ماداسې خوب لیدلی چې حضرت ثابت بن قیس راته وایې چې زما دوه زغري فلانکي سړي واخیستلې اوپه فلانکي ځای کې یې دکټوې لاندې ایښې ده حضرت خالد رضي الله عنه ته ووایه چې هغه ورنه واخلي اوزما ورثه ؤ ته یې وروړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوحضرت ابوبکر صدیق رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ته ووايه چې دفلاني اوفلاني سړي په مابانذې دومره قرضه ده هغه ورکړه . اوزما فلانکی فلانکي غلامان دي هغه د ې ماله طرف نه آزاد کړه .

دې صحابي مبارک کله چې حضرت ابوبکر صدیق رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ او حضرت خالد بن ولید رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ ته خوب وويلې نوسمدستې دواړو دهغه په عملي کولو باندې پیل وکړ. حضرت خالد بن ولید رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ هغه ځای ته ورغی اوهغه زغرې يې را واخیستلې اودده ورثه و ته يې ورکړې او حضرت ابوبکرصدیق رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ دده قرضې خلاصې کړې . اوهغه غلامان يې هم آزاد کړل.

دا ټول دهغه آدب نتیجه اوثمره وه چې دده له مرګ نه وروسته دده په وصیت باندې دواړو عمل وکړ.

﴿وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ... ﴿٢﴾﴾ (سورة الحجرات)

اى لا تغلظوا له فى الخطاب ولا تنادوه باسمه : يامحمد ، يا أحمد ، كما ينادى بعضكم بعضاً ولكن فخموه واحترموه وقولوا له : يانبى الله يا رسول الله . ومن هذا القبيل يكون خطاب المريد مع الشيخ ، واذا سكن الوقار القلب علم اللسان كيفية الخطاب.[احياء علوم الدين ج ۵ ص: ۲۶۶]

اوابو عثمان رَحِمَهُ اللَّهُ وايي : چې له اکابرو سره ادب او دمشايخو په مجلسو کې ادب کول سړي ته په دنيا او اخيرت کې لوړې درجې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وریه برخه کوي. ته نه ګوري دي قول د الله تعالی ته: ﴿وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ...﴾ (سورة الحجرات)

ترجمه: که چیري دوی صبر کړی وای چې رسول الله ﷺ وروتلی وای دا به د دوی له پاره غوره خبره وه.

په دي کې دتأدیب طریقه ورښودل دي د مرید له پاره له خپل شیخ سره چې تلوار به نه کوي صبر به ورته کوي چې هغه د خپل خلوت له ځای څخه راووزي او تر څو د هغه معمولات زیات زیاتمن نشي چې دابیا کېدای شي د مرید له پاره په نقصان تمام شي.

[احیاء علوم الدین ج ۵ ص: ۲۶۷]

۳- دا چې مرید به د خپل شیخ په خدمت کې په قدر د امکان کوشش کوي د عربي مقوله ده: (مَنْ خَدَمَ خُدِمَ) او سالک هم وایي:

هر که خدمت کرد او مخدوم شد

هر که خود را دید او محروم شد

۴- ادب داده چې مرید به د خپل شیخ په مخ کې د ځان له پاره جای نماز نه اچوي، مګر د لمانځه په وخت کې، ځکه د مرید شان داده چې دی به د خپل شیخ په خدمت کې منتظر وي او په جای نماز اوارولو کې اشاره ده خپل استراحت او عزت لره. او د شیخ په مخ کې به بې ځایه حرکتونه نه کوي، بلکې په ارام به ناست وي او د شیخ مخ ته به ګوري. [احیاء علوم الدین ج ۵ ص: ۲۶۸]

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵- دا چې مرید به د خپل شیخ په صحبتو او مجلسو کې د هر شرکت کوي او که لرې وي نو په قدر د طاقت د ې شرکت کوي. ځکه چې صوفیه کرامو د سیر او سلوک د کامیابي او ترقی بنیاد په دریو اصولو بنا کړی. ۱- اجتماع ۲- استماع ۳- اتباع.

اوبل دا چې مرید به د خپل شیخ په محبت کې ځان فاني کوي، ځکه (مرید) د اسم فاعل صیغه ده له باب د افعال څخه ده او د باب افعال یوه خاصه د سلب ده نو مرید به ځان د شیخ په ادب او محبت کې سلب کوي.

قاضي ثناء الله پاني پتي رَحِمَهُ اللهُ د ولایت د حصول دوه عمده اسباب دا سې بیانوي:

۱- کثرة ملازمة مع المحبّة و الا نقیاد: یعنې ډیره ناسته له خپل شیخ سره خو په محبت او اخلاص او حکم منلو سره.

۲- دوام ذکر. غرض دا چې د مرید ډیره ترقي په صحبت د شیخ سره راځي او اهمیت د صحبت د قران عظیم الشان او احادیث نبویه و او د علماوو له اقوالو نه هم ثابتیږي.

نو رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د هر څه آداب ښودلی دی که موږ د دغو آدابو رعایت وکړو بیا به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ زموږ هر څه برابر وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۶) مجلس

داولیاء کرامو کرامات او واقعات

ددې له پاره چې له دین اودینداري سره دانسان شوق پیداشي باید داولیاوو اودخدای پاک جل جلاله ددوستانو واقعات وګوري اویا یې واوري ځکه چې ددوی په واقعاتوکې خدای پاک جل جلاله دا اثر ایښی چې دسړي ددین اودینداري لوري ته سوق کوي شوق یې پیداکېږي اودیني احکامو ته یې لا زیاته توجه پیداکېږي په دین کې الله تعالی څومره عزت ایښی ؟ ددغه دین په برکت سره انسان ته څومره مقامات او مرتبې ور په نصیب کېږي ؟

حضرت سفینه رضی الله عنه ته زمری لاروربښیي او دده ساتنه هم کوي

که څوک دخدای جل جلاله او خواږه پیغمبر حضرت محمد صلی الله علیه وسلم لاره غوره کړي نو دانبیاء کرامو علیهم السلام څخه را وروسته دصحابهٔ کرامو رضی الله عنهم زندګي مطالعه کړئ ، داسې صحابهٔ کرام رضی الله عنهم هم تېر شوي دي لکه حضرت سفینه رضی الله عنه چې زمري یې ساتنه کوله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنبی کریم ﷺ له غلام حضرت سفینه رضي الله عنه نه روایت دی وایي: زه په کیشتۍ کې سپور شوم هغه ماته شوه ،نو په یوه توټه (دلرګي په تخته) باندې سپور شوم نو د دیارب غاړې ته دهغې تختې په ذریعه ورسیدم ، یو زمری راسره مخامخ شو ورته ومې ویل :اې ابوالحارث ! زه سفینه درسول الله ﷺ غلام یم نو سرېې راته ټیټ کړ اویه څنګ راسره روان شو زما دفاع یې له حیواناتو کوله تردې چې عامې لارې ته یې سیخ کړم، نو له هغه نه وروسته یې (همهم) یعنې زګروی کاوه دامې ورنه وفهموله چې خدای پاماني رانه اخلي. [جامع کرامات الاولیاء/ج ۱ص: ۱۱۶]

دا زمری اووحشي چې دانسان دښمن دی ، کله یې چې دا نومونه واوریدل چې زه د رسول الله ﷺ غلام یم اوزما نه ملګري ورک شوي دي :نو لکه دانسان هغه خپل کورنی سپی ، راغی اوپه پښو کې یې ورته رغړې دعاجزي ، انس اوالفت سلسله (لړۍ) یې شروع کړه اوبیا یې په څنګ کې منډې کړې چې په کوم طرف باندې مجاهدین تللي وو ،دازمری ورسره روان شو اوده ته یې رهنمایي او لار ښوونه کوله اویو طرف بل طرف ته ګوري چې درسول الله ﷺ غلام ده څوک ضرر ورته ونه رسوي ترهغه دا زمری نوکرې ورسره کوله ترڅوېې چې حضرت سفینه رضي الله عنه خپلو ملګرو ته ورساوه.

ددغه دین په وجه رب تعالی انسان ته حیوانات تابع کړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

امام قشیري رَحِمَهُ اللهُ وايي: چې يوسړي قصه راته کوله ويل يې: يوځل حضرت ابراهيم ابن ادهم رَحِمَهُ اللهُ د يوباغ ساتنه (پيره) کوله زه ورغلم چې ګورم دی ويده دی او مار دنرګس بڼکه را اخيستي اوبه ده باندې (باد پکی) وهي [جامع کرامات الاولياء ج ۱/ ص ۳۱۲]

ګورئ مار دانسان دښمن دی ،هلاک کونکی دی ؛خو هغه رب تعالی ده ته دده دتابعوالي په وجه تابع کړی اوخدمت يې کوي

داسې ډېرې نمونې موجودې دي چې ددين په واسطه اوبرکت باندې رب تعالی انسان ته دومره عزت ورکړی چې حيوانات خو څه کوې چې نباتات يې هم تابع کړي دي تيږه ،ونه ،زمکه داشيان شعور هم نه لري خودازمکه بيا هم دالله تعالی دوستان پيژني، دغه غرونه دالله تعالی دوستان پيژني، ددغه دين په برکت دغه زمکه اواسمانونه دغه عزتمند انسان پيژني.

د حضرت سعد بن معاذ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په وفات عرش ولړزېده

﴿ عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، يَقُولُ: «اهْتَزَّ الْعَرْشُ لِمَوْتِ سَعْدِ بْنِ مُعَاذٍ» ، ﴾ [صحيح البخاري ج ۱/ ۵۳۶/ باب مناقب سعد رَضِيَ اللهُ عَنْهُ رقم الحديث: ۳۸۰۲]

ژباړه: له حضرت جابر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه مې اوريدلي ويل يې: چې دسعد ابن معاذ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ په مرګ باندې عرش عظيم په حرکت شو ولې په حرکت شو ؟) ياداچې هغه دده روح چې عرش عظيم طرف ته ختله دهغې له وجې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ولړزېده یاداچې دده نیک اعمال اسمان طرف ته پورته کېدل هغه بندشول نو عرش عظیم په حرکت باندې راغی. یاداچې له ډېرې خوشحالې نه عرش عظیم په حرکت راغی چې ماته دالله تعالی دیودوست روح را روان ده عرش چې تر(۷) اوو اسمانو اوزمکو لوی دی ؛خوهغه لوی عرش عظیم چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دخصوصي تجلیاتو مظهر دی ،دجنت چت دی ،هغه د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دیوصحابي اودوست په وفات دومره زیات خوشحالیږي چې په حرکت راځي دا ټول ددغه دین په برکت سره چې الله تعالی دغه انسان دومره عزتمند وربانديې ګرځولی.

غره ته د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خطاب او دهغه له خوا ځواب

﴿ عَنْ قَتَادَةَ، أَنَّ أَنَسًا حَدَّثَهُمْ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَعِدَ أُحُدًا وَأَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ وَعُثْمَانُ فَرَجَفَ بِهِمْ فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «اثْبُتْ أُحُدُ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ نَبِيٌّ وَصِدِّيقٌ وَشَهِيدَانِ» ﴾

[جامع المعجزات ص: ۳۲۴ / سنن الترمذي / ج: ۲/ ص: ۲۱۱ / ابواب المناقب، مناقب عثمان بن عفان / رقم الحديث: (۳۶۹۷) / (۳۸۱۷)]

ژباړه : له حضرت قتاده رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي : چې حضرت انس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دوی ته بیا ن کړی چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ او ورسره درې یاران (ابوبکرصدیق ، عمرفاروق او عثمان ذی النورین رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ) موجود وو داُحد غره ته وختل هغه له خوشالي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حرکت راغی رسول الله ﷺ ورته وویل: قرار شه ! په تا باندې نبي ، صدیق او شهیدان ولاړ دي.

﴿ عَنْ عُثْمَانَ بْنُ عَفَّانَ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ عَلَى ثَبِيرِ مَكَّةَ وَمَعَهُ أَبُو بَكْرٍ وَعُمَرُ وَأَنَا فَتَحَرَّكَ الْجَبَلُ حَتَّى تَسَاقَطَتْ حِجَارَتُهُ بِالْحَضِيضِ قَالَ: فَرَكَضَهُ بِرِجْلِهِ وَقَالَ: «اسْكُنْ ثَبِيرُ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ نَبِيٌّ وَصِدِّيقٌ وَشَهِيدَانِ» الحديث ﴾

[جامع المعجزات ص ۳۲۴ / سنن الترمذي / ج ۲/ ص ۲۱۱ / ابواب المناقب، مناقب عثمان بن عفان / رقم الحدیث (۳۷۰۲) / (۳۸۱۷)]

له حضرت عثمان بن عفان رضي الله عنه نه روایت دی وایي: یوځل نبي کریم ﷺ له خپلو دریو یارانو حضرت ابوبکر صدیق ،حضرت عمرفاروق اوحضرت عثمان غني رضي الله عنهم سره یوځای په مکه مکرمه کې په (ثبیر غره)،ودریدل ؛نوهغه غرله ډېرې خوشالي نه په حرکت راغی تر دې چې تیرې یې دغره بیخ ته را ورغړیدې، رسول الله ﷺ ورته وویل چې ای ثبیره ! ودریږه ! په تاباندې یونبي اوبل صدیق اودوه شهیدان ولاړ دي.

رسول الله ﷺ لا له مخکې دحضرت عمرفاروق رضي الله عنه اوحضرت عثمان غني رضي الله عنه دشهادت پیشنګویي کوي .څکه چې په جزئي مغیباتوباندې انبیاء کراماو اولیاء کرامو ته الله تعالی علم ورکوي.

نوغرهم دخدای پاک جل جلاله دوست پیژني.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددغې وجې نه کله چې رسول الله ﷺ په مکه معظمه کې دکفارو دظلم اووحشت له کبله هجرت ته مجبورشو. په کومه شپه چې ده ثبیر غره ته فناه ور وړه ، نو (ثبیر) ورته ګویانه شو چې ای رسول الله ! زمانه کوز شه ! داسې نه چې کفار راشي اوبیا زما په لمن کې تاته تکلیف درکړي . نوزه به بیا دقیامت په ورځ رب تعالی ته څه ځواب ورکوم؟ بل مخامخ غر (حراء) آواز ورته کوي

﴿ الیّ یَارَسُوْلَ الله ! ﴾ ماته راشه اې دخدای رسوله ! ،هغه غر بیا فنا ورکوي [جامع المعجزات ص: ۳۲۴]

په هغه غارکې چې رسول الله ﷺ اوصدیق اکبر رضی الله عنه ناست دي یوه کوتره راغې دغارپه خوله کې هګی اچوي اوتارکنبس راغې سمدستې دغار په خوله کې ځاله جوړوي چې کفار ده ته تکلیف ورنکړي تر څو دامعلومه نه شي چې دلته څوک نوتلي . ګوره تارکنبس څومره باریک وجود یې دی خو سره له هغه هم خداوند متعال دومره احساس ور په برخه کړی ؤ چې هغه هم د ده دوست پیژني. بل طرف ته کوتره مرغه دی خو د رسول الله ﷺ خدمت کوي. [جامع المعجزات ص: ۳۲۶]

موږ انسانان هم یو دامتیت دعوه هم لرو بیا مو داسې حال دی چې ډیری خلکو ته دده دنسب شجره مبارکه هم نده معلومه او بل لوري ته که دقومیت مسئله را وارندي شي بیا فلانکی خېل او سرخېل دغو ټول راته معلوم وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوانسان ددین دتابعیت په برکت خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته نږدې کېږي اوعزتمند کېږي اوهمداشان غر، ونه، سمه اوهواره يې تول پیژني دهمدې دین په برکت دښمن ورته مسخر کوي،حیوانات، درندګان اوماران د انسان دښمنان دي خو الله تعالی یې ورته تابع کړي اودادبیعت مقصود نه دی چې زه به عمل وکړم چې زمری ،مار یانور شیان راته تابع شي بلکې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رضا مقصود دی،که چا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا له پاره کار کاوه نوبیا هغه دده معاملې ورسمه وي، بیا یې الله تعالی عزتمند ګرځوي، بیایې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ حفاظت په نصیب کوي

اوکه چا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رضا مطلوب اومقصود نه وه، نوبیا په عین لمانځه به ولاړوي عذاب به ورباندې راځي په عین زکات ،په وېشلو به بوخت وي عذاب به پرې راشي بلکې دعلم په سلسله کې به لګیا وي او په عذاب اوتکلیف به وي

دین د هر عزتمند دی خودواړه شقوق غواړي چې هم به دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اورسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اوامرو ته متوجې وي اوهم به له ګناهونو څخه دځان دساتلو کوشش کوي . داخومره خلک چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددوستي مقام ته رسیدلي دي هغه ددغه دین په برکت دده دوستان شوي دي اورب تعالی لوړ مقامونه هم ورپه نصیب کړي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبزرګانو په خپلو مریدانو نظروي

حضرت مجدد صاحب رحمه الله په اوداسه لګیا دي خادم اوبه ورا چوي چې ده مبارک کوزې ته لاس کړل نو له لاس ور ورلو سره يې الله اکبر نعرې کړې اوکوزه يې وشړله دی حیران شو چې داڅه وشول نوهغه خادم ورنه پوښتنه کوي چې داڅه او ولې دې کوزه وشړله ؟ حضرت مجدد صاحب رحمه الله ورته وویل چې په فلانکي دښته کې زما يو مريد را روان دی اوزمری ورته مخته شو اوده زما باطن ته التجا وکړه زه يې خدای پاک جل جلاله ته واسطه وګرځولم ؛نوما هغه زمری وویشت داخادم يې وايې چې زه لیږ شکمن شوم . ډیروخت وروسته سړی راغی چې دهمغې کوزې توتې ور سره وې اوما پوښتنه ورنه وکړه چې داڅه دی ؟ده راته وویل چې زه په فلانکي دښته کې را روان وم چې زمری راته مخته شو زما دخلاصون بله لار نه وه؛نو ما سوال وکړ چې ای خدایه ! دحضرت مجدد صاحب په واسطه ما له دغه مصیبت نه خلاص کړې نوغیبي داسې کوزه راغله زمری وربانديې ولګید ،کوزه وربانديې ماته شوه اوزمری وتښتیده اوزه له هغه مصیبت نه خلاص شوم.

نوخدای پاک جل جلاله انسان ددین په برکت ،ددین په واسطه بیا دومره عزتمند کوي چې بیا يې تر ډېره ډېره پورې باطني تصرفات جاري وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له مرګه وروسته د اولياء کرامو روحانيت حاضريدل

دحضرت مجدد صاحب رَحِمَهُ اللهُ يو مريد ليکي چې کله حضرت مجدد صاحب وفات شو دهغه نه وروسته مور دما زديګر په جمعه ودريدلو نودی مبارک هم راغی اوله مور سره په جمعه ودريده زه حيران شوم چې نن مو څنګ کې جنازه مو پرې وکړه اودلته بيا له مور سره په لمانځه ولاړ دی اوله ځان سره دا وايم چې داهسې بې تصور اوخيال دی ،نه به خطا وي ،خو چې هرڅومره ځيرشوم په رښتيا هم دی مبارک و او تراخيره پورې په لمانځه کې راسره شريک و.

په مسلم شريف کې دمعراج په واقعه کې چې حضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وايي چې ما انبياء عَلَيْهِمُ السَّلَامُ په قبروکې ليدل چې په لمونځو باندې لګيا او مشغول ؤ.

نو د تصوف په وسيله سړی حقيقي ژوندون ته رسيږي ددې له پاره چې حقيقي ژوندون شته په صورې مرګ سره هغه نه زائله کيږي. د حديثو په رڼا کې مسلم شريف کې د معراج په واقعه کې حديث ده له هغه څخه همداسې معلوميږي:

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَقَدْ رَأَيْتُنِي فِي الْحِجْرِ وَ قُرَيْشٌ تَسْأَلُنِي عَنْ مَسْرَايَ فَسَأَلَتْنِي عَنْ أَشْيَاءَ مِنْ بَيْتِ الْمَقْدِسِ لَمْ أُثْبِتْهَا فَكُرِبْتُ كُرْبَةً مَا كُرِبْتُ مِثْلَهُ قَطُّ قَالَ فَرَفَعَهُ اللهُ لِي أَنْظُرُ إِلَيْهِ مَا يَسْأَلُونِي

(c) ketabton.com: The Digital Library

عَنْ شَيْءٍ إِلَّا أَنْبَأْتُهُمْ بِهِ وَقَدْ رَأَيْتُنِي فِي جَمَاعَةٍ مِنَ الْأَنْبِيَاءِ فَإِذَا مُوسَى قَائِمٌ يُصَلِّي فَإِذَا رَجُلٌ ضَرْبٌ جَعْدٌ كَأَنَّهُ مِنْ رِجَالِ شَنُوءَةَ وَإِذَا عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ عَلَيْهِ السَّلَام قَائِمٌ يُصَلِّي أَقْرَبُ النَّاسِ بِهِ شَبَهًا عُرْوَةُ بْنُ مَسْعُودٍ الثَّقَفِيُّ وَإِذَا إِبْرَاهِيمُ عَلَيْهِ السَّلَام قَائِمٌ يُصَلِّي أَشْبَهُ النَّاسِ بِهِ صَاحِبُكُمْ يَعْنِي نَفْسَهُ فَحَانَتْ الصَّلَاةُ فَأَمَمْتُهُمْ فَلَمَّا فَرَغْتُ مِنْ الصَّلَاةِ قَالَ قَائِلٌ يَا مُحَمَّدُ هَذَا مَالِكٌ صَاحِبُ النَّارِ فَسَلِّمْ عَلَيْهِ فَالْتَفَتُّ إِلَيْهِ فَبَدَأَنِي بِالسَّلَامِ ﴾ [صحیح المسلم ج۱ ص۹۶]

ددغه حدیث شریف چې کومه برخه دتصوف له غایې او غرض سره تړلې هغه په داسې طریقه چې نبي کریم علیه السلام وایي: هلته مې ځان ولید دانبیاوو په جماعت او ټولی کې، هلته مې په بیت المقدس کې موسی علیه السلام ولید چې په لمانځه ولاړ و، دشنونه دقوم چې کوم انسانان دي له هغوی سره په وجود کې مشابه و؛ وجود یې درمیانه ؤ نه ډیر ډنگر ؤ نه ډیر مړی. ویښتان یې نه ډیر گوڼگوټي او نه کامل ښوی و. همدا راز مې عیسی علیه السلام ولید چې په لمانځه ولاړ و، چې دعروه ابن مسعود ثقفي په شان وجود یې ؤ او ابراهیم علیه السلام مې ولید چې په لمانځه ولاړ و چې په رنگ کې زه له هغه سره مشابه یم. کله چې دجمعې وخت راغی زه انتظار وم چې څوک به جمعه راکوي، نو جبرائیل علیه السلام زه له لاس څخه ونیوم مخته یې کړم امامت مې وکړ.

خو دلته اعتراض کیږي چې هغه انبیاء علیهم السلام خو له ده څخه څوزره کاله مخکې وفات شوي دي؟ له دېنه دا ځواب کیږي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی ته دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په دین باندې حقیقي ژوندون په نصیب کړي ،هغه پدغه مرګ باندې نه مري، پس دمرګ نه هم دوی دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ عبادت کوي.

ددغه دین په سبب خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دغه انسانان دومره عزتمند کوي چې له مرګ نه وروسته هم ژوند ورپه برخه کوي.

قرانکریم هم همدغه خبره کوي ﴿ وَلَا تَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ قُتِلُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أَمْوَٰتًۢا ۚ بَلْ أَحْيَآءٌ عِندَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ ﴾ یعنې تاسو هغو خلکو ته چې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په لار کې شهیدان شوي دي ،مړه مه وایي بلکې دوی ژوندي دي، دوی ته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ رزق ورکوي

په دنیاکې مور جنازې ورباندې کوو ،مړه ورته وایو ،مال یې ورثه تقسیم کوي ،ښځه یې بل څوک په نکاح کوي خو خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته ژوندي ویلي اورزق ورکوي.

بل طرف ته ژوندی کافر ،په غوږوروغ ،په سترګوروغ اوژبه یې روغه ؛خوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دغه کافر ته مړ ،کوڼ ، ړونداوګونګ ویلی اوس ظاهري ژوندی دی خو خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته مړی ویلي ﴿ يُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَىِّ ﴾ له مسلمان څخه کافر پیداکړي ،مسلمان ژوندی دی ،نوله ژوندي نه مړ پیداشو ،سره له دې چې ښه خوراک ،څښاک کوي خو خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ورته مړوایي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په کفارو پورې هم زړه خوري اونصيحت ورته کوي ،خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته وايې چې آيا ته مړيو ته خبرې وراوروې؟

ګورئ ژوندي کافرانو ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مړه وايي ځکه چې اصلي اوحقيقي ژوندون په اسلامي دين باندې راځي ،حقيقي سترګې ،غوږونه اوژبه داسلامي دين دعملي کولو په ذريعه خلاصيږي.

نوکه سړی په دينداري لګياوي دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په نزد ژوندی دی ،له مرګ نه وروسته هم رزق ورکوي ،تلاوت کوي او داسې نور نيک، نيک کارونه ترسره کوي.

《عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: ضَرَبَ بَعْضُ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خِبَاءَهُ عَلَى قَبْرٍ وَهُوَ لَا يَحْسِبُ أَنَّهُ قَبْرٌ، فَإِذَا فِيهِ إِنْسَانٌ يَقْرَأُ سُورَةَ تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ حَتَّى خَتَمَهَا، فَأَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللهِ إِنِّي ضَرَبْتُ خِبَائِي عَلَى قَبْرٍ وَأَنَا لَا أَحْسِبُ أَنَّهُ قَبْرٌ، فَإِذَا فِيهِ إِنْسَانٌ يَقْرَأُ سُورَةَ تَبَارَكَ الْمُلْكِ حَتَّى خَتَمَهَا. فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «هِيَ الْمَانِعَةُ، هِيَ الْمُنْجِيَةُ، تُنْجِيهِ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ》

ا جامع الترمذی ۱ ج ۲ ۱ فضائل القرآن فی سورة الملک ا

ژباړه: له حضرت عبدالله ابن عباس رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ څخه روايت دی چې دنبي کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ څخه څينو ملګرو په يوه قبر باندې خيمه ودروله او دی وربانديې خبر نه وو چې دلته

(c) ketabton.com: The Digital Library

قبر دی، نو له زمکې څخه يې د سورة الملک (تبارک الذی) د تلاوت آواز واورېد، نو دغه صحابي رضي الله عنه حضرت نبي کريم صلی الله علیه وسلم ته راغی او ورته يې وويل چې: ما په قبر باندې په ناخبرۍ کې خيمه درولې وه، نو د يوه انسان آواز مې واورېده چې د (سورة الملک) تلاوت يې کاوه، تردې پورې چې سورت يې ختم کړ. نو حضرت نبي کريم صلی الله علیه وسلم وفرمايل چې: دا سورت مانعه ده، دا سورت منجيه ده، مسلمان ته الله تعالی د دغه نومړي سورت په ذريعه د قبر له عذاب څخه نجات ورکوي.

اوس نو هغه يو صحابي د زمکې دننه او د ابل يې د باندې تلاوت اوري.

نو غرض دادی چې نن سبا ډېر مشکل داخای دی چې د دين سره تعلق نشته؛ هغه حقيقي ژوندون او هغه حقيقي سترګې نشته چې په هغه سره دين ليدل کېږي.

داولياوو په مجلس يو انسان له ازلي بدبختۍ څخه خلاصيدلی شي

حضرت سلطان محمود غزنوی صاحب دحضرت بازيد بسطامي رحمه الله په هکله له حضرت ابو الحسن خرقاني رحمه الله نه پوښتنه کوي چې دده څه واقعات راته بيان کړه. هغه ورته وايي چې حضرت بازيد بسطامي رحمه الله هغه څوک دی چا چې هغه ليدلی وي نو هغه به خدای پاک جل جلاله له ازلي بدبختۍ نه وساتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ورته وايي چې داخه وايې ؟ تر پیغمبر ﷺ نه هم دې پورته دی ؟ سره له دې نه چې پیغمبر ﷺ کافرانو لیدلی و خو ایمان یې نه و پرې راوړی . دازلي بدبختي څخه، نه وخلاص شوي . اوحضرت بازید بسطامي رحمه الله خو یو ولي دی اودهغه په لیدلو دی دازلي بدبختي نه څرنګه خلاصیږي .

حضرت ابو الحسن خرقاني رحمه الله ورته وايي چې (حد خود بشناس) پام کوه زیات مه غږیږه . کفارو رسول الله ﷺ په حقیقي سترګو نه و لیدلی بلکې هغه ته یې دیو یتیم په سترګو کتل ،هغوی دیو عرب په نظر ورته کتل ،هغوی دپیغمبري په صفت نه ولیدلی ،چا چې پیغمبر ﷺ دپیغمبري په صفت ولید هغوددې دانوارو خوبايي ولیده، بیا یې ځان مال ،اولاد ،مور اوپلار ټول ورباندې قربان کړل ځکه چې هغودحق سترګې ورباندې خلاصې شوې ،دده خبرې یې دحق په غوږو اوریدلې ؛نو خدای پاک جل جلاله هغه خلک پدغه دین عاشقان کړه، هغه خلک بیا د رسول الله ﷺ چوکیداران و. بیا دده په مخ کې ځان ډال اوسپر جوړوي ځکه رسول الله ﷺ یې درسول په صفت باندې لیدلی او پېژندلی ؤ.

نوځکه ورته وايي چې حضرت بازید بسطامي رحمه الله هم چې څوک په حقیقي سترګو ووینې ؛نو خدای پاک جل جلاله هغه سړی دازلي بدبختي څخه ساتي [تذکرة الاولیا، فارسي چاپ ایران ص: ۵۹۴]

نوچې څوک دالله تعالی تابع شي اودالله تعالی دوست شي بیا خدای پاک جل جلاله ددغه دین په برکت داسې مقام ورنصیب کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې یوازې په لیدلو سره یې یو انسان له ازلي بدبختي څخه ژغورل کیږي

همدارنګه حضرت نجم الدین کبرا رحمه الله چې مخکې په [لومړی ټوک انوارالمجالس ص ۲۳۲] کې یې هم مکمله واقعه تیره شوې ،دومره لوی مقام خدای پاک ورکړی و چې دجذب په حال کې یوه ورځ را ووت اوپه سپي یې سترګې ولګېدلې نو بیا به له هغه سپي څخه نور سپي راتاو اوذکر به یې کاو.

په قرانکریم کې موږ اوتاسې داصحاب کهفو واقعه اوریدلې چې کله یوڅو ځوانانو دظالم بادشاه له امله هجرت ته مجبور شول نوپه لارکې یوشپون،چې سپی هم ورسره و، ملګری شو،دوی کوشش کولو چې سپی وشړي ،ځکه داسې نه چې دده د غپیدلو په ذریعې سره خلک راباندې خبرشي ، بیا به راپسې راشي او موږ ته به زیان ورسوي؛ خوهغه سپی چې هر څومره شړي او رټي هغه نه ځي اخیر سپی ورته ګویا شو چې تاسې دکوم الله په دین هجرت کوی زه هم دهغه الله تعالی ددین په خاطر له تاسې سره ځم

بیا په قرانکریم داقیصه راځي چې دغه اصحاب کهف په یو غارکې (۳۰۹) کاله پراته و چې خدای پاک جل جلاله یې دڅوندیو په شان یوطرف اوبل طرف ته اړوي دا ددوی کرامت و اودغه کرامت خدای پاک جل جلاله ددوی سپي ته هم ددوی په ذریعه ور په نصیب کړی و

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو څوک چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددین تابع شي اودهغه د دین دحکمونو سره سم روان شي بیا هغه ته دومره لوړ مقام ور په نصیب کېږي چې دده په ملګرتیا سره سپی هم عزت پیدا کوي.

نو مطلب دا چې ټول عزت په دین کې دی ،حقیقي ژوند په دین کې دی. دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رضا په دین کې دی. دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رضا په دین کې دی. داخرت کامیابي په دین کې دی دا دین به ټول سړی په خان عملي کوي ،کوشش به کوي تر خپل خان ،لباس بلکې هرڅه به په دین برابر وي.

یوځل صحابه کرامو رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته وویل چې موږ کله په دښتو کې روان یو ،هلته نوره ابادي نه وي یواځې داهل کتابو کورونه وي نور لوښې نه پیدا کېږي یواځې ددوی لوښي وي ؛آیا د دوی په لوښو کې موږ ته خوراک کول روا دي؟

رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په ځواب کې ورته وویل: اول به دنورو لوښو کوشش کوئ که پیداشو خو ښه تر ښه ،که نه شو پیدانو بیا به دهغودمنځلو ښه کوشش کوئ بیا به خوراک پکې کوئ. نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دومره احتیاط کوي چې د دوی په لوښو کې خوراک په وخت دنیستي دنورو لوښو کي دجواز امر نه ورکوي.

نودهغه مبارک اخلاق،خوی،عادت اودهغه لباس به په خانو کې راولو بیا به صحیح اوکامل مسلمانان جوړېږو.

د رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وخت کې دوه ډلې: مشرکین او اهل کتاب موجود وو. داهل کتابو عادت دا و چې وېښتان یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو طرف ته او بل طرف ته نه اچول بلکې په مخ به یې راړاته و..
زموږ په علاقو کې دېته ځنې وایي او مشرکینو به په منځ بیلول
رسول الله ﷺ پدغو دواړو ډلو کې چې دواړه کفار د
او یوې ډلې څه ناڅه داسماني دین دعوه لرله دغه مشرکینو څ
یې ځان یوې خواته کړ چې اهل کتاب بیا هم داسماني دین پیرو
کوي نوله دوی سره مشابهت یو څه ښه دی نو ویښته به یې
همدغسې پریښودل اونه به یې اړول ددې له پاره چې له مشرکینو
څخه مخالفت راشي
او بل طرف ته پکې حکمت داو چې اهل کتاب ګوندې زما پ
مجلس کې ،زما ددین طرف ته یې رغبت پیداشي او اسلام راوړي
:نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته وحې وکړه چې دابدبختان ایمان نه
راوړي او مامورشو چې ددوی نه مخالفت وکړه، بیا نبي کریم
ﷺ د سرمبارک ویښتان واړول او په ویښتو کې یې لیکه
تیره کړه اوږخیږو شکل یې ورنه جوړ کړ،چې کمنځول ،غوړول
او مینځل به یې هم او یوې او بلې خواته به یې هم اړول
نو رسول الله ﷺ په ویښتانو کې هم له کفارو څخه ځان
ساته . په لباس کې یې هم د کفارو څخه ځان ساته . په موزو کې یې
هم له کفارو څخه ځان ساته . څومره چې سړی له بې دینه خلکو
څخه لرې کېږي او دینداره خلکو ته نږدې کېږي نو دومره زیات یې
خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ عزتمن کوي.
الله تعالی موږ ته په قرانکریم کې سمه او نېغه طریقه په
سورت فاتحه کې رابنودلې : ﴿ اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴾ خدایه ماته

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمه اونيغه لار راوښيه . سمه لار کومه ده ؟ سمه لار داده چې ﴿ صِرَٰطَ ٱلَّذِينَ أَنۡعَمۡتَ عَلَيۡهِمۡ ﴾ دهغو خلکو لار چې تاخصوصي انعام ورباندې کړی، چې صديقين، شهداء ، صالحين اواولياء کرام دي ﴿ غَيۡرِ ٱلۡمَغۡضُوبِ عَلَيۡهِمۡ وَلَا ٱلضَّآلِّينَ ﴾ دهغو خلکو لار مه راښيه چې تا په هغو غضب اولعنتونه کړي دي . اگرکه دشان نزول په اعتبار خوديهودو اونصاراوو په حق کې نازل دی خومفسرين ليکي چې دلته به نيت دټولو گمراهوډلو کوي

نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ موږ ته دانبودنه کړې چې هره ورځ به ماته داسوال کوئ چې دنيکو خلکو لار وغواړئ اودبدو خلکو له لارو نه فنا وغواړئ ځکه چې عزت په دين کې دی اوپه دين باندې خلک په عزت کې کبږي اوخدای پاک هم راته وايي چې ددغوعزتمنوخلکو په لار روان شئ اوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ داهم راته ښودلي چې بې عزتي په بې ديني کې ده اوله بې دينه خلکو اوبې لاروخلکو څخه ځانونه وساتئ ځکه چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ غضبونه ورباندې شوي دي . نوبايد چې موږ پدغو خبرو باندې عمل وکړو ځکه اصلاح په عمل سره راځي په تشو اوريدلو سره اصلاح نه راځي . وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمين.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۷) مجلس

د نیکو خلکو سره د تعلق کیسې

حضرت موسی علیه السلام ،چې یو جلیل القدر پیغمبر دی ،د تورات په شان لوی اسماني کتاب رب تعالی ده ته ورکړی لکن کله چې ده په یو مجلس کې په ډېره ښه طریقه سره وعظ او نصیحت وکړ؛ نو چا پوښتنه ورنه وکړه چې له تانه د زمکې په مخ بل لوی عالم شته ؟ ده ورته وویل چې نه ! ځکه دوخت پیغمبر تر ټولو خلکو لوی عالم وي خو دده داخبره خدای پاک جل جلاله ته خوښه نه شوه ،سمدستي خدای پاک جل جلاله وحي ورته وکړه چې تر تانه یو بل لوی عالم زما بنده شته په مجمع البحرین کې حضرت خضر علیه السلام یې ورته وښود نو له موسی علیه السلام سره سمدستي دهغه دملاقات شوق پیدا شو پیغمبر و ؛ خو چې کله یې داخبره واورېده چې یو بل لوی عالم شته چې هغه په ډېرو شیانو علم لري چې ته په هغو علم نه لرې

نو خدای پاک جل جلاله ته یې سوال وکړچې اې خدایه ؛ زه به هغه چیرته اوڅنګه پیدا کړم؟ خداوند متعال جل جلاله ورته وایې چې یو ماهی درسره واخله چیرته چې هغه ماهی درنه ورک شو ،دغه انسان به هلته پیدا کړې، په بعض روایاتو کې راځي کباب شوی ماهی چې نیم یې خوړلی هم و ،واخیست کله چې د مجمع البحرین

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددوی دریابو نودیوځای کیدوځای) خواته دیوې لویې تیږې خواته ورسیدل هلته دهغې په څنګ کې یوه چینه وه ،دهغې په اوبوکې دا اثر و چې کوم مړه شي ته به ورګډې شوې هغه مړی به بېرې ژوندی کېده :نوهلته دوی داستراحت له پاره دمه وکړه نودهغو اوبو څاڅکي دهغه ماهی سره ولګیدل نوهغه ماهی خدای پاک راژوندی کړ اوپه یوعجیب اندازیې اوبوته ورټوپ کړ او اوبه دسورنګ په شکل ودریدې اوماهی پکې ننوت

قیصه ډېره اوږده ده له دېنه زما مطلب دادی چې موسی علیه السلام پیغمبر و ،خوچې دایې واوریدل چې داسې یوبزرګ بنده شته چې هغه داسې علم لري چې ماته نشته سمدستې یې خدای جَلَّجَلَالُهُ ته سوال وکړ چې زه به څنګه له هغه سره ملاقات کوم؟

همدارنګه صحابهٔ کراماو اولیاء الله بلکې علماء کرامو به دیوه حدیث مبارک دزده کړې لپاره یوه میاشت مزلونه کول په مدینه منوره کې به یې چې واوریدل چې په شام کې یوه صحابي فلانکی حدیث نقل کړی نو شام شریف ته به یې یواځې دهغه یوحدیث لپاره سفرونه کول .نودهغو خلکو سره دعلم شوق وځکه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ کمال ته ورسول .

همدارنګه پخوانیو علماءکرامو به چې کله دینداره خلک پیداکړل اویا به دیوښه عالم اوبزرګ نوم واوریده نودهغه دلیدلو او ملاقات له پاره به دهغه ځای ته ورتلل ترځو فیض او ګټه ترینه ترلاسه کړي .

حضرت ذی نون مصري رحمه الله ،چې ډېر لوی شخصیت تیر شوی ،وایې چې کله زه دحج په سفر لاړم هلته دیوه یمني بزرګ نه خبر شوم چې ډېر بهترین شخصیت دی ،خدای پاک پیژندونکی انسان دی ؛نو چې دحج له ارکانو خلاص شو ،زړه مې وغوښتل چې دهغه یمني بزرګ ملاقات ته ورشم ،ددې لپاره چې زه دهغه نه څه نصیحتونه زده کړم ،هغه معرفت اوعشق چې خدای پاک جل جلاله دته ورکړی اویا هغه محبت چې له ده سره دی ،زه هم څه فایده او فیض ورنه واخلم.

نوله ما سره ددې نیک بنده دلیدلوله پاره نور خلک هم ملګري شول، په دې ملګرو کې یوځوان داسې هم و چې دده رنګ به همیشه زیړاو مصیبتونه اودردونه دده په سترګو کې ښکاریدل اوهمیشه به یې په مخ دژړا له وجې اوښکې روانې وې. یه لاره به موږ دته زاری وکړې چې ولې دومره بوج په خپل ځان راولې؟ ده به هیڅ نه ویل. کله چې یمن ته ورسیدو دهغه نیک اوبزرګ سړي ځای مو پیدا کړ دروازه مو ورو ټکوله. هغه بزرګ اوعالم له کوره راووت. کله چې دی موږ ولید دده له مخ نه دخوف اوویرې علامې ښکاریدلې. دهغه له هیئت نه داسې معلومیده لکه چې اوس له قبر څخه راپورته شوی وي. اول یې له دغه ځوان اوبیا یې له نورو خلکو سره ستړې مشې وکړه. کله چې په مجلس کې کیناستلو نودغه ځوان په خبرو شروع ور سره وکړه ځکه دی هم یوعارف اونیک بنده واو بل اهل الله چې سره یوځای شي نوپه باطن کې سره پیژني اودوی په خپل منځ کې له یوبل نه پوښتنې شروع کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اودغه ځوان ورته وايې چې ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دزړونو دمرضونو معالج اوطبيب پيداکړی يئ. اولياء دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له طرف نه دزړونودمرض طبيبان دي ،ددوی په واسطه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دخلکو زړونه اصلاح کوي ،په زړه کې چې خراب - خراب فکرونه وي نوددغه طريقت په برکت هغه خراب فکرونه دزړه نه لرې کوي تر ځو چې په زړه کې له الله تعالی سره مينه، اخلاص اومحبت پيداشي.

علماء کرام ليکي چې ځوک داولياء الله مجلس ته ورځي نو ډېر په اخلاص دې ورځي ځکه چې هغه دزړونو راز دار دي. خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دانسانانو په زړونو باندې علم ورکوي اوله هرچا سره دخپل اخلاص په اندازه معامله کوي نوچې ځومره په اخلاص ورځي دومره هغه انسان ته دهغه په مجلس ،زيارت اوملاقات کې ډېرې فايدې رسيږي.

نودغه ځوان ورته ووېل چې ته خدای پاک دزړونو طبيب اومعالج پيداکړی يئ،زما په زړه کې يوفکر،غم اودرد دی که چيرې ته زما دزړه دغم علاج وکړې.

هغه بزرګ ورته وايې چې وايه په زړه کې دې څه اشتباه او شک دی نودغه ځوان اولنی پوښتنه دا ورځخه وکړه چې له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه ډار،ويره اوخوف له څه نه عبارت دی؟ بزرګ ورته ووېل چې ددغه داعلامه دی چې ځوک په واقع کې له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه ډارېږي ؛ نودبل هيڅ ځخه نه ډارېږي ،په زړه کې يې يوائې دده ويره وي له مخلوق ځخه نه ويرېږي اودابه يې يقين

(c) ketabton.com: The Digital Library

وي چې هرڅه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په اختیار اوقدرت کې دي له نورمخلوق نه به یې تعلق قطعه کېږي اوپه یوالله تعالی به یقین جوړیږي چې دهرڅه مالک هغه دی.

موږ چې کله کومه ګناه کوو نو له بندګانو څخه ډاریږو، چې څوک وونیو دهغه له ډار نه هغه ګناه نه کوو. اصل ډار اوویره له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ څخه په کار دی چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه سړی وډارشي بیا یوه ګناه هم نشي کولای.

دوهمه پوښتنه دا ورنه کوي چې دایقین په څه معلومیږي چې زه له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه ډاریږم؟ بزرګ ورته ووېل چې دایقین هلته پیداکیږي چې له ګناه څخه داسې ځان وساتي لکه مریض چې دمرض په وخت کې له هغو خوراکونو څخه ځان ساتي کوم چې په ده باندې بد لګیږي.

مثلا دیوسړي زیړی دی او له غوړو شیانو څخه یې پرهیز دی؛نو دی وایې چې که ښه خوراکونه وکړم زما تکلیف نورهم زیاتیږي نوهغه ښه خوراکونه پریږدي اوپه ترخو دواوو باندې صبر وکړي؛نو ترخه خوراکونه خوري اوښه – ښه خوراکونه پریږدي.

نوڅوک چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه ډاریږي،ده ته دایقین پیداکیږي چې زه رښتیا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه ډاریږم نو علامه یې دادی چې دی په دې مطمئن کیږي چې له ګناهونو داسې وډارشي اوځان وساتي لکه دمرض له ډېر والي د ویرې له وجې چې پرهیز کوي نوددې خبرې په اوریدلو سره ددغه ځوان له خولې نه چیغه ووتله اوبې هوشه شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریمه پوښتنه دا ورځخه کوي چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ محبت له څه نه عبارت دی؟ یوڅوک وایې چې زه له الله تعالی سره مینه اومحبت لرم ددغه څه علامه ده؟

هغه مبارک ورته وایې چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دمحبت علامه داده چې دانسان دالله تعالی سره مینه پیداشي نو بیا به په هرڅه کې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ تجلیات اوانوار ورته ښکاریږي. یعني چې سړی په څه شي عاشق اومیئن شي نوهغه شی همیش دده په خیال کې ګرځي بل څه یې بیا په خیال کې نه راځي.

نودالله تعالی دعشق اومحبت علامه داده چې دهغه به ځان ته پام نوي ،اولاد ،ښځې اودنیا ته به یې پام نوي انوار اوتجلیات به دده باندې غالب وي همیشه به یې دالله تعالی دیدار اورضا په نظرکې وي . دالله تعالی دیدار په دنیاکې عامو انسانانو ته ناشونی دی او دپیغمبر عَلَيْهِ السَّلَامُ په دیدارکې هم اختلاف دہ چې ده دمعراج په شپه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ لیدلی اوکنه.

خودامعنی چې دمحبت اوعشق دا علامه دی چې دهغو انوارو اوتجلیاتو مشاهده به دلته دومره ډیریږي لکه دی چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په سترګووینې ،هرڅه یې دده لپاره وي، هرکار چې کوي مقصود یې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رضا وي . من اعطی لله ومنع لله ﴾ که ورکړه کوي نوهم دالله تعالی لپاره یې کوي اوکه منع کوي هم دالله تعالی لپاره یې کوي . تردې پورې چې خوراک کوي هم نوددې لپاره یې کوي چې دخداوندمتعال عبادت پرې وکړي اوکه خوب کوي هم ،نوددې لپاره یې کوي چې بیا په وینه دخدای پاک

(c) ketabton.com: The Digital Library

جَلَّجَلَالُهُ عبادت په ښه طریقه سره وکړي نو داد خداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ سره دعشق اومحبت علامه ده

ددې خبرې په اوریدلو سره ددغه ځوان له خولې نه بیا داسې چیغې ووتلې چې روح مبارک یې همدغلته قبض شوه اووفات شو.

نوهغه بزرگ وویل چې په رښتیا دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه ډاراودالله تعالی سره درښتونې مینې داسې مصداق ده لکه په دغه ځوان کې چې موجود ده.

نوغرض داده چې زموږ اوتاسې په دې قیصو بیانولو کې مطلوب داوې چې زه ربښتیا دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ډاریدونکی یم نوعلامه یې بیان شوه چې سړی به دګناهونوڅخه پرهیز کوي ،سړی به دخدای پا کجَلَّجَلَالُهُ دامر نه خلاف نه کوي اودعباداتو بندګي چې څومره تکلیفونه وي هغه به برداشت کوي خودیوڅه مقصد لپاره یې برداشت کوي دابه یې یقین وي چې زه پدغه ګرمي کې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ددین په خاطر،دالله تعالی دحکم دعملي کولو لپاره دجُمعې لمانځه ته ځم نوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په هر قدم ده ته یوه نیکي ورکوي اویوه صغیره ګناه ورته معاف کوي اویوه درجه ورته لوړوي.

کله چې دکوم انسان سره له خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه ویره اوډار موجود شو نوهغه به لوږه،تنده،ګرمي ،ساړه اوسفر اوداسې نور تکلیفونه ټول برداشت کوي اوله ټولوخواهشاتوڅخه به ځان ساتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکه مریض هلته جوړیږي چې ترخه دوایې وخوري اوله بنو، بنو خوراکوڅخه پرهیز وکړي.

دانسان تقوا په زړه کې دی اوداتقوی هلته قوت پیداکوي، هلته عشق اومحبت پیدا کیږي ،انسان هلته الله جَلَّجَلَالُهُ ته رسیږي چې له گناهونوڅخه پرهیزوکړي. ددې باطني مرضونوعلاج په نسبت سره ظاهري مرضونوته ډېرمشکل دی، ځکه چې که په ظاهري مرض کې پرهیز ونه شي نودبدن تاوان یې دی، بدن ته یې نقصان رسیږي اودنیا یې خرابیږي اوکه په باطني مرضونوکې پرهیز ونه شي نوداخیرت تاوان یې دی. دقبر زندگي یې خرابیږي اخیرت یې خرابیږي ابدي زندگي یې خرابیږي اوددنیا زندگي اوددنیا نعمتونه،ددنیا خوندونه چې ډېر وي (۶۰- یا ۷۰) کاله دې وي خولکن په دې (۶۰) یا (۷۰) کالوباندې داخیرت ژوندبرابرېږي، دهغه نتیجه پرې مرتبه کیږي. که په دې (۶۰یا ۷۰) کالوژوندکې انسان پرهیز وکړي اودالله تعالی په طاعت اوبندگي کې یې تکلیفونه برداشت کړل ،ترخې ورخې ،ساړه اوگرمي یې برداشت کړل نوپه دې (۶۰یا ۷۰) کلونو باندې هغه ابدي ژوند برابرېږي. داسې حقیقي ژوند ورته برابرېږي چې بیا به هیڅ مرض نه ورته پیداکیږي. څوک چې جنت ته داخل شي نوهغلته بیا اعلانونه کیږي چې دا داسې ځای دی چې نه بیا څوک په کې مرضېږي ، نه هلته څوک بیاوړیږي ،نه بیا هلته څوک مسکین کېږي یعنې هیڅ قسمه تکلیفونه نشته،داسې ژوندون بیا برابریږي چې څومره بنه پرهیز شوی وي دومره بنه قوت اوصحت برابریږي .اوکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدانخواسته څومره بدپرهیزي شوې وي همدومره بیا انسان هلاکیږي

موږ اوتاسې باید خپل وجود ته متوجې شواوکه یوه شیشه ځان ته ونیسونو مخ کې معلومیږي ،تورداغ پکې معلومیږي ؛نوچې توداغ ووینو نودهغه دلرې کولو کوشش کوو ،هغه خیرې لرې کوو ،نوداسې دباطن په لحاظ هم باید خپل ځان ته وګورو چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه دویرې نښې راپکې شته ؟ دحلالو اوحراموفرق مو کړی؟ دروا اونا روا فرق موکړی اوکنه ؟ له ګناهونوڅخه موځان ساتلی اوکنه ؟ دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددین عملي کولو په سر مو تکلیفونه برداشت کړي اوکنه ؟ له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره خودمحبت دعوه کوو داسوچ وکړو چې دخداوندمتعال دمحبت څومره نښې په ماکې موجودې دي ؟اوپه دې محبت کې رښتوني یو؟ حقیقي محبت خو داده چې دمعشوقې پرته به نورټول شیان له ذهن څخه باسي ،هرڅه به دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا لپاره وي ؛نوکله چې څوک دې ته متوجې شي بیا دانسان داصلاح طرف قوي کیږي اواصلاح منځته راځي

نن سبا بنیادي اوغټ تاوان دادی چې څوک له نیکو ،علماء کرامو اوهغه خلکو سره چې هغه ددین ماهرین دي ،دزړه معالجین دي ، تعلق نه ساتي ؛ناسته ،ولاړه،احترام،آدب داهیڅ نشته اوکه بیا څوک تعلق ورسره ساتي اوله هغونه څه واوري په هغوعمل نشته .څکه خو ورځ په ورځ له مشکلاتو سره موږ مخ کیږو ،کنه په هره زمانه کې چې څوک له خپل شان سره تقوی وکړي نوخدای

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاک جَلَّجَلَالُهُ یې له هغونه نیک خلک جوړوي نو که موږ له علماء کرامو سره په آدب زندګي وکړو اوددوی خبرې په غور سره واورو په زړه کې ځای ورکړو عمل ورباندې وکړو نودغسې امید دی چې لکه هغه چې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دنیکو خلکو په ملګرتیا اونیکوخلکو په مجلسوباندې اصلاح کول داخیرت طرف ته یې توجه اوترقي ورکوله ،زموږ کارونه به هم خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دهغوی دصحبت او ملګرتیا په ذریعه جوړ کړي.

علماء کرام لیکي چې واړه ماشومان داسې دي لکه تنکی لښته چې په کومه خوا یې تاو وې په هغه خواتاوېږي داپه هرمجلس کې چې کیني په هغه طرف سرې تاویږي زموږ زیاتره مجلسونه ددنیاوي معاملاتو اوپه غلطو- غلطوخواهشاتو مشتمل وي کشر اومشر موهم په هغه بې لارې طرف لګیاوي اومشغوله وي دمثال په توګه په ټریواله سطحه په نوره دنیاکې دکرکټ لوبه وي مقابله وي کنکی اوغټ ورباندې خبروي چې نن د فلانکي هیواد له فلانکي هیواد سره مقابله دی یعنې زه له وړو ماشومانو څخه اورم چې داسې الفاظ وایې چې څوک یې په مطلب نه پوهیږي ،فلانکي دومره رنځونه وکړه اورادیوګانې یې غوږوته نیولې وي ټلویژون ته ګوري خوځان ورباندې خبروي څکه چې څومره مشران دي هغه په همدغوکارو کې مجلسونه کوي اوکشران چې لويږي هغه هم داخبرې زده کوي که موږ داسې یوچې دعلماؤ مجلسونه په کورکې وکړو ،دمدرسې صفت وکړو یا دنورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

صلحاؤ او اولیاء کرامو واقعې ورته بیان کړو؛ نوبیا دوړو ماشومانو ذهنونه همغسې جوړیږي.

زموږ بنیادي تاوان دغه دی چې دعلماؤ سره تعلق نشته او که تعلق شته نواخلاص نشته. نیکو مجلسوته چې په کوم نیت ورځي نوخداوندمتعال هغه معامله ورسره کوي.

داکارونه اولیاء الله نه کوي بلکې داهرڅه خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ کوي خویوڅوک واسطه وي دیوچاپه واسطه باندې یې کوي.

داولیاوو ملاقات باید په ښه نیت او اخلاص وشي

شیخ عبدالقادر جیلاني رحمه الله چې یومشهور ولي الله او په پیران پیر صاحب، سره یې شهرت درلودلو، تو ده په ځواني کې دیو ولي نوم اوریدلی وچې په فلانکي ځای کې ډېر ښه بزرګ دی نو له کورڅخه دده دلیدلو په نیت روان شو. دوه نفره (دشام عالم په نامه دعبدالله اوبل سائس پوه ابن السقّاء) ورسره ملګري شول یوله بله یې دسفردهدف پوښتنه وکړه تولو وویل چې په فلانکي ځای کې ډېرښه بزرګ دی هغه ته ورځو. نوعالم ته وایې چې ته په څه نیت ورځې؟ هغه ورته وایې چې زه سخت غریب اوپور وړی یم، ددنیا دمشکلاتو سره مخامخ یم که دی دعا راته وکړي اوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ مې له دې مشکلاتو نه خلاص کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل ملګری (ابن السقاء) یوساینسدان و دهغه ته یې پوښتنه وکړه چې ته دخه لپاره ورځې ؟هغه ورته وویل چې زه یې تجربه کوم چې ربښتیا څه کمالات پکې شته اوکنه ؟

اوحضرت پیران پیر صاحب په دې وخت کې ځوان دی ،دده نه یې پوښتنه وکړه چې ته په څه نیت ورځې ؟ دی مبارک ورته وایې چې زه یوازې په دې نیت ورځم چې هغه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یو نیک بنده دی ،دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوست دی. چې دده په دیدار ،دده په مجلس له مانه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ راضي شي اودده نه دین زده کړم اودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رضا راته پیداشي

کله چې درې واړه ملګري ورغلل نو چې کوم ددنیا په نیت ورغلی وهغه ته یې وویل چې اې عبدالله ! داسې معلومېږي چې دسرو زرو په صندوق ناست یې. اوچې دتجربې اوامتحان لپاره ورغلی و هغه ته یې په غضب وکتل اوورته وې ویل هلاک شې اې ابن السقاء ! داسې معلومېږي چې کافرېږه له دنیا څخه تېرشې اوحضرت پیران پیرصاحب مبارک ته یې وکتل او دځان لوري ته یې نږدې کړ بنه عزت یې ورکړ اوورته وې ویل اې عبدالقادره! خدای پاک اورسول الله له تاڅخه راضی دي دتا دادب له امله او ګوياکې زه تاته ګورم چې ته په بغداد کې منبر ته ختلی یې او وایې (قدمي هذه علی رقبة کل ولی لله) یعنې زما قدم داولیاء په ورمېږو دی اواولیا ء به وایې چې دستاقدم زموږ په سترګو دی

نو دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ کړو ته ګوره چې دده پیشنګویي ددریو واړو په هکله همدغسې شوه لکه دغه نیک بنده چې ورته ویلې و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه مسکین خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مالداره کړ. اوهغه ابن السقاء په حاصلولو دعلم لګیا و په ټولو ملګرو کې دی کامیابه شو دوخت بادشاه روم ته ولیږه چې دنصاراوو له علماوو سره مباحثه وکړي نوهغوی یې ملزم اومات کړل دهغه ملک بادشاه ده ته ډیر احترام ورکړ نودی یې په لور مئین شو نودهغې نه یې د وادہ مطالبه وکړه هغې ورته وویل چې زموږ اوتاسې په دین کې فرق دی موږ کافر یو اوتاسې مسلمان یئ، زموږ اوتاسې نکاح نه کیږي ده ورته وویل چې زه به خپل دین پریږدم اودهغې نکاح له پاره کافر شو.

اوحضرت پیران پیرصاحب یووخت کې په بغداد کې تقریر کوي اوبیا وایې چې زماداسې حال ده چې داولیاء په ورمیږو زما قدم دی اودهغه په مجلس کې اولیاء ناست دي هغه ورته وایې چې دتا قدم زموږ په سترګو ده [نفحات الانس/ج ۲/ ص: ۶۸۳_۶۸۴]

ځکه علماء لیکي چې:

گفتۂ اوگفتۂ الله بود ۔ گرچہ از حلقوم عبدالله بود

دده ویل ، دالله ویل دي اګرکه ظاهرا دیوبنده له خولې څخه ویل کیږي. ځکه چې ده ته دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ له طرفه الهام وي.

نو چې اول کوم ځای ته ورځو نوهلته به نیت دالله تعالی درضا کوو. ما په خپله ډیر خلک لیدلي اوتجربه کړې مي هم دي چې له مشائخو سره تعلق له هغوی نه وظیفه اخیستل ،ناسته او ولاړه ددې له پاره کوي چې دنیاوي کاروبار مې برابر شي اوځوک بیا داسې وي چې له مشائخو سره تعلق ددې لپاره ساتې چې تجربه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي یې چې څه پکې شته او کنه؛ نو ځان غټ سړی ورته ښکاریږي ،د هغو معلومات کوي او ځینې بیا خاص دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا لپاره ورځي ،که یو څه دین ددنیا د ترلاسه کولو له پاره زده کوي، دنیایې هم تباکیږي او اخیرت یې هم تباده. که څوک وظیفه په دغه نیت اخلي چې دنیا دار شم او دنیا ترلاسه کړم. او که یو څوک دنیکو خلکو مجلسو ته دفاسدو اغراضو په نیت ورځي نو دنیا او اخیرت یې دواړه یې تباه دي.

نو دعلماء اونیکو خلکو مجلس ته چې سړی ورځي خاص دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا لپاره دې ورځي.

دبزرګانو امتحانول درسوایي سبب ګرځي

د سراج المشایخ (احمد ضیاء خلیفه صاحب) رحمه الله یو مرید راته قیصه کوله چې په زنخان کې چې دی مدرس و نو په ختم کې ماز دیګر یو سړی جذب شو او ډیر زیات پورته - پورته کیده. خو وروسته بیا معلومه شوه چې هغه سړی مرید نه و ،په خپله یې اقرار وکړ چې په دې نیت راغلی وم چې ما اوریدلي و چې دخلیفه صاحب په مجلس کې ډیر جذب وي ،ماوویل چې راشه معلومات وکړه چې رښتیا هم جذب شته او که نه ؟ خو په هغه مجلس کې بیا داسې کیفیت ورباندې راغی چې نږدې مړشوی ؤ ،ځان یې نشوای تم کولای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوسړی چې دعلماء کرامو مجلس ته ورځي په سم نیت دې ورځي چې څومره ښه نیت وي خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ یې دغومره ښه کارجوړوي.

دهمیش لپاره چې دلرې لرې نه خلک راځي دهغو دزړه دتسکین لپاره داخبره کوو چې څومره سړی لرې ځای ته ځي چې په صحیح نیت ولاړشي دایو قدم یې هم خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نه ضائع کوي بلکې دهرقدم په بدل کې یوه نیکي ورکوي ،الله تعالی یې گناه معاف کوي،الله تعالی یې درجې لوړه وي داجومات که سړی سوچ وکړي په نسبت نورو جوماتو ته داسې جومات نه دی چې یواځې لمونځ په کې کېږي بلکې له جومات سره سره مدرسه هم ده دلته علماء کرام ،دلته طالبان دي اودسهار نه تربیگا.له بیگانه ترسهارپورې دنبي کریم صَلَّىٰاللَّهُعَلَيْهِوَسَلَّمَ احادیث مبارکه بیانیږي یا مطالعه کېږي ،قرانکریم تلاوت کېږي اویایې مطالعه کېږي نوداځای له ډېروځایونوفرق لري چې په یوځای کې یوڅوک دکومې رتبې خاوند وخت تیرکړي هغه ځای په نورو ځایونوباندې دومره شرافت پیداکوي لکه خپله چې دهغه شخص څومره مرتبه اوشرافت وي .په بخاري شریف کې راځي چې دمدینې منورې اوکعبې شریفې دلارو په اوږدوکې جوماتونه جوړ شوې په بعضونقشوکې به هم تاسې لیدلي وي حضرت عبدالله بن عمر رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا دغه سلسله بیانوي دهرځای نوم اخلي ، نبي کریم صَلَّىٰاللَّهُعَلَيْهِوَسَلَّمَ به چې دمدینې منورې نه مکې معظمې ته روان و دماسپښین لمونځ یې په فلانکي ځای کې کړی .دمازدیگر یې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

فلانکي ځای کې کړی. دمابښام یې په فلانکي ځای کې کړی. شپه یې په فلانکي ځای کې تیره کړې وه. دغرمې دخوب لپاره یې په فلانکي ځای کې اړولي و، تردې پورې چې په هغه ځای به یې نښانه جوړه وه، اوچې بل وخت به بیا دی روان و او رسول کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په کوم ځای کې اړولي و، که به ستړی واوکه به نه و،که به ضرورت و اوکه به نه و ،خوده به هغلته اړول اودلمانځه لپاره به یې هم کوشش کاوه اوهغه ځای ته به یې کوشش کاو چې په هغه ځای رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لمونځ کړی و.

دارنګه نور ائمه کرامو هم داسې کړي دي. اودایې ولي کړي؟ په بخاري شریف کې احادیث مبارکه راغي چې دوی په دې پوهیدل چې په کوم ځای کې نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اړولي اوپه کوم ځای کې نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لمونځ کړی.

[صحیح البخاري /ج ۱/ ص:۷۰ / ۷۱ / کتاب الصلوة، باب المساجد، رقم الحدیث: ۴۷۸ / ۴۷۹/ ۴۸۰ / ۴۸۱ / ۴۸۲ / ۴۸۳ / ۴۸۴/ ۴۸۵ / ۴۸۶]

داځای تر ټولو ځایونو برکتناک اوغوره دی، په هغه ځای کې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یوزاې دده مبارک دناستې په ذریعه برکت پیداکوي، دده د لمانځه په ذریعه هغلته برکت پیداکوي، نودوی به هلته لمونځ کاوه، ددغه امید لپاره چې دلته نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لمونځ کړی، چې زه یې هم وکړم چې زما لمونځ هم قبول شي، دلته نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دعا کړې زه یې هم کوم، چې زما دعاهم قبوله شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوچې په کوم ځای کې د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ احادیث ویل کېږي ، د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په احادیثوکې برکت دی په قرانکریم کې برکت دی دفقهې په کتابونوویلوکې برکت دی، دمذهب په کتابونوکې برکت دی، نوپه کومو ځایونوکې چې ددغوکتابونودرس اوتدریس کېږي ؛نوپه هغو ځایونوباندې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رحمتونه نازلیږي .هغه ځای له نورو ځایونوبرکتمندګرځي ؛نوبیا په داسې ځایونوکې ددعا دقبلېدو، دلمانځه دقبلېدواودنفس اصلاح ښه کېږي الحمد لله که څوک فکر وکړي نواثر یې هم ښکاریږي

که څو- څوواري یوڅوک یونیک مجلس ته ورشي ؛نودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په رحم سره.دهغونیکو ځایونوپه برکت سره رب تعالی جَلَّ جَلَالُهُ په ده کې هم تحول اوبدلون راولي،موږ ګورو چې زموږ ځوانان ورځ په ورځ ډیرې پرېږدي ،ډېرملګري زموږ په ختمونوکې شریک کېږي ،ډېرملګري سره له دې چې امیان

دي داحادیثوپه په کتابونونه پوهیږي خوبیاهم کتابونو ته کښني،معلومېږي چې جذبه پیدا شوې ده.دافکرپیداشوی چې دلته یوساعت څوک کیني نو په زړه کې یې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سکون اواطمنان پیداکوي،

نوکه یوڅوک نیکو مجلسوکې په ښه نیت، ډېر- ډېر شریکېږي ؛نوالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ اثرېکې پیداکوي،دانسان په زړه کې تحول راځي، بدلون راځي،بیادګناه په ځای دنیکي په طرف دسړي شوق پیدا کېږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۸) مجلس

د نیک عمل فایدې او د دنیا بدوالی

حضرت نبي کریم ﷺ فرمایي ﴿ الدنیا مزرعة الاخرة ﴾ دنیا داخیرت کرونده ده. ددغه عمل فایده، په اخیرت کې سرې ته په بشمرورخې کوم تکلیفونه چې سرې په دنیاکې ددین دزده کړې یارسونې پرمهال تیر کړي په آخرت کې به ډیر گټوروړ ته تمام شي په قرانکریم کې، په احادیثو کې دا وعدې کړلې شوې دي خودنیکو اعمالو په واسطه په مخکې مجلسونوکې ، په حدیث داصحاب الغار [انوار المجالس دوهم توک/مخ ۳۱۱ بحواله صحیح البخاری/کتاب الاجارات ج ۱ ص ۳۰۳ /رقم الحدیث ۲۲۷۲] کې، بیان شوی دی چې په دغه دنیا هم اسانی ورځخه ترلاسه شوې دي

د دنیا لپاره مونږ څومره ذلالتونه او سختی برداشت کوو، څومره تکلیفونه برداشت کوو، خوخدای پاک عالم دی چې پدغه دنیا باندې به مونږ ته څومره سزاگانې راکول کېږي لکه په یوروایت کې راغي چې دهغې دنیاچې چا یې حقوق نه وي اداء کړي ، دقیامت په ورځ به له دغې دنیانه مارجوړیږي اوله غاړې به یې تاووي اوپه یوچوخاختي اوبل چوخاختي به یې چیچې اوورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وايې به چې زه دې تاهغه دنيا يم چې تا ډېرولم او حقوق الله او حقوق العباد به دې نه اداء کول

دغه دنيا دومره ذليله شی ده چې دپلار هم بيابې عزتي کوي ،که ددنيا محبت يوځل دچا زړه ته کوزشي دپلار هم بيا پروانه کوي، دمورهم قدر نه کوي ،بيا داهل اودناموس قدر هم نه پيژني ؛نود دنيا په وجه په دنيا کې هم ذليله وي اوپه اخيرت کې هم ذليله وي که هرڅومره بې په حلاله طريقه وګټې اوبيا يې حقوق هم اداء کړي،اومصرف يې هم په ښه ځايونوکې کړي ؛خودقيامت په ورځ به مسکينان چې نيک عمل يې کړی وي ددنيا د ورځو په اندازه پنځه سوه کاله مخکې له دنيا لرونکو جنت ته داخلېږي

په صحابه کراموکې يوصحابي رضي الله عنه مريض دی نورصحابه کرام رضي الله عنهم يې پوښتنې ته ورغلل ؛خودی ژاړي. هغوی پوښتنه ترېنه کوي چې ولې ژاړې؟ ولې دمرض له تکليف نه ژاړي؟ دی ورته وايې چې په دې نه ژاړم چې تکليف اومرض راباندې راغلی په دې ژاړم چې رسول الله صلی الله عليه وسلم چې له دنيا څخه رحلت کاوه نومايوه روپۍ نه درلوده اوس مې دکوټې په کونج کې څوزره روپۍ پرتې دي

دحضرت نبي کريم صلی الله عليه وسلم دفقر اومسکنت واقعه

دحضرت عمرفاروق رضي الله عنه نوره قيصه اوږده دی دلته يې کمه بيانوم :اهل بيت د رسول الله صلی الله عليه وسلم نه دزياتې نفقې غوښتنه کوله .څوک يې نه ورپرېښودل وروسته يې ده ته اجازه وکړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغو خبرونه وروسته وايې چې نبي کريم ﷺ په يو کټ
باندې پروت و چې هغه يوازې مزرې وبل شی نه و، هغه مزرې يې
په ډډو کې ننوتلی و اوپه ټوله کوټه کې مې چې وکتل درې
پوستکي خړيدل پدغو به دوی ناسته، اوخوب هم کاوه نو ورته
ومې ويل: يارسول الله! ته دعا وکړه چې په موږباندې خدای پاک
جل جلاله اسانتيا راولي. فارس اوروم سره له دې چې کفار دي خو
خدای پاک جل جلاله دوی ته دومره عزت ورکړی اوموږ مسلمانان يو
اوزموږ د پيغمبر ﷺ په کورکې يوبستره هم نه شته تکيه
يې کړې وه اوراکيناست راته وې ويل چې اې ابن الخطاب! ته هم
داخيال کوې په دې نه يې راضي چې خدای پاک جل جلاله دوی ته
دنيا ورکړې موږ اوتاسو ته يې اخيرت راکړی.

[تفسير مظهري ج ۹/ ص: ۳۴۲]

حضرت نبي کريم ﷺ خپلې لورته د مال دولت په ځای تسبيحات ورښيي

﴿ حَدَّثَنَا عَلِيٌّ، أَنَّ فَاطِمَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا، شَكَتْ مَا تَلْقَى مِنْ أَثَرِ الرَّحَا، فَأَتَى النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سَبْيٌ، فَانْطَلَقَتْ فَلَمْ تَجِدْهُ، فَوَجَدَتْ عَائِشَةَ فَأَخْبَرَتْهَا، فَلَمَّا جَاءَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَخْبَرَتْهُ عَائِشَةُ بِمَجِيءِ فَاطِمَةَ، فَجَاءَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَيْنَا وَقَدْ أَخَذْنَا مَضَاجِعَنَا، فَذَهَبْتُ لِأَقُومَ، فَقَالَ: «عَلَى مَكَانِكُمَا» . فَقَعَدَ بَيْنَنَا حَتَّى وَجَدْتُ بَرْدَ قَدَمَيْهِ عَلَى صَدْرِي،

وَقَالَ: «أَلاَ أُعَلِّمُكُمَا خَيْرًا مِمَّا سَأَلْتُمَانِي، إِذَا أَخَذْتُمَا مَضَاجِعَكُمَا تُكَبِّرَا أَرْبَعًا وَثَلاَثِينَ، وَتُسَبِّحَا ثَلاَثًا وَثَلاَثِينَ، وَتَحْمَدَا ثَلاَثًا وَثَلاَثِينَ فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمَا مِنْ خَادِمٍ» ﴾

ا صحیح البخاری ، مناقب علی ابن ابی طالب ابی الحسن القرشی الهاشمي /ج ١/ص ٥٢٥-٥٢٦ ،رقم الحدیث ٣٧٠٥ ١

ژباړه : حضرت علی رضي الله عنه بیان کوي چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم لورمبارکه حضرت بي بي فاطمه رضي الله عنها چې دهغې میچنې غله میدوله لاس مبارک یې تناکې شول تناکې یې وچاودي خبره شوه چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم ته دغنیمت څه غلامان راغلي دي توکورته ورغله او دا غوښتنه یې ورځخه وکړه چې یوه ښځه مینځه راکړې چې زما دکور خدمت کوي . کله چې ورغله رسول الله صلی الله علیه وسلم په کورکې نه و، ام المؤمنین عائشې صدیقې رضي الله عنها ته یې ووبل چې که رسول الله صلی الله علیه وسلم راغی دما له طرفه داسې ورته وو وایه چې زه دکور دخدمت نه ډېره تکلیف یم ،لاسونه مې تناکې شول . د رسول الله صلی الله علیه وسلم لور ده. خصائص الکبری لیکي

﴿ وَأَخْرَجَ أَبُو نُعَيْمٍ عَنْ عَلِى قَالَ قَالَ : رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ قِيلَ يَا أَهْلَ الْجَمْعِ غُضُّوا أَبْصَارَكُمْ حَتَّى تَمُرَّ فَاطِمَةُ بِنْتُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَتَمُرُّ وَعَلَيْهَا رِيطَتَانِ خُضْرَاوَانِ . ﴾

ژباړه : له حضرت علي رضي الله عنه نه روایت دی وایي : چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ویلي چې کله دقیامت ورځ شي وبه ویل شي چې اې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د محشر خلکو استرګې ټیټې کړئ تر څو چې د رسول الله ﷺ لور فاطمة الزهرا رضي الله عنها په پل صراط تیره شي

نو دامبارکه به تیره شي چې په دې باندې دوه شین رنګې ځادرونه وي [الخصائص الکبری، ج: ۲ /ص: ۳۸۹ / باب اختصاصه ﷺ بأن کل سبب ونسب منقطع یوم القیامة الاسببه ونسبه]

سره له دومره غټې منقبت او مرتبې هم ددې مبارکې لاس تنهاکې دي او د تکلیف په حال کې ده .

نو ام المؤمنین ته یې حال ووایه او دا مبارکه بیرته کورته ولاړه کله چې بیګاه شو رسول الله ﷺ کورته راغی ام المؤمنین رضي الله عنها ورته وویل چې بې بې فاطمه رضي الله عنها راغلې وه او یوه خادمه یې غوښتله

حضرت علي رضي الله عنه وایې چې رسول الله ﷺ زموږ کورته راغی زه او بې بې فاطمه دواړه پورته کېدلو ده مبارک راته ویې ویل چې مه جګېږئ او راغی زموږ دواړو په منځ کې کیناست فاطمه رضي الله عنها وایې تردې چې زما سینې ته دده مبارک د پښو یخوالی را ولګیده ، او ویې ویل چې ته زما کورته راغلې وې او خادم مو غوښت زه تاسې ته له دې ښه شی در ونه ښیم ماخوستن چې څملئ نو (۳۴) ځله الله اکبر او (۳۳) ځله سبحان الله او (۳۳) ځله الحمدلله وایئ .لکه نن سبا یې چې موږ له هرلمانځه څخه وروسته وایو دا د تاسو له پاره ترډېرو غلامانو او مینځو بهتره ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

که دنیا بهتره وای نودخپلې عزتمنې لور لپاره به یې غوره کړې وه ،دذکر تعلیم ورته کوي چې دا دتاسې له پاره بهتره اوغوره دی نوغرض دادی چې داسې نه دی چې دنیا سراسر مذمومه اوبدشی دی ، بلکې که دغه دنیا په سم نیت اوپه بنه ځای کې استعمال شي دجنت دانعاماتوذریعه ګرځیږي

موږ وایو چې دنیادې ګټې خودومره ذلت دې نه پرې برداشت کوي چې ددنیا په سبب مړې هم راباسئ ، ددنیا په سبب لمونځونه هم پریږدئ ، ددنیا له وجې جمعه هم پریږدئ ددنیا له وجې موراوپلارهم ناراضه کړئ ،ددنیا په سبب خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اورسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هم ناراضه کړئ

قسم په خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ چې دایوساعت ناسته دذکرپه مجلس کې خو چې په اخلاص وي ددنیا تر بادشاهي اوټولو نعمتونوبهتره ده اوکه په هغوټولوکې دومره خوند وي لکه دایو ساعت چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په ذکر اودهغه په عبادت کې چې تیریږي . ځکه دنیا اوبادشاهي اونعمتونه ټول ختمیږي خودغه دذکر مجلسونه ،دغه ژړاوې بیا نه ختمیږي دا داخیرت سرمایه دی.

نوداخیرت طرف ته توجه پکار دی بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مهربانه ده دغه دنیا موهم بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ برابروي . په حدیث شریف کې راځي کله چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دنیا پیداکړه نوبیا یې دغې دنیا ته وویل چې ای! چاچې زماددین خدمت کولوته دهغه خادمه شه ؛ اوچاچې دې تا خدمت کاوه،نوته دځان

(c) ketabton.com: The Digital Library

مزدور ترجوړ کړه نو چې ځان د دنیا مزدور کړو باید ځان د الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ مزدور کړو چې د الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ بندګي مختاره کړو دغه دنیا به موهم خدای پاک برابروي

مَنْ کَانَ لِلّٰهِ کَانَ اللّٰهُ لَهٗ

نو چې فکر وکړو د جناب سراج المشایخ (احمد ضیا خلیفه صاحب) رحمه الله د دنیا د ګټې یې په ظاهري اسبابو کې څه برخه نه وه خو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ انعاماتو ته چې سړی وګوري نو حیران شي بو خل موږ شپه او ورځ ورسره تیر کړه په هر وار یې میلمانه شوي یو دسهار په چای کې تولو میلمنو ته کوچ ،ملائې دشیدو نوی پیروی او مربع هرڅه به موجود و . خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یې د خلکو زړونو ته وراچوي چې له ده سره کومک وکړي ځکه حدیث شریف دی چې څوک د الله تعالی شو نو الله تعالی د ده کیږي . دغه دنیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له موږ نه ده ته بنه ورکوله خو ده د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ لاره نیولې وه ،د الله تعالی دین یې نیولی و ،ځان یې الله تعالی ته سپارلی و خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یې دنیا هم برابره کړې وه نو داسې نه دی چې په دین باندې دسړي له لاسه دنیا وزي څومره چې سړی په دین باندې ښه کلک دومره یې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دنیا هم برابر وي خو داسې یې بیا برابروي چې اخیرت یې نه ور خرابوي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماڅو ځله لیدلی چې روپۍ پیدا کړي دستي یې په مسکینانو باندې تقسیم کړي.

غرض دادی چې ددین لوری ونیسئ نو ددنیا لوری به مو په خپله برابر شي او په داسې طریقه به یې دربرابروي چې اخیرت به مونه پرې خرابېږي ، که نوې دنیا چې څومره ډیرېږي اخیرت ورباندې خرابیږي خدای پاک وایې چې زه چاته دنیا ورډېره کړم نودی دې دا خیال نه کوي چې دا دده لپاره خیر دی. یا عزت ورکړم نودی دې دانه وایې چې دازما لپاره خیردی ځکه کله داسې وي چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یې په قرار قرار غرقه وي او دعذاب سبب یې ورته ګرځوي ځکه چې دنیاډېره شوه نودستي یې په ګناهونو ګرفتارکړي ، تلویزون په کور کې کیږدي.ډش انتن پورته کړي نو لمونځ پاته شي ،جمعه پاتې شي او په لهو لعب شروع وکړي .له مسلمان سره دوکه شروع کړي، درواغ شروع کړي په راکړه ورکړه کې قسمونه شروع کړي :نو ورځ په ورځ به دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نه لرې کېږي. نو په اصل ذات کې خبیث شي ده ځکه ترمسلمانانو نه کفاروته ډېره ورکوي

نو دنیا دعزت شی دی. ډیره دې شي خو چې په صحیح چوکاټ کې وي. اوهلته په صحیح چوکاټ کې ده چې دین پرې خراب نه شي ،که دین پرې خراب شونوبیا دا دنیا دذلت سبب دی ،درسوایي سبب دی .دانسان اخیرت پرې خرابېږي او په دنیاکې هم پرې بې عزته کېږي او په اخیرت کې یې هم بې عزته کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۴۹) مجلس

په خپل عمل باید مغروره نشو

دنیک بخته اوبدبخته بیان مخکې په [انوار المجالس لومړي ټوک مخ: ۲۲۴ - ۲۲۵ کې] هم تېرشوی دلته یواځې ددواړو یوه علامه بیانوو هغه داچې نیک بخته سړي ته خپل عمل کم ښکاريږي اوبدبخته سړی په خپل عمل مغرورکېږي اونیک بخته که هرڅومره ډېر عملونه وکړي بیاهم کم ورته معلومېږي. ددې بنیادي اواصل وجه دادی چې له شیطان ،چې دانسان لوی دښمن دی ، په هیڅ وخت کې غافل نه شي. شیطان هروخت کوشش کوي چې یاخوانسان نیک عمل ته پرې نه ږدي یایې که نیک عمل کړی وي بیرته یې په یوه طریقه ورختم کړي ؛نوددې وجې نه کله سړي نیک عمل کړی وي لکن بیرته عجب او ریا پکې پیداشوې وي ،خان لوی ورته ښکاره شي نوهغه مخکې اعمال یې ټول ضائع شي اوله منځه ولاړشي.

حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ خپل زیات عمل څومره کم ګڼي

حضرت عمر فاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ دمرض موت په حالت کې، چې کله هغه بدبخته غلام (ابولؤلؤ) دسهار په لمانځه کې په خنجروواهه

(c) ketabton.com: The Digital Library

،دسخت ضعف په حالت کې حضرت ابن عباس رضي الله عنهما ورته راغی اوده ته وایې چې ولې دومره فریاد کوې نبي کریم صلی الله علیه وسلم چې له دنیانه رخصت کیده نو دې تا څخه راضي و، حضرت صدیق اکبر رضي الله عنه چې له دنیا څخه رخصت کیده نو هغه هم له تا څخه راضي و،اوله هغوی نه وروسته له صحابه کرامو رضي الله عنهم سره هم تاداسې رویه غوره کړې چې هغوی هم ټول له تانه راضي دي ؛نوژاړې ولې ؟

نوحضرت عمرفاروق رضي الله عنه ورته وایې چې له نبي کریم صلی الله علیه وسلم سره ښه ژوندون تیرول اودهغه رضا کیدل دادخدای پاک جل جلاله احسان اومهرباني وه. له حضرت ابوبکرصدیق رضي الله عنه سره ښه ژوندون اودهغه له مانه خوشحالتیا دادالله تعالی رحم و په ماباندې له دې نه وروسته چې ما څومره اعمال کړي اوڅه باندې لس کاله حکومت مې کړی دا ټول دخداوندمتعال جل جلاله فضل اومهرباني وه.

لکن حضرت عمر رضي الله عنه ورته وایې چې له صدیق اکبر رضي الله عنه نه وروسته ددغه ژوندون ثواب نه غواړم اودا امیدنه لرم چې دعذاب نه به مې خلاص کړي

[صحیح البخاري ج:۱/ص ۵۲۱/مناقب عمر رضي الله عنه]

ددنیا زیاتره برخې ته دده په خلافت کې اسلام رسیدلی دی خوده ته دا اعمال هیڅ نه ښکاره کیدل. دا دنیا په اسلام باندې ده روښانه کړه لکن دی بیاهم وایې چې هغه د نبي کریم صلی الله علیه وسلم دوخت ژوند ته زما امید شته ؛دصدیق اکبر رضي الله عنه دزمانې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوندون نه زما امید شته اوله دوی نه وروسته ژوند نه زما امید شته اوله عذاب نه یې ډاریږم چې عذاب رانکړي ،ثواب یې نه غواړم

هغه لوی لوی صحابه کرام رضي الله عنهم د دومره لوی لوی خدمتونو باوجود ،دخدای پاک جل جلاله نه داسې ډاریږي چې داسې نه زموږ په اعمالوکې عجب اولویې ښکاره شي نو وایې چې دعذاب نه مودې خدای پاک جل جلاله خلاص کړي ،ثواب یې نه غواړم

اودنیا په هرحال کې امتحان دی شیطان سړی نه پریږدي خلک دې نه غافله کیږي که ددنیاآزادي اوترقي یې راځي چې ددوی دافکر شي چې موږ خدای پاک جل جلاله ته محبوب یو، ددغې وجې نه الله تعالی چې چاته ډېره دنیا ورکړي نوغافله شي او داخیرت ډاریې له زړه څخه ووځي ، نه باید داسې نه وي

اوکه په دین کې چاترقي کوله هغه دې هم نه غافله کیږي چې دوایې زه طالب وم ملاشوم شیخ الحدیث شوم،مدرس شوم بس ماوګڼله نوزما نه به دغه منصب له لاسه نه وځي بلکې صحابه کرام رضي الله عنهم اوتابعین کرام اوائمه کرام ډاریدل په هروخت کې باید سړی په ډارکې وي چې شیطان زموږ لارې ونه وهي

اوکه څوک په دنیاکې غافله شي نوخدای پاک جل جلاله په ده امتحان راولي ،ډېر داسې خلک چې ددین په لار کې دومره ترقي ته رسیدلې چې مستجاب الدعوات و،خدای پاک جل جلاله یې هره دعا قبولوله لکن خدای پاک جل جلاله مودې وساتې په اخروخت کې له دنیاڅخه کافر تیرنه شو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دبلعم بن باعور له عبرت ډکه واقعه

﴿ وَٱتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ ٱلَّذِىٓ ءَاتَيْنَٰهُ ءَايَٰتِنَا فَٱنسَلَخَ مِنْهَا فَأَتْبَعَهُ ٱلشَّيْطَٰنُ فَكَانَ مِنَ ٱلْغَاوِينَ ﴿١٧٥﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَٰهُ بِهَا وَلَٰكِنَّهُۥٓ أَخْلَدَ إِلَى ٱلْأَرْضِ وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ ۚ فَمَثَلُهُۥ كَمَثَلِ ٱلْكَلْبِ إِن تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ أَوْ تَتْرُكْهُ يَلْهَث ۚ ذَّٰلِكَ مَثَلُ ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا ۚ فَٱقْصُصِ ٱلْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٧٦﴾ ﴾ [سورة الاعراف]

ژباړه: او ولوله (ای محمده!) پر دغو ((یهودانو یا خپل قوم)) خبر دهغه ((سړي)) چې ورکړی ؤ موږ هغه ته ((علم)) دآیتونو خپلو نو راووت ((او بې زار شو په کفر او اعراض سره)) له هغو آیتونو، نو ورپسې شو شیطان ((او تیر یې ایست)) نو شو له گمراهانو او که اراده فرمایلي وی موږ نو خامخا پورته کړی به ؤ موږ دی په دي آیتونو سره ((مقام الابرار ته)) ولیکن ده مینه وکړه زمکې ته او متابعت یې وکړ دهوا خپلې، نومثال د ده ((په خساست کې)) په شان دسپي دی، چې که حمله وکړې پرې ((یا یې کوري، چغه کړې او ویې شړې)) نو ژبه راباسي او غاپې او که یې پریږدې ((او څه نه ورته وایې هم)) ژبه راباسي او غاپې؛ دغه ((تیر مثل)) مثال د قوم هغه دی چې دوی ((له ډیره کبره او عناده)) نسبت د دروغو کوي آیتونو زموږ ته، نو بیان کړه ((دوی ته))

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه قيصې «او احوال» ښايي چې دوی فکر وکړي «په کې او ايمان راوړي»

حکايت: بلعم بن باعور په بني اسرائيلو کې يو مشهور مستجاب الدعوات سړی تيرشوی په يو وخت کې حضرت موسی عَلَيْهِ السَّلَامُ له بني اسرائيلو سره دجنگ او حملې اراده وکړه ،نو دهغه ځای کفار بلعم بن باعور ته ورغلل چې دومره دنيا به درکړو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته دعا وکړه چې موسی عَلَيْهِ السَّلَامُ او دده قوم ته شکست ورکړي او په موږ رانه شي. ده ورته وويل چې زه ځنگه سوال وکړم هغه خو پيغمبر دی؟

دشيطان فريبو ته چې گوري همدارنگه آدم عَلَيْهِ السَّلَامُ ته چې شيطان وسوسه ور واچوله هغه نه ورسره منله خو دحضرت حوا رَضِيَ اللهُ عَنْهَا په واسطه يې په حضرت آدم عَلَيْهِ السَّلَامُ دانه وخوړله او له جنت ځخه يې راکوز کړ.

دلته هم ابليس لعين دې خلکو ته په فکرکې ورکړه ډېر سره او سپين زر يې او نورشيان يې دده ښځې ته ور وړې هغه ښځه يې ورته واسطه کړه اوهغې ورته وويل چې ځه کېږي؟ دعاوکړه چې هغه پيغمبر ددغې علاقې ته لرې شي ،زمونږ او تاسې دنيا به موهم ډېره وي او عزت به موهم ډېر وي اودا خلک به له تکليف نه خلاص شي. کله چې بلعم بن باعورموسی عَلَيْهِ السَّلَامُ ته ښېرا اويد دعا وکړه ،خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ يې ژبه راتاوکړه اوخپل قوم ته يې ښېراوکړه اودده ژبه له خولې راووتله اوکافر له دنيا تيرشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې په ځان پوه شو چې تباخوشوم نوبیا یې خپل قوم ته
وویل چې زما خوموا خیرت تبا کړخویوکار به زه درو ښایم هغه
داچې دمسلمانانو مخنیوی به هلته وشي چې دوی په بدعملي
لګیاشي نوتاسې دمسلمانانو فوج ته خپلې ښځې ورولیږئ ،ک
هغوی یوکس هم بدعملي وکړي نوټول فوج به شکست وخوري
؛نویوې ښایسته ښځې خه سامان واخیست دسودا په بهانه هلته
ورغله .اخیر انسان دی عاجز دی یو سړی چې تش په نامه مجاهد او
مسلمان و له هغې سوداګرې ښځې سره یې بدعملي وکړه دهغه یو
بدعمل په ترسره کولوټول فوج شکست وخوړ.

نودبلعم بن باعور اخیرت هم تباشو اودمسلمانانو دشکست
لارې چارې یې وروښودلې اودهغو دبې لارې کولو هڅه یې هم
وکړه.

نوپه نیک عمل کې به داسې ځای ته سړی رسیدلی وي چې
خلکو ته به بزرګ ښکاریږي اونیک انسان به وي ؛نوده ته ځان
لوی انسان ښکاره شي اوپه آخرکې به په ځان پوه نشي اوخاتمه یې
خرابه شي اوکافر له دنیا تیرشي.

اوداسې هم پیښیږي چې یوه کس به دېروخت په بدعملي
اوګمراهي کې تیرکړی وي خوچې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دنیکي
اراده ورته شوې وي نوپه اخیر وخت کې به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ
توبې اونیک عمل توفیق وریه برخه کړي.

نوپه دې کې دېته اشارهٔ ده چې انسان باید هروخت په ډاراو
ویره کې وي اوپه نیک عمل باندې دې نه دوکه کیږي چې ما

(c) ketabton.com: The Digital Library

وګټله اونه دي دګناه په وجه مايوسه کېږي چې ماخودومره ګناوې کړې دي ،ما به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بيخې ونه بښي؛نودالله تعالی له رحمت څخه به نه ناامیده کېږي اودنیک عمل په وجه به دلاوري هم نه کوي

حضرت عمرفاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وايي چې زه خپل عمل وګورم نو که خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دافیصله وکړه چې ټول خلک به جنت ته ځي اويو سړی به جهنم ته ځي نو هغه به عمر يي اوچې دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ رحمت ته وګورم نو که خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په اخیرت کې اعلان وکړي چې ټول خلک به جهنم ته ځي اويو سړی به جنت ته ځي نوزه امیدواریم چې هغه به زه یم

نودالله تعالی رحمت ډېر زیات دی ، که یوانسان له خپلو ګناهونه څخه په اخلاص توبه وباسي نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ يې بيا دخپلو مقربوبندګانو څخه ګرځوي اودنیکي په وجه به نه دوکه کېږي

نوبايد انسان همیش دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ طرف ته متوجې وي بيا نوالله تعالی مهربانه دی دانسان ددنیا حفاظت هم کوي او داخيرت حفاظت يې هم کوي.

هو؛ خو دځواني په حالت کې ،دصحت په حالت کې به له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ څخه ډار زيات وي ځکه چې شيطان ډېر سړی خطا کوي اودسپین ږیرتوب په وخت کې دمرض اوضعف په حالت کې دې بيا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رحمت ته امیدوار وي ناامیده کېږي به نه اوکه کومه ګناورڅخه شوي هم وي له هغه نه دې په اخلاص

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي توبه وباسي نود (۲۰) کلونوکفر به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته معاف کړي.

نودځواني په حالت کې ډار پکاردی کله چې په ځواني کې له الله تعالی نه ډار پیداشو نوبیا شیطان په سړي نه غالبیږي؛ خوشیطان په موږ باندې دځواني حالت په غفلت کې تیرکړي.

له یوکس نه مې واوریدل چې زه حج ته ځم ،له هغې خوانه مې دې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ژوندی نه راولي ما ورته وویل چې ولې؟ هغه وویل چې حج نشم ساتلی بیارانه خرابیږي اوس نوداشیطان کافر ده سړي ته په ذهن کې دا ورکوي چې اوس خودې ځواني ده ،اوس یې کوه چې هرڅه کوې بیاچې سپین ږیری شوې نوتوبه به وباسې ،حج ته به لاړشي ،بیونیک عمل به وکړې .له هغه نه وروسته به بیا ځان له ګناهونوڅخه وساتې.

اوس نوداچاته معلومه دی چې ترسپین ږیرتوب پورې به رسیږي او که یه؟ اوبیا داچاته معلومه ده چې دحج موقع ورته پیداکیږي او که یه؟ یابه دیوبل نیک عمل موقع سړي ته پیداکیږي ،روغ سړی وي موټر تکر شي اوپه هغه ځای مړ شي.

نوموږ اوتاسې پدغه ناسته اومجلس کې باید هروخت دې ته متوجې شو چې دځان سره دنیکي اراده وکړو اودبدی نه توبه وباسواوپه هغه ځای دې له ګناهونوڅخه توبه وباسي چې ای خدایه ! داګناهونه رانه شوي ،ته یې راته معاف کړې په اینده کې مې ته دګناه څخه وساتې اودنیک عمل توفیق رانصیب کړې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوچې په کوم مجلس کې په اخلاص توبه وکاږي خدای پاک يې مخکني ټول ګناهونه ورمعاف کوي تردې پورې چې په ورځ کې اويا(۷۰) وارې له سرې نه ګناه وشي او اويا(۷۰) وارې په اخلاص توبه وکاږي نو الله تعالی يې اويا(۷۰) وارې توبه قبلوي.

په حديث شريف کې راځي چې دسخي اوبخيل دواړو مثال داسې دی چې دیوانسان وجود په زنځير کې بند وي يعنې داسپنې جامې يې وي، خوچې سخي سړي دنيکي اراده وکړي نوپه قرار – قرار دزنځير کړۍ ازادیږي او له لاسو نوڅخه ولويږي نوهغه جيب ته لاس کړي اوصدقه وکړي اوبخيل سړی چې دصدقې اراده وکړي نوهغه کړۍ نورهم مضبوطې شي، دده لاس له هغه ځای څخه نه ښوریږي. [احياء علوم الدين /ج ۳/ص. ۲۶۸/ ذم البخل]

نوداسې به ځان نه جوړوو لکه هغه بخيل چې دنيکي اراده وکړو بيرته شيطان را باندې غالبه شي ،شرم ده ځرنګه اوس دخلکو ترمخ ووايم چې زه ډيره پريږدم اوهغه موقع يې له لاسه وباسي اودې ته نه ګوري چې په دې عام مجلس کې دشيطان سره مقابله وکړي اوله ځان سره هم توبه وباسي چې بيا به يې نه کړم اوکه دخلکو په وړاندې توبه وباسم نوداټول خلک به راباندې شاهدان وي چې ای رب تعالی ! زموږ په وړاندې دغه انسان دخپلو بدواعمالو نه توبه ويسته اوچې څلويښت نفره په يومجلس اوجنازه کې په داشاهدي ورکړي چې دافلانکی ښه سړی وو نوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ يې شاهدي قبلوي اوچې هرڅومره ګناوې يې کړې وي هغه ورته معاف کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، قَالَ: مُرَّ عَلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِجَنَازَةٍ، فَأَثْنَوْا عَلَيْهَا خَيْرًا، فَقَالَ: «وَجَبَتْ» ، ثُمَّ مُرَّ بِأُخْرَى، فَأَثْنَوْا عَلَيْهَا شَرًّا - أَوْ قَالَ: غَيْرَ ذَلِكَ - فَقَالَ: «وَجَبَتْ» ، فَقِيلَ: يَا رَسُولَ اللهِ، قُلْتَ لِهَذَا وَجَبَتْ، وَلِهَذَا وَجَبَتْ، قَالَ: «شَهَادَةُ القَوْمِ الْمُؤْمِنُونَ شُهَدَاءُ اللهِ فِي الأَرْضِ» ﴾

[صحيح البخاري/ ج ا ص: ۴۶۲ /رقم الحديث: ۲۶۴۲]

ژباړه : له حضرت انس رضي الله عنه نه روايت دی وايي: په رسول الله صلى الله عليه وسلم باندې يوه جنازه تيره شوه نو خلکو (صحابه کرامو) په هغه سړي باندې دنيکو شاهدي ورکړه چې دا ډيره ښه او نيک انسان ؤ، رسول الله صلى الله عليه وسلم وويل: واجب شوه. بله جنازه تيريده ناستوخلکو (صحابه کرامو) وويل چې دا ډير بد او شرير سړی ؤ، رسول الله صلى الله عليه وسلم وويل: واجب شوه.

رسول الله صلى الله عليه وسلم ته وويل شول ددې دواړو مړيو (جنازو) په هکله دې وويل (وجبت) نو رسول الله صلى الله عليه وسلم ورته وويل چې دمؤمنانو شاهدي قبوله ده ، دوی شاهدي ورکړه ، ځکه دوی دالله تعالى په زمکه کې شاهدان دي.

﴿ عَنْ أَبِي الأَسْوَدِ الدِّيلِيِّ، قَالَ: قَدِمْتُ المَدِينَةَ فَجَلَسْتُ إِلَى عُمَرَ بْنِ الخَطَّابِ، فَمَرُّوا بِجَنَازَةٍ، فَأَثْنَوْا عَلَيْهَا خَيْرًا، فَقَالَ عُمَرُ: وَجَبَتْ، فَقُلْتُ لِعُمَرَ وَمَا وَجَبَتْ؟ قَالَ: أَقُولُ كَمَا قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، «مَا مِنْ مُسْلِمٍ يَشْهَدُ لَهُ ثَلاَثَةٌ إِلَّا وَجَبَتْ لَهُ الجَنَّةُ» ، قَالَ: قُلْنَا: وَاثْنَانِ؟ قَالَ: «وَاثْنَانِ»

(c) ketabton.com: The Digital Library

، قَالَ: وَلَمْ نَسْأَلْ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنِ الْوَاحِدِ: «هٰذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ» ﴾ [جامع الترمذي /ج ا ص ۲۰۴ /رقم الحديث ۱۰۴۵]

ژباړه: له ابو الاسود الديلي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: مديني منورې ته ولاړم له حضرت عمر فاروق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ سره ناست وم چې يوه جنازه خلکو روانه کړې ده ، نو ناستو کسانو په هغه شخص باندې دنيکۍ شاهدي ورکړه چې دا ښه او نيک سړی ؤ ، نو حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وويل: دغه قبوله شوه ، ماورنه وپوښتل څه قبول شول؟ ده مبارک وويل زه هغه څه وايم چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي دي: چې په يو مسلمان باندې درې تنه دنيکۍ شاهدي ورکړي دهغه له پاره جنت واجب دی نو موږ ورته وويل که دوه کسان شاهدي پرې ورکړي هم ؟ ده مبارک وويل هو! که دوه شاهدي ورکړي هم بيا يې وويل چې ديوه کس په هکله له رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه پوښتنه نه ده شوې

يعنې چې په کوم مړي باندې مسلمانان شاهدي ورکړي چې دغه نيک سړی ؤ؛ نو الله تعالی دخپلو بندګانو شاهدي قبلوي.

نو په هرمجلس کې که نيک عمل کېږي هم ټول خلک شاهدان دي که بدعمل کېږي هم ټول خلک وربانديې شاهدان وي ،له دې وجې نه دې هيڅوک دخلکو په وړاندې بدعمل نه کوي. الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ دې زموږ په ځوانانو باندې رحم وکړي چې بدعمل هم وکړي اوبيا فخر هم وربانديې کوي. دايې دوهم تاوان دی ،يوچې ګناه کړې الله تعالی پرده پرې اچولې خودی په خپله پرده له خپله

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځانه لري کوي، په مجلس کې ورباندې غرېږي دقيامت په ورځ به داټول خلک ورباندې شاهدان وي . اوکه څوک دټولوخلکو په وړاندې توبه وباسي ؛نودغه ټول خلک به دقيامت په ورځ ورباندې شاهدان وي اوپه هغه سخته ورځ کې زموږ چې په دنياکې دچاسره دعوه اولانجه راشي نوکه څوک يو- دوه شاهدان ولري دقاضي اوحکومت په وړاندې په ډېره دلاوري سره غرېږي چې زه په دغه دعوه کې شاهدان لرم اوکه څوک شاهدان ونه لري ،که څه هم دعوه يې په حقه هم وي نوپه ډارکې وي ځکه چې شاهدېې نه وي

نودهغه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په حضورکې چې له ويښته څخه نيولې ترهر رګ پورې په هرشي علم لري ،په ځمکه په اسمان په ټولوشيانو علم لري دهغه په حضورکې چې موږ نيک خلک شاهدان ولرو اونيکه شاهدي ورکړي ،چې دغه بنده موږ په فلاني ځای کې وليدچې نيک عمل يې کاوه ،دګناه نه يې توبه ويسته تردغه نه به غټ دخوشحالي ځای چيرې وي اوکه خدانخواسته په هغه سخت ځای کې چادې شاهدي ورکړه چې ای رب تعالى جَلَّ جَلَالُهُ ! دغه بنده ته علماوو اونيکو خلکو وعظونه اونصيحتونه کول خو ده نه منل ،ددين بې عزتي يې کوله . پيغمبر عَلَيْهِ السَّلَام به عارض شي،قران کريم به عارض شي اووايې چې ای خدايه ! زه دې چې دې خلکوته ورليږلی وم ؛دغو خلکو په مادباندې عمل نه کاوه،نودهغې ورځې نه مودې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وساتي اوموږ ټولو ته دې رب تعالى جَلَّ جَلَالُهُ دنيکو اعمالو توفيق راکړي. آمين.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۰) مجلس

ګناه زهر قاتل ده که په قصد سره وي اوکه په خطا سره

﴿عَنْ سَمُرَةَ بْنِ جُنْدَبٍ، قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا صَلَّى صَلاَةً أَقْبَلَ عَلَيْنَا بِوَجْهِهِ فَقَالَ: «مَنْ رَأَى مِنْكُمُ اللَّيْلَةَ رُؤْيَا؟» قَالَ: فَإِنْ رَأَى أَحَدٌ قَصَّهَا، فَيَقُولُ: «مَا شَاءَ اللهُ» فَسَأَلَنَا يَوْمًا فَقَالَ: «هَلْ رَأَى أَحَدٌ مِنْكُمْ رُؤْيَا؟» قُلْنَا: لاَ، قَالَ: «لَكِنِّي رَأَيْتُ اللَّيْلَةَ رَجُلَيْنِ أَتَيَانِي فَأَخَذَا بِيَدِي، فَأَخْرَجَانِي إِلَى الأَرْضِ المُقَدَّسَةِ، فَإِذَا رَجُلٌ جَالِسٌ، وَرَجُلٌ قَائِمٌ، بِيَدِهِ كَلُّوبٌ مِنْ حَدِيدٍ﴾ الحديث. [صحيح البخاري/ ج ۱/ ص ۱۸۵ رقم الحديث ۱۳۸۶]

ژباړه: له حضرت سمره ابن جندب رضي الله عنه نه روايت دی وايي چې دنبي کريم صلی الله عليه وسلم دا مبارک عادت وچې د سهار له لمانځه نه وروسته به يې له صحابه کرامو رضي الله عنهم څخه پوښتنه کوله چې چا نن شپه خوب ليدلی؟ کوم صحابي رضي الله عنه به چې کوم خوب ليدلی و نو هغه به يې نبي کريم صلی الله عليه وسلم ته بيان کړ، نبي صلی الله عليه وسلم به ورته دهغه خوب تعبير بيان کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ نبي کریم صلی الله علیه وسلم د سهار له لمانځه څخه وروسته پوښتنه وکړه چې نن چا خوب لیدلی ؟ صحابه کرامو رضی الله عنهم څه ونه ویل ، نبي کریم صلی الله علیه وسلم وویل چې نن ما خوب لیدلی، زه به یې درته بیان کړم.

«د انبیاء کرامو علیهم السلام خوبونه وحیې وي، حضرت نبي کریم صلی الله علیه وسلم چې کله پیغمبر کېده، نو شپږ میاشتې یې مسلسل خوبونه لیدل. او داسې خوبونه وو لکه څنګه چې دا سپېدې چوي، دده صلی الله علیه وسلم په خوب کې هم هېڅ شک اوشبهه نه پیدا کېده. له دې وجې نه وایې چې خوب د نبوت شپږ څلوېښتمه حصه ده. څکه ویل کېږي چې له ټولو نه بد او لوی درواغ دادي چې سړی په خوب کې درواغ وایي. خوب یې لیدلی نه وي ، په درواغو یې بیانوي، دا یوه لویه ګناه ده. څکه چې د نبوت په شپږ څلوېښتمه حصه کې یې درواغ وویل.

نو د نبي کریم صلی الله علیه وسلم خوب وحیې ده، په هغې کې څه شك او شبهه نشته، دا داسې ده لکه ده ته چې کومه وحیې په قرآن مجید کې شوېده او موږ ته شك پکې نه پیدا کېږي، دده صلی الله علیه وسلم په خوب کې هم باید مونږ ته شك پیدا نه شي.»

نو نبي کریم صلی الله علیه وسلم خوب بیانوي چې زه ویده وم، دوه سړي راغلل، له لاس څخه یې ونیولم، روان یې کړم، چه څه، په لاره باندې روان یو، یو ځای ته ورسېدو چې یو سړی پروت ده، بل سړي غټه تیږه په لاس کې ورته نیولې او په سر یې په تیږه

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندې وولي، سر يې مات شي، تيږه تر ډېره ځايه پورې ورغړي، دا سړی بيا په تيږه پسې ورځي، چې تيږه راوړي، هغه ځوك چې ويشتل كېږي هغه په دې دومره وخت كې بيرته جوړ شوی وي، هغه بل سړی يې بيا په تيږه باندې وولي، او بيا يې دغسې سر ورمات كړي، دغه سزا همداسې روانه وي، ما له خپلو ملګرو څخه پوښتنه وكړه چې دا څه حالت دی ؟ دوی راته وويل چې: مخته ځه!

مخته روان شوم، ګورم چې يو سړی پروت دی، بل ورته ولاړ دی او د اوسپنې چنګك ورسره دی، (په دې باره كې دوه قسمه روايات راغلي دي) په يوه روايت كې راغلي چې د ښي طرف په چواخاښتي كې دا چنګك ور بند كړي، داسې يې كشوي چې تر غوږ پورې يې تولـه خولـه ورباندې وشكوي، بيا دغه سړي ورتـه را تـاو شي چپ طرف تـه، دا طرف هم ورباندې شكوي، ددې طرف پـه شـكولو سره هغـه بنـی طرف الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ په خپل قدرت كامله سره جوړ كړی وي، هغه بيا ورشي او هغه بنی طرف بيا ورته وشكوي.

او په بل روايت كې راځي چې چواخاښتي يې هم تر غوږه ورباندې څېرې كړ، بيا يې په پوزه باندې پيل وكړ هغه يې هم ورڅېرې كړه، په سترګه يې بنا وكړه، هغه يې هم ورڅېرې كړه، دغه دري اندامونه يې چې كله بېرته جوړېدل، ده به په هغه بل طرف باندې شروع ورتـه وكړه، نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي چې: ما پوښتنه ورڅخه وكړه چې دا څه حالت دی ؟ ملګرو راته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل چې: مخې ته څه! مخکې تېر شو، یو ځای ده چې د کوهي یا تنور په شکل کې ده، خوله یې تنګه ده، ښېخ یې ډېر پراخه دی، کله چې مې ور وکتل دا اور لمبې دي، لوڅ سړي او لوڅې ښځې پکې دي، دغه د اور لمبې دغه انسانان د تنور تر خولې پورې راپورته کړي، او بیا یې بېرته ښېخ ته وغورځېږي ما له خپلو ملګرو څخه پوښتنه وکړه چې دا څه دي؟ هغوی بیا راته وویل چې: مخته څه!

کله چې مخې ته ولاړو نو ګورو چې د وینو نهر (ویاله) ده، یو سړی په دغه نهر (ویاله) کې ولاړ دی او بل کس د دغه نهر په څنډه ورته ولاړ دی، او ډېرې تیږې یې په خوا کې پرتې دي، کوم سړی چې په نهر کې وي، هغه دا کوشش کوي چې تر څو د نهر څنډې ته ځان راورسوي او ځان له دې عذاب څخه خلاص کړي، خو کله چې دی څنډې ته راورسېږي، دغه پاس ولاړ سړی یې په خوله کې په تیږه باندې وولي او بېرته یې د نهر منځ ته ور وغورځوي هغه بیا د نهر څنډې ته راځي او دغه پورته ولاړ سړی یې بیا په تیږه وولي. نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي چې ما بیا پوښتنه وکړه چې دا څه معامله ده؟ راته یې وویل چې مخته څه!

مخکې چې ولاړو، نو یوه شنه باغچه چې ډېر ښائسته ځای دی، په دې ځای کې یوه ونه ده، د هغې سوري ته یو سړی ناست ده، چې دومره جګ وو چې ما یې سر نه لیده، له ده سره په خوا کې ډېر ماشومان ناست وو، ما ته ملګرو وویل چې دې ونې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وخېژه! کله چې ونې ته وختم، نو یوه ښائسته منزل ته ولاړم، ډېر بهترین ځای دی، د سرو زرو او سپینو زرو له خښتو څخه جوړ شوی دی، په هغه ځای کې یې امر راته وکړ چې پورته ولاړ شه! له هغه نه پورته بل ښائسته ځای ته ولاړم، په هغه دوهم منزل کې چې کله ودرېدم نو راته یې وویل چې هغه پورته ځای ستا دی، سر مې چې پورته کړ نو دریم ځای د وریځې په شکل ډېر جګ راته معلوم شو، ډېر ښائسته و، ما ورته وویل چې: زه غواړم تر څو خپل ځای ووینم. هغوی راته وویل چې دا کار په ژوند کې نه شي کېدای. هغه ځای ته که ورتللې نو له مرګ څخه وروسته به وي د دنیا په ژوند کې نه شي کېدای

نو خپلو ملګرو ته مې وویل چې: نن خو ما په دې لاره باندې څه عجیبه منظرې ولیدلې، دا څه عجائب و؟ تاسې خو ماته ووایاست چې دا څه وو؟

په ملګرو کې یوه راته وویل چې: زه جبرائیل عَلَيْهِ السَّلَامُ یم او دا بل ملګری مې میکائیل عَلَيْهِ السَّلَامُ دی

په لاره چې روان وو او هغه یوه سړي چې هغه بل په تیږه باندې په سر ویشته او سر به یې ورمات کړ او بیا به یې تیږه را اخیسته او هغه سر به بېرته جوړ شوی و نو دا د هغه عالم، قاري او مسلمان مثال ده چې په قرآن باندې خبر وي خو عمل نه ورباندې کوي، لمونځ نه کوي، ویده وي او لمونځ ور څخه قضا شي، د شپې هم نه پورته کېږي او نه هم د ورځې له خوا د قرآن

(c) ketabton.com: The Digital Library

کریم د ویلو او په هغه باندې د عمل کولو اهتمام کوي. نو د دغسې عالم او قاري دغه سزا ده چې د قیامت تر ورځې پورې به په دغه سزا کې مبتلا وي، تر څو پورې چې یې د قیامت په ورځ فیصله وشي.

او هغه بل سړی چې یو طرف خوله به یې تر غوږونو پورې ورته څیرې کړه، بیا به یې دا بل طرف ورته څیرې کاوه، دا د هغه درواغجن سړي سزا ده چې له کوره راووځي، شپه یې په کور کې تېره کړې وي، او په درواغو په خلکو کې یوه خبره مشهوره کړي او بیا نور خلک د ده دغه دروغ خبره یو ځای او بل ځای په مجلسونو کې بیانوي. نو د دغه درواغجن سړي دغه سزا ده چې په ده باندې به خدای جَلَّ جَلَالُهُ د عذاب داسې فرښتې مقررې کړې چې ده ته به په قبر کې دا عذابونه ورکوي چې خوله به یې ورته تر غوږونو ورځیروي.

او هغه تنور غوندې ځای چې په هغه کې لوڅ سړي او لوڅې ښځې د اور لمبو د تنور تر خولې پورې راپورته کولې او بېرته به د تنور بېخ ته ور غورځېدل، دا د هغو زِناکارو سزا ده څوک چې په بدو عملونو په دنیا کې لګیا وي. نو هغوی ته به رب تعالی جَلَّ جَلَالُهُ دغه سزا ورکوي.

او هغه بل سړی چې د وینو په نِهر کې ولاړ و او د ځان د اېستلو هڅه به یې کوله او هغه بل سړي به بېرته په خوله کې وویشت بیا به یې نِهر ته ور وغورځاوه، نو دا د سود خور سړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

مثال ده، څوک چې د سود معاملې کوي، هغه ته به رب تعالی جَلَّ جَلَالُهُ په قبر کې داسې سزا ورکوي، تر قیامته پورې به یې دغه حالت وي، او د قیامت د ورځې سزاګانې خو یې لا نورې دي او کله چې سود خور د محشر په ورځ له قبر څخه راپورته کېږي نو ځیته به یې د یوې کوټې په اندازه لویه وي، چې ماران او لړمان به پکې له ورایه لیدل کېږي. او دی به د خپلې ځېټې د درووند والي له وجهې څخه پورته کېږي او بېرته به غورځي.

او هغه ونه چې دهغې د لاندې یو سړی ناست و، هغه حضرت ابراهیم عَلَیْهِ السَّلَام و، او دهغه شاوخوا چې کوم ماشومان وو دا هغه ماشومان وو چې په وړکتوب کې مړه شوي وي، هغه به جنت ته داخلیږي. دا دهغوی یو مثال و.

او هغه اول کور چې تا په اول منزل کې ولیده دا په جنت کې د عامو مسلمانانو ځای ده، دا دوهم منزل چې تر لومړني ښائسته وو هغه د شهیدانو ځای ده. اوهغه دریم منزل ستا ځای ده، چې هغه له نورو ځایونو څخه دومره پورته دی لکه یو څوک چې له ځمکې څخه د وریځې په طرف ګوري [جامع المعجزات ص ۳۲۴ / صحیح البخاری / ج: ۱/ ص ۱۸۵ / رقم الحدیث: ۱۳۸۶]

اوس دغه خوب چې نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ خپلو صحابهٔ کرامو رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُمْ ته بیانوي دا د عبرت له پاره دی. د ګناهونو او عذابونو نمونې چې حضرت جبرئیل عَلَیْهِ السَّلَام او حضرت

(c) ketabton.com: The Digital Library

میکائیل عَلَیهِ السَّلَام ورته ورښیي او دی یې امت ته بیانوي چې امت یې له دغو عذابونو څخه خبر شي او ځان ترې وساتي.

څوك چې په قرآن کریم باندې عمل نه کوي ، هغه دې په دې پوه شي چې لوی خدای جَلَّ جَلَالُهُ نعمت راکړی د اسلام او قرآن په شکل کې، خو کله یې چې د دغه لوی نعمت بې قدري وکړې او په قرآن باندې عمل نه کوي نو بیا به یې دغه سزا وي.

دغه دماغ د قرآن د زده کړې ځای ده ، نو چې عمل ورباندې ونه شو ، نو دغه ځای ته به دغه سزا ورکول کېږي، چې هغه به په تیږه باندې بار بار وهل او ټکول کېږي او ماتیږي به او چې څوك په درواغو باندې لګیا وي ، د هغو به دا سزا وي لکه چې مخکې بیان شو ، همداسې د زناکارانو او سودخورو

او حضرت حذیفه رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ فرمایي چې خلکو به د خیر پوښتنې کولې او ما به د شر پوښتنې کولې ترڅو پکې واقع نه شم.

مونږ او تاسې ته ترټولو ضروري داده چې له ګناهونو څخه ځان خبر کړو او ځان ورڅخه وساتو. که یو څوك ټول ژوند نفل ونه کړي ، نفلي خیراتونه او صدقې ورنه کړي ، نور نفلي عبادات ونه کړي، نو خدای پاك جَلَّ جَلَالُهُ انسان ورباندې نه نیسي، سزا نه ورکوي، خو چې یوه ګناه یې وکړه في الحال سوال او ځواب ورته متوجه کېږي، د انسان له پاره ډېرې مهلکې ګناوې شته دي، انسان ډېر ښه اعمال کړي وي، خو کله ورڅخه داسې ګناه صادره شي چې هغه مخکني اعمال یې ټول ورباندې ختم او له منځه ولاړ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله تعالی فرمايي: ﴿لَا تُبۡطِلُواْ صَدَقَٰتِكُم بِٱلۡمَنِّ وَٱلۡأَذَىٰ﴾ [سورة البقرة آیت: ۲۶۴] چې که عمل یعنې صدقه مو وکړه نو بیا وروسته په هغه سړي باندې احسان مه باروئ چې هغه ګټلې عمل او انعام به مو ټول له لاسه ووځي او باطل به شي. رِیا مه کوئ لکه یوڅوك لمونځ کوي بل نېك عمل کوي او نیت یې پکې خراب شي چې خلك ووايي چې څومره ښه سړی ده، ښه عالم ده، ښه صوفي ده، ښه حاجي صاحب ده، نو په نیت کې چې دا مسئله منځ ته راغله ټول اعمال یې باطل شول، لمونځ راواخله، له لمانځه سره دغه مهلك شیان زده کړه، چې که لمونځ مې ښه وکړ خو نیت مې خراب شو، رِیا راڅخه پکې وشوه، نو لمونځ مې ولاړ خراب شو.

نو د انسان له پاره دا مهمه ده چې داسې خطرناك شیان وپېژني او ځان ورڅخه وساتي، اودا ګناه یو داسې مثال لري لکه زهرِ قاتل. زهر که څوك قصداً وخوري هم یې وژني اوکه په هیره باندې یې وخوري هم یې وژني. د یو چا ګمان د اوبو وي، ګلاس یې راپورته کړ او وېې څکل نو که قصداً یې څکلي وي اوکه سهواً په دواړو حالاتو کې به یې وژني، یواځې دومره خبره پکې راتلای شي چې که یوڅوك په قصدا سره زهر وڅکي نو عام خلك به بد ورباندې وايي چې زهر یې ښه پېژندل او سره له هغې یې بیاهم وڅکل او ځان یې قصداً وواژه. اوکه یوڅوك یې په ناخبرتیا کې وڅکي او ورڅخه مړ شي، خلك بیا پرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

افسوس کوي، چې دی غریب خو خبر نه ؤ، د بې خبرۍ په حالت کې يې زهر وچښل او ورځخه مړ شو. مطلب دا چې په دې صورت کې د خلکو له ملامتیا ځخه خلاص وي.

﴿رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَآ إِن نَّسِينَآ أَوْ أَخْطَأْنَا...﴾ (البقره) خدایه پاکه! موږ په هغه ګناه مه نیسې که له موږ ځخه په هېره یا په خطا سره شوې وي.

دلته مفسرین کرام لیکي چې نبي کریم ﷺ فرمايي چې زما له امت ځخه خطا او نسیان معاف دي او په قرآن کریم کې وايي چې که سهو او خطا راځخه هم شوي وي ما ورباندې ومه نیسې! نو له دې ځخه دا خواب دی چې ګناه زهر دی، که په هېره هم درځخه صادره شي، ستا کار خرابوي، که په ناپوهي درنه صادره شوه هم ستا کار يې تباه او برباد کړ، داسې نه ده چې هغه ګناه چې تا په ناپوهي او ناخبري سره کړې ده او ته به له عذاب ځخه پرې خلاص شې. دا به وي چې سړی د پر ناخبره وي، د ډېرې سهوې او نسیان له امله یو کار ورځخه وشي نو په آخیرت کې به يې خدای جَلَّ جَلَالُهُ ورباندې ونه نیسي اما که ويې نه نیسې خو هغه مرتبه يې پرې کمه شوه، که دا ګناه ورځخه نه وای شوې نو دده به ځومره اوچت مقام و.

انبیاء عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ټول له ګناهونو ځخه پاك دي، او په همدې خبره زموږ عقیده هم ده، خو له انبیاء کرامو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ځخه داسې خطايې لکه سړی چې په لاره ځي، بې اختیاره په ختّه کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وښویږي، دا خو ګناه او جرم نه ده، سړی روان و، څمکه ښویه وه او خته وه او دی پکې وښوییده. په عام فکر او په رواج کې هم ده ته څوک جرم او ګناه نه وایي، خو دغه لار چې د ختې لاره ده، په دغه لار کې که ماشوم شپه او ورځ غورځیږي نو څوک یې نه ملامتوي، خو که یو مشر، مولوي صاحب، یا حاجي صاحب یو هوښیار سړی وي، او بل طرف ته سمه لاره هم وي، خو دی له هغې سره، سره بیا هم دغه د ختو په لاره باندې ځي او بیا پکې وغورځیږي نو هر څوک یې ملامتوي چې دومره غټ سړی وښویید. ولې یې لاړې ته نه کتل، دا خو خته ده ګناه خو یې نه ده کړې. خو که په هماغه د ختو په ځای کې کوم ماشوم ولویږي څوک بد نه پرې وایي. ځکه چې وایي ماشوم ده، او مشر ځکه ملامتوي چې دی خو لوی ده، ولې یې احتیاط نه کاوه، نو کالي به یې نه خرابېدل.

نو انبیاء عَلَيْهِمُ السَّلَامُ چې مرتبه او مقام یې تر نورو انسانانو ډېر لوړ ده داسې اجتهادي نسیاني خطا چې ورڅخه شوې وي هم سمدستي عتاب د الله تعالی له لوري ورکړل شوی دی چې تا به ولې داسې کار کاوه؟ هغه پیغمبر بیا په خپل هغه عمل باندې دومره ژاړي چې که د ټولې دنیا ژړاوې را یو ځای کړې د حضرت آدم عَلَيْهِ السَّلَامُ ژړا ته نه رسیږي. چې په خطایي سره یې د غنم یوه دانه خوړلې وه، تر سلو کلونو یې د حیا له امله د اسمان په لوري ونه کتل، تر څلوېښتو کلونو پورې یې له خپلې بي بي سره نږدېوالی ونه کړ، تر ډېرو شپو یې خوراك څښاك نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاوه، دا ولې؟ ځکه چې دده شان او مرتبه ډېره لوړه وه نو ځکه دومره وړه خبره هم ورته معاف نه شوه. اوس تاسې فکر وکړئ ګناه نه ده، بلکې سهو او خطا ده، الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ له ګناهونو ساتلی ده، خو یواځې او یواځې د سهوې له امله دا کار د افسوس باعث شو او کنه؟

همدا وجه ده چې هر نبي ته چې د قیامت په ورځ انسانان ورجمعه شي چې ته دخدای پاك جَلَّ جَلَالُهُ په حضور کې زمونږ شفاعت وکړه چې زمونږ سوال او ځواب زرترزره شروع شي، نو هر پیغمبر چې په دنیا کې ورځخه کومه اجتهادي سهوه شوې وي هغه به ذکر کوي اووایي به چې له ماڅخه په دنیا کې دغه خطایي یا سهوه شوې ده، زه د الله تعالی حضور ته نه شم ورتلی کېدای اونه دا کار کولی شم، تردې پورې چې خبره به نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته راورسیږي اوهغه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته چې الله تعالی په دنیا کې کوم زېري ورکړي دي دهغه په فضل او برکت سره به فی الحال او سمدستي شفاعت شروع شي، ځکه چې له ده صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه کومه سهوه او خطا نه ده شوې.

نو غرض داچې ګناه که په سهوه او که په خطا هم وي د انسان مرتبه ورسره کمیږي

اوکه داسې وي چې په ناپوهي سره یوه ګناه وشي لکه دا زمونږ عام خلك چې کوم کار وکړي نو دې ته سهو او خطا نه وایي بلکې دې ته جهل وایي، دوی ځان په دین نه خبروي، دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان په دین نه خبرول دا په خپل ذات کې یو جُرم دی، ولې؟ ځکه چې خدای پاك جَلَّ جَلَالُهُ علم فرض کړی دی، دار د اسلام ده، علم فرض ده، دومره احکام زده کول چې انسان وریاندې ځلویشت ساعته ژوند تېر کړي دا فرض ده، اوس نو چې سړی ښه ورباندې خبر هم ده، چې په ما باندې علم فرض ده او بیا یې هم نه زده کوي، ددغه انسان نه چې بیا کومه ګناه صادرېږي او بیا دا دلیل هم وړاندې کوي چې مونږ ته ګناهونه څه معلوم دي، دا عذر یې دقبول وړ نه دی او نه ورته هغه ګناه معاف کېږي، دې ته بیا سهو او خطا نه وایي، دې ته جهل وایي. قصداً له جهل څخه کار اخلي او نه یې زده کوي.

نو مطلب دا چې که مونږ او تاسې د آخرت له تکلیفونو او له هغو عذابونو څخه خبر شو چې د همدغو ګناهونو له وجې به راکول کېږي بیا به هېڅکله هم ګناه ته ورنږدې نه شو. خدای پاك جَلَّ جَلَالُهُ مو دې نجات نصیب کړي. نو باید کوشش وکړو تر څو په پوره توګه له ګناهونو څخه ځان خبر کړو او له دې سره سره بیا ځان ورڅخه وساتو.

د معاملاتو په باب کې باید هر تاجر علم حاصل کړي، چې دا بیع فاسده ده، دا باطله ده، او ځان هم ورڅخه وساتي. دا علم هم د فرضیاتو له جملې څخه دی.

دا اوس چې حالات سره خراب او ګډوډ شول، نفقې خرابې شوې، بیعې په صحیح طریقې سره نه کېږي، زیاتره خلک په

(c) ketabton.com: The Digital Library

سُود لګیا وي، ترڈې پورې چې د دغو نفقو اثر د مدرسو په طالبانو کې هم لیدل کېږي. طالبان به ټول بزرګان و، خو اوس هغسې طالبان نه لیدل کېږي، او که وي هم ډېر کم دي. وجه یې دا ده چې چنده د سودخواره او رنګارنګ خلکو له خوا ورکول کېږي، نو هغه به خامخا او حتماً د دغو مدارسو په طالبانو هم یو څه ناڅه اثر کوي.

سره له دې چې که یو څوك د چا په حلالو او حرامو خبر نه وي، پوښتنه ورته ضرور نه ده، خوراك ورته روا ده. طالبان مسافر دي، د دوی له پاره د غه د وظیفې ډوډۍ او سوال روا ده، ځکه علم حاصلول بې له دې څخه نه کېږي، حتی که یو طالب په کلي کې اوسېږي نو په هغه کلي یې دا حق ده چې ده ته به ډوډۍ ورکوي، ترڈې پورې چې هغه د خپلې خوراکې په اندازه غلا هم کولی شي، خو د دې هرڅه باوجود چې کله د خلکو دنیا خرابه شي د حلالو او حرامو تمیز ختم شو نو سره له دې چې طالب ته ډېر څه روا و، بیایې هم په طالب باندې اثر وکړ او دهغه په تقوی اودیانت کې فرق راغی. طالب سره له دې چې مسافر ده، کور یې پرې ایښی، نفساني خواهشات یې شاته غورځولي نو چې کله په ده باندې اثر کوي نو په عامو مسلمانانو باندې به یې ولې نه کوي.

هره ورځ خلك را روان وي چې زړونه مو خفه وي، پرېشاني راته پیدا وي، ترڈې پورې چې ځینې یې لا دا هم وایي چې خودکشي ته مې څو واري زړه ښه کړی. دا ولې؟ ځکه ماحول

(c) ketabton.com: The Digital Library

خراب ده، ګناهونه ډېر دي، د مسلمان په زړه تور داغ پيدا کېږي. نېک سړی چې بازار ته ولاړ شي او په يوه بېکاره مجلس کې کيني، نو دده زړه تنګ شي، ولې ځکه چې دی يو نيک عمله انسان ده، نو چې بد ځای ته ورغی دهغه بد مجلس اثر ورباندې ښکاره شو، خو که چېرته ټول مجلس د بد عمله خلکو وي نو بيا په هغوی باندې هېڅ اثر نه کوي، ځکه هغه ټول ماحول همداسې ده

له حضرت جابر ابن عبدالله رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: چې د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وخت کې بدبويي پورته شوه، حضرت نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وويل چې دا په کوم ځای کې منافقين د مسلمانانو په غيبت لګيا دي.

[تنبيه الغافلين / عربي / مکتبه حقانيه / ص: ۸۶ / رقم الحديث: ۱۹۷]

نو محدثين کرام فرمايي چې نن سبا ټول خلک په غيبت لګيا دي، څوک په بد بويي نه پوهيږي دا ولې؟ نو ځواب يې داده چې مخکې زمانه او اهلِ زمانه ټول سره پاک وو، هلته به د بدبويي اثر ډېر زر ښکاره کېده. او نن سبا چې ټول ماحول خراب ده، نو ځکه د بدبويي اثر هم نه حس کېږي، ددې مثال داسې ده لکه سړی چې په بيت الخلاء کې دننه ناست وي، نو هلته سره ددې دومره زياتې مرداري ده ته بوی نه محسوس کېږي، ځکه چې هلته ماحول ټول خراب ده، پوزه او دماغونه يې ټول له بدبويي څخه ډک وي، نو دا ورته نه معلومېږي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بوی شته او کنه. او په پاك ځای او مجلس کې که ډېر لږ هم د بدبويي اثر ښکاره شي نو هرڅوك يې حس کولی شي.

نو دا ګناهونه چې ډېر شو نو څکه يې عام خلك په فرق نه پوهېږي، او نېك خلك پرې پوهېږي. له همدې وجهې نه نبي کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي چې: ﴿ إِستَفتِى قَلبَكَ دَعْ مَا يَرِيبُكَ إِلَى مَالَا يَرِيبُكَ... ﴾ [جامع الترمذي ج: ۲/ ابواب صفة القيامة ص: ۷۸]

زياره: له خپل زړه څخه وپوښته او فتوى وغواړه چې که په کومه خبره کې شك درته پيدا شو نو پرې يېږده، مه يې کوه، مطلب دا چې د چاځړه پاك وي نو که هغه يو داسې ځای ته ولاړ شي چې هغه شکمن وي نو في الحال ده ته شك پيدا کېږي، هغه شي ته يې زړه نه کېږي، زړه يې تنګيږي، نو نېك عمله انسان ته چې په زړه کې تنګي پيدا کېده نو هغه دې په دې پوه شي چې دا شی ناروا ده.

نو زمونږ ټول مجلسونه له دروغو او غيبتونو څخه ډك وي، معاملات مو ټول په دروغو بنا وي، د ګناه په ماحول کې مو سترګې، غوږونه ټول مصروف وي، نو همدا وجه ده چې په عبادت کې مو خوند او ذائقه هم نه شته. او له خپل عبادت څخه خوندهم نه شو اخيستلای.

تاسې لږ سوچ وکړئ! د غه علماوو او طالبانو سره مو چې لږ څه تعلقات پيدا شي، چې دوی د کتاب او احاديثو سره د تعلق له وجې يو څه پاك دي، اګر که هغه پخوانی حالت د دوی هم نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي پاتې، خو که بیا هم څوك له دوی سره علاقه لري، کله ناکله ورسره ناسته پاسته کوي، دهغوی په مجلس او محیط کې راشه درشه ولري نو فی الحال انسان ته په عبادت کې لذت پیدا کېږي اوله الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ اودهغه له عبادت سره یې مینه پیدا شي.

د یو مُخلص انسان عجیبه واقعه

یو چا قصه کوله چې په کابل کې یو افسر(لښکرمشر)راته ویل چې دا ښځي عجیبه ده. زه په ډېرو ځایو کې ګرځېدلی یم، له هرچا سره مې راشه درشه وه او شته. له ډېرو ښو ښو حافظانو او قاریانو څخه مې د قرآن کریم تلاوتونه په ډېر ښه انداز اوریدلي دي خو له دې ټولووجوهاتو سره ،سره اثر پکې نه وي، او کله چې زه ستاسې د خلیفه صاحب مدرسې ته درشم، هلته چې کله په ختم کې د قرآن کریم تلاوت شروع شي نو د سړي زړا نه درېږي. ددې څه وجه ده ؟ هغه شخص ویل چې ما دغه افسر ته وویل چې: دا په ځای کې فرق ده، هغه ځای داسې ځای ده چې صفایي پکې ډېره ده، نو هلته څکه د قرآن کریم اثر ډېر زر ښکاره کېږي، نېك خلك چې قرآن کریم وایي په هغه ځای د خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ رحمت او سکینه نازلیږي، نو بیا خو به خامخا دا اثر پیدا کېږي.

یوصحابي ﷺ د تلاوت په وخت کې د رحمت ملائکې ویني

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ أُسَيْدِ بْنِ حُضَيْرٍ، قَالَ: بَيْنَمَا هُوَ يَقْرَأُ مِنَ اللَّيْلِ سُورَةَ الْبَقَرَةِ وَفَرَسُهُ مَرْبُوطَةٌ عِنْدَهُ، إِذْ جَالَتِ الْفَرَسُ فَسَكَتَ فَسَكَتَتْ، فَقَرَأَ فَجَالَتِ الْفَرَسُ، فَسَكَتَ وَسَكَتَتِ الْفَرَسُ، ثُمَّ قَرَأَ فَجَالَتِ الْفَرَسُ فَانْصَرَفَ، وَكَانَ ابْنُهُ يَحْيَى قَرِيبًا مِنْهَا، فَأَشْفَقَ أَنْ تُصِيبَهُ فَلَمَّا اجْتَرَّهُ رَفَعَ رَأْسَهُ إِلَى السَّمَاءِ، حَتَّى مَا يَرَاهَا، فَلَمَّا أَصْبَحَ حَدَّثَ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: اقْرَأْ يَا ابْنَ حُضَيْرٍ، اقْرَأْ يَا ابْنَ حُضَيْرٍ، قَالَ: فَأَشْفَقْتُ يَا رَسُولَ اللهِ أَنْ تَطَأَ يَحْيَى، وَكَانَ مِنْهَا قَرِيبًا، فَرَفَعْتُ رَأْسِي فَانْصَرَفْتُ إِلَيْهِ، فَرَفَعْتُ رَأْسِي إِلَى السَّمَاءِ، فَإِذَا مِثْلُ الظُّلَّةِ فِيهَا أَمْثَالُ الْمَصَابِيحِ، فَخَرَجَتْ حَتَّى لاَ أَرَاهَا، قَالَ: «وَتَدْرِي مَا ذَاكَ؟» ، قَالَ: لاَ، قَالَ: «تِلْكَ الْمَلاَئِكَةُ دَنَتْ لِصَوْتِكَ، وَلَوْ قَرَأْتَ لَأَصْبَحَتْ يَنْظُرُ النَّاسُ إِلَيْهَا، لاَ تَتَوَارَى مِنْهُمْ ﴾

[صحیح البخاری ج ۲/ص: ۷۵۰/ باب نزول السکینة والملائکة عند قراءة القرآن - رقم الحدیث: ۵۰۱۸]

ژباړه: له حضرت أسید ابن حضیر رضي الله عنه نه روایت دی وایي چې د شپې مې سورة البقره لوستل پیل کړل خواته یې اس تړلی ده، هغه آس کله یو او کله بل طرف ته منډې وهي، د دغه صحابي رضي الله عنه یو کمکی زوی (یحیی) یې دده په څنګ کې پروت ده، دغه صحابي رضي الله عنه ووېرېده چې هسې نه دا زوی مې آس لاندې کړي، نو تلاوت یې بس کړ، کله چې یې بس کړ آس بېرته په آرام شو، بیایې چې تلاوت شروع کړ، نو بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

آس منډې شروع کړې، درې ځله دا خبره تکرار شوه، کله یې چې پورته وکتل نو د وریځې په شکل څراغونه راځړېږي، نو دی پورته شو او تلاوت یې بس کړ، زوی یې د آس له څنګ څخه لیرې کړ چې اوس به نو بنه په طبیعت سره تلاوت وکړم. دغه صحابي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وایي چې کله مې هغه لیرې کړ، او بیا د باندې راووتم هغه څراغونه او رڼاګانې ورکې شوې وې، سهار یې نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته دغه حال بیان کړ، هغه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وویل چې: دا ملائکې وې، سکینه وه، تلاوت به دې کاوه، که تا تر سهاره پورې خپل تلاوت جاري ساتلای وای نو دغه ملائکې به عامو خلکو په خپلو سترګو لیدلې وې

نو چې پاك خلك، دخدای جَلَّ جَلَالُهُ دوستان د قرآن کریم تلاوت کوي نو په هغه ځای باندې د الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ رحمت نازلیږي، نو چې په آس اثر کوي نو په انسان باندې به یې ولې نه کوي

هغه طالب او صوفي چې پاك ده، هغه ختم او مجلس کې چې پاك پاك خلك ناست وي نو کله چې په هغوی باندې د الله تعالی رحمت شروع شي نو دا ناپاکه خلك چې ورسره ناست دي دوی به هم د آس غوندې منډې شروع کوي. په ده به هم د الله تعالی د رحمت اثر ښکاره کېږي، داچې یو څوك څو وارې په دغسې مجلس کې کیني نو الله تعالی یې په زړه کې اثر پیدا کوي، په خپله یې بیا له عبادت او بندګي سره مینه پیدا شي. مونږ الحمد لله دا اثرات په خپلو سترګو لیدلي دي د ځان په هکله دا خبره نه کوو. د طریقت په باب کې وایو. د حضرات

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبارکانو او محترمو خليفه صاحبانو په باب خبره کوو. بلکې مونږ د خپل وخت سره چې موافق ليدلي نو يقيني درته وايم چې: هغه طالبان چې په داسې مدارسو کې اوسيږي چې په هغو ځايو کې ختمونه وي، په هغه ځای کې يو خليفه صاحب موجود وي، ددغو طالبانو اود هغو مدرسو د طالبانو چې هلته دا ختمونه نه وي نو د ځمکې او آسمان فرق لري.

د دوه طالبانو حيرانوونکې واقعې

ماته يو طالب چې د (مير زاهد) د درجې طالب و قسم وخوړ چې: په خدای قسم که به زه د طالبۍ په مطلب پوهېدم، مګر کله چې دلته راغلم، دلته پوه شوم چې په طالبۍ کې څه مطلب ده، ځکه زه په فلانکي، فلانکي، فلانکي ګناهونو اخته وم، ځان مې نه شو ترې خلاصولای. خو کله چې دلته راغلم هرڅه مې سم دم شول.

بل د وړې دورې طالب راته قسم وخوړ چې دا لس کاله مې په طالبۍ کې تېر شوي دي، دا ټول يو طرف ته او دغه يو کال د وړې دورې مې بل طرف ته. داسې راته معلومېږي چې هغه لس کاله مې عبث تېر کړي دي او سږ کال چې دلته راغلی يم دا دې خدای جَلَّجَلَالُهُ په عمر کې راحساب کړي.

همدغه طالب قسم کاوه چې: يوه ګناه مې داسې وه، چې ما به ډېر زيات کوشش کاوه ترڅو ځان ترې منعه کړم، تردې چې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان د وژلو اراده مې هم وکړه، خو کله چې دلته راغلم او ستاسې سره په دغو مبارکو ختمونو کې شریك شوم، نو له هرڅه پرته الله تعالی له هغو ګناهونو څخه خلاص کړم. اوس په هغه تېره شوې زمانه او لس کاله طالبي باندې افسوس کوم چې هسې مې عبث تېر کړي دي.

نو ګورئ! په مجلس کې څومره فرق وي، هغه هم طالبان دي، او دا هم طالبان دي، خو دلته چې لږ څه دخدای جَلَّ جَلَالُهُ د ذکر او خوف خبرې وي، نو بیا په هغه مخکنې ژوند باندې ارمان کوي. نو عوام مسلمانان چې له دې نه مخکې په هېڅ خبر نه وي نو هغوی به ولې په خپل تېر ژوند ارمان نه کوي.

څومره چې سړی له ګناهونو څخه ځان ساتي، دغسې خلکو په مجلس کې شرکت کوي، رب تعالی به یې له عبادت سره مینه ور زیاته کړي. په عبادت کې به یې خوند او لذت وي، حرص به یې ختم او قناعت به یې په برخه شي او بیا به د دې هڅه او فکر نه کوي چې یا ځان ووژني او یا بل ته ضرر ورسوي.

د دنیا ګټل مطلقاً ناروا نه دي

دنیا ګټل مطلقاً ناروا کار نه دی، بلکې له دنیا سره محبت او مینه ناروا ده، که دنیا په جائزه طریقه سره وګټل شي، کوم مانع نشته، بلکې دا هم عبادت دی، څکه نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي: (... وَ اَلْكَاسِبُ صِدِيقُ الله) [تنبه الغافلين، عربي / ص ۲۳۱]

(c) ketabton.com: The Digital Library

کاریګر د خدای تعالی دوست او محبوب دی، خو شرط پکې دادی چې په جائزه طریقې سره وي

صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم هم دغه دنیا، مال او دولت ګټلی کسب یې کړی.

﴿ عَنْ قَتَادَةَ رضي الله عنه قَالَ: حَمَلَ عُثْمَانُ عَلَى أَلْفٍ فِيهَا خَمْسُونَ فَرَساً فِي غَزْوَةِ تَبُوكَ. وَعِنْدَ ابْنِ عَسَاكِرَ عَنِ الْحَسَنِ قَالَ: جَهَّزَ عُثْمَانُ رضي الله عنه بِتِسْعِ مِائَةٍ وَخَمْسِينَ نَاقَةً وَخَمْسِينَ فَرَساً أَوْ قَالَ تِسْعَ مِائَةٍ وَسَبْعِينَ نَاقَةً وَثَلَاثِينَ فَرَساً يَعْنِي- فِي غَزْوَةِ تَبُوكَ ﴾

[حياة الصحابة الجزء الثاني / ص ۲۱۱ / انفاق عثمان بن عفان رضي الله عنه]

ژباړه: له حضرت قتاده رضي الله عنه نه روایت دی وایي: چې د تبوک په غزا کې حضرت عثمان رضي الله عنه زر کسان مجاهدین مجهز کړل چې په دې کې پنځوس اسان ؤ

او ابن عساکر له حسن نه روایت نقل کوي وایي: چې حضرت عثمان رضي الله عنه دتبوک په غزا کې نه نیم سوه (۹۵۰) اوښان صدقه کړل او پنځوس (۵۰) اسان صدقه کړل او یایې وویل چې نه سوه اویا (۹۷۰) یې اوښان صدقه کړل او دیرش یې اسان صدقه کړی

دا چې په یوه غزا کې دومره صدقه ورکوي، خو دنیا ده ورسره که دنیا، مال او دولت ورسره نه وای، نوکله یې دومره صدقه کولای شوای؟

حضرت عبدالرحمن بن عوف رضي الله عنه چې وفات شو، نو دده رضي الله عنه څلور میرمنې (ښځې) وې یوې ښځې یې د اتمې

(c) ketabton.com: The Digital Library

حصې د دنیا د صلحې په عنوان څلورمه حصه وغوښته نو اتیازره دیناره ورته ورسېدل یعني دده د مال اتمه حصه (۳۲۰۰۰) روپۍ شوې

مال او دولت پیغمبرانو ، صحابه کرامو او اولیاء الله ټولو درلوده خو له مال او دولت سره یې مینه نه درلوده. بلکې د الله تعالی له دین سره یې مینه وه نو حاصل د خبرې دا شو چې دنیا ګټل ناروا نه ، بلکې محبت ورسره ناروا ده

حضرت عبدالقادر جیلانی رحمه الله د مال په غرقېدلو اوبېرته پیدا کېدلو ولې (الحمدلله) وایي؟

حضرت پیران پیر (شیخ عبدالقادر جیلاني) رَحِمَهُ اللهُ ته څوک راغلل او ورته یې وویل چې هغه بېړۍ (کشتۍ) چې ستا د تجارت مال پکې را روان وو، هغه غرقه شوه. پیران پیر صاحب سر ټیټ کړ ، بیایې بېرته سر راپورته کړ ویې ویل : (الحمدلله) لږ وروسته بیا سړی راغی چې کومه بېړۍ چې غرقه شوې وه ، هغه ستا نه بلکې د بل چا وه او ستا د مال بېړۍ روغه او سلامته ده، ده بیا سر ټیټ کړ او لږ څنډ وروسته یې بېرته راپورته کړ. بیایې وویل : (الحمد لله). په دې مجلس کې د علم ظاهر یو عالم ناست وو، نو سمدلاسه یې اعتراض وکړ چې ستا دغه مال دولت پاك وو اوکه نا پاك ؟ که پاك و نو په غرقیدلو دې ولې الحمد لله وویل ؟ اوکه ناپاکه وه نو بیا په

(c) ketabton.com: The Digital Library

بېرته پيدا کېدلو دې ولې الحمد لله ووېل؟ ته خو يو بزرګ انسان يې که پاکه وي نو په غرقېدلو يې بايد خفه شوی وای او که ناپاکه وای نو په پيدا کېدلو يې بايد خفه شوی وای. نو بايد تا الحمد لله نه وای ويلي.

حضرت پيران پير صاحب رَحِمَهُ اللَّه ورته ووېل: چې: نه مې د دنيا په ورك کېدا الحمد لله ويلي او نه مې په بېرته پيدا کېدا کله چې ماته نوکر ووېل چې: ستا د مال بېړۍ غرقه شوه، نو زه خپل نفس ته متوجه شوم، چې زما په نفس کې څه اثر پيدا شو او کنه، نو د الله تعالی رحم او کرم و په زړه کې مې هېڅ د خفګان او غم نښې نښانې نه وې نو شکر مې ادا کړ چې په زړه کې مې د دنيا محبت نشته. بيا يې چې کله بېرته راباندې زېرې وکړ چې هغه ستا کشتۍ نه بلکې د بل چا وه، نو زه بيا خپل نفس ته متوجه شوم چې دی په دې خبره خوشحالېږي او کنه، خو بيا راته معلومه شوه چې په زړه مې څه اثر د غم او خوشالۍ نه ښکارېږي نو ځکه مې د الله تعالی حمد او ثنا بيا اداء کړ.

نو اصل حقيقت د دنيا داده چې نه به يې په ورك کېدلو خفه کېږي او نه به يې په پيدا کېدلو خوشحاله کېږي. خو نن سبا دا خبره نشته، يو ځل چې د چا له الله تعالی سره تعلق جوړ شي، هغه بيا دنيا، مال، جايداد ته اهميت نه ورکوي، مينه يې ورسره نه وي، نه يې په پيدا کېدلو خوشالېږي او نه يې هم په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورك کېدلو خفه کېږي. خو دا حالت به هلته په لاس راځي چې زمونږ له دين سره تعلق جوړ شي.

مونږ د دنيا په ختمېدا دومره خفه کېږو چې هغه خفګان مو نه ورك کېږي. او به پيدا کېدو يې بيا دومره خوشحاله کېږو چې هغه خوشحالي مو بيا نه ورك کېږي. خو له دې سره بيا د لمانځه په قضا کېدو يا هم د جمعې په پاتې کېدو يا هم کولو سره مو کله هم خفګان او خوشالي پيدا شوې؟ که يو سړی سل روپۍ وګټي او يا هم يو لمونځ په جمعه سره وکړي نو که په دې حالت کې ورڅخه يو څوك په قسم سره پوښتنه وکړي چې په هغو سلو روپيو به ډېر خوشحاله شوی يې او که د دغه يو لمانځه په کولو سره؟ نو معلومه ده چې انسان ته د سلو روپو خوند ډېر دی. او نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي: (التکبيرة الاولى خير من الدنيا وما فيها) دغه يو تکبير تحريمه چې له امام سره يې ونيسې دا تر ټولې نړۍ بهتر دی، ټول د جمعې لمونځ خو لا څه کوې؟ خو مونږ چې په سلو روپيو څومره خوشاله کېږو د جمعې د لمانځه په نيولو سره هغومره نه خوشحاله کېږو. د دې وجه داده چې هلته مو له عبادت سره دومره مينه نشته لکه څومره مينه مو چې له دنيا سره ده. د سلو روپيو په تاوان سره که هغه زوی کړی وي نو خپل زوی وهو، که ورور کړی وي ورور وهو، په غصه يو، خو که په مقابل کې يې له دغو خلکو څخه د جمعې لمونځ قضا شي مونږ هېڅکله خفګان وړاندې نه دی کړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو بزرګ د تکبیر اولی د پاتې کېدو له امله درې ورځې ژړل

یو بزرګ جمعې ته راغی او تکبیر ورڅخه تېر شوی و، نو تر دریو شپو پورې یې ژړل، جمعې ته به راغی او بېرته به ولاړ او په خپل دې عمل د ېر زیات خفه و. چا ورڅخه پوښتنه وکړه چې څه درباندې شوي او ولې خفه یې؟ دغه بزرګ ورته وویل چې که د یو چا زوی، ورور یا پلار مړ شي نو خلك ورځي او غمرازي غمشریکي ورسره کوي، خو له ماڅخه تکبیر اولی (تکبیرتحریمه) تېر شو خو هیچا غمشریکي راسره ونه کړه، دومره غټ غم را باندې تېر شو خو هېڅوك فاتحې ته رانغلل، په دې لوی غم کې یې شرکت او ګډون راسره ونه کړ او د تکبیر اولی خو دومره غم ده لکه د سړي چې ټوله دنیا ړنګه شي، مونږ په کمکي بچي څومره ژاړو، په لرتاوان ژاړو. تکبیر اولی او جمعه ټوله رانه تېره شي ،د جمعې اقامت شروع وي؛ زمونږ دلته د دنیا یوه خبره پاتې وي په هغې لګیا یو مُلا رکوع ته ورسیږي تکبیر وکړي په ولاړې اقتدا یې هم نه وي صحیح، ځکه په دغه تکبیر ولاړ تیټ شو لمونځ یې نه ده صحیح بس بیا سلام وګرځوو، ما لمونځ وکړ او سره له دې چې ښځي صحیح نه وي.

نو مطلب داچې دا کمزوري ده وجه یې بنیادي غلطې نفقې او غلط خوراکونه دي نو باید چې ډېر احتیاط وشي، که مُلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده، که امي ده که طالب ده باید ډېر احتیاط وکړي، مونږ والله
که ګټلي وي، ټکټ مونه ده اخیستی، هیچا نه ده اخستی
ماسوا له هغو خلکو نه چې نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ هغوی ته
زیری ورکړی چې فلانکی فلانکی به په جنت کې وي، هغه خو
په حدیثو ثابته ده، خود چا په باب کې خو دغه فیصله نشي
کولای او که څوك په دغه دوکه شو چې زه مُلا یم، طالب یم یا
پیر یم ، مجاهد یم، ولاړ دغه تباه شو، نو باید ټول په ډار کې
واوسو. له خوراك څښاك او اعمالو سره باید احتیاط وکړو
،بیا امید د رحمت شته چې خدای جَلَّ جَلَالُهُ به رحم راباندي
وکړي ،بیا به مو په ژوند کې هم برکت وي، په کور کې به مو
هم برکت وي په تقریر او وعظ کې به موهم اثر وي او په اخیرت
کې به موهم هغه تلپاتي او همیشه ژوند په ښه طریقه په برخه
وي وصلی الله تعالی علی خیر خلقه محمد واله واصابه اجمعین برحمتك یا ارحم الراحمین
امین یارب العالمین.

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۱) مجلس

د دین ارزښت او له علماوو څخه پوښتنې کول

د فی سبیل الله مصداق

پنیادي شی په ترمذي شریف کې د جهاد په فضائلو کې احادیث راغلي دي چې څوک د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په لار کې ووځي د هغه څومره ثواب ده ؟ اوس فی سبیل الله چې په آیاتونو او احادیثو کې ذکر کېږي د هغه مصداق مفتي صاحب په (منهاج السنن) کې لیکلی چې فی سبیل الله د خدای پاک په لار کې وتل دا تر جهاد پورې نه دی خاص بلکې جهاد ، علم ، حج او نورو ټولو نیکو عملونو ته شامل دی.

نو مجاهد چې له خپل کور څخه د اعلاء کلمة الله له پاره ووت ، په سنګر کې پروت ده ، په بندر کې پروت ده ، د جنګ په صحنه کې پروت ده ، دده ژوند ته ټول فی سبیل الله ژوند ویل کېږي ترڅو چې دی بېرته خپل کور ته راځي. حاجي چې د حج په سفر ووت ترڅو چې د حج له سفر نه فارغېږي دا ټول سفر د حج ته فی سبیل الله ویل کېږي. څکه د خدای جَلَّ جَلَالُهُ د دین په خاطر یې سفر کړی ، د دغه وطن نه چې سړی تکلیف کوي په څه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دپاسه یولک روپیو ویزه داخلوي، دی خو د تماشې اوسیل له پاره نه ځي خو دخدای پاك د یو فرض عبادت د ادا کولو له پاره ځي نودغه وتل چې دحج په نیت څوك روان شو هم في سبیل الله ورته ویل کېږي ترڅو چې بېرته خپل کور ته راځي. عُمره کوونکی دخپل کور نه په دغه نیت روان شو چې ترڅو بېرته خپل کور ته راځي دغه ته في سبیل الله ویل کېږي

همدارنګه طالب العلم چې له خپل کور نه ووځي ترڅو چې خپل کور ته راګرځي دغه ژوند ته في سبیل الله ژوند ویل کېږي. همدارنګه یو تاجر چې د حلال رزق د ګټلو له پاره، نه د مال د زیاتولو له پاره. زموږ زیاتره سفرونه د مال د ډېرولو له پاره دي. رزق مو وي، خو بلډنګونه، مارکیټونه جوړوو، خو په دین خبر نه یو. له ضرورت زیات تجارت او مال ګټل په هغه وخت کې روا دي چې د خدای جَلَّجَلَالُهُ په دین به خبر وي، په کومه اندازه چې دی هغه علم ته ضرورت لري او خپل خلورویشت ساعته ژوند وربانديې د دین د ارشاداتو مطابق تېر کړي او دی هغه علم حاصل نه کړي او دنیا او مال ګټي دا ورته نه دي جائز. خو که دومره خبر وي چې هغه خپله زندګي وربانديې تېرولای شي نو بیا په دغه صورت کې د مال ډېرول او زیاتول یو مباح کار دی. نو اصل مطلب ته راګرځو چې که یو تاجر د حلال رزق د حاصلولو له پاره له کور څخه ووت ترڅو چې دی بېرته راګرځي دا هم في سبیل الله دی.

[منهاج السنن / شرح جامع السنن للامام الترمذي ج: ۵/ص: ۱۸۲]

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جمعې لمانځه ته تلل څومره ثواب لري؟

اوس دا د خدای په لار کې وتل د جمعې د لمانځه له پاره هم دي

﴿ عَنْ يَزِيدَ بْنِ أَبِي مَرْيَمَ، قَالَ: لَحِقَنِي عَبَايَةُ بْنُ رِفَاعَةَ بْنِ رَافِعٍ، وَأَنَا مَاشٍ إِلَى الجُمُعَةِ، فَقَالَ: أَبْشِرْ، فَإِنَّ خُطَاكَ هَذِهِ فِي سَبِيلِ اللهِ، سَمِعْتُ أَبَا عَبْسٍ يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ اغْبَرَّتْ قَدَمَاهُ فِي سَبِيلِ اللهِ فَهُمَا حَرَامٌ عَلَى النَّارِ»: هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ. ﴾

[جامع الترمذي ج: ۱/ ص: ۲۹۲ / باب من اغبرت قدماه في سبيل الله، رقم الحديث: ۱۶۳۲]

ژباړه: له حضرت یزید ابن ابي مریم رضي الله عنه نه روایت دی وایي: زه د جمعې لمانځه ته روان وم چې (عبایة ابن رفاعة ابن رافع رضي الله عنه) را سره یو ځای شو، نو راته وې ویل: زیری درکوم ستا دغه قدمونه دالله تعالی په لار کې دي، له ابو عبس نه مې اوریدلي ویل یې چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ویلي: دچا چې دواړه پښې دالله تعالی په لار کې په ګردونو باندې سپیرې شوې نو دواړه په اور دجهنم باندې حرامې دي.

یعنې د خدای پاک جل جلاله د دین په خاطر چې ستا په بدن کوم ګردونه لګېدلي دي، دا ګردونه او د جهنم اور نه سره یو ځای کېږي. نودغه د دین تولو لارو چارو ته فی سبیل الله ویل کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو که یوځوک خاص دخدای جَلَّ جَلَالُهُ د رضا له پاره دجُمعې لمانځه ته ځي، عُمرې ته ځي، جهاد ته ځي، حج ته ځي، د علم په حاصلولو پسې ځي نو ددې اعمالو قیمت او درښنست له الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ سره دومره زیات ده چې که په دې لاره کې په یو چا باندې ګردونه پرېوځي په هغه به د جهنم اور حرام وي. اوس چې یو ځوک خپل ټول ژوند پکې تېر کړي، لس کاله، دولس کاله په طالبي کې تېر کړي او په میاشتو میاشتو وخت په جهاد کې ولګوي، دحج په سفر کې ځلوېښت اویا زیات وکمې شپې هلته تېرې کړي؛ نودا ټول ژوند ، په دې ژوند کې خوراک، څښاک، ناسته ولاړه، دا ټول عبادت بلل کېږي حتی که په دغه لاره کې ځوک مړ شي، طالب د سبقونو په دوران کې پخپل مرګ مړ شو، نو الله تعالی دغه انسان ته د شهادت مقام ورکوي. که مجاهد د جهاد په سفر کې په خپل مرګ مړ شو نو الله جَلَّ جَلَالُهُ ورته د شهادت مقام ور په برخه کوي. د الله تعالی په خزانو کې څه کمی نشته.

که یوځوک د الله تعالی د دین په خاطر له کوره ووت، مثلاً اوس مونږ د جُمعې لمانځه ته ځو، نو مسئله داده چې که د کور خواته جومات وي نو سړی دې بل جومات ته نه ځي، خو که په دغه نیت بل جومات ته روان شو چې هلته نېک خلک او علماء او اولیاء الله دي ، یا په هغه جومات کې ډېر خلک سره یوځای کېږي ، کېدی شي چې دهغوی د دعاګانو او لمونځونو په برکت زما دعاګانې او لمونځ هم د قبولیت مقام ترلاسه کړي نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا دغه سړي ته له خپل جومات نه هغه بل جومات ته تلل جائز دي نو اوس چې هغه ځای ته ځي دا څومره قدمونه چې ده اخیستي دي نو په هر قدم الله جَلَّ جَلَالُهُ دغه شخص ته یوه یوه نیکي ورکوي، یوه یوه ګناه ورته معاف کوي. نو چې یو څوک څومره لرې ځي دغومره ډېر ثوابونه به یې په برخه کېږي.

د مسجد نبوي په څنګ کې یو څه ځمکه خالي پاتې وه، نو یو قوم غوښتل چې خپل کورونه را بار کړي او په دغه خالي ځای کې آباد شي ددې له پاره چې جومات ته نږدې وي، کله چې نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ددوی له دې ارادې څخه خبر شو نو نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وویل: (دِيَارَكُمْ تُكْتَبْ آثَارُكُمْ) په خپلو کورونو کې اوسېږئ ستاسې قدمونه به لیکل کېږي ځکه چې کورونه مو څومره لرې وي قدمونه به مو زیات وي او په هر قدم باندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یوه یوه نیکي درکوي او یوه یوه ګناه مو معافوي. او یوه یوه درجه مو لوړېږي.

د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په لارکې مال لګول څومره ثواب لري؟

﴿ عَنْ خُرَيْمِ بْنِ فَاتِكٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ أَنْفَقَ نَفَقَةً فِي سَبِيلِ اللهِ كُتِبَتْ لَهُ بِسَبْعِ مِائَةِ ضِعْفٍ» ﴾

[جامع الترمذي ج ۱ / ص: ۲۹۲ / باب ما جاء فی فضل النفقة في سبيل الله ، رقم الحديث: ۱۶۲۵]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: له حضرت خُریم ابن فاتک رضي الله عنه نه روایت دی وایي چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ویلي دي: څوک چې دالله تعالی په لار کې مال مصرف کړي ده ته به یوه روپۍ په اوه سوه بدلیږي.

یعنې بیا که بالفرض په دغه (فی سبیل الله) کې له یو چا څخه مال مصرف شي نو د مصرف یې دوه لارې دي:

اول دا چې ته په خپله په کور کې ناست یې خو روپۍ سنګر، مدرسې، یا حرم شریف ته یې ولیږې نو دا د خدای جل جلاله او نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرموده او وعده ده چې ددې مصرف کوونکي له پاره به یو په اووه سوه (۷۰۰) ثواب ورکول کیږي.

او که یو څوک په خپله حج ته ځي او کرایه لګوي، جهاد ته ځي خپل مال مصرفوي، علم حاصلوي او خپل مال مصرفوي نو دغه شخص ته الله تعالی د یوې روپۍ ثواب یو په اووه لکه (۷۰۰۰۰۰) ورکوي. الله تعالی ډېر رحیم او مهربان ذات دی، نیکي ډېره په اسانتیا سره پیدا کیږي خو چې نیت ته مو پام شي، چې په دې پوه شو چې د څه له پاره ځو، غرض مو څه دی؟ کله چې مو نیت صفا شي، چې د الله تعالی د دین د زده کړې له پاره ځو، یا بالفرض د الله تعالی د یو فرض حکم د ادا کولو له پاره ځو، د الله تعالی د بندګي له پاره ځو، نو کله چې په دغه نیت ځو نو روپۍ او قدمونه به مو بې ځایه نه وي، ډېر داسې خلک شته چې د طالبي په فضایلو او درجو باندې خبر نه دي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو له دې وجې څخه په خپل طالب ورور او زوی باندې خرڅه کوې او نه یې بل طالب ته څه ورکول له وسه وي.

مفتي فرید صاحب رَحِمَهُ اللّٰهُ دابن ماجه په حواله لیکي: څوک چې دالله تعالی په لار کې نفقه ولیږي او دی په کور کې وي دده یوه روپۍ به په اوه سوه بدلیږي او څوک چې په خپله غزا ته ولاړ شي چې په خپل ځان یې لګوي یوه روپۍ به یې په اوه زره بدلیږي. او دابوداؤد په حدیث کې دي چې لمونځ، روژه او ذکر په نفقه فی سبیل الله په پنځه سوه چنده زیاتیږي، نو اجر د ذکر په جهاد کې او حج او علم او غیر له دې په یو کم پنځوس کروړه ثواب لري. نو دغه اجر او ثواب طالب ته په مدرسه کې حاصلیږي او غازي ته په معسکر کې.

[منهاج السنن / شرح جامع السنن للامام الترمذي ج ۵/ص ۱۸۲]

په دنیاوي تعلیم ولې دومره مصرفونه کوي؟

د دنیا خو بیا دا نظام ده چې که یو هلک پوهنتون (کالج) یا مکتب (سکول) ته داخلیږي نو له اول څخه واخله آن تر شپاړسم پورې چې له مشرانو څخه یې پوښتنه وکړې چې په یو یو هلک څومره مصرف راځي، څومره فیسونه ورکوي؟ د موټرونو کرایه یې څومره ده؟ د هغه کور او کوټې او هاسټل چې دی هلته پکې اوسیږي څومره کرایه ده؟ نو بې اندازې خرڅې ورڅخه کیږي. دا ولې؟ دا ځکه چې دې خلکو دنیاوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګڼي په پام کې نیولې وي، چې زوی به مې ډاکټر شي، بیا به له یوه مریض څخه پنځه سوه فیس اخلي، لس یا شل زره روپۍ په ورځ کې راټه راوړي، داسې ډاکټران هم شته چې د ورځې له مخې په لکونو روپۍ ګټي. نو ددې هلکانو مشرانو هغه دنیاوي مفادات په پام کې نیولي وي، نو ځکه په خپل زوی او ورور مصرف کوي، هغه مکتبي هلک هم په ځان مصرف کوي، ځکه د دنیا ګټه یې په سوچ کې وي، چې که څومره ډېره خرڅه وکړم نو بیا به هلته زه به پوسټ اخلم، بیا به مې تنخواه هم زیاته وي، عائدات به مې هم ډېر وي.

که انجینیر یا پروفیسور شي هم دغسې دنیوي ګټه یې په نظر کې نیولې وي، خو کله چې طالب عاجز او غریب له کور څخه وځي، نو د دنیا د ګټلو سوچ ورسره نه وي، چې زه به بیا داسې پیسې ګټم، نه یې پلار او ورور او بل کوم دوست ته داسې په فکر کې ورځي چې طالب جان به مې وروسته ماته په ورځ کې لس زره روپۍ وګټي، په طالب باندې چې پلار لس، دولس کاله خرڅه وکړي، بیاهم چې کله فارغ شي نو زر روپۍ یې تنخا وي، چې ډېره زیاته تنخواه یې شي بیاهم تر درېو زرو نه پورته کېږي، یو نیم داسې به وي چې تنخوا به یې زیاته وي.

اوس نو چې د دنیا ګټلو ته یې ورور یا پلار وګوري نو وایي چې په طالب جان هسې بې ځایه خرڅه کوو، ځکه چې له فراغت څخه وروسته به یې ایله بیله دوه زره یا درې زره تنخواه وي، په دې تنخاګۍ به زمونږ کوم کار جوړ شي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو دې ته یې بیا پام نه وي چې په دغه طالب چې زه کومې روپۍ مصرفوم، نو الله تعالی به ما هم دده د طالبي په ټوله زندګي کې ورشریک کړي، او د یوې روپۍ بدله او ثواب به راته یو په اووه سوه راکړي، او که زه په خپله علم حاصل کړم او په ځان باندې خپل مال مصرف کړم ماته به خدای جَلَّ جَلَالُهُ د یوې روپۍ په بدله کې اووه لکه راکوي، دومره ګټې چې دچا په ذهن او فکر کې ورشي نو بیا به یې په کالجونو او یونیورسټیو کې دا خپل مال ولګوي؟

زموږ دا مطلب نه ده چې موږ د پوهنتونو (کالجونو) د تعلیم خلاف یو، بلکې د تعلیم خلاف نه یو خو تعلیم چې د شریعت په چوکاټ برابر وي، که عصري علوم دي او که دیني علوم ددې ټولو په جواز علماء قائل دي، حسد او بدبیني نشته، ددې دنیا نظام په دغو خلکو چلیږي، ډاکټر، پروفیسور، انجینر، ساینس دان دغو ټولو ته پکې ضرورت شته، دا تخنیکي سامان آلات، ماشینونه ددوی د ساینس او ټکنالوجي نتیجه ده، چې دوی کوشش کوي نو دغه ددنیا ماشین آلات ټول برابروي، د دنیا نظام لکه دختګر په شان دی چې موږ یې خلاف نه یو څکه کور راته جوړوي نود ډاکټر به ولې خلاف یو، نو مطلب مو په دوی اعتراض نه ده، خو خبره داده چې مسلمان باید خبر کړل شي، د مسلمان دګټې او تاوان لارې باید وسنجول شي، د علماوو سره باید دا فکر وي چې دا روپۍ چې په دغه ځای لګوي او دا روپۍ چې بیا په دغه بل ځای

(c) ketabton.com: The Digital Library

لګوي دا فرق يې ده، نور ګټه او تاوان ته يې ته په خپله وګوره. که د دنيا په ګټه کې ځوک راته ووايي چې په فلانکي ځای کې د دغه شي دومره قيمت ده او دلته په دومره ده، هغه ځای ته به ورځو چې زمونږ ګټه پکې ډېره وي، په اکثره ځايونو کې د درېو ورځو د مېلو له پاره يو بازار جوړ شي، مخکې دښته وي او په دغو ورځو کې د يو دوکان ځای په دوه زره يا درې زره روپۍ وي او دنيا د ګټې احساس د سړي سره وي، خپل دوکان دلته پرېږدي او هلته ورشي، ځکه چې هلته ګټه ډېره ده. نو د علماء کرامو مطلب همدا ده چې خلک په دې پوه کول غواړي چې هلته دې ګټه ډېره ده او د دين او آخرت ګټه دې ده.

نو غرض دا چې دلته راتګ يا بلې مدرسې يا جومات ته يا نورو ديني مدارسو او مراکزو ته تګ بې ځايه نه ده، بايد خلک په دې پوه وي چې دا ناسته، مصرف، دا ستړې تول بې ځايه نه دي. الله تعالی به په آخرت کې اجر ورکوي او نېکه ثمره به ورباندې مرتبه کېږي. او خصوصاً د دين زده کړه د دين بنه تعمير غواړي، نو مونږ چې د دنيا د بنه تعليم له پاره کوښښ کوو هغه کالج او يونيورسټي ته ځان رسوو چې هغه ډېره ګټه پکې وينو، ځکه خو په هغه ځای کې دغه تعليم حاصلېږي، په بل ځای کې نه حاصلېږي، خو دين دا په مدرسو کې زده کېږي، دا په جوماتونو کې زده کېږي، له علماوو څخه زده کېږي او علماوو دولس يا ديارلس کاله په طالبي کې تېر کړي وي بيا تر آخري ژونده پورې دغه د دين په خدمت کې وخت تېر کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دورهٔ حدیث ټول درسونه یوازې تدریسول اسان کار ندی

زه د سر د مرض له پاره ډاکټر ته ورغلی وم، نو دغه د خپلو درسونو حال مې چې ورته وواېه چې ټوله لویه دوره راسره ده، نو ډاکټر داسې تعجب کاوه چې دومره غټ کتابونه په یوه ورځ یو سړی برداشت کوي؟ په دغو کالجونو کې چې ایم اې (M.A) دوی ورته وايي يعنې د شپاړسم سره برابره ده، هلته پروفیسران په ورځ کې یو مضمون وايي، بعضې داسې دي چې ډېر مشهور شي نو په جُمعه کې یو مضمون وايي، ځکه چې دا په دماغو باندې بوج راولي، نو داچې تاسې دومره ټوله ورځ په یوه سر باندې درس کوئ نو طبعاً به تکلیف درته پیدا کېږي، نو ستا علاج دوا نه ده، بلکې راحت او آرام ده.

اوس مطلب مې دا و چې دغه مُلایان یو ځل په طالبي کې وخت تېروي، بیا تر سپیین ږیرتوب پورې دومره تکلیفونه تېروي چې د دنیا پروفیسران یې نه شي تېرولای نو په دین به خود دوی خبر وي، چې عالم دېرش یا ځلوېښت کاله مسلسل په دې کار لګیا وي کتاب کتل او ویل دي، هغه چې په دین پوه نه وي نو بل څوک به پوه شي؟

د جوماتونو زیاتره امامان له مسائلو څخه ناخبره وي

زه چې په اکثره ځایونو کې په امامانو پسې درېدلی یم نو په اکثره ځایونو کې حافظان امامان دي، یقین ده چې اکثره

(c) ketabton.com: The Digital Library

لمونځونه بې کراهیته نه دي، خودغه د جومات امام په مکروهاتودلمانځه هم خبر نه ده، اونبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وايي (الإِمَامُ ضَامِنٌ) امام د ټول قوم ضامن ده، د ټولومقتديانود لمانځه مسئوليت دده په غاړه ده، خو دی وړباندې خبر نه ده، علم ورسره نشته، يواځې د قرآنکريم په يادولو کله علم حاصليږي.

له مونږ سره بيا د لمانځه ارزښت نشته، چې امام په پنځه سوه روپۍ پيدا کېږي نو ښه مُلا په دوه زره روپۍ څه کوو چې نيسو يې؟ لکه مخکې مو همدغه خبر وکړه چې يو دوکاندار د دوکان له پاره يو منشي په اته زره روپۍ نيسي چې هغه ماهر منشي وي، په دې کار اوبار ښه پوه وي، يعنې د دنياوي مفاداتو سره په جګ قيمت نيسي،که بالفرض درې څلور ځايه کارونه وي، درې څلور منشيان ورته نيسي، دغومره تنخواه ورېکوي، خويه څلوښت کوره يو مُلا نيسي او هغه يو مُلا ته دا کوشش کوو پنځه سوه روپۍ تنخواه يې وي، داسې مُلا چې نه وي چې مصرف يې ډېر شي ، اوس هغه مُلا چې د پنځو سوو مُلا ده دهغه په خپله لمونځ نه ده زده، نه په مکروه خبر وي اونه په مفسداتو خبر وي، زه چې په کوم جومات کې اوسېږم زما چې دا څومره وخت ووت که يو لمونځ هم وي له مکروه څخه خالي نه ده، له سنتونو خو ښېخي خبر نه ده، چې په سهار کې څومره قرائت ويل سنت ده، په ماښام يا ماخوستن کې کوم ويل کېږي او خفيه خو مونږ اورو نه، چې هلته به څه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پکې وايي؟ خو په جهري لمانځه کې کله دوه آياته (آمن الرسول) په يو رکعت کې ووايي اوبيا په دوهم رکعت کې چې په اتفاق د ټولو ائمه وو که دوهم رکعت په اول اوږد شي مکروه کېږي، په دوهم رکعت کې بيا اوولس آياته، کله پنځلس آياته ووايي، ځکه په اول کې آياتونه دوه دي، خو وقفې پکې ډېرې وي، نو دی غريب په دې خبر نه دی.

نو له مونږ سره دا احساس نشته، دا فکر نشته، نه مونږ خبر يو نه مُلا خبر ده.

اصل د مطلب خبره داده چې نن سبا چې په دې خلکو کې ګمراهي ډېره شوه هغې وجه داده چې مونږ د دين مرکز ته رجوع نه کوو، چې هغه مدرسه ده، علماء دي، له هغوی سره بايد زمونږ تعلقات وي، تر څو د دين په احکامو خبر شو، له فرائضو اوواجباتو خبر شو، دا عمل په مونږ کې نشته، د پښتو متل ده چې: څرنګه غر هغسې يې کړبوړې. څرنګه يې چې امام وي همغسې يې مقتديان وي، په روژه کې امام په دې خوشاله وي چې مقتديان يې صفت وکړي چې فلانکي امام په دومره کم وخت (يو پاو) کې ټول فرض، سنت، تراويح او وتر لمونځ پوره کړ دوی په دې خوشاله وي چې ټول لمونځ په يوه پاو کې خلاصوي سره له دې که يودنيوي مجلس وي د ټوکواوټکارومجلس وي دنيټ اوفيسبوک کاروی بيا که ټوله شپه اوورځ په يوه پښه ودريږی هم پروايې نه وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د يو امام عجيبه واقعه

يو وخت کې د ېر مخکې زه او زما مشر ورور د روژې په منځ کې يو ځای ته تللي وو، هلته يو امام و، نو که قسم درته وکړم پرې حانث به نه شم، په الحمد لله کې د الحمد څخه نيولې تر ولاالضالين پورې يو تکی هم نه صحي کېده. په يوه پاو کې يې فرض، واجب او تراويح ټول خلاص کړل. زمونږ مشر ورور ورته وويل چې: د تراويحو او نور فرض لمانځه چې دې يو ځل نيت وتاړه نوبيا د تراويحو او فرضو ترمنځ څه فرق نه پاتې کېږي، په نفلو او سنتو کې هم قرائت ، قيام، رکوع او سجده فرض ده، تعديل د ارکانو پکې واجب ده، په دې کې بيا د فرضو او سنتو فرق نشته، خو دغه امام په دې خبره ځان پوه نه کړ. دا مسئله ده چې که يو څوک معلومات نه لري، نو اول وار به يې په پته پوه کړې، که بيا نه اصلاح کېده نو بيا به يې دخلکو په مخکې ورته وايې. په دوهم ځل چې دغه امام په تراويح کې بيا خپل عمل تکرار کړ نو د خلکو په مخکې يې ورته وويل چې دا لمونځ داسې مکوه ، قرائت دې بالکل نه صحي کېږي، نو ده وويل چې ما خپله شروط صلوة ويلی ده، زه دغه ثواب ته راغلی يم، زمونږ په ورور يې دا ګمان نه کاوه چې دا به طالب وي حال داچې هغه مشر طالب و، نو زمونږ ورور په مختلفو کتابونو يو څه حوالې ورکړې، ورته په غصه شو، کله چې امام صاحب پوه شو چې دا خو طالبان دي، نو سهار وخت کې يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل چې زه فلانکي ځای ته څم خپل کالي مې راوړم، دې بدلا خپل کالي اوس هم راوړي.

په سبا ورځ یې چې زه مخته کړم ، له مخکني لمونځونو نه مو یو څه وخت پرې ورزیات کړ، کومې تراویح چې په یو پاو کې خلاصېدې هغه مو نن په نیم ساعت کې خلاصې کړې، کلیوالو وویل چې هغه بل امام صاحب خو داسې تکړه و چې په یو پاو کې به یې له هرڅه څخه خلاص کړو، او تا خو دومره اوږد کړ، داسې ښکاري لکه دا لمونځ چې په مونږ او تاسې یو بېتي وي، دا احساس له هیچا سره هم نشته چې دا لمونځ صحي شو او کنه؟ خو بس چې دا لمونځ خلاص شي.

زمونږ او ستاسې په جوماتونو کې همدا خبرې وي چې داسې ښه لمونځ کوي، داسې ښه او خوږ غږ یې ده، او چې کله ورته وګوري نو لاسونه به یې پاس په سینه باندې نیولي وي، زیاتره امامانو ته والله که به دمذهب درک وي، څوک داسې وي چې په لمانځه کې په دواړو لاسونو خپلې جامې برابروي ، څوک په ږیره کې لاس وهي، سره له دې چې امام وي، له مونږ سره د خپل لمانځه غم نشته نو د امام به راسره څه غم وي.

له علماء کرامو څخه دا مسئله په ښکاره ډول ګرځي ده چې: تر ټولو لومړی حق دامامت دچا دی ؟ په ټولو کې لائق او احق د امامت هغه څوک ده چې ښه عالم او مُلا وي، که ټول علماء وي، په علم کې سره برابر وي، بیاهغه څوک حقدار ده چې ښه

(c) ketabton.com: The Digital Library

قرائت يې وي، که په قرائت کې هم ټول سره برابر وي، بيا چې څوک ښه پرهېزګار وي، او که په دې صفت کې هم ټول سره برابر وي، بياچې څوک ډېر مشر وي نو هغه د امامت حقدار ده. بيا چې څوک ښه ښائسته وي، ځکه ښک وجود په ښکو اخلاقو دلالت کوي، د صورت حُسن د اخلاقو په حُسن دلالت کوي، تردې اندازې پورې چې که په ټولو صفتونو کې سره برابر وي نو چې د چا ښځه اخلاقاًوصورة ښائسته وي بيا به هغه د امامت له پاره مخته کوي، ځکه چې د ښځې د ښائست له امله له ګناوو څخه ساتل شوی دی، په پرديو ښځو پسې يې نه سودا کېږي، نو د امامت په باره کې کتابونه تردې اندازې احتياط بيانوي

او زمونږ دا کوشش وي چې هغه څوک امام کړو چې نه په قرآن خبر وي ، نه په احاديثو خبر وي اونه يې اعمال له سنتو سره برابر وي، هرڅه يې که کول کوي به يې

نو زمونږ اصلي نقصان داده چې له علماوو سره زمونږ تعلق نشته، که څوک غواړي چې له دين څخه خبر شي نو له علماء کرامو سره دې تعلق ساتي ، له دوی څخه بايد د دين په هکله پوښتنې وشي، زه بار بار خپلو شاګردانو او علماء کرامو ته دا وايم اود نورو مدرسو طالبانو ته هم دا وايم چې: دغه مدرسې اوطالبان، استادان ددغو عوامو مسلمانانو ورونو په مرسته او کومک رواني او چليږي، دا چې دغه مسلمانان په يو بل ځای کې تکليفونه تېروي، مسافري برداشت کوي، لوږه او تنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

تېروي او بيا له دې سره دوی دا خپل مال راوړي، عالم او طالب العلم ته يې ورکوي نو طالب او عالم ته هم ضروري ده چې دوی ته بيا دين ورزده کړي، دا د عوامو مسلمانانو په علماوو حق ده، لکه څنګه چې يوطالب په کوم کلي کې اوسيږي په هغو کليوالو يې دا حق ده چې ډوډۍ به ورکوي، نو کلي هم دا حق لري چې له مولويصاحب څخه د مسئلو پوښتنې وکړي. که يو څوک له يو عالم څخه پوښتنه وکړي او دغه شخص ته ددغې مسئلې حل کولو ته ضرورت ولري او دغه عالم ته دغه مسئله معلومه هم وي او ورته يې حل نه کړي نو دقيامت په ورځ به يې د اور قيضه په خوله کې ور ولوېږي نو قوم په مُلا صاحب حق لري او مُلا صاحب په قوم حق لري

د عوامو له مدرسو او علماوو اونېکو خلکو سره اخلاص دا د دوی دنياوي تعاون ده، خود علماوو اخلاص دا ده چې له دوی سره په دين کې تعاون او همدردي ولري، اوس نو دا چې حق مو دی نو تاسې هم بايد ددينې مسئلو په حق پوښتنه کې و نه شرمېږئ!

که مسئله مو زده نه وي، نو له ملاصاحب څخه به يې پوښتنه کوې! حتى که ښځه وي ، هغه هم د دين د احکامو زده کولو ته مجبوره ده، حيض ورته پېښېږي شو، د حيض په احکامو خبره نه ده، د نفاس په احکامو خبره نه ده، د لمانځه فرائض او واجبات ورته معلوم نه دي، نو اول به دغه ښځه له خپل مېړه څخه پوښتنه کوي، دا د دين مسئلې ځان ته معلومول دا يې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

مېړه ددې حق ده، نو که مېړه يې عالم و نو هغه به ورته ځواب ورکړي او که عالم نه و نو ښځه دا حق لري چې ورته ووايي چې ورشه له مولويصاحب څخه زما له پاره پوښتنه وکړه، ځکه د ښځې د باندې وتل جائز نه دي، نو مېړه د ښځې د مسئلې دحل کولو له پاره مجبوره ده او هغه عالم ته به ځي تر څو ددې ښځې دا مسئله حل شي.

اوس دا خو مسئله ده اود هر سړي په کور کې لور، خور او ښځه ده ، نو چې کله مسئله پېښيږي نو حل کول يې هم ضروري دي، که مېړه ملا نه وي او دا هم ورته ووايي چې له مُلا څخه هم پوښتنه درته نه کوم، نو بيا له دې څخه وروسته دې دا ښځه له خپل مېړه څخه اجازه وغواړي چې ماته اجازه راکړه تر څو زه مولوي صاحب ته ورشم ، خو هغه هم د شريعت د حدودو په چوکاټ کې د کلي يو سپين ږيري عالم ته دې د خپلې مسئلې وضاحت وکړي او له هغه څخه دې د حل لاره وغواړي په دې ځای کې په مېړه باندې واجب دي چې ښځې ته به اجازه ورکوي او که داسې وي چې مېړه اجازه نه ورکوي اودا د مسئلې حل کولو ته مجبوره وي ، ضرورت يې زيات وي، نو په دې صورت کې د مېړه له اجازې نه بغير هم تللای شي، خو د شريعت د حدودو په چوکاټ کې. چې د فتنې وېره نه وي. له سړيو سره يې کوم خلطيت رانه شي، مګر عالم ته دا جائز نه دي چې هغه له مسئلې څخه مخ واړوي اوورته ووايي چې زما نه ده زده. خان نه شي خلاصولای. عوام په عالم باندې دا حق

(c) ketabton.com: The Digital Library

لري چې له ده څخه به پوښتنه کوي، که يې نه وه زده، بل ځای ته دې ولاړ شي پوښتنه دې وکړي.

ماته داسې مسائل هم پېښ شوي دي چې زما به زده نه وو، په بل کوم مشر عالم پسې به تلم، هلته به مې له هغه څخه پوښتنه کوله. ځکه چې زه د کلي امام وم، د کلي به ما حق وو، اوس چې زما زده نه وي،نو ده ته داسې نه شم ويلای چې زما زده نه ده، او بل عالم ته ولاړ شه او له هغه څخه پوښتنه وکړه. بل عالم خو به زه ښه پېژنم، او عوام خو هغه مُلا ښه عالم بولي چې ښه تقرير ورته کوي، او بيا وايي چې ياره فلانکی ډېر ښه مُلا ده، مُلا په تقرير نه پېژندل کېږي، تقرير هرڅوک ښه کولای شي، دا سياسي خلک (سياست مداران) دومره ښه تقريرونه کوي چې داسې تقرير ښه شيخ الحديث هم نه شي کولای، خو که بيا دې له همدې مقرر صاحب څخه پوښتنه وکړه چې د لمانځه څو فرائض دي، څو يې واجبات دي ؟ بيا په هېڅ هم خبر نه وي. نو ښه عالم چې پېژني عالم به يې پېژني (اِنَّمَا يعرفُ ذُوالفضلِ مِنَ النَاسِ ذَوُهُ) داچې فلانکی ښه مُلا ده بايد له هغه نه پوښتنه وکړم.

نو د دين د احکامو پوښتنه درباندې فرض ده، کوئ به يې، او په علماوو باندې مو د احق ده چې له هغوی څخه به پوښتنه کوئ او عالم به تاسې ته خواب درکوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو مونږ داوداسه، غسل یا د لمانځه په پوښتنه یا د کور د ښځو دمسائلو په پوښتنه کولو شرمېږو ، دغه شرم دې ځای ته ورسولو چې خدای مکړه جهنم ته به ځو. که د دین د احکامو په پېژندلو کې څوک شرم وکړي هغه به له بربادي سره مخ کېږي.

د نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تره ابو طالب چې له ده سره یې ډېرې زیاتې ښېګڼې هم کړې دي، دده تر مرګه پورې کفارو په نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ظلم نه شوای کولای، خود زنکدن په وخت کې چې مریض ده، نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دده کورته ورغی ،هلته ابوجهل بدبخته او امیه بن خلف هم ناست دي، نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وایي چې ای کاکا !له ماسره دې ډېر ښه کړي دي ، یواځې یوه کلمه طیبه زما په غوږ کې ووایه چې د قیامت په ورځ درته زما د شفاعت لاره خلاصه شي، اود خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په حضور کې دې زه شفاعت وکړم، ځکه مسلمان خو د کافر له پاره شفاعت نشي کولای، ابوجهل لعین اودا بل کافر (امیه بن خلف) ورته وایي چې ګوره د نیکه دین پرې نه ږدي، هغه به ورته هغه خبرې کولې او ده به ورته دا ویل، په آخر کې ابوطالب نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته دا وویل چې: دا شرم ده چې زه دپلار او نیکه دین پرېږدم، خلک به وایي چې : د مرګ نه ووېرېده، نو ځکه کلمه نه وایم، که نه ښه پوهېږم چې ستا دین حق ده، د شرم له وجې څخه هغه کافر له دنیا څخه ولاړ.

مونږ د دین په کار کې شرمېږو، د بدن په علاج کې مونږ ته که داسې تکلیف پېښ شي چې: د عین شرمګاه په ځای کې وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هغه خپل شرم ستر کې پټوو، اوخپل عورت ډاکټر ته لوڅوو، ځکه خو د بدن د علاج غم راسره وي.

هغه خپله لور، ښځه، مور چې څوک اسلام او غیرت ولري دا نه شي برداشت کولای چې څوک يې ټيکري ته وګوري. قسم ده که به يې د چا غيرت ومني، خو د ضرورت له وجې ځنځه چې تکليف ورته پېښ شي دغه خور او لور او ښځه ډاکټر ته ور ولي، ډاکټر يې ګوري کنه؟ دا شرم ټول تر پښو لاندې کوو او کنه؟ حتی ډاکټر يې په خېټه ورته لګيا وي، تردې چې ډاکټر د اپرېشن ځای ته تا هم نه ور پرېږدي، ډاکټر او مريض سره پوهېږي، چې څرنګه يې کوي، دا ټول شيان برداشت کوو، دا ولې؟ د دغه درد غم راسره وي، چې ښځه مور او لور مې مړه نه شي، حتی د ښځې په مسانه کې ډاکټر لګيا وي اپرېشن کوي، مونږ ورباندې خبر نه يو، عورت يې ټول ويني او کنه؟

که نه ښځه خو له سر نه تر نوکانو پورې ټول بدن يې عورت ده، د ښځې قبر چې معلوم شي، چې دا د ښځې قبر ده، او هډوکي يې معلوم شي نو هغو هډوکو ته کتل هم نه دي روا. د سړي له نامه لاندې چې کوم عورت ده او يه مونږ باندې له نامه لاندې وېښتان خرييل لازم دي، دغو خرييلو وېښتانو ته د سړي کتل جائز نه دي، له دې وجې ځنځه دې په عامو غسل خانو کې نه غورځوي، چې نور مسلمانان په ګناه اخته نه شي دغه وېښتان دې پټ کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس چې خبره دومره د شرم ده، چې د عورت وهښتان به هم پټوي، خود مرض له وجې ، د درد له امله مونږ ډاکټر ته هم عورت لوڅوو. خور، مور او ښځه او لور هم لوڅوو، شرم شاته پرېږدو. خو د دین په مسئله کې بیا شرمېږو، حال داچې مولوي صاحب یې نه په عورت ګوتې وهي او نه پوچ او بد رد ورته وایي او نه فیس اخلي، نه نمبر وي چې انتظار به ورته کوي، هېڅ شی هم نشته پکې، خو په دې باندې شرمېږو چې دمولوي صاحب نه پته پوښتنه وکړو، د حیض یا نفاس په مسئله کې چې ښځې ته داسې تکلیف ده، یا ماته داسې تکلیف ده، په دغه مونږ شرمېږو، دغه شرم مونږ له دنیا څخه جاهلان تېر کړو، او په دغسې جهل کې واقع یو.

نو په مونږ او تاسې دا لازمه ده چې له علماوو نه دمسائلو پوښتنې وکړو، دغه عالم ته چې له کوره دمسئلې د پوښتنې په نیت ور روان شوې دغه زندګي دې فی سبیل الله ده، چې ددغه ځای نه حقانیه اکوړه خټک ته پسې ځې، کراچۍ ته پسې روان یې دا ټول تګ دې فی سبیل الله ده، دا سفر دې ټول غټ غټ ثوابونه لري. اوس نو مطلب مې داده چې ټول دین سره زر ده.

حضرت امام شافعي رَحِمَهُ اللهُ د امام صاحب په مناقبو کې چاته وایي چې: (اَعِدْ ذِکْرَ نُعمانٍ لنا فَاِنّ ذِکْرَهُ هُوَ المِسکُ ما کرّرتَهُ یتضوّع) ګورئ! امام شافعي صاحب د بل مستقل مذهب څښتن ده، هغه بر حق علماء دي، نو دی وایي چې: د امام صاحب مجلس راته کوه ، څکه د امام صاحب خبرې دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

مُشک دي چې څومره يې موښې خوشبويي يې زياتيږي، مثلاً
په بوتل کې عطر دي، پنځلس کاله پراته وي، تاته يې بوی نه
درځي ، خو چې سر يې خلاص کړې نو سمدستي يې خوشبويي
شروع شي، نو چې کله يې په بدن ولګوې نوخوشبويي يې
زياتيږي، بياکه بنه عطر و تر څو شپو دوام کوي ؟ اوس نو دا
دين تول دغسې شی ده ، چې په دين څومره خبريږې دغومره
ثوابونه دي، څومره چې عمل ورباندې کوې دغومره ثوابونه
دي، څومره چې تکليف پکې تېروې دغومره يې ثوابونه دي،
دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په خزانو کې څو څه کمی نشته،دا چې دنيا
پيدا ده ، څومره انسانان يا حيوانات او څومره مخلوقات چې
الله تعالى د قيامت تر ورځې رزق ورته ورکوي دهغه جَلَّجَلَالُهُ له
خزانو ، د ستنې دسپم په اندازه شی هم نشي ختمېدلی.

﴿ عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ مَسْعُودٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " إِنِّي لَأَعْرِفُ آخِرَ أَهْلِ النَّارِ خُرُوجًا رَجُلٌ يَخْرُجُ مِنْهَا زَحْفًا فَيَقُولُ: يَا رَبِّ قَدْ أَخَذَ النَّاسُ الْمَنَازِلَ " قَالَ: " فَيُقَالُ لَهُ: انْطَلِقْ فَادْخُلِ الْجَنَّةَ "، قَالَ: " فَيَذْهَبُ لِيَدْخُلَ فَيَجِدُ النَّاسَ قَدْ أَخَذُوا الْمَنَازِلَ، فَيَرْجِعُ فَيَقُولُ: يَا رَبِّ قَدْ أَخَذَ النَّاسُ الْمَنَازِلَ " قَالَ: " فَيُقَالُ لَهُ: أَتَذْكُرُ الزَّمَانَ الَّذِي كُنْتَ فِيهِ؟ فَيَقُولُ: نَعَمْ، فَيُقَالُ لَهُ: تَمَنَّ "، قَالَ: " فَيَتَمَنَّى، فَيُقَالُ لَهُ: فَإِنَّ لَكَ مَا تَمَنَّيْتَ وَعَشَرَةَ أَضْعَافِ الدُّنْيَا " قَالَ: " فَيَقُولُ: أَتَسْخَرُ بِي وَأَنْتَ الْمَلِكُ "، قَالَ: فَلَقَدْ رَأَيْتُ رَسُولَ اللهِ

(c) ketabton.com: The Digital Library

صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ضَحِكَ حَتَّى بَدَتْ نَوَاجِذُهُ: «هَذَا حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ»

[جامع الترمذي ج ۲ / ص ۸۷ / بَابُ مَا جَاءَ أَنَّ لِلنَّارِ نَفَسَيْنِ، وَمَا ذُكِرَ مَنْ يَخْرُجُ مِنَ النَّارِ مِنْ أَهْلِ التَّوْحِيدِ ، رقم الحديث : ۲۵۹۵]

ژباړه : له حضرت عبدالله ابن مسعود رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي : چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ویلي : زه هغه سړی پیژنم چې ترټولوخلکووروستی به له جهنم څخه راوزي ، هغه سړی ده چې راووزي په کوناتې به ښویږي وبه وایي اې الله تعالی ! خلکو ټول ځایونه نیولي دي ؟ نو الله تعالی به ورته ووایي څه جنت ته ننوزه ، نو ولاړ به شي چې ګوري چې خلکو ټول ځایونه نیولي دي ، نو را وبه ګرځي وبه وایي اې الله تعالی ! خلکوخو ټول ځایونه نیولي دي

ورته وبه ویل شي چې ددنیا ژوند درته یادیږي ؟ دی به ورته ووایي هو! الله تعالی به ورته ووایي غواړه خومره خای غواړې ؟ نو دی به تمنا وکړي الله تعالی به ورته ووایي چې دا تا چې کومه تمنا وکړه دغه دې شوه او ددنیاپه انداز لس چنده ځاي دي په جنت کې نور شو .

رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وایي : دی به ورته ووایي : چې ته په ما باندې مسخري کوې او حال داچې ته لوی بادشاه یې ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت عبدالله ابن مسعود رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وايي : چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دومره وخندل چې نوا جذ غاښونه مبارک يې ښکاره شول .

نو خزانې يې د برې دي، دومره جنت ده لکه دا اووه واړه اسمانونه او ځمکې چې سره يوځای کړې

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنْ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: «إِنَّ فِي الْجَنَّةِ لَشَجَرَةً يَسِيرُ الرَّاكِبُ فِي ظِلِّهَا مِائَةَ عَامٍ» ﴾

[جامع الترمذي ج ۲ / ص: ۸۷ / بَابُ مَا جَاءَ فِي صِفَةِ شَجَرِ الْجَنَّةِ، رقم الحديث : ۲۵۲۳]

ژباړه : له حضرت ابو هريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي چې په جنت کې يوه ونه دومره ده چې په اس سپور سړی سل کاله ور ځخه لاندې مزل وکړي د دغې ونې شاخونه او سوری نه خلاصيږي

نو د الله تعالى خزانې نه خلاصيږي، دا زړه ته مه غورځوئ چې دا ثوابونه څرنګه ورکوي ؟ هغه يې ورکولای شي

کمی په مونږ کې ده، چې مونږ اصلاح شو، نود انعاماتو لاړې شروع دي، بيا په کم عمل دومره غټ غټ ثوابونه ورکوي چې تر حده به زيات وي، هو ! خو نيت غواړي، عقيده او اخلاص غواړي چې د خدای جَلَّ جَلَالُهُ د رضا له پاره وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحضرت نبي کريم ﷺ دهجرت لنډه واقعه

﴿عن عائشة قالت بينارأسُ رسول الله ﷺ في حجري في ليلة ضاحِيَةٍ اذ قلت يارسول الله ﷺ هل يكون لاحدٍمن الحسنات عددنجوم السماء قال نعم عمرقلت فاين حسنات ابوبكر قال انما جميع حسنات عمر كحسنات واحدة من حسنات ابي بكر رواه رزين﴾

[رواه مشكاة المصابيح ج ۲بامناقب عمرص ۵۸۲]

ژباړه: له ام المؤمنين عايشي رضي الله عنها نه روايت دی وايي چي د نبي کريم ﷺ سرمبارک زماپه سينه ايښی و ماخُستن د شين آسمان لاندې چي وربخ نشته اوټول ستوري ځليږي، نو ورته ومي ويل: يا رسولُ الله ﷺ ! ددې ستورو په اندازه نيکي به د چا وي ؟ نبي کريم ﷺ ورته وايي چي: هو !. دحضرت عمر رضي الله عنه همدومره نيکی دي، د حضرت عائشي رضي الله عنها په زړه کي څه وروګرځېدل چي دحضرت عمر رضي الله عنه ثوابونه زما له پلار (حضرت ابوبکر صديق رضي الله عنه) څخه هم زيات دي، نو نبي کريم ﷺ ته يې وويل چي: د صديق اکبر رضي الله عنه کومه مرتبه او مقام ده ؟ نبي کريم ﷺ ورته وويل چي: دحضرت عمر رضي الله عنه د ټول عُمر عبادت دحضرت صديق اکبر رضي الله عنه له هغې يوې شپې سره نه ده برابر کومه شپه يې چي له ماسره په هجرت

کولوکې تېره کړې ده. کله چې کفارو ددوی د قتلولو اراده وکړه، کفارو ویل چې دا خلک خو ورځ په ورځ ترقي کوي او مخ په وړاندې روان دي نو ددوی مخنیوی په کار ده، لکه نن سبا چې د یو نېک انسان مخنیوی کېږي، او مسلمان یې مخه نیسي، ځان ته به مسلمان هم وایي، خو د خیر د کارونو مخه به نیسي، له کافر نه خو ګیله نشته، ځکه چې هغه خو مرهسې هم دښمن ده، نو په (دارالندوة) کې یې مشوره وکړه، ابلیس لعین هم ورته راغی، ویې ویل چې زه خبر شوی یم چې تاسې له دې سرې نه ډېر په تکلیف کې یاست، زه هم له تاسې سره په دې مشوره کې شریک یم، نو څه وربادې کوئ؟ یو وویل چې: بندي به یې کړو، دومره خوراک به ورکوو چې له مرګ نه پرې خلاص وي، نور خلک به یې له دعوت نه خلاص شي، ابلیس بدبخته ورته وویل چې: دا خوڅومره خوندوره مشوره نه ده، ځکه دده داسې ملګري دي چې په ده باندې ځان قربانولو ته هم تیار دي، بیابه یې په زور درڅخه خلاص کړي بل یو کافر ورته وویل چې: له وطن نه به یې وشړو، ورک به شي، څوک به یې نه پېژني، ابلیس لعین ورته وایې چې: نه! په دې کې هم تاسې خطا یاست، تاسې دده خوږو خبرو ته نه ګورئ، مجلس یې څومره خوږ وي، څومره ښه اخلاق لري، دا که بل وطن ته ولاړ شي هلته به شناخت پیدا کړي، ملګري به یې پیدا شي، بیا به په تاسې حملې کوي. ابوجهل لعین وویل چې: د هر قوم له هرې پښې نه دې یو یو ځوان له تورې سره راشي، لس دولس پښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي، دا ټول دې په يو وار داسې تورې ور واچوي لکه يو سړی چې يو څوک وهي، نو چې په يو وار يې شهيد کړي، دده کورنۍ (بني هاشم) له ټولو عربو سره جګړې او بدي ته زړه نه شي ښه کولای، او که پور او تاوان (ديت) يې څومره غوښته هغه به ورته ور کړو.

شيطان لعين وويل چې: دا ډېره ښه رايه ده. خدای جَلَّ جَلَالُهُ حضرت جبرائيل عَلَيْهِ السَّلَام راولېږه او نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته يې امر وکړ چې نور له دې ځايه هجرت وکړه. حضرت صديق اکبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ څلور مياشتې ددې حکم په انتظار و، قصه ډېره اوږده ده.

مطلب دا چې په هغه سفر کې چې حضرت ابوبکر صديق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ورسره روان شو، کله به يې دنبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه مخکې منډې وهلې، کله به ورڅخه شاته پاتې کېده، رنګ يې تک زېړ شو، د ډار او خوف اثر وريانديې ښکاره شو، نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وايي چې: ابوبکره! ولې داسې وارخطا يې؟ دی ورته وايي چې: يارسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ! کله راسره دا فکر پيدا شي چې کفارو مخکې مخه راته نه وي نيولې نو څکه مخته کېږم چې که هغوی څه اقدام کوي چې ته خلاص شې او زه ستا په مخکې شهيد شم. کله بيا دا سوچ راسره پيدا شي چې کفار به د شا له لوري راپسې راشي، زه به مخکې يم تا به رانه شهيد کړي، نو څکه بيا شاته درڅخه پاتې شم. چې ما دې شهيد کړي خو چې ته پاتې شې. هلته په هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غار کې یې چې نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته ځای برابراوه په خپل مبارک لاس یې ځای ورته برابر کړ، خپل پوستین یې ورته واچاوه، دی نبي کریم صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته وایي چې: ته ځمله او زه به پیره درته کوم، نو هغه یوه شپه چې ده په هجرت کې ورسره تېره کړې نو د حضرت عمر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ د ټول عُمر عبادت له هغې یوې شپې سره نه ده برابر.

زمونږ د نن سبا وخت خلک رابوږته شي او وایي چې: امام صاحب ځوک و ،هغه هم یو مُلا تېر شوی ده، کم بخته لږ فکر وکړه ،ته په چا اعتراض کوې ؟په هغه چا لګېږې چې شپه ورځ یې د دین په خدمت کې تېره کړې، په کوم ځای چې امام صاحب رحمة الله علیه وفات شوی، په هغه ځای باندې ده مبارک اویازره وارې قرآن کریم ختم کړی. زه اوته هغه مقام او مرتبې ته رسېدای شو؟

مطلب داچې له دین څخه خبرتیا، له دین سره تعلق دا هغه وخت حاصلیږي چې زمونږ له علماء کرامو سره تعلق مینه اومحبت وي، نو څومره چې مو وس وي په خپله علاقه کې کوشش کوئ چې ښه مُلا پیدا کړئ، چې ستاسې زامن په صحي طریقه تربیه شي، په خپلو مسائلو کې له علماء کرامونه پوښتنې کوئ، په پوښتنه کولو باندې مه شرمېږئ، نو خدای تعالی مهربانه ده چې زمونږ ددغو کوششونو موافق مونږ ته ښه عوضونه او ثوابونه راکړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله جَلَّجَلَالُهُ شاهد دی چې په دې خبرو سره مو نور څه مطلب نه دی، یواځې هغه خپل مسئولیت چې له خپلو اسلافو او بزرګانو څخه راته راپاتې دی چې هغه د خلکو اصلاح کول یواځې همدا مسئولیت مو سرته رسول مطلب دي.

زمونږ پخوانیو مشائخو څومره تکلیفونه تېرول؟

زمونږ داسې مشائخ وو چې په ټول شواروز کې به یې دوه ساعته خوب کاوه، او چې په سجده به یې سر کېښود تر هغې به یې له سجدې سر نه راپورته کاوه ترڅو به یې چې د سجدې ځای له اوښکو نه وو ډک شوی. نن دهغوی یو څو نمونې راته پاتې دي، هغوی د مسلمه اُمت د سوچونو له امله په مرضونو اخته دي، د ډېرو حوادثو له امله د مسلمانانو سره د همدردۍ له امله په څو څو شپو کې خوراک نه کوي، بالفعل په دغو تکلیفونو اخته دي. او مونږ ته دهغوی نسبت کېږي، چې دا د فلانکي مُرید ده، نو مونږ وایو چې خدای نخواسته داسې نه شي چې دهغو بزرګانو خدمت دغسې ولاړ شي. د دین په خاطر یې ډېر تکلیفونه برداشت کړي دي، نو زمونږ په واسطه که دهغوی لاره خدای تعالی ژوندۍ وساتي دا به زمونږ له پاره ډېره لویه کامیابي وي، زمونږ استادانو له مونږ سره ډېر تکلیفونه تېر کړي دي، الله تعالی دې دهغو تکلیفونو په بدل کې ددوی هر ویښته او هر هډوکی ته جنت الفردوس نصیب کړي. دهغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقوق مونږ نه شو ترسره کولای، یوولس دولس کاله موطالبي کړي ده، دا د دوی د تربیې اثر ده، که مونږ کوم وعظ او نصیحت، درس او تدریس ونه کړو، نودهغوی هغه کړې سعي به عبث ولاړې شي.

مصنفینو څومره تکالیف تېر کړي؟

مصنفینو حضراتو چې دا کتابونه جوړ کړي دي، دا هم په ډېر تکلیف سره دا کار ترسره شوی، یواځې د هدایې مُلاصاحب چې دا هدایه لیکلې شپاړس کاله یې ورباندې تېر کړي دي. امام محمد بن اسماعیل بخاري رَحِمَهُ ٱللَّهُ چې د بخاري شریف کتاب تصنیف کړی اووه زره دوه سوه اوپنځه اویا (۷۲۷۵) مع التکرار بې تکراره (۴۰۰۰) احادیث پکې دي.

[ضیاء البخاري شرح صحیح البخاري /ج: ۱/ ص: ۵۲]

ددې هر یوه حدیث له پاره یې غسل کاوه او هر حدیث ته یې لمونځ او استخاره کوله، چې د نبي کریم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له طرف نه به ورته معلوم شو چې دا حدیث زما ده ،نو له هغې نه وروسته به یې بیا لیکه.

نو هغه بخاري شریف چې امام بخاري رَحِمَهُ ٱللَّهُ په (۱۶) کاله کې تصنیف کړې، وضع او تراجم الابواب یې د نبوي منبر او روضې مبارکې ترمنځ کړي دي، نو چې اوس هغه بخاري شریف تدریس نه شي آیا هغه به ضائع کېږي او کنه؟ هغه هدایه به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ضایع شي او کنه ؟ همداسې نور کتابونه به ضایع شي او کنه ؟
دا چې پروفیسران یو مضمون په جُمعه کې وایي او مُلا ۷ یا ۸
کتابونه په یوه ورځ کې وایي، په یوه یوه حدیث کې چې زما اول
کال ده ما ناچیز او ناقص هم یوه یوه جُمعه سبقونه پکې ویلي
دي دري څلور شپې مونږ په یوه حدیث کې سبق ویلی ، دنبي
کریم ﷺ احادیث مبارک جوامع الکلم دي، یوه خبره
یې دټولې دنیا له پاره یوه قاعده ده . داسې شارحین شته چې د
یوه حدیث په تفصیل باندې یې ۱۱۱ مخه شرحه لیکلې ده

همداسې ۶۰، ۷۰، ۹۰ مخه شروحات په یوه حدیث لیکل شوي
دي، دیوه کتاب څو څو شرحې لیکل شوي دي. همدارنګه
تفاسیر په څو څو قِسمه دي. زمونږ استادانو خبره کوله چې: زه
جنی (چړي) وم اوزما استاد علامه شمس الحق افغاني
صاحب رحمه الله قصه کوله چې مصر ته ولاړم، په کتاب خانه کې
مې یوه شخص ته وویل چې: یو نادر او ناآشنا کتاب راته
راکړه، دی وایي چې یو تفسیر شریف یې راوښود چې ۷ جلده
یې یواځې په بسم الله لګیدلي و اوټول تفسیر ۳۰۰ جلده و. دا
داسې کمې خبرې نه دي ، مونږ دهغو علماوو په زرمه حصه
کې هم نه یو، مونږ چې دا ډېر غریبږو ،همیش په درس
اوتدریس کې بوخت یو حرص مو داوي چې دا زمونږ غوندي
خلک هم ورک نه شي، که داسې نه وي دا دین اومذهب هم رانه
ورکیږي، په دې ټوله علاقه کې وګرځئ پوښتنه وکړئ چې د چا
په مذهب یې ؟ زما په فکر ډېر خلک به له دې پوښتنې هم خبر

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه وي چې زه د چا په مذهب یم او مذهب څه شی ده مذهب
کومه رتبه ده ، تقلید واجب ده، سنت ده ، مستحب ده، یا د
مذهب ثبوت په قرآن یاپه احادیثو کې شته که نشته ؟ په دې
خبرو خبر هم نه دي. والله که به دا د موجوده وخت اکثره ملایان
هم پرې خبر وي، عوام خو لاڅه کوي، نو علم هم
دښو،ښوهستیودله منځه تللوپه ذریعه ځي، له دې وجې څخه
باید د هر کوشش وشي. چې یو ورځ یې هم وس کیږي د علم په
اشاعت کې دې کوشش وکړي، هسې نه چې دا علم ورک شي
که نه بیا به تیارې ته ناست یو. دغه ځېې پرې مدرسې دې
آبادې وي، له دې مدرسو سره تعلق ساتئ ، زما دا خبرې د
خدای د رضا له پاره دي. یو ډاکټر ته که ورشئ ، هغه ته سره له
دې چې فیس هم ورکړئ ، که دوهمه خبره ورسره کوي نو درته
وایي چې دماغ به نه راخرابوې ، د دوایي د استعمال طریقه هم
دی نه درته ښیي، او درته وایي چې د باندې دواخانې والابه یې
درته وښیي، دوهمه خبره نه درسره کوي، خودا علماء چې دا
تکلیفونه تېروي داد روپیو له پاره نه دي، دا د دین په خاطر دي
چې دا دین خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ ژوندی وساتي. نوموږ اوتاسې
ته دې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دغه مقدس دین باندې د عمل
کولو توفیق راکړي، او خدای جَلَّ جَلَالُهُ دې زموږ او تاسې له
علماء کرامو سره واقعي مینه اومحبت پیدا کړي او خدای
پاک جَلَّ جَلَالُهُ دې هغه خلک چې د اسلام په جامه کې ددین
اومذهب او دنېکو خلکو خلاف لګیا دي او غواړي چې اسلام

(c) ketabton.com: The Digital Library

او مذهب داغجن کوي ؛ په مذهب ردونه کوي، الله تعالی دې ورته هدایت وکړي، څکه مسلمان له پاره به سرې د الله تعالی څخه د هدایت سوال کوي. اوکه هدایت یې په برخه نه وي اودین تخریبوي نوخدای جَلَّ جَلَالُهُ دې دده کور خراب کړي، هغه که مُلا وي، که پیر اویا هر څوک وي، چې د اولاد غم ووینې بیا به ددین څخه ودریږي.

غیر مقلدین څومره بې ادبه خلک دي

داسې خلک چې هغه د دین د خرابولو کوشش کوي. له مونږ سره د طالبي په وخت کې د کونړ د خوا غیر مقلدین طالبان وو، چې معمولي خبره به پښه شوه نو ویل به یې چې : دا شرک ده، چې تا به ورته وویل چې: په دې مذهب خو ستا پلار اونیکه تېر شوي دي، آن تر امام صاحب پورې ټول په مذهب تېر شوي دي. آیا هغه هم مشرکین وو ؟ دوی به ویل : هو ! هغه هم په شرک کې تېر شوي دي. نو چې یو څوک دومره بې ادبه شي چې پلار، مور اونیکه ټول مشرکان بولي نو هغه بیا انسان ده ؟ خو زمونږ دومره ناپوهه خلک دي چې بیا همدغو خلکو ته غوږ نیسي، دهغوی خبره مني. اوهغه د دین او مذهب علماوو، د طریقت هغه حقاني علماوو اودهغوی خبرو ته بیا غوږ نه نیسي او بیاداسې خرافات وریسې وایي چې دا خو د چندو علماء نه دي، بلکې غیر مقلدینو ته دامریکا له خوا ډالر ورکول کېږي، دهغو په پیسو چلیږي، خلکو ته هغه پیسې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاره کوي، نو اوس مُلایان د چندو والا دي، ته خومسلمان يې ، بايد کومک ورسره وکړې. نبي کريم ﷺ چنده کوله، دصحابهٔ کرامو رضي الله عنهم له پاره يې چنده کوله، کوم يو وفد به چې له کوم طرف نه راغی او مسکينان به وو دهغوی له پاره به يې چنده کوله. همدارنګه به يې دمجاهدينو له پاره چنده کوله ددې دين له پاره نبي کريم عليه السلام چندې کړي دي

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «بَدَأَ الْإِسْلَامُ غَرِيبًا، وَسَيَعُودُ كَمَا بَدَأَ غَرِيبًا، فَطُوبَى لِلْغُرَبَاءِ» ﴾

[رواه صحيح المسلم باب بدأ الإسلام غريباً ، رقم الحديث: ۱۴۵]

ژباړه: له حضرت ابوهريره رضي الله عنه نه روايت دی وايي: نبي کريم ﷺ فرمايي: دين اول هم غريب و، آخر به هم غريب وي، خوشحالي دی د غريبانو له پاره وي. ددې دين ساتل دغريبانو کار ده. دلته په دغه مجلس کې چې ناست دي دا ټول دهغو خلکو له جملې څخه نه دي چې بېګاه شراب څکي ، چې په زِنا يې وس ورسيږي زِنا کوي ، چې په (تي وي ، وي ، سی آر) يې وس ورسيږي هغو ته ګوري.

داسې کسان بيا دلته نه شي ښکاره کېداى، دا دين ددغو غريبانو ده او غريب هغه چاته ويل کېږي چې په دين باندې روان وي،داسې نه چې په جيب کې يې روپۍ نه پيدا کېږي، چې د سنتو پابند وي، دغه ته غريب ويل کېږي، د شريعت په

(c) ketabton.com: The Digital Library

اصطلاح کې (فَطُوبَى لِلْغُرَبَاءِ) معنا داده چې دغو خلکو ته په جنت کې د طوبی زیری دی، طوبی په جنت کې یوه ونه ده. دا طوبی ونه ددغو غریبانو له پاره ده، چې خاص یې په دین لاس نیولی وي، خلک تعلق ورسره نه ساتي.

الله تعالی دې مونږ او تاسې هم د هغو غریبانو له جُملې څخه وګرځوي

(۵۲) مجلس

د محبت علامې او د هغه ګټې

دمحبت په هکله مونږ مخکې خبره کړې ده، د چاچې له چاسره محبت وي، د هغه کردار، اقوال او افعال او دهغه اخلاق په ځان کې پیدا کوي.

اوس ددې خبرې وضاحت په کار ده چې له یوچا سره محبت کول څومره ګټه لري؟ له جناب نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره چې څوک محبت کوي دهغه اقوال او افعال په ځان عملي کوي، یا له صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ، علماء کرامو او یاهم له اولیاء الله وو سره چې څوک مینه او محبت کوي ددې محبت څه ګټه ده؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ عَبْدِ اللهِ، قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللهِ كَيْفَ تَرَى فِي رَجُلٍ أَحَبَّ قَوْمًا وَلَمَّا يَلْحَقْ بِهِمْ؟ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ» ﴾

[صحیح المسلم/ج: ۱/باب المرء مع من احب رقم الحدیث ۲۶۴۰]

ژباړه: له حضرت عبدالله رضي الله عنه نه روایت دی وایي: چې یوسړی راغی له رسول الله صلی الله علیه وسلم نه یې وپوښتل: څوک له یو چاسره محبت لري، دی په خپله دومره ښه اعمال نه لري چې دهغو نېکو خلکو درجې ته پرې ورسیږي نو دا محبت دهغې مرتبې لـه خلکو سره څه ګټـه لـري، نو نبي کریم صلی الله علیه وسلم ورته وایي چې: سړی به له هغه چاسره وي چې له چاسره یې مینه، محبت او علاقه وي.

په دې ځای کې محدثین کرام چې کومه بُنیادي خبره کوي هغه داده چې: یوه طرف ته هغه نېک شخصیت ده چې دخپلو نېکیو له امله خدای تعالی ورته لوړ مقامات ورکړي دي. او بل طرف ته دغه بل شخص ده چې دومره نېک اعمال یې نه دي کړي، خو په نفسِ محبت سره تا له هغوی سره یوځای کوي، ددې څه وجه ده؟ نو ددې یوه وجه داده چې: الله تعالی د دنیا د پیدایښت نه څو زره کاله مخکې یو کتاب لیکلی، په هغه کې یې دالیکلي دي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: "إِنَّ اللهَ لَمَّا قَضَى الخَلْقَ، كَتَبَ عِنْدَهُ فَوْقَ عَرْشِهِ: إِنَّ رَحْمَتِي سَبَقَتْ غَضَبِي﴾

[صحيح البخاري ج: ۲/ كتاب التوحيد ص: ۱۱۰۴، رقم الحديث: ۷۴۲۲]

ژباړه: له حضرت ابوهريره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ويلي: چې کله الله تعالی د مخلوق د پيدا ښت فيصله وکړه د عرش برسيره يې وليکل زما رحمت زما په قهر او غضب باندې مخکې ده.

مطلب دا چې د خدای جَلَّ جَلَالُهُ رحمت د هغه له قهر نه زيات ده، اوس نو د هغه رحمت دا اثر ده چې: که په دنيا کې څوک لږ عمل هم وکړي نو الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ د خپل وسيع او زيات رحم له امله ورته يو په لس څخه نيولې تر يو په اووه سوه پورې بلکې يو په اووه لکه بدله او ثواب ورکوي. ځکه چې رحمت يې ډېر او غضب يې کم ده.

په دنيا کې که يو څوک بد عمل وکړي، نو بيا دې لائق دی چې بايد هم يې په دنيا او هم يې په آخرت کې الله تعالی تباه او برباد کړي، خو که هم دغه شخص بېرته توبه وباسي نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته هغه ګناه معاف کړي، ځکه چې رحمت او مهرباني يې ډېره ده. که يو چا شپېته اويا هم اتيا کاله په کفر اويا په بد عملي کې تېر کړي وي خو وروسته بيا توبه وباسي نو دغه د شپيتو کلونو بد عمل حتی کفر هم ورته معافوي، ځکه چې رحمت يې له عذابه زيات او غالب ده. که خامخا دغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان توبه ونه وېسته خو یو بل نېک عمل یې وکړ، بیا هم د خدای جَلَّ جَلَالُهُ د رحمت امید شته. ځکه چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ فرمایي: ﴿ إِنَّ ٱلْحَسَنَٰتِ يُذْهِبْنَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ ... ﴿١١٤﴾ ﴾

[سورة هود آیت: ۱۱۴] ژباړه: نېک عملونه ګناوې ختموي

له یوچا څخه صغیره ګناه وشوه، نو په اودس یې ورته معاف کړي، په لمونځ کولو یې ورته معافوي، د جمعې لمانځه ته ولاړ په هغې یې ورته معافوي، روژه یې ونیوله، حج یې وکړ، هجرت یې وکړ، صدقه یې ورکړه، په دې ټولو نېکو عملونوړې ګناوې ورته معافوي

یا دا معنا چې: دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رحمت دهغه له غضب نه زیات ده، چې که یوڅوک ډېر نېک عملونه، ډېرې خوارې وکړي، نو کومې مرتبې ته چې رسېدلی نو دغه بل شخص چې له دغه نېک انسان سره محبت کوي، نو دمحبت دا معنا ده چې ددغه سړي په زړه کې هم دا نیت شته چې دی به نېک عمل کوي، له نېک عمل سره مینه لري، اوس هغه لومړنی شخص په عمل دغه ځای ته رسېدلی اودغه بل یواځې په نیت خدای جَلَّ جَلَالُهُ هغه ځای ته رسوي.ځکه دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رحمت ډېر ده له غضبه هغه شخص په تقوی او دینداري باندې هغه ځای ته ځان رسولی خو دغه بل محض په نیت کې ورسره شریک شو، دی هم ددې شوق لري چې کاشکې زه هم خدای جَلَّ جَلَالُهُ دغسې عالم کړی وای، یایې مجاهد او ولي کړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وای، حاجي یې ګرځولی وای، نو یوازې په دغه نیت باندې الله تعالی ورته دهغه بل په اندازه مرتبه ورکړه. ځکه نبي کریم صلی الله علیه وسلم فرمایي: ﴿ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ» ﴾ [جامع الترمذي ج۲/ص:۵۱۴/باب المرء مع من احب]

ژباړه: سړی به له هغه چاسره وي چې له چاسره یې مینه محبت وي، هغه کار یې کړی نه وي، خو په زړه کې ددې اراده شته چې زه به یې هم کوم.

نو له نېکو خلکو سره زمونږ مینه اومحبت کولو فائده به مونږته ځکه زیاته وي چې مونږ په خپله په اعمالو کې ډېر کمزوري یو، پخوا به په اعمالو کې یو له بل سره سیالي وه، اوس په دنیا ګټلو کې یوله بل سره سیالي روانه وي، مخکنیوخلکو به په تقوی او دیانت کې سیالي سره کوله، مونږ اوس په فسق، فجور، ظلم او ګمراهي کې سیالي سره کوو، اوس نو چې له نېکو خلکو سره مو هم علاقه نه وي او اعمال مو هم دغسې بې خونده وي نو بیا خو خدای مکړه ددې خبرې زیات احتمال ده چې په هلاکت کې به واقع شو، ځکه به مونږ ډېر ددې خبرې کوشش کوو چې له نېکو خلکو او اولیاء کرامو سره ښه اخلاص اومحبت پیدا کړو. ولې چې مونږ په خپله ډېر کمزوري یو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د يو صحابي د پوښتنې په مهال د حضرت نبي کريم صلی الله علیه وسلم د ځواب عجيبه انداز

﴿ عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ: أَنَّ رَجُلًا سَأَلَ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَتَى السَّاعَةُ يَا رَسُولَ اللهِ؟ قَالَ: «مَا أَعْدَدْتَ لَهَا» قَالَ: مَا أَعْدَدْتُ لَهَا مِنْ كَثِيرِ صَلَاةٍ وَلَا صَوْمٍ وَلَا صَدَقَةٍ، وَلَكِنِّي أُحِبُّ اللهَ وَرَسُولَهُ، قَالَ: «أَنْتَ مَعَ مَنْ أَحْبَبْتَ» ﴾ [صحيح البخاري ج ۲ كتاب الادب ، باب علامة الحب فی الله ص: ۹۱۱ / رقم الحديث: ۶۱۷۱]

ژباړه: حضرت انس رضي الله عنه وايي چې: يو صحابي رضي الله عنه له نبي کريم صلی الله علیه وسلم نه پوښتنه کوي چې: قيامت به څه وخت وي؟ نبي کريم صلی الله علیه وسلم ورته په ځواب کې وايي چې: د قيامت د ورځې له پاره دې څه تياری کړی دی؟ دغه صحابي رضي الله عنه له ډېر خجالت څخه وروسته وايي چې: ډېر لمونځونه مې نه دي کړي، ډېرې روژې مې نه دي نيولې، ډېر نيک اعمال مې نه دي کړي، خو زه له الله تعالی او رسول الله صلی الله علیه وسلم سره دزړه له اخلاصه مينه او محبت لرم، نبي کريم صلی الله علیه وسلم ورته وايي: « أَنْتَ مَعَ مَنْ أَحْبَبْتَ » ته به له هغه چاسره يوځای کېږې چې له چاسره ستا محبت زيات وي، د الله تعالی جل جلاله ديدار دقيامت په ورځ داسې حق ده لکه مونږ چې په شنه آسمان کې لمر يا سپوږمی وينو، د لمر په

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیدلو کې د ټولې دنیا خلک سره شریک دي، یو او بل سره نه پورې وهي چې ته یوې خوا ته شه چې زه لمر ووینم، هېڅ ازدحام نه وي، دغسې به په قیامت کې په کروړونو او اربونو خلک یوځای وي، په یو میدان کې به وي، او د الله تعالی په لیدلو کې به ورته هېڅ تکلیف نه پیدا کېږي. خو دغه دیدار به د محبت په اندازه سره وي، د جنت تر ټولو نعمتونو زیات خوند دالله تعالی په دیدار کې ده. د یو چاچې په دنیا کې له الله تعالی سره څومره مینه وي هغومره به یې هغلته د دیدار برخه زیاته وي، څوک به الله تعالی له سهاره تر ببګاه پورې لیدلی شي، څوک به یې یوه جُمعه کې او څوک به یې په یوه میاشت کې لیدلی شي. همدارنګه ملاقات به له نبي کریم ﷺ سره هم وي، له صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم او اولیاء کرامو سره به هم په همدغه تناسب لیدنه او کتنه وي. په دنیا کې چې دې څومره مینه او محبت وي نو په آخرت کې به دې هم دغومره نږدېوالی په برخه وي. خو شرط یې دادی چې محبت به دې واقعي وي، یوازې چیغې نارې سورې کفایت نه کوي.

داچې مونږ دالله تعالی جل جلاله غلامان یو نو مونږ باید څه وکړو؟

مونږ دالله تعالی یو عالم لیکي چې په دې خبره کې چې: مونږ دالله تعالی غلامان یو، نو مونږ په دې کې دروغجن یو، د عبدالله معنا داده چې د خدای جل جلاله غلام. نو غلام دغلامي ژوند کوي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

غلام د حُر (اصیل) په څېر ژوند نه کوي، غلام د څښتن په مخکې د حیوان حیثیت لري، که هغه یې خرڅوي او که یې له ځان سره ساتي، که یې آزادوي او که خپل خدمت ورباندې کوي نو څوک یې په مالک اعتراض نه شي کولای، خو که یو غلام د څښتن له امر څخه مخالفت او سرغړونه کوي، نو څښتن یې هم سزا ورکوي او نور خلک یې هم ملامتوي چې ولې له خپل څښتن څخه مخالفت کوې؟ په اوس وخت کې خو غلامان نشته، نو په مثال کې به اولاد را واخلو.

یو څوک چې اولاد ولري، نو په هر دین کې په اولاد باندې پلار حق لري، که دغه اولاد دخپل پلار احترام او ادب کوي، دهغه خبره مني، نو پلار هم ورڅخه راضي وي او خلک هم شاباسی ورکوي چې د فلانکي خو ډېر ښه زوی ده، دخپل پلار خدمت ښه په اخلاص سرته رسوي، دخپلې مور یې ډېر خدمت وکړ او که خدای مه کړه کوم اولاد له خپل پلار سره مخالفت ته ملا وتړي نو دا پلار مجبورېږي چې دده سره په مقابل کې ودرېږي، خپل زوی به وهي، همدا مور یې ور جګېږي او دا خپل زوی وهي، خلک هم ورته د یو بدبخت انسان په سترګه ګوري چې فلانکی خو انتهایي بداخلاقه ده، له خپل مور او پلار سره یې بې ادبي شروع کړې ده. دمور، پلار او مشر ورور خبره نه مني. اوس چې مور او پلار په اطاعت درنه راضي کېږي او په مخالفت کولو درڅخه خفه کېږي، دپلار او مور په اطاعت باندې نور خلک درڅخه خوشالېږي، چې دا خو ډېر نېک

(c) ketabton.com: The Digital Library

انسان ده، او که کله په دې خوشالي کې ورځخه خفه نه شي، نو بیا همدا نور خلک یې مور او پلار ته راځي چې خیر دی دا دومره وخت یې بنه درسره کړي دي نن سهوه ورځخه شوي، پوه شوي نه دی، خیر تاسې عفوه ورته وکړئ، بیا نو هغه پلار چې له خپل اولاد څخه راضي وي، په خپله هم له ځینو تقصیراتو د اولاد څخه تېرېږي اود بل په سفارش خو یې بیا یقیني معاف کوي. نو بالکل په همدې شکل باندې که یوڅوک د الله تعالی بندګي په اخلاص مینه او محبت سره وکړي نو الله تعالی ورځخه راضي کېږي.

الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ په خپلو بندګانو څومره مهربانه دی

د الله تعالی مینه، محبت، رحمت او مهرباني له غضب څخه مخکې ده، له خپل بنده سره له اویا وارې زیاته هغه مینه او محبت لري کوم چې موربې له خپل اولادسره لري، څوک چې څومره د الله تعالی خبره مني دغومره به یې مقام او درجه ورزیاتوي. خو انسان عاجزه ده، که دده نه څه ګناه وشوه نو اول خو یې الله تعالی هغو پخوانیو نېکیو ته ګوري نو ګناه ورته معافوي اوکه بالفرض الله تعالی یې ورته معاف نه کړي، توبه یې ونه ایسته اودی جهنم ته ولاړ او له عذابونو سره مخامخ شو، نو بیا د الله تعالی د دوستانو سفارش ده ته فائده رسوي، پیغمبر عَلَیهِ السَّلَام، ملائکې، علماء کرام اویا هم شهیدان به یې سفارش کوي، قرآن عظیم الشان به یې شفاعت کوي، الله

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعالی ته به زاری، کوي چې ستا دغه بنده د نورو اعمالو په اعتبار سره ډېر ښه وو دغه یوه ګناه ورڅخه شوې دغه ګناه خو ته ورته معاف کړه، نو الله تعالی بیا دهغه سفارش هم قبلوي، اوس نو چې مونږ څومره د اطاعت کوشش کوو نودا د محبت علامه ده.

نو اصل خبرې ته خو، مونږ د غُلامي خبره کوله، نو هغه عالم وایي چې: مونږ په دې خبره کې دروغجن یو چې مونږ دا وایو چې مونږ د الله تعالی غلامان یو، ځکه چې داسې کارونه کوو لکه حُر (اصیل) خلک یې چې کوي، د خپلې خوښې کار کوو، څښتن چې څه راته وایي هغه نه کوو.

خلک په دوه قسمه دي

خلک په عمومي توګه په دوه قِسمه دي، یو قِسم هغه خلک دي چې ټوله مینه او محبت یې له خپل نفس سره ده. او یو قِسم هغه خلک دي چې دهغوی محبت ټول له الله تعالی سره ده.

په چا چې خپل نفس غالبه اویه کوم شي یې نفس راضي کېږي نو دهغه دخواهش د پوره کولو له پاره کوشش کوي، ځکه دده له خپل نفس سره مینه وي، نو چې نفس یې څه غواړي دی هم کوشش کوي چې هغه شی ورته ورسوي. که دغه انسان له یوچا سره محبت کوي هغه هم دخپل نفس په تقاضا کوي، که له دنیا، قدرت، عزت او مشهورتیا سره مینه لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه هم د نفس د تقاضاوو له امله وي. چاته چې خپل نفس محبوب او معشوقه شو نو بيا هغه د خپل نفس رضا غواړي

له انسان څخه نفس يواځې په دې خوشاليږي چې هغه دې په خپل ژوند کې د الله تعالی اوامرو په ځای نکړي او د نفس دغه تقاضا هغه وخت پوره کېږي چې يو څوک له دنيا، قدرت او له نامه سره مينه ولري، حتی له يو خپل سره دوستي کول هم د نفس په تقاضا وي چې دا خو مې خپل او تربور ده، بايد چې محبت ورسره وشي. يا له يو چاسره محبت د طمعې او توقع په خاطر کوي، اميد ورته لري چې که له دې سړي سره آشنايي وکړم دا فائده به راته ورسيږي، نو دا هم د نفس تقاضا ده. او که له يوه هلک يا ښځې سره محبت کوي هغه هم د نفس په تقاضا کوي، ځکه له هلکانو او ښځو سره په مينه کولو باندې د نفس خواهش پوره کېږي.

نو د چاچې له خپل نفس سره ډېره مينه او علاقه وي هغه تل دا کوشش کوي چې نفس څنګه راضي وساتي، نو نفس چې کوم شی ورته ښائسته کوي دی کوشش کوي چې هغه پوره کړي

دوهم قسم بيا ځينې داسې انسانان دي چې د هغوی ډېره مينه او محبت له الله تعالی سره وي، نو که دغه انسان له چاسره مينه او محبت کوي هغه د دين په خاطر کوي چې الله تعالی پرې راضي کېږي، که له علم او قدرت سره مينه کوي هم د دين

(c) ketabton.com: The Digital Library

له پاره یې کوي، له دې شیانو سره یې په محبت کې مقصد د دین خدمت کول وي.

نو اصلِ خبره داده چې په دنیا کې دوه قِسمه معشوقې شوې یا به الله تعالی وي، اویا به نفس وي. د نفس د خواهشاتو په پوره کولو سره شیطان له سرې څخه راضي کېږي، نوشیطان یې هم ملګرې شي، هغه کوشش کوي چې داسې اسباب ورته پیدا کړي چې نفس یې ورباندې خوشحاله وي.

اوچې د چا محبت له الله تعالی سره وي، نودده ملګري ملائکې، انبیاء علیهم السلام او نېک خلک وي. دهغوی سره محبت کوي، ځکه چې د الله تعالی مینه اومحبت په دې کار کې ده.

د پیغمبر صلی الله علیه وسلم سره محبت داهم دخدای پاک جل جلاله د محبت اثر ده، چې دچا له الله تعالی سره مینه وي، نودهغه بیا د الله تعالی له رسول صلی الله علیه وسلم سره هم مینه پیدا کېږي، دخدای پاک جل جلاله له دوستانو سره محبت هم د الله تعالی د محبت یوه نښانه ده، ځکه د چاچې له الله تعالی سره مینه وي دهغه له دوست سره یې هم مینه پیدا کېږي.

اصل مقصود د خدای پاک جل جلاله رضا شي. لکه په جانب مقابل کې چې اصل مقصود نفس رضا شي نونفس چې په کوم شي راضي کېږي دی کوشش کوي چې هغه کار وکړي. نودچا مینه چې له الله تعالی سره پیدا شوه نو چې په کوم شي هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جَلَّجَلَالُهُ راضي کېږي :ی دهغه عمل د کولو کوشش کوي، خو د الله تعالی رضا بیا د نبي کریم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په متابعت کي نغښتې ده، څکه رب تعالی نبي کریم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته فرمایي:

﴿قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣١﴾﴾ [ال عمران]

ژباړه: ووایه (ای پیغبره! دوی ته) که چیري یئ تاسې چې محبت کوئ له الله تعالی سره پس متابعت وکړئ زما چي محبت به وکړي الله تعالی له تاسې سره (دثواب په درکولو) او مغفرت به وکړي تاسې ته ګناهونه دتاسې، او الله تعالی مغفرت کونکی دی (دخطیاتو) ډیر رحم والا (د اجر او ثواب په انعام سره).

څکه د الله تعالی سره تعلق هغه د پیغمبر په واسطه جوړیږي، نو چې یو څوک د پیغمبر اطاعت وکړي بیا به د الله تعالی سره دده تعلق جوړیږي. څکه الله تعالی مونږ ته حکم کوي چې: ﴿أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ﴾ [سورة النساء آيت:۵۹] د الله تعالی اودهغه د پیغمبر اطاعت کوئ: څکه خدای تعالی وایي چې زما پیغمبر یواځې ددې له پاره در استولی ده چې: (لِيُطَاعَ) چې خلک یې اطاعت وکړي، اوس نو د پیغمبر اطاعت د الله تعالی په حکم شو، چې په واقع کې ببرته متابعت او اطاعت د الله تعالی شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چاچې له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره مینه وي د هغه علامې

علماء کرام لیکي چې: که څوک غواړي چې یو سړی وپېژني چې رښتیا هم دده له الله تعالی سره مینه ده اویاهم خپل ځان معلوموي چې آیا زما له الله تعالی سره مینه شته کنه نو ددې له پاره څه علامه ده؟

علامه یې داده چې: ددې انسان له قرآن کریم سره محبت پیدا شي، ځکه چې د الله تعالی سره خبرې د الله تعالی احکام چې الله تعالی په دې شیانو راضي کېږي اوپه دې شیانو ناراضه کېږي دا په قرآن کریم کې پېژندل کېږي، سړي ته د خپل محبوب خبرې خوند ورکوي، د خپل محبوب د امر په ځای کول ورته خوند ورکوي، په کوم شي چې یې محبوب خفه کېږي له هغه شي نه دی ځان ساتي، نو د الله تعالی خفګان او رضا ټول په قرآن کریم کې معلومېږي.

نو علامه د محبت داده چې له قرآن کریم سره یې مینه او محبت وي، نو دی به بیا کوشش کوي چې په قرآن کریم کې له ما څخه الله تعالی څه غوښتي دي زه به په هغو عمل کوم ځکه چې هغه جَلَّ جَلَالُهُ پرې راضي کېږي او چې له کوم شي څخه یې منع کړی یم ځان به ورڅخه ساتم. ځکه چې دی پرې خفه کېږي هغه جَلَّ جَلَالُهُ مې معشوقه ده بیا راڅخه خفه کېږي، په دنیا کې چې د چا له بل چا سره څومره مینه وي هغومره یې خبرې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوږ نيسي. نوچې څومره له الله تعالی سره مينه زياتيږي دغومره به دهغه خبرې ته غاړه ږدي.

دهغه سړي علامه چې دده له قرآن کريم سره مينه وي

او له قرآن سره محبت کول له کوم شي معلوميږي ، چې ددې سړي واقعاً هم له قرآن کريم سره مينه ده ؟

نودا د رسول کريم صلی الله عليه وسلم په محبت سره معلوميږي، قرآن کريم مونږ ته د نبي کريم صلی الله عليه وسلم په واسطه رارسيدلی اوهغه راته بيان کړی دی اوس نود قرآن کريم سره به زمونږ مينه هلته پيدا کيږي چې دهغه چا سره مينه پيدا شي چې موږ ته يې دقرآن کريم خبر راکړی وي، دهغه احکام يې راته بيان کړي وي.

دهغه چا علامه چې له رسول الله صلی الله عليه وسلم سره رښتيا مينه لري

او له رسول کريم صلی الله عليه وسلم سره مينه بيا په څه معلوميږي؟ نودا بيا د سنتو سره په محبت باندې معلوميږي.

مونږ مخکې ذکر کړل چې: د چا له چا سره مينه وي نوداسې عمل به ورباندې کوي چې هغه معشوقه يې پرې راضي کيږي، اوس د پيغمبر صلی الله عليه وسلم سره محبت هلته ثابتېدای شي چې هغه عمل وکړل شي په کوم چې پيغمبر صلی الله عليه وسلم راضي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېږي اوپه کوم شي چې خدای مه کړه هغه خفه کېږي له هغه نه ځان وساتي. د پیغمبر صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ قول، عمل اوده هغه په مخکې چې چا کوم عمل کړی وي (چې تقریر ورته ویل کېږي) دا ټولو ته د پیغمبر صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ سنت ویل کېږي

دحضرت مجدد الف ثانی قدس سره نصیحت

اوس نو چې څوک د پیغمبر صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ سره د مینې او محبت دعوه لري هغه به هغه وخت رښتیوني وي چې واقعاً د پیغمبر صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ له سنتو سره یې مینه وي، له دې وجې (حضرت امام مجدد الف ثانی قدس اللهُ سره) خپل نوم سید احمد سرهندي فاروقي اوپه مجدد الف ثانی سره مشهور ده، او زیارت مبارک یې په (سرهند شریف) کې ده، د طریقت او تصوف په لاره کې د (نقشبندیه) طریقې یو عظیم مقتدا او لاربنود ده. نو هغه مبارک فرمایي چې: انسان هغه وخت د کمال درجې ته رسیږي چې دی د سنتو متابعت کوي، حتی که یو وړوکی سنت پر ځای کوي او یو لوی بدعت حسنه چې نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ نه وي کړی نو له دې بدعت حسنه څخه هغه د وړوکي سُنت ثوابونه زیات دي، ځکه چې هغه د نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ عمل ده او له هغه څخه ثابت دی.

مثال یې داسې ورکړی چې: یو سړی بیت الخلاء ته ننوځي، نو په دې ځای کې سنت عمل داده چې چپه پښه به مخکې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

باسي او دا دعا به وايي: ﴿ «اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبُثِ وَالْخَبَائِثِ» الحديث ﴾ [صحيح البخاري ج: ۱/ كتاب الوضوء باب مايقول عندالخلاء ص: ۲۶/ رقم الحديث: ۱۴۲]

اوکه دا يې زده نه وي نو (اَعُوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْم) دې ووايي. بياچې له هغه طرف نه بېرته راوځي نو ښۍ پښه به راوباسي او بيابه دغه دعاووايي چې: ﴿ اَلْحَمْدُ للهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنِّي الأَذَى وَعَافَانِي. الحديث ﴾ [رواه ابن ماجه رقم الحديث: ۳۰۱]

نو اوس يو طرف ته دغه سنت عمل خلکو ته يو ډېر وړوکی کار ښکاري. او بل طرف ته دمدرسې جوړول چې د پيغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په وخت کې داسې مدرسې نه وې،نودغو د مدرسو جوړولو ته بِدعت حسنه وايي. (بِدعت حسنه معنا نوی کار خو چې نېک وي). نو اوس ددغې مدرسې له جوړولو څخه دغه د بيت الخلاء په سنتو باندې عمل کول ډېر ثواب لري

[سنن ابن ماجه /ص: ۳/ حاشيه : ۹ بحواله ، انجاح الحاجة]

تاسې اوس فکر وکړئ چې يو طرف ته څومره غټ کار ده چې هغه د مدرسې جوړول دي او بل طرف ته څومره وړوکی عمل ده چې بيت الخلاء ته چپه پښه مخکې ننه اېستل دي چې يوسنت عمل ده، دا چپه پښه ننه اېستل د سنتو په نيت باندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته دمدرسې تر جوړولو هم محبوب او عزتمن دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس دې سړی فکر وکړي چې: له الله تعالی سره محبت تر هغه وخته نه پیدا کېږي تر څو چې دسړي له قرآن کریم سره اوله نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مینه پیدا شوي نه وي اوله رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مینه بیا تر هغه وخته پورې نه شي راتلای ترڅو چې دهغه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له سنتوسره زمونږ مینه نه وي پیداشوي. نو له خپل ځان سره وګورئ چې مونږ څومره د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له سنتوسره مینه او محبت لرو ؟ نو بیا به مونږ ته معلومه شي چې: رښتیا زمونږ له دین سره څومره مینه ده ؟ له الله تعالی او حضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره مو څومره مینه ده ؟

د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د سنتو په پابندي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ راضي کېږي، ځکه چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ فرمایي: چې که څوک زما محبت غواړي نو زما دپیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اطاعت دې کوي، له هغې نه وروسته به بیا زه محبت ورسره کوم.

داسې خلک مې هم ولیدل چې په دروا‌غویې د حضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره د محبت دعوه درلوده

یو وخت مونږ کوم ملګري جلسې ته بیوولي وو، هغو خلکو ددې دعوه درلوده چې: مونږ له الله تعالی او له نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره ډېره مینه لرو، په هغه مجلس کې چې د نورو جوماتونو خلک هم راغلي وو په ټول مجلس کې پنځه داسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کسان هم نه وو چې ډېرې به یې درلودې، نو ما په هغه تقریر کې ورته وویل چې: تاسې دنبي کریم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره د عشق دعوه لرئ، دا څرنګه محبت ده چې د نبي کریم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د سنتو فکر له یو سپین ږیري سره هم نشته، او دعوه ددې لرئ چې مونږ د نبي کریم صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت لرو، پوښتنه مې وکړه چې: په ټوله علاقه کې مدرسه نه وه، په ټوله علاقه کې دخپل قوم یو عالم یې نه و، په ټوله علاقه کې یو طالب نه و، ماته یې چې هغه خلک معرفي کول د یوې کورنۍ به پنځه کسان وو، چې دا ډایرېکټر صاحب ده، داماسټر صاحب ده، دا کلرک صاحب ده، دا فلانکی صیب ده، ټول صاحبان وو، دیوه کور څلور پنځه کسان ټول به د دنیا خلک وو، اویو هم پکې عالم او یاطالب نه وو، نو له دین نه به په څه شي خبرتیا راشي ؟ داسې انسان به په دې څه پوه شي چې زه د الله تعالی په لاره روان یم اوکه د شیطان ؟ له ماڅخه په دې عمل الله تعالی خوشحالیږي اوکه شیطان ؟

دچا چې له چاسره مینه وي نور خو څه کوي دا ظاهري لباس دا خوند ورکوي چې دهغه په شان یې جوړ کړي، هغه نورعمل خو به خامخا کوي، دهغه اعمال او اخلاق خوبه په ځان کې خامخا پیداکوي، دوه ښه ملګري چې په خپل منځ کې یې رښتیا مینه اومحبت وي دهغو جامې په یو رنګ وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ام المؤمنين رضي الله عنها صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم ته د نبي کريم صلى الله عليه وسلم د ژوند حالات بيانوي

﴿ عَنْ أَبِي بُرْدَةَ، قَالَ: " أَخْرَجَتْ إِلَيْنَا عَائِشَةُ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا كِسَاءً مُلَبَّدًا، وَقَالَتْ: فِي هَذَا نُزِعَ رُوحُ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ "، وَزَادَ سُلَيْمَانُ، عَنْ حُمَيْدٍ، عَنْ أَبِي بُرْدَةَ، قَالَ: أَخْرَجَتْ إِلَيْنَا عَائِشَةُ: إِزَارًا غَلِيظًا مِمَّا يُصْنَعُ بِالْيَمَنِ، وَكِسَاءً مِنْ هَذِهِ الَّتِي يَدْعُونَهَا الْمُلَبَّدَةَ ﴾ اصحيح البخاري ج ۱/ كتاب فرض الخمس ص: ۴۳۸/ رقم الحديث: ۳۱۰۸]

ژباړه : له حضرت ابو بُردَه رضي الله عنه نه روايت دی وايي: موږ ته ام المؤمنين عائشې صديقې رضي الله عنها د نبي کريم صلى الله عليه وسلم شړی (ملبد) را وبسته او وې ويل چې د رسول الله صلى الله عليه وسلم روح په دې شړي مبارکه کې قبض شوی دی ، او سليمان زياته خبره کړې هغه داچې ابوبُردَه ويل چې ام المؤمنين موږ ته ازار (غليظ) (پنډلنګ) راوبست چې په يمن کې جوړيږي او داشړی يې راوبسته چې دوی يې (ملبد) بولي.

يعنې چې کله رسول الله صلى الله عليه وسلم له دنيا څخه انتقال وکړ ام المؤمنين عائشې صديقې رضي الله عنها ته به چې صحابهٔ کرام رضي الله عنهم او تابعين حضرات ورتلل اود نبي کريم صلى الله عليه وسلم دحالا تو او ژوند پوښتنه به يې ترې کوله چې نبي کريم صلى الله عليه وسلم په کومو جامو کې له دنيا څخه رحلت وکړ ؟ نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت عائشې رضي الله عنها صحابهٔ کرامو رضي الله عنهم اوتابعینو حضراتو ته هغه جامې راوویستې یوه شړۍ وه.

(مُلبد) یعنې لېمڅی. د نبي کریم صلی الله علیه وسلم دغه مبارک څادر یا شړۍ له ډېرو پیوندونو ورکولو څخه داسې شوې وه چې یو پیوند به په بل باندې برسېره وو.

اوهغه لنګ مبارک چې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم روح مبارک پکې قبض شوی وو، هغه دومره ډبله جامه وه چې ځینې وایي چې هغه ته هم پیوندونه ورکړل شوې وو. څوک وایي چې دا یوه خیره جامه وه اوله دې نه یې لنګ مبارک جوړ کړی وو، دا د نبي کریم صلی الله علیه وسلم دهغه وخت لباس دی چې دی له دې فاني دنیا څخه رحلت کوي، سره له دې چې پیغمبر هم ده، په دنیا کې یې هم بې ساری طاقت او قدرت درلوده، د ټولو عربو امیر و، داسې نه وو چې دی د مسکنت او یا هم نیستې په وخت کې وفات شوی ؤ، د وخت لوی حاکم، امیر او پیغمبر هم و، خو دی په هغو جامو کې له دنیا څخه رحلت کوي چې له ډېرو پیوندونو څخه لېمڅی ورڅخه جوړ شوی دی.

حضرت عمر رضي الله عنه یو وخت د نبي کریم صلی الله علیه وسلم کور ته ننوت، نبي کریم صلی الله علیه وسلم په پوزي باندې ډده وهلې ده، بالښت د څرمنې له پوستکي څخه جوړ شوی دی، په بالښت کې دننه د خرما پاڼې اچول شوې وې، په کوم پوزي باندې چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم تکیه کړې وه نودده مبارک دبدن په

(c) ketabton.com: The Digital Library

څنګ کې دهغه پوزي نښې له ورایه معلومې وې. کله چې حضرت عمر رضی الله عنه وکتل چې د نبي کریم صلی الله علیه وسلم په مبارکه کوټه کې له دوه دري پوستکو څخه پرته نور څه نشته، نو حضرت عمر رضی الله عنه په ژړا شو، او ورته یې وویل چې یارسول الله صلی الله علیه وسلم! تاسې الله تعالی ته سوال وکړئ چې په مسلمانانو آسانتیا او آزادي راولي، قیصر، کسرا او نور مشرکین سره له دې چې کفار دي خو بیاهم څومره په آسایش او آرایش کې ژوند تېروي، تاسې د خدای پاک جل جلاله پیغمبر یاست خو ستاسې په کوټه کې د کېناستلو له پاره لاندې فرش نشته اوته هم په پوزي پروت یې. هغه هم دومره کلک پوزي چې ستاسې په وجود کې نښې جوړې کړې دي.

حضرت ام المؤمنین حضرت عایشه صدیقه رضي الله عنها فرمایي چې: زمونږ په کور کې یو پوستکی و چې د ورځې به مو اوش ته پرې وابنه اچول اود شپې به په هغه باندې ویده کېدو.

﴿ عَنْ عُرْوَةَ، عَنْ عَائِشَةَ، أَنَّهَا قَالَتْ لِعُرْوَةَ: «ابْنَ أُخْتِي، إِنْ كُنَّا لَنَنْظُرُ إِلَى الهِلاَلِ ثَلاَثَةَ أَهِلَّةٍ فِي شَهْرَيْنِ، وَمَا أُوقِدَتْ فِي أَبْيَاتِ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَارٌ» فَقُلْتُ: مَا كَانَ يُعِيشُكُمْ؟ قَالَتْ: «الأَسْوَدَانِ التَّمْرُ وَالمَاءُ، إِلَّا أَنَّهُ قَدْ كَانَ لِرَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ جِيرَانٌ مِنَ الأَنْصَارِ، كَانَ لَهُمْ مَنَائِحُ، وَكَانُوا يَمْنَحُونَ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مِنْ أَبْيَاتِهِمْ فَيَسْقِينَاهُ» ﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

[صحیح البخاری ج: ۲/ کتاب الرقاق ص: ۹۵۶/ رقم الحدیث: ۶۴۵۹]

همدارنګه دا مبارکه فرمایي چې: زمونږ په کور کې دوه میاشتې هم داسې تېرې شوي دي چې په نغري کې اور نه دی بل شوی، په اوبو او خرماوو به مو وخت تېراوه، یابه هم د همسایه له کوره چا شیدې راوړې او هغه به مو وڅښلې، نور مو په کور کې څه شی نه دي پاخه کړي. او وجه یې دا وه چې نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ به په کور څه شی نه جمع کول، هرڅه یې آخرت ته ساتل. نو اوس چې د چا له چا سره مینه وي نو دغه مثال ته دې وګوري.

حضرت عمر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ د حضرت نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ په پوره توګه تابع و

د حضرت عمر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ د خلافت په زمانه کې چې دی د ټولو مسلمانانو خلیفه و ، او دده په وخت کې مسلمانانو ډېر زیات فتوحات ترلاسه کړي وو او دده مبارک د امارت پرمهال ډېر ملکونه په اسلام مشرف شوي ، نو اوس څرنګه چې د حضرت عمر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ په رښتیا هم له نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ سره مینه وه، نو څرنګه جامه ، خوراک څښاک چې د نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ و حضرت عمر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ هم هماغه عادت ګرځولي وو. نو مونږ وویل چې د چا له چا سره مینه وي هغه ددې هم کوشش کوي چې حتی خپله ظاهري جامه له هغه سره یو رنګه کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحضـرت عمـر رضي الله عنه د کمـیس د اوږو پـه مـنځ کـې دری پیوندونه (پینې) لګېدلې وې، او کوم لنګ چې ده مبارک له ځانه راتاو کړی و هغه ته دولس ځایه پیوند لګېدلی و. نن سبا تر ټولو غریب سړی هم داسې جامې نه اغوندي چې هغې ته پیوند لګېدلی وي او حضرت عمر رضي الله عنه چې دخپل وخت د ټولـو مسلمانانو امیراومشـر دی، خو لـه خپـل محبوب سره د مینې اومحبت له امله یې خپله جامه هم هماغسې ساتله.

حضرت علي رضي الله عنه وایي: د ډېرې لوږې له امله د نبي کریم صلی الله علیه وسلم کور ته ورغلم، خو هلته هم د خوراک کولو څه شي نه و، جامه مې هم نه درلوده، نو د نبي کریم صلی الله علیه وسلم په کور کې یو پوستکی راڅوړند و، هغه پوستکی مې په منځ کې غبرګ کړ او وامې غوسته، هغه داسې جامه وه چې لنګ او قمیص دواړو ته یې پیوندونه لګیدلي وو.

حضرت عمر رضي الله عنه دخپل خلافت په زمانه کې شام ته ولاړ، تر څو دخپلو ټاکل شویو امیرانو په هکله له خلکو څخه پوښتنې وکړي، کوم امیر چې ده مقرر کړی و، هغه دده د استقبال له پاره (حمص) ته مخته راغی، هغه چې کله دحضرت عمر رضي الله عنه جامې ولیدلې نویو جوړ تازه اونوې پستې جامې یې ورته راوړې چې یا امیر المؤمنین ددې مملکت خلک تاته راځي له تاسره ملاقات کوي، ته یې تراوسه نه یې لیدلی، تاسې دغه جامې واغوندئ ، حضرت عمر رضي الله عنه ورته وایي: ماته خپله جامه محبوبه ده، ځکه چې د نبي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کریم صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ هم دغسې جامې وې، بیا هغه امیر ورته وایي چې ښه بدله یې کړئ ترڅو یې درته ومینځو، دا خبره یې ورسره ومنله ،اوهغه بله جامه یې ترهغه وخته له ځانه څخه راتاو کړه ترڅو چې دده هغه زړې جامې ومینځل شوې او وچې شوې، هغه امیر غوښتل چې دغه نوې جوړه همداسې واغوندي ، ځکه چې ددې مملکت دهیواد خلګ ورته راغي اوله ده سره به وینې، خو حضرت عمر رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ وایي چې: زما خپله جامه راواخلئ، هغه خولي دبرې ښې وچوي. نو د چا چې له چا سره مینه وي دهغه قول اودهغه فعل هم ده ته خوند ورکویي، دهغه جامه هم ورته خوند ورکوي.

د الله تعالی د محبت علامه داده چې د سړي به له قرآن عظیم الشان سره مینه وي، له قرآن عظیم الشان سره د محبت علامه داده چې له رسول الله صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ سره به یې محبت وي، له رسول الله صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ سره دمحبت علامه داده چې: دده صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ له سنتو سره به یې مینه او محبت وي، هغه سنت به په ځان عملي کوي.

انسان په خپل وس مکلف ده، مونږ به خپل کوشش کوو، دا خو مو له وسه پوره ده چې خپله جامه، ظاهري صورت په سنتو برابر کړو، په دې کې مونږ ته څه مشکل ده؟ مونږ ته به څه مشکل وي چې دنبي کریم صَلَّی اللّٰہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ په سنت طریقه په جمعه لمونځ وکړو؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دین سره هر موافق عمل دا د سنتو زندګي ده او په سنتو ا
کولو سره انسان ته ترقي پیدا کېږي.

په یو سُنت د عمل کولو له امله د فیوضاتو دروازه خلاصه شوه

حضرت مجدد صاحب (رحمه الله) فرمایي چې: یو وخت زما پام
نه و د سنتو خلاف په چپ اړخ څملاستم، په ما باندې چې کوم
انوار او فیوضات د الله تعالی له لوري راورېدل هغه راباندې
بند شول، نو زه پوه شوم چې ما د سنتو خلاف عمل کړی دی،
په څنګ هم وانه وښتم، بلکې له سره په ښي اړخ څملاستم، له
دې سره سم له داسې ډول انوارو او فیوضاتو سره مخ شوم چې
مخکې مې هم نه وو لیدلي.

د حضرت مجدد صاحب رحمه الله یوه لنډه کیسه ده کومه چې په (
عمدة المقامات) کې راغلې ده:

دی مبارک یوه ورځ په کیڼ طرف څملاست دی وایي چې په
ما باندې چې کوم انوار او فیوضات د الله تعالی له لوري
راورېدل هغه راباندې بند شول، نو په زړه کې الهام راته وشو
چې ستا دا پرېوتل د آنحضرت صلی الله علیه وسلم د سُنتو خلاف دي؛
نو په ښي طرف باندې راواوښتم، بیا مې په زړه کې وویل چې
سُنت خو له ناستې څخه په ښي اړخ پرېوتل دي، نو بیا
کښېناست او له ناستې څخه په ښي اړخ باندې پرېووت.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دې سره سم داسې انوار او فیوضات راجاري شول چې
مخکې مې هم نه وو لیدلي او د الله تعالی له خو الهام راته
وشو چې د اخلاص او صداقت له مخې ددې یوه سُنت په
ژوندي کولو سره (قد غُفرت لک و لـمن توسل بک بواسطة او بغیر
واسطة الی یوم القیمة) یعنې تاته او څوک چې په تا پورې توسل
کوي که بالواسطه وي او که بغیر له واسطې وي ټولو ته مې
مغفرت او بښنه کړې ده. [مقدمة التصوف/ ص ۱۸]

اولیاء الله وو او نېکو خلکوته چې څومره ترقي ورپه برخه
شوې ورغلې هغه د سنتو د پابندي له امله ورته حاصله شوې
علماء کرام هرځای مونږ ته په تقریرونو، وعظونو او نصیحتونو
کې په شریعت باندې د عمل کولو دعوت راکوي چې په
شریعت باندې عمل وکړئ ، داچې مونږ تر څلویښت او
پنځوس کلنۍ پورې په شریعت ځان نه شو برابرولای، نو له
دې نه معلومیږي چې زمونږ له الله تعالی اوهغه له نبي
کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت نشته، لکه اوس چې مو زړه راته
څه وایي هغه په ځای کوو، بیابه چې الله تعالی او رسول
الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څه ویل هغه به مو هم په ځای کول، ائمۀ کرامو
او اولیاء الله وو که څه ویل هغه به مو په ځای کول
دنیاوي معشوقه که څه راځخه وغواړي نو فی الحال هغه
ځای ته ځان رسوو اوهغه شی ورته راوړو. نو دې ته هم توجه په
کار ده چې دا علماء کرام چې بار بار مونږ ته بیانونه کوي آخر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې خو به هم څه مطلب وي. یو څه گټه خو به یې وي. بالفرض مثلاً په دغه مجلس کې هغو خلکو د رسول الله ﷺ د سنتو موافق د ژوند تېرولو اراده وکړه، چې مونږ به ځان په سنتو او شریعت باندې برابروو، نوتاسې ووایاست چې دغه کار مُلا ته د دنیا څه گټه ورکړه؟ هوکې! دا گټه یې شته چې که چېرې دغه عالم دا خبره دخدای تعالی د رضا له پاره کړې وي اودغه سړي هم دخدای تعالی د رضا له پاره عمل پرې وکړ نو دی چې څومره نېک اعمال کوي نو دغه عالم ددې عمل په ثواب کې ورسره شریک ده، دغه یې د آخرت گټه ده.

نو الله تعالی دې زمونږ او ستاسې په زړونو کې د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ او جناب محمدرسول الله ﷺ اودهغه د مبارک دین محبت واچوي، چې ددې سوچ او فکر راسره پیدا شي چې الله تعالی او رسول الله ﷺ په کوم عمل راڅخه خوشالیږي. او بیاهماغه عمل په پوره کوشش سره سرته ورسوو او امید مو ددې وي چې الله تعالی او رسول الله ﷺ به راڅخه راضي وي.

زه د ډیرې خبره ډېره کوم، او الحمد لله ډېرو خلکوزماله خبرې سره سم ډیرې پرېښې هم دي، خو په ډېرو خلکو دا خبره نه لگیږي، ځکه چې وایي په دې کې زما گټه ده، دحضرت رسول الله ﷺ سنت عمل ده، اوډېر داسې خوانان دي چې په بازار کې له سړي څخه ځان ځنگ ته کوي اوپه بل طرف ځي، حال دا چې ځان مُحِب بولي چې له دې عالم سره مې محبت ده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

ظاهره بې ادبي نه کوي، لکن دا مشکله ورته ښکاري چې ډیره پرېږدي، خو دا ورته آسانه ده چې لاړه چپه کړي، له هغه عالم سره په کېناستلو خو به یې د آخرت یو څه ګټه شوې وه، خو له هغه نه ځان پټوي، ولې چې شرم ده، ځکه نفس یې خرابېږي، که ډیره پرېږدو نو نفس خفه کېږي، نو نفس نه شي خفه کولای

یو طالب د ږېښتانو د نه کمولو له وجې د کال په منځ کې درس پرېښود

زه د منبع العلوم په مدرسه کې مُدرِس وم، نو یوه طالب ږېښتان په یوه طرف اړولي وو، او ډېر غټ ږېکی یې پرېښی و، نو ما په مجلس کې بار بار دا خبره کوله چې سړی باید ځان په سنتو برابر کړي، یو وخت د کال په منځ کې دغه طالب بستره واخیسته، ملګرو ورته وویل چې اوس خو د کال منځ ده ، په بله مدرسه کې به هم کتابونه درځخه ویل شوي وي او ته کډه اخلې؟ دی ورته وایې چې زه له دې ږېښتانو نه تېرېږم، دا پیکی نه شم ختمولای، او استاد په سبق کې ماته خطاب نه کوي. یعنې خطاب بلې خوا ته کوي زه یې بد ایسم

اوس نفس خبیث ده ، سړی نه پرېږدي، که یو څوک په دې باره کې لږ فکر وکړي چې له مولوي صاحب یا خلیفه صاحب سره له دې وجې ځخه نه مخامخ کېږي چې ږېره یې خرېیلې اوبایې لنډه کړې او شرمېږي، نو له نبي کریم صلی الله علیه وسلم ځخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولې نه شرمیږي ؟ دا د مُلا سنت دي او که د حضرت نبي کریم ﷺ ؟ دا شریعت د مُلا ده که د الله تعالی او د هغه د رسول ﷺ ؟ له مولویصاحب، خلیفه صاحب او حاجي صاحب نه شرمیږي او د چاچې سُنت او شریعت ده او د چاچې دین ده له هغه څخه بیا نه شرمیږي، سره له دې چې د قیامت په ورځ مو د امید ځای هم هغه ده، چې هغه ﷺ به مو شفاعت کوي، او نبي کریم ﷺ وایي چې څوک زما د سنتو متابعت نه کوي زه به یې هېڅکله شفاعت ونه کړم، نو باید د نبي کریم ﷺ د سنتو پوره تابعداري وکړو.

نو یو څوک که له چا سره په جامه او لباس کې ځان برابروي او عمل یې د هغو خلکو په شان نه وي نو د هغوی په هکله بیا نبي کریم ﷺ داسې فرمایي چې: ﴿ مَنْ تَحَلَّى بِمَالَمْ يُعْطَ كَانَ كَلاَبِسِ ثَوْبَ زُوْرٍ ﴾ [زادالطالبین بحواله جامع الترمذي ص.۳۲]

یعنې نبي کریم ﷺ فرمایي: څوک چې متقي او پرهېزګاره نه وي، ښه سړی نه وي او ځان د ښو خلکو په جامه کې معرفي کوي ، لکه د درواغو جامې یې چې اغوستې وي؛ یعنې داچې له سر نه تر پښو پورې ټول په درواغو کې پټ ده، چې عمل دې د عالم نه ده، نو ځان د عالم په شکل مه جوړوه، چې عمل دې د خدای د دوست او یو ولي په شان نه ده، نو ځان هغسې مه جوړوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که یو طرف ته وګورو داسې د امید خبرې دي چې نفس په محبت سره د سړي کار جوړیږي، خو بل طرف ته بیا داسې ده که عمل دې هغسې نه وي نو بیا دهغو په شان جامه مه جوړوه، دا په هغو پورې استهزاء او پسخند ده. بنه نو چې څوک ږیره ، سر او جامه نه برابروي هم تاوان ده، ځکه چې دا د اصیل کار شو، د غلامۍ کار مو ونه کړ، او چې څوک بیا ږیره پرېږدي ، پټکی په سر کوي، د صوفیانو لباس اغوندي خو بیا په ناروا وو لګیا وي.

ګورئ! دا ږیره د انسان له پاره یو د نصیحت لاره ده. مثلاً که یو بې ږیري سړی یو غټ ناروا کار کوي، نو خلک څه ورته نه وایي، خو که د ږیري څښتن یو معمولي بد کار وکړي نو خلک فی الحال شور جوړوي چې ږیره دې هم پرې ایښې ده اودا غلط کارونه هم ترسره کوې.

نو معلومیږي چې په دې ږیره کې عزت او سړیتوب دی، دچاچې ږیره نشته څوک وریسې څه نه وایي. دا معنا چې هغه خو بالکل ختم ده، او ستا خوږیره هم شته نو ته ولې داسې ناروا کوې؟ أمې که یو کار کوي خلک دومره بدنه وربانديې وایي، خو که یو مُلا د شریعت خلاف یو معمولي کار وکړ نو فی الحال یې خلک ملامتوي چې ته خو ملا هم یې داکار کوې نوداسې ونه شي چې خدای نخواسته ږیري هم پرېږدو ، پټکی هم په سر کړو، د نیکو خلکو او علماوو جامه هم واغوندو او بیا په غلطو کارونو کې لګیا یو. نو بندګان به مو هم بد یادوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې ولې داسې کار کوي، او خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ به هم بيا راته وايي چې ولې دې داسې کاوه ؟

د حضرت شُريح په يوه تنبيه مجرم مړ شو

امام شريح چې د حضرت علي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ د خلافت په زمانه کې يو مشهور قاضي و، نو يو چا څه ګناه کړې وه، بل څوک راغی او شاهدي يې ورکړه چې دا ګناه يې کړې ده. ده حُکم ورکړ چې پنځوس دورې يې ووهئ، دا سړی يې پنځوس دورې وواهه په دې پسې چا يو بل ګنهکار هم راوست چې هغه هم د غسې ګناه کړې وه، امام شريح رحمه الله ورته مخ ورو ګرځاوه چې تا به ولې داسې کار کاوه ؟ نه يې وواهه او نه يې نور څه ورته وويل، يوازې همدومره يې ورته وويل، کله چې هغه دوهم مجرم ووت نو په مجلس کې ناستو خلکو اعتراض وکړ چې په دغو دواړو مجرمانو کې مو ډېر فرق وکړ، حالانکه ګناه يې هم يوه وه، اولنی دې پنځوس دورې وواهه او دغه بل هم چې همداسې ګناه يې کړې وه هغه ته دې يوازې همدومره وويل چې تا به ولې داسې کار کاوه ؟

امام شريح ورته وويل چې: په دې دواړو کسانو کې ډېر فرق ده، په اول شخص به خبر شې چې يو څو ورځې وروسته به بيا په ګناه لګيا وي، او پاتې شو دا دوهم شخص دی به يوازې زما د همدې خبرې د غم له امله مړ شي ؟ رښتيا هم هماغسې پېښه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وشوه، هغه لومړني بيا په ګناه کولو شروع وکړه اودغه دوهم چې کور ته ولاړ دا سوچ ور ولوېده چې ربښتيا هم خلک ماته ځومره د قدر په سترګه ګوري ، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ځومره رحم راباندې کړی دی، عالم هم يم، نو ما به ولې د الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ د امر مخالفت کاوه ؟ دا غم دومره ورباندې دروند شو چې خوراک اوځښاک يې پرېښود اودځه وخت له تېرېدووروسته له ډېره غمه مړ شو. (حسنات الابرار سيئات المقربين)

د انبياوو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ حالات چې وکتل شي ، له هغوی څخه زمونږ په عقيده صغيره ګناه هم نه ده صادره شوې، حتی په خطايي انداز سره هم. لکه سړی چې په لار روان وي او پښه يې وښويږي او ولوېږي . نو په ډېرو معمولي، معمولي مسائلو کې هغوی دومره ژړلي دي چې که مونږ قتل هم وکړو نو دومره به ونه ژاړو.

د دنيا د ټولو خلکو ژړا که رايوځای کړو نو د آدم عَلَيْهِ السَّلَامُ له ژړا سره نه شي برابرېدلای، سره له دې چې اجتهادي خطا ورڅخه شوې وه. ابليس عليه اللعنة په ناحقه ورته قسم وکړ چې ته يې د غنم له دانې خوړلو څخه نه يې منعه کړی،زه نصيحت درته کوم، ستا خيرخواه يم، که دا د غنم دانه دې وخوره نو هميش به دې جنت ځای وي اوبيا به ورڅخه ونه ايستل شې ، خو آدم عَلَيْهِ السَّلَامُ بياهم ونه منله، حضرت حواء رضی الله عنها ته دغه بدبخت شيطان راغی اويه خبرو خبرو يې تېرابستله اودهغې خبره آدم عَلَيْهِ السَّلَامُ هم ومنله ، نو له دې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته آدم عَلَيْهِ السَّلَام ته دا فکر هم ورغی چې زه یې دغنم له هغه بوټي نه منع کړی یم نو که دا بل وخورم څه حرج به نه وي، نو په خطايي سره یې یوه دانه وخوړه،نو الله تعالی ورته في الحال وویل چې: تاسې ته ما نه وو ویلي چې دجنت له نعمتونو څخه مو چې هرڅه خوښه وي ویې خورئ، خو دغې دانې ته به نه ورنیږدې کېږئ، له دې سره د جنت هغه د عزت جامې ورڅخه لرې کړل شوې، ځمکې ته راکوز کړل شول، او د هغې یوې سهو له امله یې تر سلو کلونو پورې د آسمان طرف ته ونه کتل.

دا چې مونږ ډېره پرېښوده، یا طالب صاحب، مُلاصاحب، خلیفه صاحب یا مجاهد صاحب شوم نو بس زه ولاړم او ما وکټله، نه داسې نه ده، بلکې ددې خلکو مسئولیت بیا په دې بل طرف کې هم زیات ده.

د چاچې ظاهري شکل او صورت له شریعت سره مخالف وي نوهغه چې ناروا کارونه کوي خلک یې هم دومره نه ملامتوي، او څوک چې په شریعت برابر وي او غلط کار وکړي نو خلک یې هم ملامتوي، نو دخدای جَلَّ جَلَالُهُ په نزد هم دغسې ده. په نېکانو ابتلا آت ، مصیبتونه ،امتحانونه او تکلیفونه هم زیات راځي ، وجه یې دا ده چې بیا په کم شي دوی ته لوی ګرفت ورکوي.

نو کوشش به کوو چې خان تر خپله وسه په شریعت برابر کړو، او له دین سره د زړه له اخلاصه مینه او محبت وکړو،نو امید

(c) ketabton.com: The Digital Library

شته چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ کله له سړي نه په داسې عمل راضي شي چې هغه دخلکو په نزد ډېر کم شی وي. له دې وجې څخه دې سړی کوشش کوي چې مستحب ترې پاتې نه شي، کله کله په مستحبو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له انسان څخه راضي کېږي.

سپي ته د اوبو په ورکولو په ذریعه ټول ګناهونه معاف کیدلی شي

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ: أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: "بَيْنَمَا رَجُلٌ يَمْشِي، فَاشْتَدَّ عَلَيْهِ العَطَشُ، فَنَزَلَ بِئْرًا، فَشَرِبَ مِنْهَا، ثُمَّ خَرَجَ فَإِذَا هُوَ بِكَلْبٍ يَلْهَثُ يَأْكُلُ الثَّرَى مِنَ العَطَشِ، فَقَالَ: لَقَدْ بَلَغَ هَذَا مِثْلُ الَّذِي بَلَغَ بِي، فَمَلَأَ خُفَّهُ، ثُمَّ أَمْسَكَهُ بِفِيهِ، ثُمَّ رَقِيَ، فَسَقَى الكَلْبَ، فَشَكَرَ اللهُ لَهُ، فَغَفَرَ لَهُ". قَالُوا: يَا رَسُولَ اللهِ، وَإِنَّ لَنَا فِي البَهَائِمِ أَجْرًا؟ قَالَ: «فِي كُلِّ كَبِدٍ رَطْبَةٍ أَجْرٌ»﴾

[صحیح البخاری ج: ۱/ کتاب المساقات باب فضل سقی الماء. ص: ۳۱۸ رقم الحدیث: ۲۳۶۴]

ژباړه: له حضرت ابوهریره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ویلي: چې یو سړی په سفر روان ؤ نو تږی شو کوهي ته ورکوز شو اوبه یې وڅښلې چې بیرته راپورته شو نو ګوري چې یو سپی ده له ډېرې تندې په زمکه خولې لګوي، نو له خان سره یې وویل دغه سپی هم داسې تږی ده لکه زه چې تږی وم، نو کوز شو موزه یې له اوبو ډکه کړه په خوله کې یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ونیوه را وخوت او اوبه يې سپي ته کښېنودې، سپي اوبه وڅښلې.

نو نبي کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمايي چې: خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دغه سړي ته په دې کار باندې ټولې ګناوې وبښلې ، صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وويل چې: يارسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ! آيا د سپيو په تنده اولوږلړي کولوسره هم مونږ ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ثواب راکوي ؟ په دې کې هم صدقه ده؟ نبي کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وويل چې: هر ژوندي باندې چې شفقت وکړل شي دا صدقه ده، خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وربانديې راضي کېږي، ځکه د الله تعالی مخلوق ده.

نو دا کار دخلکو په نزد معمولي ښکاري، خو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دغه عمل دغه انسان ته ټولې ګناوې معاف کړې. همدارنګه يوې ښځې يوه سپي ته اوبه ورکړې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ټول ګناهونه ورته معاف کړل.

يوه ښځه د پيشوسره دظلم کولوله وجې جهنم ته ولاړه

خو بل طرف ته بيا په حديث شريف کې داسې هم راځي.

﴿عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا: أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «عُذِّبَتِ امْرَأَةٌ فِي هِرَّةٍ حَبَسَتْهَا حَتَّى مَاتَتْ جُوعًا، فَدَخَلَتْ فِيهَا النَّارَ» قَالَ: فَقَالَ: وَاللهُ أَعْلَمُ: «لاَ أَنْتِ أَطْعَمْتِهَا وَلاَ سَقَيْتِهَا حِينَ حَبَسْتِيهَا، وَلاَ [illegible] أَرْسَلْتِيهَا، فَأَكَلَتْ مِنْ خَشَاشِ الأَرْضِ»

(c) ketabton.com: The Digital Library

[صحیح البخاری ج: ۱/ کتاب المساقات باب فضل سقی الماء ص: ۳۱۸
رقم الحدیث: ۲۳۶۵ / ۲۳۶۶]

ژباړه: له حضرت عبدالله ابن عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا نه روایت دی وایي: چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ویلي چې: یوې ښځې یوه پیشو تړلې وه خوراک اوڅښاک به یې نه ورکولو نوهغه له لوږې اوتندې نه مړه شوه، دهغې په سبب دا ښځه الله تعالی جهنم ته داخله کړه. ابن عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وایي: رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وویل (وَاللهُ أَعْلَمُ): چې نه تا خوراک ورکاوه او نه دې اوبه ورکولې چې دادې تړلې وه، اونه دې خوصې کوله نو لګیا وه دزمکې حشرات یې خوړل

نو یوه نیکي که وړه هم وي وړه به یې نه بولي، ګناه که کمکۍ هم وي خو کمکۍ به یې نه ګڼې، کله ،کله یو انسان په غټه ګناه نه نیول کیږي اوپه کمکۍ نیول کیږي، ځکه غټه ګناه ده ته هم ګناه معلومیږي، توبه ورنه باسي، کله ،کله کمکۍ ګناه سړي ته ګناه نه ښکاري، په هغې ورزړور شي، فخر او خوشالي وریاندې کوي، نو په وړوکې ګناه سړی کفر ته هم ورسیږي.

په نیکۍ کې هم دغسې ده، نه دې وړه پرېږدي اونه غټه، په غټه نیکۍ انسان ته عُجب، تکبر او رِیا پیدا کیږي، خو که کمکۍ نیکي وکړي، خلک یې هم کمکۍ ګڼي، ده ته هم خان غټ نه ښکاري اوپه هغه وړه نیکۍ الله تعالی ورنه راضي شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي کريم صلی الله علیه وسلم يو ځل د مجاهدينو د ضرورت له پاره چندې غوښتنه وکړه يوه صحابي رضي الله عنه ډېرې روپۍ راوړې او بل صحابي رضي الله عنه يوه کاسه خرما (کجورې) راوړې، نور يې په کور کې څه شی نه و، منافقينو اعتراضونه شروع کړل، چا چې ډېرې روپۍ راوړې وې په هغه يې دا اعتراض وکړ چې دی خو خلکو ته ځان ښکاروي او ريا کاري کوي، او په دغه بل صحابي رضي الله عنه پسې يې پسخند شروع کړ، چې په دغه يوه کاسه خرماوو باندې دی مجاهدين کاميابوي نو الله تعالی آياتونه را نازل کړل چې دغه اول صحابي که ډېره قرباني ورکړې ده او ډېر مال يې راوړی دی، د ده هم د الله تعالی رضا مطلب ده او که دغه بل صحابي لږ صدقه کړې ده هم مطلب يې د الله تعالی خوشالي ده.

په يوه حديث شريف کې راغلي دي چې: کله يو سړی يو لک روپۍ خيرات کړي او بل سړی يوه روپۍ خيرات کړي، د دغه سړي د يوې روپۍ خيرات د هغه بل سړي د يو لک روپيو د خيرات اجر او ثواب ته رسيږي، ځکه د دغه مسکين په وس کې دغه يوه روپۍ وه، او هغه بل کور ډک پټي دی هغه ته دغه يو لک روپۍ هيڅ شی هم نه معلوميږي، د دې مسکين وس دغومره و، ده ته به په دغه يوه روپۍ د يو لک روپيو نه زيات ثواب ورکول کيږي، خلکو ته خو کم معلوميږي، خو دغه کم شی چې د خدای پاک جل جلاله د رضا له پاره وي نو الله تعالی هم لوی انعام پرې مرتب کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو په نيکي کې به کوشش کوو نه به وړه نيکي پرېږدو او نه به غټه او په ګناهونو کې به هم احتياط کوو، هم به له صغيره ګناهونو او هم به له کبيره ګناهونو څخه ځان ساتو.

الله تعالی دې مونږ او تاسې ته په دې نصيحتونو باندې د زړه له اخلاصه د عمل کولو توفيق را په برخه کړي آمين

وَصَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ وَنُوْرِ عَرْشِهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِيْنَ (آمين)

(۵۳) مجلس

دوه لوی نعمتونه او له هغو څخه غفلت

﴿ عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «نِعْمَتَانِ مَغْبُوْنٌ فِيهِمَا كَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ الصِّحَّةُ وَالْفَرَاغُ» ﴾ (جامع الترمذی ج: ۲، ابواب الزهد ص: ۶۵، رقم الحديث ۲۳۰۴)

ژباړه: له حضرت عبدالله ابن عباس رضي الله عنهما نه روايت دی وايي: چې رسول الله صلی الله عليه وسلم ويلي: دخدای تعالی په خپل مخلوق باندې دوه داسې نعمتونه دي چې ډېر خلک پکې تاواني او دوکه شوي دي يو صحت او بل فراغت ده.

د الله تعالی له طرف نه په انسانانو باندې صحت يو داسې لوی نعمت دی چې د صحت په شپو کې که د آخرت له پاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

سړی هرڅومره کوښښ وکړي هغومره ذخیره ورته جوړولای شي، مګر خلک له دې نعمت څخه غافله دي. د دنیا په کاروبار او تجارت کې که له چاڅخه یو دکتې کار پاتې شي نو ټول دوستان او ملګري یې ورباندې خفه وي، چې فلانکي ډېر غټ تاوان وکړ، ځکه چې دا یې د خرڅولو وخت و اوله ده نه تېر شو اوتاوان یې وکړ، مګر د آخرت لوري ته څوک متوجه نه دي، ځکه نبي کریم ﷺ فرمایي چې: ددغه نعمت په هکله خلک دوکه شوي، چې نن الله تعالی ورته صحت او موقع ورکړې اودی یې په غفلت کې تېروي. له دوی سره دا سوچ او احساس نشته چې سبا به یوه داسې ورځ راځي چې زه به بیا مریض یم اوله لاسه به مې هېڅ پوره نه وي.

بل نعمت فراغت دی، چې د دنیا له مشکلاتو څخه سړی خلاص وي، دا هم یوداسې لوی نعمت ده چې که د فراغت په شېبو کې یو انسان د آخرت له پاره هرڅومره کوښښ وکړي کولای یې شي، ترڅو بنه سرمایه ورته برابره کړي. خو ددغه فراغت له نعمت څخه هم ډېر خلک بې پروا او غافله دي، د فراغت په شېبو کې یې الله تعالی ته پام نه وي، آخرت یې هېر وي، خو کله چې بیا له کوم مشکل سره مخ شي نو بیا یې آخرت هم په زړه شي، الله تعالی ته یې هم پام شي او په زاریو شروع وکړي، خو بیا څه فائده نه کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دحضرت سراج المشائخ د بندیخانې واقعه

جناب حضرت سراج المشائخ صاحب یو وخت د دریو شپو له پاره بندي و، نو کله چې له بندیخانې څخه خلاص شو، نو ده مبارک ویل چې ما مخکې دا فکر کاوه چې دا موجوده وخت د فتنو ده، نو که یو څوک له فتنو نه خلاصیږي نو بندیخانه به یې د خلاصېدو ښه ځای وي، خو اوس مې چې بندیخانه ولیده له نو و مې ویل چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دې مسلمان نه بندي کوي، ځکه زمونږ خو دا خیال ده چې په بندیخانه کې به سړی له ګناهونو ساتلی وي، له غیبت، شیطانت او بهتان نه به سړی پکې خلاص وي. لکه په حدیث شریف کې راځي چې: په آخر وخت کې به ښه دنیا هغه وي چې سړی یوه رمه واخلي اود غرونو په لمن کې اوسیږي، خلک یې له شر نه محفوظ وي، خپل طاعت او بندګي کوي، چاته یې ضرر نه رسیږي، دا به له دې وجې څخه ښه مال او دولت وي چې سړی د آخرت له عذابونو وباندې خلاصیږي.

نو خلیفه صاحب مبارک ویل چې: ما ولیدل چې په بندیخانه کې د آخرت سرمایه نه برابریږي، ځکه زړه یه دې غواړي چې اودس وکړي نو څوک به دې نه ورته پرېږدي، زړه به دې غواړي لمونځ، تلاوت وکړې پیره دار به دې نه ورته پرېږدي. نو کله چې سړی له مشکل سره مخ شي بیابه هغه وخت ستا زړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبادت او طاعت ته ډېر کېږي خو هلته به بیا څه په لاس نه درځي. خو اصل کار او واقعي بندګي بیا هغه وخت کېږي چې دا دواړه نعمتونه یوځای وي. یعنې هم صحت وي اوهم فراغت. کله صحت وي خو انسان فارغ نه وي، بیاهم څه نه شي کولای، کله فراغت وي خو صحت ملګرتیا نه کوي، بیاهم د انسان له لاسه څه نه کېږي، نو دا دواړه نعمتونه چې یوځای شي ډېر لوی نعمت دی اود آخرت ډېر غټ کار وربانديې جوړېږي. خو عام خلک له دې نه غافله دي.

مونږ که لږ فکر وکړو په دنیا کې اکثره وختونه مونږ روغ هم یو او فارغ هم، نه داسې مریضان یو چې ددې مرض له لاسه مونږ له بندګي نه عاجزه شو، اونه دداسې مشکل سره مخامخ یو چې دهغه له وجې مونږ عبادت ته نه خلاصیږو. خو یواځې دومره خبره ده چې مونږ غافله یو. د اخیرت ژوند ته مو پام نه دی کړی.

زما په دې خپل کم عمر کې ذاتي تجربه ده، خصوصاً کله مې چې له خلیفه صاحبانو سره تعلق جوړ شوی دی، نو اکثره به داسې ملګري وو چې ددې نعمتونو له زوال نه وروسته به یې آرمانونه کول.

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو فوځي کرنېل حضرت انوارالمشائخ صاحب ته عجيبه خوب بيا نوي

زمونږ مرحوم خليفه صاحب (انوارالمشائخ صاحب) چې دحضرت صاحب مبارک بالذات خليفه و، يوه لويه هستي وه، له ده مبارک څخه الله تعالی د دين لوی کارونه اخيستي دي يو وخت د فوځ يو لوی کرنيل ورته راغی، طالبان ډېر خفه وو چې هسې نه چې خليفه صاحب مبارک ونه نيسي، ځکه مليشه او زور طاقت ورسره ده، کرنيل ويل چې زما له خليفه صاحب سره پټ کار ده، طالبان نور هم وارخطا شول، تردې پورې چې طالبانواومريدانو ددې اراد ه وکړه چې له مليشې سره جنگ وکړي، هسې نه چې خليفه صاحب ته څه مشکل پېښ شي: خليفه صاحب مبارک طالبانو ته وويل چې تاسې هېڅ فکر مه کوئ ! نوهغه کرنيل خليفه صاحب ته وويل چې: بېگاه مې داسې خوب ليده چې: ستاسې په دغه مدرسه کې يو لوی ترانسفارمر لگېدلی وي او له دې ځای نه افغانستان او پاکستان ته بجلي ورکول کېږي. نو تاسې څه کار او بار کوئ؟ اوددې خوب تعبير هم له تاسې نه غواړم ! خليفه صاحب مبارک ورته وخندل چې: زمونږ کار د طريقت کار دی، نور اصلي حقيقت خو يې ده ته نه وايه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خو کله چې خلیفه صاحب مبارک له دنیا څخه رحلت وکړ بیا ما ډېر داسې علماء کرام، حاجي صاحبان، صوفیان کرام او طالبان ولیدل چې ددې ارمان یې کاوه چې کاشکې مو له خلیفه صاحب سره په مجلس کې یو ځل شرکت کړی وای کاشکې مو په ختمونو کې ګډون ورسره کړی وای

بیاچې دحضرت انوارالمشائخ صاحب په ځای کوم خلیفه صاحب (قطب المشائخ مولوي صاحب دین محمد قدس الله سره) جانشین موجود و، بیا مو هم له غفلت څخه کار واخیست او توجه به مو نه کوله. خو کله چې هغه مبارک وطن ته ولاړ بیا مو ارمانونه کول چې خلیفه صاحب دلته نیږدې و نو مونږ به خپل هر ضرورت ورته وړاندې کولای شوای، اوس مو موقع له لاسه ووته اودی مبارک لرې راڅخه ولاړی

د سراج المشائخ صاحب فراق مریدان له بې ساري افسوس اوارمان سره مخ کړل.

مونږ چې د سراج المشائخ صاحب جنازې ته ورغلي و، نو بې شمېره مخلوق یې جنازې ته راغلی و، هلته مې دده له مریدانو مولویصاحبانو اونورو خلکو نه په ژړا کې دا خبرې اورېدې چې مونږ خو اوس یتیمان شو اودغه الهي نعمت مو له لاسه ووت.

حتی یو مولویصاحب راته ویل چې: زمونږ د آخرت له ده سره دومره فکر و چې کله به ده ته خلیفه صاحبان اونور عزتمن

(c) ketabton.com: The Digital Library

مېلمانه راغلل نو په ما پسې به یې شخصي یو نفر راولېږه چې ورشئ او دی راوغواړئ، خو زه دومره ناپوه وم چې په دې نه پوهېدم چې دی مې د څه له پاره غواړي. اودا مې په خیال کې نه وو چې دی مې ددې له پاره غواړي چې ترڅو د هغو نېکانو خلکو په دعا کې زه هم شریک شم، په وظیفو کې ورسره شریک شم، خو اوس یې ارمان کاوه چې هغه مجلس اوهغه ماحول او محیط مو له لاسه ووت. د ېرو مولویصاحبانو به ویل چې مونږ به یواځې نه پرېږدئ او دغه خای ته به تاسې راځئ مونږ خو یتیمان شو، له چاسره به ختمونه کوو، له چاسره به ناسته پاسته کوو؟

نوګورئ! د نعمت قدر له زوال نه وروسته معلومېږي، د نعمت له زوال نه وروسته بیا آرمانونه کول کومه ګټه نه لري، نن چې الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ کومه موقع اووخت درکړی دی، ددې قدر وکړئ، وخت مه ضائع کوئ، بیابه د آخرت په ورځ لاس او پښې وهئ او څه ګټه به درته نه کوي.

دغه مدرسه ده، دا دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ د نعمت یو مظهر ده، طالبان او ملایان وجود لري، دلته مونږ ته لا ددې موقع شته چې د نېکانو په مجلس کې شرکت وکړو، خو بیابه ددغه ځای هم ارمان کوواوڅه به په لاس نه راځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

فارغېدونکي طالبان څه وايي؟

دا اوس چې کوم ملګري فارغېږي، دا خو د خوشحالۍ ځای دی چې سړی د علم هغه آخرنۍ مرحلې ته رسېږي اود خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ د دین د خدمت له پاره ملا تړي، هلته د دین اود مسلمانانو دخدمت او رهنمايي له پاره ځان تیاروي، خو سره له دې هم دا ملګري افسوس او ارمان کوي پرون ماته یوه ملګري په ډېر افسوس سره دا خبره کوله چې زمونږ له پاره خو مدرسه ډېره ښه وه، دلته مو ختمونه پکې کول اوله نېکو خلکو سره مو په مجلسونو کې شرکت کاوه، خو که وطن ته ولاړ شو، نو له مونږ سره نیږدې په خوا کې کوم خلیفه صاحب نشته چې زمونږ کار ورسره روان شي، خدای خبر چې هلته به بیا څرنګه ژوند کوو؟ ډېرو ملګرو داسې ویل چې مونږ به اوس له خپلو ورونو سره څنګه ګوذاره کوو؟ ځکه هغوی له دین نه ناخبره دي، زمونږ ددغه علم قدر له هغوی سره نشته.

نو ګورئ فکر وکړئ! سره له دې چې طالب ده، خو ددغه فراغت او صحت قدر لا ورته معلوم نه دی.

ډېر داسې طالبان چې په ځینو کارونو کې به یې کوشش نه کاوه اوس چې آخر وخت راغی نو ارمان کوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلته په ميرانشاه کې به هم مونږ الحمدلله دمشائخو په برکت له جمعې څخه وروسته مجلس کاوه، ښه جوش به و، کله چې مو دعا وکړه نو له يوه خليفه صاحب سره مې وليدل، له سترې مشې وروسته يې ډېر راته وژړل چې قسم ده په طالب پسې مې سترګې وخې، په داسې ځای کې ګېر يو چې په ټوله روژه کې مويوه ورځ تراويح په جمعه کړې دي ، پخوا مې په وطن کې مدرسه وه، د طالبانو خدمت مې کاوه، اوس خپلې مدرسې ته نه شم ورتلای، هرڅه راڅخه پاتې دي، دا مې ارمان وي چې کاشکې له يوه طالب سره پنځه دقيقې ناست وای، ده ماته د زړه حال ويلی وای اوما ده ته.

نو د دنيا ژوند تېرېدونکی ده، بايد چې په غفلت کې تېر نه شي، ډېر مولويصاحبان او طالبان تر سپين ږيرتوب پورې په غفلت کې وي، ډېر داسې شيخان مې ليدلي چې وايي دحضرت صاحب نه راوروسته مې له هيڅا سره تعلق نه دی ساتلی يواځې د خان خبره درته نه کوو، ټول په غفلت کې اخته يو. لنډه داچې وخت ډېر قيمتي ده بايد چې په ناخبري کې يې تېر نه کړو. په دغو دوه وو نعمتونو ډېر لوی کارونه کېږي، که صحت ده که فراغت، په دې باندې د آخرت له پاره ښه بهترينه سرمايه برابرېږي، خو که مونږ له غفلت څخه کار واخلو، دا نعمتونه به مو له لاسه وځي، دغه خواني اود بدن صحت هر وخت نه وي، که ستاسې دا خيال وي چې له دې نه وروسته به

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږ داسې کار کوو، هغه به کوو، د سکون ژوند راروان دی، مونږ به بیا هلته کارکوو داهسې یو خوب، خیال او تصور دی دی

نن هم چاراته ویل چې ګرمي ډېره ده، ما ویل چې: دا هم د الله تعالی رحم ده، که زمونږ د اعمالو تقاضا شي نو مونږ ددې لائق یو چې ددې ګرمي په ځای په اور وسوځول شو، ښکه روغ جوړ او صحت ښه برابر ده، ښه د فراغت ژوند ده، خولمونځ نه کوو، روژوې نه نیسو، د الله تعالی حقوق نه ادا کوو، په ښکاره د الله تعالی ناشکري کېږي.

په مخکنیو امتونو کې چې به ښکاره نافرماني شروع شوه او بې ادبي به پیل شوه، نو بیا به الله تعالی هغه قوم په عذاب سره نیست ونابود کړ، خودا د نبي کریم ﷺ د دعاګانو اوسترګومبارکوبرکت دی، د رحمت للعلمین ﷺ د ژړاوو اوده د تکلیفونو په برکت الله تعالی په مونږ باندې هغه عام مصیبتونه نه راولي په کومومصیبتونو چې یې مخکني قومونه هلاک کړي دي.

مخکني قومونه به دیوې ګناه له امله تباه کېدل، د حضرت شعیب علیه السلام قوم وچې هغوی به په تله کې کمبوت کاوه، دوه کاسې به یې وې، یوه غټه او بله وړه، له بل نه به یې چې څه شی اخیستل په غټه کاسه به یې اخیستل او که به یې چاته څه ورکول نو بیا به یې په وړه کاسه ورکول. ددغې یوې ګناه له امله خدای پاک جل جلاله ټول قوم تباه کړ، نن سبا تاسې وینئ چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیلو، سیر، ګز او میټر بلکې په اکثرو شیانو کې دغه دوکه کېږي

د یوه لواطت له وجې چې د لوط عَلَيْهِ السَّلَام قوم دا عمل کاوه، خدای جَلَّ جَلَالُهُ د لوط عَلَيْهِ السَّلَام قوم داسې تباه کړ چې ځمکه یې په ځټ مخ ورباندې واړوله. تاسې ووایئ نن هغه عمل په مسلمانانو کې شته کنه؟

د یوه سود په معامله باندې الله تعالی قومونه برباد کړي دي، نن دا عمل په مسلمانانو کې څومره په زور او شور روان دی؟

مفسرین لیکي چې: په آخر اُمت کې به د پخوانیو قومونو دغه ټول ګناهونه یوځای کېږي اوبه ښکاره به د الله تعالی نافرماني کېږي، خلک به فخر ورباندې کوي، خو دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مبارکې سترګې دي چې دا دنیا په مونږ نه رنګیږي او عام عذابونه په مونږ نه راځي. مخکنیو خلکو چې به عبادت کاوه نو له هغې سره به هم له خدای جَلَّ جَلَالُهُ نه دارېدل، مونږ خو له ګناه سره هم له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ څخه نه دارېږو.

﴿أَنَّ عَائِشَةَ، زَوْجَ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَتْ: سَأَلْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ هَذِهِ الْآيَةِ: {وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوْا وَقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ} [المؤمنون: ٦٠] قَالَتْ عَائِشَةُ: أَهُمُ الَّذِينَ يَشْرَبُونَ الْخَمْرَ وَيَسْرِقُونَ؟ قَالَ: " لَا

(c) ketabton.com: The Digital Library

يَا بِنْتَ الصِّدِّيقِ، وَلَكِنَّهُمُ الَّذِينَ يَصُومُونَ وَيُصَلُّونَ وَيَتَصَدَّقُونَ، وَهُمْ يَخَافُونَ أَنْ لَا تُقْبَلَ مِنْهُمْ {أُولَئِكَ يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ} [المؤمنون: ٦١]". ﴾ [تفسیرمظهری /ج ۶/ص ۳۸۸ / جامع الترمذي ج ۲/ص ۱۵۱ / مکتبه حقانيه / رقم الحديث ۳۲۶۱ / ۳۱۷۵]

ژباړه: درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بي بي مبارکې عايشي رَضِيَ اللهُ عَنْهَا ددې ايت په هکله له نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ څخه پوښتنه وکړه:

﴿ وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوا وَّقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ ﴾ [سورة المؤمنون آيت ۶۰]

آيا دا هغه کسان دي چې دوی شراب څښي ، غلاوې کوي؟ رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وويل: نه اې دصديق اکبر لورې! بلکې داهغه کسان دي چې روژې نيسي ، لمونځونه کوي ، زکاتونه او صدقې کوي او حال داچې دوی ډاريږي له دې چې قبول به نه شي. او دغه کسان ډير تلوار (او رغبت) کوي په نيکيو کې. او دوی هغو (نيکيو) ته رومبي کيدونکي دي (له نورو خلکو).

خکه خو به صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ له ډير عبادت سره ،سره هم خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته ژړل . الله تعالی فرمايي: ﴿ فَإِذَا فَرَغْتَ فَانْصَبْ ۝ وَإِلَى رَبِّكَ فَارْغَبْ ﴾ [سورة الانشراح] کله چې له لمانځه څخه فارغه شوې بيا خدای پاک ته بنه وژاړه، په دعا ځان ستړی کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

که یو څوک حج وکړي نو شپږ میاشتې به دعا کوي چې خدایه پاکه! دا حج مې قبول کړې، آینده شپږ میاشتې به بیا دا دعا کوي چې خدایه پاکه! په آینده کې مې بیا حج نصیب کړې.

نو که څوک لمونځ کوي، روژه نیسي، جهاد کوي، علم حاصلوي، بیا به هم له خدای جَلَّ جَلَالُهُ څخه ډاریږي، پس له هغې به بیا دی د رحمت مستحق ګرځي.

په حضرت علی ابن حسین به له اوداسه وروسته کوم حالت راتلو؟

په روایاتوکې راځي: چې علی بن حسین رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ به چې کله اودس وکړ رنګ به یې زیړ شو میرمنې یې ترې ویوښتل چې دا په تا څه کیږي؟ هغه ورته وویل: آیا ته پوهیږې چې زه دچا په حضور کې دریدو ته اماده کې نیسم او له چاسره غږیږم؟

[مکاشفة القلوب /عربي (مکتبه دارالکتاب) / ص:۴۳ / پښتو مکتبه فریدیه / ص: ۷۰]

یعنې لمونځ له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ سره خبرې راز او نیاز ده، هلته مونږ خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته مخامخ وایو چې: ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۝﴾ یو اځې تاته عبادت کوو خاص له تا څخه معاونت غواړو، نو لمونځ په حقیقت کې له خدای تعالی جَلَّ جَلَالُهُ سره مکالمه او خبرې کول دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دنیا له یو وړوکي منصبدار او مسؤل سره چې مخامخ شي نو ژبه یې ودرېږي او خبرې نه شي کولای، له خپل استاد او شیخ سره چې مخامخ شي نو غږېدای نه شي، نو هغه الله تعالی چې ستا د بدن د هر اندام له هر عمل څخه خبر او ستا په زړه عالم ده او بیا د هغه په حضور کې ولاړ یو، خو بیا هم دا سوچ راسره نه وي چې زه چاته مخامخ ولاړ یم او له چا سره غږېږم.

یو بزرګ فرمایي چې: که ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۝﴾ د قرآن کریم آیت نه وای، او یا د (الحمد لله) ویل په لمانځه کې لازم نه وای نو قسم ده که ما په ټول ژوند کې په لمانځه کې دا آیت ویلی وای، ځکه چې په دې خبره کې مونږ دروغجن یو، په خوله وایو چې خاص ستا عبادت کوو او خاص له تا څخه مرسته غواړو، حالانکه مونږ په څه لګیا یو، په ریاکاري اخته یو، ټول له توجه او التجاء مو انسانانو ته وي.

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي چې: په لمانځه کې به مخامخ د قبلې طرف ته لاړې نه توکې، ځکه د لمونځ کونکي او کعبې شریفې تر منځ الله تعالی ده، لمونځ کونکی د هغه جَلَّ جَلَالُهُ حضور ته ولاړ دی.

اوس تاسې فیصله وکړئ چې: زمونږ لمونځ څومره بې حضوره وي، سلام لا نه وي ګرځېدلی مونږ نبغ روان شو، دعا نه کوو، دا څه وجه ده، وجه یې دا ده چې له الله تعالی نه وېره او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوف نشته، دا سوچ نشته راسره چې دا سوال وکړو چې: خدایه پاکه! دا لمونځ مې قبول کړې.

مخکني خلک تول د شریعت نمونې وې، دهغوی په وسیله خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مونږ ته د دین رڼاګانې را ورسولې. دهغوی بنیادي وجه دا وه چې هغه خلک په واقعیت کې له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ څخه ویرېدل، خپل اعمال غټ نه ورته ښکارېدل اونه په خپلو عملونو دوکه کېدل.

د حضرت ابراهیم خلیل الله عَلَيْهِ السَّلَامُ دژړا حال

حضرت ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَامُ ته په انبیاوو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ کې (خلیل الله) وایي، معنا یې داده چې یواځې او یواځې یې له خدای سره مینه وه، نور یې هېڅوک په دې مینه کې شریک نه ؤ، خو چې کله به د الله تعالی هغه د جلالیه صفاتو انوار په ده باندې غالب شول نو دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له ویرې به یې دومره ژړل چې تر یو میل پورې به یې د ژړا غږ رسېده. الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ حضرت جبرئیل عَلَيْهِ السَّلَامُ ورته راولېږه چې: زما خلیل ته ورشه او زما سلام ورته وایه، اوډا هم ورته ووایه چې: دوست له دوست نه دومره ډارېږي ؟ ته خو (خلیل الله) یې! ته څرنګه له ماڅخه دومره ډارېږې ؟ حضرت ابراهیم عَلَيْهِ السَّلَامُ ورته په خواب کې قسم کوي چې: کله مې په ذهن کې د الله

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعالی جَلَّ جَلَالُهُ لويي راشي اوخپلو تقصيراتو ته متوجه شم، نو دا مې هېره شي چې زه د خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوست او پيغمبر يم

[مکاشفة القلوب ص: ۱۱/باب الخوف من الله تعالی قديمي کتب خانه]

نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چې په ټولو مخلوقاتو کې اعلی ترين، بهترين اوغوره مقام څښتن ؤ، خو په لمانځه کې به يې بيا داسې ژړل چې د سينې مبارکې به يې داسې غږ راووت لکه کټو اويا چای جوش چې جوش خوري، يا لکه ميچن چې ګرځوي، په لمانځه کې به دومره ولاړ و چې پښې مبارکې به يې ويرسېدې. صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ به ويل چې: کاشکې د لارې د غاړې يو بوټی وای، چې حيواناتو خوړلی وای څکه له هغو نه پوښتنه نشته، له مانه خو به پوښتنه کېږي.

اصل مطلب داچې بايد خپل مسئوليت ته متوجه شو، ددغو دوو نعمتونو قدر وکړو، صحت او فراغت غنيمت وګڼو، خدای مکړه که دلته څه مشکل له کوم طرف نه راپېښ شي، بيابه دغسې مجلس نه شو کولای

دغسې وخت په ميرانشاه کې هم و، طالبان و، مدرسې وې، د درس حلقې او خانقاګانې وې، کله خو چې حالات بدل شول او حکم راغی چې کډې بار کړئ نو بيا له هغې وروسته خلکو ارمان کاوه چې کاشکې مو دا وخت هسې عبث نه وای تېر کړی. خو بيا د نعمت له زوال څخه وروسته ژړا او فرياد کومه ګټه نه لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې واقعي عشق او محبت وي نو چې مرید له پیر نه بېل شي، شاګرد له استاد نه، دوست له دوست نه نو بیا سړی پوه شي چې کاشکې مې له وخت نه استفاده کړې وای

نو څومره مو چې وس وي د خدای جَلَّ جَلَالُهُ د دغو نعمتونو قدرداني اوشکرانه اداء کړئ، له نېکو خلکو سره علاقه دوامداره ساتئ، په مجلسونو کې یې شرکت کوئ، د عبادت طرف ته تلوار کوئ، څکه مرګ پټ او ناڅاپه ګذار کوي، نېټه یې معلومه نه وي چې څه وخت به راځي ؟ د قیامت په علامو کې راځي چې : یو سړی به خولې ته مړی پورته کړي خو قیامت به وربانديې راشي او مړ به شي، دا او س هم داسې مرضونه شته چې پیاله ورته د که وي او دی مړ شي ،له کوره ووځي او بېرته یې مړی ورته راوړي

﴿ عَنْ عَائِشَةَ، قَالَتْ: كَانَ رِجَالٌ مِنَ الأَعْرَابِ جُفَاةً، يَأْتُونَ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَيَسْأَلُونَهُ: مَتَى السَّاعَةُ؟ فَكَانَ يَنْظُرُ إِلَى أَصْغَرِهِمْ فَيَقُولُ: "إِنْ يَعِشْ هَذَا لاَ يُدْرِكْهُ الهَرَمُ حَتَّى تَقُومَ عَلَيْكُمْ سَاعَتُكُمْ"، قَالَ هِشَامٌ: يَعْنِي مَوْتَهُمْ ﴾ [صحيح البخاري ج ۲/ كتاب المساقات باب فضل سقي الماء ص ۹۶۴ /رقم الحديث: ۶۵۱۱]

ژباړه : له حضرت عایشې رَضِيَ اللهُ عَنْهَا نه روایت دی وایي: وه له کوچیانو چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته به راتللو اوورنه پوښتل به یې چې: قیامت به څه وخت وي ؟ نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به دغه مجلس کې یوه کشر ته اشاره وکړه چې دغه به لا سپین

(c) ketabton.com: The Digital Library

زېړې شوې نه وي چې په تاسې به قيامت راشي. نو په دې کې اشاره دې ته وه چې انسان څرنګه مړ شو قيامت يې شروع کېږي، يعنې کشر به لا سپين زېرى نه وي او مشران به مړه شي نو قيامت يې شروع ده. ﴿ مَنْ مَاتَ فَقَدْ قَامَتْ قِيَامَتُهُ ﴾ يعنې کله چې انسان مړ شو نو قيامت يې شروع ده، في الحال يا عذاب ده او يا هم راحت [تفسير مظهري ج ۴ ص ۲۳۱]

وروسته به بيا افسوس کوو، دقيامت د ورځې يو نوم (يوم الحسرة) ده، يعنې د ارمان ورځ. بيا به هلته نېک عمله انسان هم ارمان کوي چې کاشکې ډېر عمل مې کړى واى او بدعمله به هم ارمان کوي چې کاشکې توبه مې په دنيا کې ايستلې واى، داچې د ژوند په پاى کې ارمان کوو، يا په آخرت کې ارمان کوو، که له سپين زېري نه پوښتنه وکړو هغه هم په تېر عمر او ځوانۍ ارمان کوي، په شرط ددې چې لږ اوزيات عقل ولري هغه هم ارمان کوي چې هسې مې ژوند عبث تېر کړ، علم مې ونه کړ، د دين خدمت مې ونه کړ، دآخرت له پاره مې څه ذخيره برابره نه کړه، نو دا چې په ژوند کې ارمان کوي نو په قيامت کې خو به خامخا ارمان کوي ځکه چې دهغې يو نوم (يوم الحسرة) دى، نورهم ډېر نومونه لري، لکه (قارعة، غاشية، التغابن) دى چې بيا به هرڅوک ارمان کوي نو تر ارمان کولو مخکې بايد په نيکو عملو نو لاس پورې کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

﴿ عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ ، قَالَ : خَطَبَنَا رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ : يَا أَيُّهَا النَّاسُ ! تُوبُوا إِلَى اللهِ قَبْلَ أَنْ تَمُوتُوا ، وَبَادِرُوا بِالْأَعْمَالِ الصَّالِحَةِ قَبْلَ أَنْ تُشْغَلُوا .الحديث ﴾ [ابن ماجه ،باب فرض الجمعة رقم الحديث: ۱۰۸۱] ژباړه : له حضرت جابر ابن عبدالله رضي الله عنه نه روايت دی وايي : رسول الله صلی الله علیه وسلم موږ ته نصيحت کاوه ويل يې : اې خلکو الله تعالی ته توبه وکاږئ مخکي تر مرګه او نيکو عملونو ته تلوار کوي مخکي تر دې چې تاسې په څه باندې مشغوله کيږئ اوحضرت عمر رضي الله عنه فرمايي : ﴿ مُوتُوا قَبْلَ اَنْ تَمُوتُوا ﴾ ځان مړه وګڼې مخکې له دې نه چې تاسې مړه شی، اوس له ځان سره فيصله وکړه چې زه مړ شم اوپه قبر کې مې ښخ کړي، له څخه ملائکې سوال اوجواب شروع کړي نو زه به په کوم عمل خلاصيږم ؟ له ځان سره چې دې محاسبه شروع کړه داد هم خلاصېدويوه لاره ده. له ځان سره حساب کوه چې که داکار وکړم نو قابل د رحم يم اوکه دا غلط کار وکړم نوبيا به د قبر له عذابونو سره مخامخ کيږم

که دا سوچ له چاسره پيداشو نو آخرت کې هم کامياب ده او دنيا يې هم ګل ګلزار ده، بيابه ارمان نه کوي، بيابه د راحت معامله ورسره کيږي، دخوشحالی مرحلې به يې شروع کيږي او تکليفونه به بالکل نه وي.

الله تعالی دې زمونږ ټولو سوچ او فکر د آخرت طرف ته وګرځوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۴) مجلس

په انسانانو باندې درې لوی امتحانونه

﴿ تَبَٰرَكَ ٱلَّذِي بِيَدِهِ ٱلۡمُلۡكُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ ۝ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلۡمَوۡتَ وَٱلۡحَيَوٰةَ لِيَبۡلُوَكُمۡ أَيُّكُمۡ أَحۡسَنُ عَمَلٗاۚ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡغَفُورُ ۝ ﴾ [سورة الملك]

ژباړه: ډېر برکت کوي هغه (الله) چې په لاس (بلاکیف) د ده کې دی ملک سلطنت او هم دغه (الله) پر هر شي باندې (اراده وفرمايي) ښه قادر دی

هغه (الله) چې پیدا کړی یې دی مرګ او ژوند له پاره د دې چې وازمويي تاسې چې کوم یو له تاسې ډېر ښه دی دعمل له مخې (چې درکړي تاسو ته جزاء داعمالو)

یعنې خداوندمتعال دانسانانو اوپیریانو په پیداکولوکې لوی حکمت ددغو انسانانو اوپیریانو تجربه کول دي خداوندمتعال جَلَّجَلَالُهُ ژوند اومرګ ددغه له پاره پیدا ده که همیشه ژوندون وای مرګ نه راتلای بیاهم دامتحان ثمره نه ښکاره کیده اوکه مرګ وای بیرته ژوندون نه وای بیاهم دامتحان ثمره نه ښکاره کیدله، خدای پاک یو وار په دنیاکې ژوندون خلکوته ورکوي له لیږ وخت نه نیولې ترډېره وخت پورې دچالږ وخت اودچا ډېر وخت بیا دهغه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته په دغو مخلوقاتوباندې مرګ راولي ،دمرګ نه وروسته بیا ژوندون راولي ،ددې له پاره چې دغه دنیا اول ژوندون دانسانانو دامتحان ژوندون ده ،دپیریانو دامتحان ژوندون دی.

اودوهم ژوندون ددغه امتحان دنتیجې ژوندون دی چې په دغه امتحان کې چاڅه کړي اوله دغه سره به بیاهلته څۀ کېږي ،خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ مرګ اوژوندون ددې له پاره پیدا ده چې دتاسو امتحان واخلي چې تاسو کوم یو ډېر ښه ده په اعتبار داعمالوسره چې څومره ډېرښه وي هغه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته ډېر محبوب دی کوم یوپه امتحان کې ښه کامیاب دی ،دهغه لپاره دخدای پاک له طرف نه ډېر ښه انعامات تیار دي.

دانسان په زندګي کې امتحانونه

خودغه امتحاني زندګي دانسانانو په دنیاکې چې خدای پاک پیدا کړې ده په څوقسمه په انسانانو باندې امتحان راځي.

مهم اودپام وړ امتحان په انسانانوباندې په اعتبار دعمل سره دی ،داچې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ لمونځ ،اودس ،روژه، زکات ،حج ،جهاد، علم ،قرباني ،سرسایه اوصلې رحمي اوداسې نورنیک اعمال په خلکو مقرر کړې دي ،ورسره یې غلا ،زنا، دروغ، غیبت، رشوت. خیانت، غصب ،قتل ،ظلم ،پوچ الفاظ ،بهتان ،شیطانت ، حسد ، تکبر اوعجب اوداسې نورکارونه حرام کړي دي ،دا اصلا مهم شی د امتحان دتجربې دا امر اونهي دی چې خدای پاک

(c) ketabton.com: The Digital Library

جَلّ جَلَالُهُ په کوم شي امر کړی دی چې دا اوس یې څوک په ځای کوي اوکه نه یې په ځای کوي اودغه امتحان کې رب تعالی خپله انسانانو ته اختیار ورکړی ده .

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به د کفارو په نه ایمان راوړلو ډیر غمجن کیده ،ډیروعظ اونصیحت به یې ورته وکړچې هغوی به ایمان نه راوړلو نوده به ډیر ژړل اوخفه کیده به .

الله تعالی جَلّ جَلَالُهُ ورته وایې چې ته دډېره غمه چې کافر ایمان نه راوړي ،ځان وژنې که زما اراده ددې وایې چې په زوره خلک مسلمان کړم نوداسې معجزه به مې ورښکاره کړې وه چې بیا به دهیچاهم دمخالفت طاقت نه وه .زه یې په زوره هم مسلمانه والای شم ،لکن دنیا دامتحان ځای ده په زوره کار زه نه کوم یعنې الله تعالی قادر ده خوپه امتحان کې یې خپله خلکوته اختیار ورکړی ده چې په خپله خوښه روژه ونیسي اوکه نه ؟ لمونځ کوي اوکه نه ؟ نور اوامر په ځای کوي اوکه نه؟اودهغونواهیوڅخه چې انسان منع کړشوی دی له هغوڅخه په خپله خوښه ځان منعه کوي اوکه نه ؟

نولوی امتحان په اعمالوکې ده اوپه دغه امتحان کې یې دکوشش کولواختیار موږ ته راکړی دی اوورسره یې دارحم هم رابانديې کړی دی چې دامتحان دکامیابي ځایونه یې هم راښودلې دي .

مثلا په مدرسو،سکولونواوپوهنتونوکې چې امتحان دطالبانو اوشاګردانو اخیستل کېږي نوکوم استاذ چې نفس اشاره،کوم ځای ته وکړي دوی داستاذ دادېرلوی احسان منې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پدغه ځای کې استاذ اشاره کړې وه ،کیدای شي امتحان پدغه ځای کې راشي داځای په موږ سم زده کړواوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اشاره نه ده ورته کړې بلکې په واضحه توګه یې ښودلې دي ،په ښکاره یې بیان کړې دي.

دالمونځ ده اودایې نتیجه ده ، داروژه ده اودایې نتیجه ده، دازکات دی اودایې نتیجه ده، داعلم ده اودایې نتیجه ده،داجهاد دی اودایې نتیجه ده نوهرڅه یې په ښکاره بیان کړې دي اوورسره ورسره یې (۱۰۴) کتابونه او زیات و کم (۱۲۴۰۰۰) زره انبیاء یې دخلکو دپوهې لپاره رالیږلي چې په دغه امتحان کې کامیاب شي اودشک ځای ورته پاتې نشي.

اوهمدارنګه دهغونه وروسته چې دهغو وارثان چې په میلنونودي بیایې په بدن کې دقابلیت دزده کړې شیان پیداکړي دي ،سترګې یې راکړې چې وربانديې وینو،غوږونه یې راکړي چې خبرې وربانديې اورو،که په خپله نه وربانديې پوهیږو له بل نه یې زده کولای شو، عقل یې راکړی چې دخبرو سوچ وربانديې کوو اوددغو احساناتوسره سره یې په دې یې هم خبرکړې یو چې په دې امتحان کې ناکامي په یوه وجه دربانديې راغلي اونفس اوشیطان دربانديې غلبه وکړي بیرته په دنیاکې دخلاصیدلو لارمې هم درته خلاصه کړې ده.

داسې نه ده چې یوځل ناکام شوې پرچه دې ختمه شوه اوبیا دې کارنه کیږي ،نه بلکې که بیرته کوشش وکړو سوال غلط درنه حل شوی وي نوتوبه وباسئ دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دربارته رجوع وکړئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

،ژړا وې وکړئ، نو هغه لیکل شوی شي ،چې د هغه نتیجه داده چې په جهنم کې پرې غوزول کېږو هغه تول په دنیاکې درته ختموي
یعنې دبر چې غافله نشو نواخیرت ته دګناه سره دورنګ لارډېره نشته ،خوداچې بیا د دومره ښوونو اویادونو سره اخیرت ته دګناه سره ځو ، وجه یې داده چې موږ غافله یو.

حضرت عبدالله بن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا د مرغانو په ژبه پوهېده

په قرانکریم کې راځي چې حضرت سلیمان عَلَيْهِ السَّلَامُ ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دمرغانو په ژبه هم علم ورکړی و ، [تفسیرمظهری ج۷/ ص: ۱۰۴] لیکي چې ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا ته چې د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ داکازوی ده، هغه ته یهودیان راغلل ورته وایې چې موږ دتانه په یوڅو شیانوکې پوښتنه کوو که راودې ښودلې نوموږ بیا ایمان راوړو اودتاسو دین حق دی ،نودوی دحیواناتو دآوازو پوښتنې وکړې چې قنبر مرغه څه وایي؟ هغه دا وایې ﴿ اللهم العن مبغضی محمد ومبغضی ال محمد ﴾ خدایه ! ته دحضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اودده دکورنۍ په دښمنانو لعنت وکړې، دامرغه همیشه خدای پاک ته داسوال کوي ځکه چې دغه مرغه د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت لري. اورسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رحمت دعالم دی اوچې له رحمت سره څوک دښمني کوي هغه دررحمت لائق نه دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دچرګ په هکله يې پوښتنه ورنه وکړه . ده ورته وويل چې چرګ
داوايي: ﴿ اذكروا الله ياغافلون ﴾ اې غافلانو! الله تعالى ياد وئ.
اوس نو چرګ يو مرغه دى چې په هغو ګنده ګيوکې دده ژوند
دى ،زموږ اوتاسې دخوراک شى ده لکن هغه موږ ته نصيحت کوي
چې اى غافلوانسانانو دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ يادونه کوئ.
آس چې دجنګ ميدان ته ورګډ شي نوبه ششنيدا کې داوايې
﴿ سبوح قدوس رب الملائكة والروح ﴾ دالله تعالى تسبيح اوپاکي
بيانوي ،ځاى دى ذکر دى چې دلته دالله تعالى يادونه وشي نوبيا
خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ نصرت درسره کوي . اوخر وايي: اللهم العن
الغشار ﴾ اې الله تعالى په غشارو باندې لعنت وکړې. زرزور مرغه
وايي : اللهم اني اسئلک قوت يوم بيوم ﴾ . دراج وايي : الرحمن على
العرش استوى ﴾ .
چونکښه چې خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ په اوبوکې يوضعيف مخلوق
پيداکړى ،هغه وايي : ﴿ سبحان للمعبود في لجج البحار ﴾ پاکي ده
هغه خداى پاک جَلَّجَلَالُهُ چې دده عبادت دريابونوپه منځ کې هم
کيږي.
نوکه په دريابونوکې حيوانات دي هغه هم دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ
په ذکر باندې لګيا دي
اوجنت يې ما اوتاته تيار کړى ،دا دخداى پاک جَلَّجَلَالُهُ داسې
مخلوقات دي چې يواځې دالله تعالى جَلَّجَلَالُهُ داحساناتو شکريه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اداء کوي،خوعقل دانسان لپاره،علم دانسان لپاره،ښکلی وجود
دانسان لپاره،کمال دانسان لپاره اوپه اخیرت کې جنت اوانعامات
اودرب تعالی دیدار هم دانسان لپاره اوددوی لپاره هیڅ شی هم
نشته.

خودایواځې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په دوی باندې احسانات دي
،دوی وخت په غفلت نه تیروي،انسان چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ
ترټول مخلوقات نه اشرف پیداکړی دی اوټول مخلوقات یې دده
دګټې لپاره پیدا کړې دي هغه بیا خپل وخت په غفلت تیروي
خوددغه غفلت دوېښولو لپاره الله تعالی وخت په وخت موږ ته
تنبیه راکوي،امتحان ده، بیدارشه!

په موږ باندې چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ روژه فرض کړې ده ددغې
اصلي هدف اومقصد خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ذکرکوي: ﴿لعلکم تتقون﴾
په تاسو روژه ددې لپاره فرض شوه چې تاسو له خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ
نه وډارشئ. دا اوس په انسانانو باندې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ له
طرف نه امتحان راغلی ،که چېرې دغه روژه چا په صحیح معنا
ونیوله نوپه هغه کې ویره اوله ګناهونوڅخه اجتناب پیداکېږي
،بیاکامیاب شو بیا داسې کامیاب شو چې ددغې روژې په برکت
مخکې یې کومې ګناوې چې کړې هغه ټولې ورته معاف کوي،هغه
دده عمل نامه چې چټله لیکل شوې وه هغه بیرته ورته صفاکوي،
ددغې روژې نه ترمخکې روژې چې څومره صغائرګناهونه ترینه
شوې وي هغه ټول ورته معاف کوي اوچې کله ګناوې معاف شوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو دغه انسان دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددوستانو له جملې نه ګرځوي ځکه چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په امتحان کې کامیاب شو.

دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ دوستي له تقوا پرته نه پیدا کېږي لکه خداوندمتعال جَلَّ جَلَالُهُ چې فرمايي ﴿ إِنْ أَوْلِيَآؤُهُ إِلاَّ الْمُتَّقُوْنَ ﴾ [سورة الانفال ۳۴ آیت] ژباړه: نه دي دوستان دالله تعالی مګر (دي) متقیان

بیا خپله متقیانوته خدای پاک جنتونه تیارکړي دي: ﴿ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ﴾ [سورة عم آیت ۳۱] دمتقیانو بیا کامیابي وي، باغونه ،ښځې ،حورې اوغلمان دي ،دشرابو اوشیدو ډک جامونه دي اومیوې دي ،داټول ددې دنیا دمتقیانو له پاره دي.

نوپه عبادت کې امتحان ده پدغه امتحان سره انسان صفاکېږي ،متقي کېږي، په تقوا سره انسان دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوست ګرځي اودخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددوستي په نتیجه کې بیاداسې دجنت انعامات ورکوي چې نه په دنیاکې چالیدلي اونه يې په غوږو دهغوپه هکله څه اوریدلي اونه دچاپه زړونوکې دهغوی تصورتیرشوی.

نواول مهم امتحان په انسان دعباداتو دی، که انسان په دې امتحان کې کامیاب نه شو نوبیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ نور امتحانونه وربانديې راولي ،چې عاجزه شي ګوندې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته راجع شي،کله بیا مرض وربانديې مسلط کړي اوکله بیا ظالم بادشاه وربانديې مسلط کړي ،کله کفار وربانديې غالبه کړي بیا یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دې قسمه امتحاناتو کې راولي، څکه چې خپل عبادت او خپله وظيفه يې ونه پيژانده.

نو په دنياکې يې خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ پدغه پوهوي چې گوره چښتن دي زه يم، پخپله غنا او مړښت، په خپله خواني او قوت باندې دوکه نه شې، مريض کوم دې هم زه، مسکنت هم زه درباندې راولم. مظلوم کوم دې هم زه.

نو بيا دا امتحان په خلکو باندې راولي داچې دځومره تکليفونو سره انسان مخکښې دا دې خپلو اعمالو نتيجه ده. په هغه کې بيا که څوک کامياب شول، صبر يې وکړ، خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته يې غاړه کيښودله، عاجزي يې مختاره کړه، دخپلو گناهونو څخه توبه گار شو بيا پدغه امتحان کې داگټه ده چې هغه مخکني ټول گناهونه خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته معاف کوي. باغي و، خو عاجز شو خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته يې غاړه کيښوده بيا نو توبه گار شو خداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ هغه گناوې ددغو تکليفو په ذريعه ورته معاف کوي

که بيا پدغه امتحان کې هم دا انسان پوه نشو او دايې وويل چې دنيا ده کله به انسان مريضيږي، کله به بيا روغ رمټ وي، کله به مسکنت ورباندې راځي او که به مالداره کېږي سوچ يې ونه کړ عقل يې کار پرينښود، دايې ونه ويل چې دا دخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ له لورې په ما باندې يو امتحان راوغلی نو بيا الله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ پدغه انسان دريم امتحان راولي او ډېر خطرناک امتحان دی

هغه دا چې په دې انسان باندې درزق آزادي راولي، مالداره شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دقدرت خاوند کړي ،صحت یې برابر کړي ډیر وخت مرض نه پرې راولي.

په دې امتحان کې انسان دسختې خطایې سره مخامخ کېږي ځکه چې په مرض ،مسکنت اومظلومیت کې خوله انسان سره عاجزي وي ،بغاوت نه شي کولای.

نوکه په دې یوه طریقه هم اصلاح نه شو نوبیا خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ نورنعمتونه هم ورزیات کړي او استدراج ته یې ورسوي اودافکر کوي چې داهرڅه زه کوم ،نوورځ په ورځ ،ساعت په ساعت یې دګمراهي طرف ته زوررونه کوي.

هغه مخکې داسې امتحانات وچې په هغوکې ګناهونه ورباندې ختمیدل اودا داسې امتحان دی چې ګناهونه یې ساعت په ساعت ورزیاتېږي.

تاسو به ډېر خلک لیدلي وي چې څرنګه لیږ په ښېته موړ شي نوسمدستي تلویزون کورته راوړي، سینما او د (وي سي ار) ځایونوته تګ راتګ پېل کړي ، شراب چېښل شروع کړي،په بل مسلمان ناحقه ظلم شروع کړي، خواهشات ورباندې غالبه شي په زنا اخته شي،په لواطت اوبدعملي لګیا شي، نوورځ په ورځ یې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ بیا غرقوي ؛نودا بیا خطرناک امتحان دی ،تول په دې دوکه دي چې زه ښه سړی یم چې ماته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ډېر مال او اولاد راکړی ؛نو دتوبې طرف ورنه هیرشي ،دې ته یې پام هم نه وي چې دادالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ احسان دی،شکریه به یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اداء کړم او دي ته یې پام نه وي چې که توبه ونه باسم نو غرق به شم و نو ریې هم خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ غرقوي.

کفار هم په دې خبيثه دنيا دوکه وو چې دانبياء عَلَيْهِمُ السَّلَام مقابلې به يې کولې او بيا به يې ورته وويل چې تر تا نه موږ خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته ورنيږدې يو، له تا نه يې موږ ته ډېره دنيا راکړې، له تانه يې موږ ته ډېر اولادونه راکړي، له تا نه يې موږ ته ډېر قدرت راکړی.

او دعامو مسلمانانو په مقابله کې به يې هم دغه خبرې کولې

دوه ورونه چې يو د دنيا طالب او بل د اخيرت طالب ده

په قرانکريم کې په سورة الکهف آيت: ۳۲ ا تفسير مظهری ج: ۶ ص: ۳۲ ا کې واقعه راغې دوه ورونه دي له يو پلار څخه ورته اته زره روپۍ پاتې دي، هريو ته څلور- څلور زره روپۍ ورسيدلې؛ خو يو هغه خپلې روپۍ په دنيالګوي، په زر روپۍ يې زمکه واخېستله. او هغه بل زر روپۍ صدقه کړې بيا هغه د زمکې دخدمت لپاره په زرو روپو غلامان واخېستل او هغه بل بيا زر روپۍ صدقه کړې. هغه بيا په زر روپۍ واده وکړ او هغه بل بيا زر روپۍ صدقه کړې.

هر وار دا وايي چې خدايه پاکه ده په دنيا زمکه واخېستله اوزه د اخيرت زمکه اخلم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده ددنیا غلامان واخیستل زه داخیرت غلامان اخلم،ده ددنیاښځه وکړه زه داخیرت حوره کوم. بیا چې د ډېر احتیاج په وخت کې دا خپل ورورته ورځي ورته وایې چې څه کومک راسره وکړه نودی یې ملامتوي چې زما اوتا دنیا یوه برابر وه څلور زره دې تا وې اوڅلورزره زما وې،بې عقله ټولې دې خیرات کړې اوس راشه زما په باغوباندې وګرځه چې ماته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ باغونه راکړي،څومره غلامان اوخادمان مې دي اواخیرت نشته که بالفرض دوهم واري ژوندون راشي بیا به هم زما هرشی له تانه ډېر وي خکه چې په دنیا کې مې تر تابه ساتي نوپه اخرت کې به هم ترتابه یم.

هغه بل ورته وایې چې ګوره داسې به دې نه ویل ،دابه دې ویل چې په مادخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ احسان دی ،کفر اوبغاوت ولې کوې؟ الله تعالی په دې قادر دی چې له تانه یې واخلي او بیرته یې ماته راکړي.

سهار چې کله راپورته شول په باغ یې اور لګېدلی و اوټول سوزلی و.

اوس نودغه دنیا ده ته دعزت شی معلومېږي چې په دنیا کې یې ماته ډېر شی راکړی ،که اخیرت ته لاړشو نوهلته به هم ترتا زما شیان ډېر وي

نو په دا موجوده انسانانو کې هم داسې خلک شته چې دچا دنیا ډېرېږي دوی ورځ په ورځ باندې په دوکه کې ولوېږي تر دې چې په ټولوخلکو کې ځان ښه ورته معلومېږي ،ځان دخبري سړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم بولي او دافکر ورسره وي چې په ملجس کې کېنم نوباید زه وغړېږم ،زه تر ټولوهوښیار یم، تر ټولو خلکو دې زما عزت ډېر وشي،له ټولوخلکو زه عزتمندیم، مرکه باید زما په خبره فیصله شي، هرڅه باید زما په واسطه وشي څکه زه ترټولوخلکو عزتمند یم. ولې ؟دنیا مې ډېره ده.

نبي کریم ﷺ ته یوشامي دخپلې علاقې صفت کوي

دشام دعلاقې څخه یو کس راغی نبي کریم ﷺ ته یې دهغې علاقې صفت وکړچې زموږ علاقه ډېره سرسبزه اوسرابه ده،خدای پاک جل جلاله هم مبارکه زمکه ورته ویلې ده، ښه باغونه اوفصلونه لري

نبي کریم ﷺ ورته وایې چې په داسې سرسبزه علاقه کې بیځ نوبیاڅه ورباندې کوي ده ورته وویل چې بیا ښه ښه خوراکونه ورته تیاروو،د ډوډۍ وخت وي ښه خوراکونه ،ښې مېوې وي څکه آبادیو

نبي کریم ﷺ ورته وویل چې ددغه ښه خوراک نه بیاڅه جوړېږي ؟دی ورته وایې چې یارسول الله ﷺ ته ښه پوهېږې نورچپ شو نبي کریم ﷺ ورته وویل چې د دنیاحقیقت دغه شی ده اصلا ددنیا اصلي حقیقت دغه ګندګي ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس زمونږ خلکوته په دغو ګندګیو ځان عزتمند معلومېږي، چې خوک ترټولو نه ډېر په ګندګیو باندې ککړوي هغه ته، ترټولو خلکو ځان عزتمند ښکاريږي، داوجه داده چې شیطان دوکه کړي يو.

په محسوساتوکې د شیطان د دوکې مثال

د (الهکم التکاثر) په تفسیرکې تفسیرعزیزي [ج: ۴/ ص: ۴۶۲ / اردو] کې لیکلي دي چې یوسړی ښه دنیادار ده، ښه ډېره دنیا اوجایدادلري، په کورکې یې ورته وویل چې داشی نشته، دانشته، نودی په دې نیت له کوره راووت چې مثلا بوره واخلم، اوړه واخلم، غوړي به واخلم، چای به واخلم دکور نورضروريات به پوره کړم نوښې ډېرې روپۍ یې له ځان سره را واخستي اوس شیطان، چې دانسان دښمن دی په لارکې کمین ورته نیولی، په لارکې خلک شراب چښي، ده ته هم داخیال وروګرځیده، شیطان یې دوکه کوي چې روپۍ ډېرې دي داخلک شراب چښي راشه ته هم یوبوتل وچښه چې څه خوند پکې شته؟

نوشراب یې وچښل اوپه ړومبي ځل ډېر زیات اثر کوي نوبیا ولاړشي چیرې په یوګندګي کې ولویږي، غله راشي ویې ګوري چې داڅوک دی؟ چې راجګ یې کړي اوجیبونه یې وګوري نوهغه ټولې روپۍ ورنه ویسي، لکه دا نن سبا چې په موټروکې څه دنیشې شی ورکړي اوټولې روپۍ ورنه واخلي، دغه انسان په هغه ګندګې کې خالي لاس او جیب پاتې شي اوټوله سرمایه ورنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویسي، مازدیګر یې خپل خپلوان راشي اودې په ګندګي کې پروت وي او وایې چې فلانکی خان صاحب خوپه ګندګي کې پروت دی، چې راپورته یې کړي جیبونه یې وګوري توليې پیسي چا ورنه وړې وي، هیڅ شی نه وي ورسره ،هم سرمایه ولاړه شي هم بې عزته شي اوپه اخیرت کې خو به یې خدای خبرچې څه حال وي

نو ددنیا مثال هم داسې دی لکه شیطان چې موږ ته په کمین کې ناست دی ، دچاچې روپۍ زیاتې شي څوک په شرابواخته کړي، څوک په زنا اخته کړي اوڅوک په نورو بدعملیو لګیا کړي، خو هغه یې بنیادي سرمایه چې ایمان ده، ورختموي، بیا به په مرداره نالي کې پروت وي، دهلاکت دګندې په غاړه به وي په اخیرت کې به دسخت مشکل سره مخا مخ کېږي.

نوبنیادي اواصلي هدف وپیژنئ چې مقصود په عباداتو کې په انسانانو باندې دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه امتحان دی، هرانسان دې باید دېته متوجې شي چې زه ځان ورته تیارکړم،که نوي نوپه دې باندې دې پوه شي چې بل قسم امتحان راباندې را وران دی ، تکلیفونه به راباندې راځي اوکه څوک په راحتو کې و هغه دې نه خوشحالېږي چې زه په خدای پاک ګران یم ،ولې ؟ ځکه چې ماډېره ګټلې ده.

زموږ شناخته دنیادار خلک موږ وینو چې روژه په صحیح طریقه نه نېسي، لمونځ په جمعه نه کوي ،لمونځ په صحیح طریقه نه کوي، دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ حق نه اداء کوي؛خوچې پوښتنه وکړي هغه فلانکی مالدار چېرې ده؟ نوکله یې شپږ میاشتې اوکله

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې اووه میاشتې په کراچۍ اولاهورکې تېرې کړې وي یا کابل ته تللی وي،یا دوبۍ او سعودي ته تللی وي اوپه دې ګندګي پسې لګیا وي.

نودا امتحانات دي په موږباندې ؛نوپه امتحان کې به سړی زیرک اوسیږي ،هرسوال ته به زیرک وي اوداسې سخت امتحان ده چې په اینده کې په قیامت کې دا زمکه په سړي شاهدوي ،خپل اندامونه به په انسان شاهدي ورکوي،ملائکې به په سړي شاهدې ورکوي،الله تعالی په سړي شاهد وي ،بیا هیڅ شی پټ نه پاتې کېږي ،دډغې نتیجه به هلته سړیویني،په انبیاءکرامو علیهم السلام رنګ رنګ تکلیفونه راغلي،خودوی پوه و چې داامتحان ده.

په حضرت ایوب علیه السلام امتحان او په هغې کې کامیابیدل

حضرت ایوب علیه السلام سخته ډېره دنیادرلوده ،بنه اولادونه، بنه صحت یې درلود؛خو ابلیس لعین خدای پاک جل جلاله ته وایې چې دی ځکه عبادت کوي چې دنیا ډېره لري،ورته خلاص ده. خدای پاک جل جلاله شیطان ته وویل چې څه په دنیا یې ته مسلط شه،نوشیطان یې په دنیا مسلط شو نود اونبانو یې چې څومره ګلې وې په هغو ټولو مرض ولګیده اوټول ختم شول،توشیطان ورته راغی اوورته ویې ویل چې اوښان دې ټول تبا شول. حضرت ایوب علیه السلام ورته وویل چې الحمد لله ،خدای پاک جل جلاله راکړي وهغه واخیستل. حضرت ایوب علیه السلام پوه و چې امتحان دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا په غواو اومیږو مرض ولګیده هغه ټول ختم شول ،بیا هروار به شیطان دشپانه په شکل ورته راته اوورته ویل به یې چې غواوې دې ختمې شوې ،پسونه ختم شول :خو ده به ورته ویل چې الحمدلله ! خدای راکړي و ،خدای جَلَّ جَلَالُهُ واخېستل.

بیا ابلیس لعین وایې چې اولاد یې ډېر دی ،په هغو یې زړه تکیا دی ځکه عبادت ته خلاص دی ،دګټې خلک یې شته. الله تعالی ورته وویل چې په هغه هم ته مسلط شه. ۱۲ یا ۱۴ اولادونه یې په یوه کوټه کې ناست ول ،په هغوټولو کوټه راولویده او ترې لاندې شول اوپه یوځای مړه شول؛ نوشیطان په داسې شکل چې ویني ورته بهیدلې ورته راغی چې ټول اولادونه دې له کوټې لاندې شول اومړه شول. حضرت ایوب عَلَیْهِ السَّلَام وژړل نوشیطان خوشحاله شو چې کامیاب شوم ،بې صبري خویې شروع کړه ، خوهغه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته رجوع کوي چې داپه ماباندې دې تا له لوري امتحان دی ، اوپه مسلمان باندې خودمسلمان زړه سوی دایمان علامه ده.

کله چې شیطان په دې کې هم ناکام شو نووایې چې دی خوبنه صحت لري ځکه بنه عبادت کوي ؛نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته وویل چې په وجود یې هم ته مسلط شه ،نوپه وجود یې هم شیطان مسلط شو اوخارش پرې ولګید ،بدن به یې ګراوه- ګراوه تردې پورې چې غوښې یې ټولې تویې شوې ،بدن یې خوړین شو ، خو دحضرت ایوب عَلَیْهِ السَّلَام په عبادت او دخدای تعالی ددین په تابعداري کې کوم تقصیر اوفرق رانه غی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو حضرت ایوب عَلَیهِ السَّلَامُ چې کله په دا ټولو امتحانونو کې کامیاب شو بیرته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ خپله رضا او کامیابي، صحت ځواني، اولادونه اومالونه، سره اوسپین ورکړل، او ددنیا اواخیرت ټول انعامات یې ورکړل.

[تفسیر مظهری، وایوب اذ نادی ربه ... ۸۲ الایه ج ۶ / ص: ۲۲۸ / ۲۲۹]

نوسړی چې په دې پوه شي چې په دې کې امتحان دی نوبیا انسان ورته متوجې کېږي اود کامیابي اسباب لټوي.

په بدعملو خلکو باندې چې امتحان راشي: مرض اومسکنت راشي؛ نوهغوی ته درک نه لګیږي چې غرض پکې څه و، لوږه اوتنده ورباندې راشي؛ نودرک نه ورته لګیږي چې په دې کې مطلب څه دی؛ خو په نیکانو چې مرض راشي، نوهغوی ورباندې پوهیږي چې دا امتحان دی نو صبر به وکړم چې دا صبر کول به مې دګناهونو دلرې له منځه وړلو ذریعه وګرځي.

چې روژه ورباندې راشي نوپوهیږي چې عبادت دی، په دې سره مې ګناهونه ختمیږي، اوس نو چې په امتحان کې انسان هرې نکتې ته متوجې وي نوبیا یې دالله تعالی انعامات هم په برخه کوي.

نوهره ورځ بیان ته هم ضرورت نشته، موږ هره ورځ لګیا - لګیا یو اوخلک یې څوک راسره مني هم نه، صرف دلته چې راشي نوټول سرونه ښوروي اوښه په شوق تاست وي چې رښتیا موږ خودلري ځای نه پدغه نیت راغلي یو.

داخبره ښکه کوو چې دا پند به موږ څه وخت اخلو:

ازجوانی تابه پیری وازپیری تابه کی

يعني له ځواني څخه ترسپين ږيرتوبه اوله سپين ږيرتوبه ترځه وخت پورې هوښيارېږي؛ خوچې له دې ځايه ولاړشي بيا هيڅ نه وي ،داسې خلک شته چې تراوسه پورې يې ږيرې نه دي پرې اينښې ، بس صرف دا وايې چې درځئ دخليفه صاحب مجلس ته لاړ شو داسې ښه مجلس يې وي ،داسې ښې ژړاوې وي دعا پکې قبليږي ،پدغه نيت را روان وي چې ګناهونه به مودلته معاف کېږي خوبياهم دعمل کوشش ډېر کم وي.

داځينې کسان ډېرې اسانه خبرې کوي ،چې دجمعې دلمانځه وروسته دا درود ووايه نو داتيا کالو ګناهونه درته معاف کېږي. بې عمله خلک ددې دردو په ويلو سره داسوچ کوي چې سود اوشراب هم ورباندې معاف کېږي. نوبيا په سود شروع وکړي څکه چې هلته درود شريف وايې. دېته خونه ګوري چې په دې درود شريف باندې دکوم ګناهونه معاف کېږي اوځه وخت ورباندې معاف کېږي.

که چېرته يوانسان په اخلاص ،صحيح نيت اوعقيده سره په يومجلس کې کيني اودخداى پاک جَلَّ جَلَالُهُ خبرو ته غوږونيسي، د رسول کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ احاديث مبارکه واوري اوپه هغه مجلس کې دالله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ ذکروشي ؛نو د دوزرو هغو مجلسو چې په هغه کې لهو اولعب ،توکې اومسخرې شوې وي ، کفاره ګرځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوهمدارنګه دیو شوم شخه ټوله علاقه هم ویرانه کېږي لکه چې وایي:

ازدست یک شوم سوخت شهر روم

کله داسې وي چې په یومجلس کې ډېرنیک خلک، دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ درحمت مستحق خلک وي خویوداسې بدبخته اوعنادګر کس ناست وي چې صرف هغه ددغې عقیدې په لحاظ چې هغه علماء، او مشایخ امتحان کړي ،حاسد(کینه ګر) ناست وي اودامجلس واوري اوبیا یې نوروځایوته غلط غلط دپرواپاګندې په غرض نقل کړي :نوخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ ددې یوکس له وجې هغه رحمت ودروي . کله دیوه سړي په برکت خدای پاک ټول مجلس معافي وکړي؛ خو کله دیوه شوم اوبدبخت اومفسد له لاسه په هغه ټول مجلس دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ قهر اوغضب راځي نوپکار دی چې هرسړی توبه وباسي او په ځان کې اخلاص پیدا کړي ترڅو ښه نتیجه وربانديې مرتبه شي.

خپل تقصیرات له ځان سره یادول د خدای پاک د رحمت سبب ګرځي

په سترګو لیدلې واقعه درته بیانوم یومجلس کې مو له مُریدانو سره وظیفه وکوله اوهلته یوبل خلیفه صاحب هم موجود و یوملګري تلاوت وکړ اوذکر وشو خوداسې خاص اثریې ونکړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

دهغه مجلس نه وروسته دافکر راسره پیداشو چې داځه چل ؤ په دې مجلس دذکر کې خوهیڅ اثر نه ؤ خو بیا وروسته هغه تقصیر راته معلوم شو چې په موږ کې دانقصانات دي. قسم په خدای چې په هغه مجلس کې دوهم وار داسې جذب اوژړاوې شروع شوې چې ډېر زر یې په اثر پوه شوچې سړی ورته حیران شي. چې مخکې تلاوت کیده داسې اثر نه و خوچې سړي ته ځان مجرم ولیدل شي چې په ماکې خو دغه ګناه او جرم ده چې پداسې پاک مجلس کې ناست یم اواثر نه کوي

ډېر وارې ماداسې مجلسونه لیدلي دي چې ډېر ملګري پکې ژاړي اوډېر بیا په دغه مجلس کې په ژړیدونکو ملګرو پورې خاندي چې دا اوس ولې ژاړي؟ اوس دغه ته یې پام ندی چې دازما زړه دخه شي دی، دالله تعالی دنامه په یادیدلو دمسلمان په زړه کې خوف اوویره پیداکېږي .قران کریم چې بیانېږي خوف پیداکېږي چې له دې سره، سره هم ژړا نه ورځي او څه اثر نه پرې کوي نو سړی دې باید په دې پوه شي چې زه خراب یم، دخپل عمل نه دې توبه وباسي چې په اخلاص څوک تائب شي په هغه مجلس کې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ بیا خامخا اثر پیداکوي

نوالله دې زموږ اوتاسې داروژه دمغفرت سبب وګرځوي اوالله تعالی دې دتقوی سبب وګرځوي. لکه څرنګه چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ویلي چې ددغه له پاره مې روژه فرض کړې ده چې تاسې پرهیزګاره شي .الله تعالی مودې پرهیزګاره کړي اوپرهیزګاري دامعنا چې سړی دداسې ځایونوڅخه ځان وساتې چې دده دبدن له

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاره ټاوان وي او وړ باندې سوځي او هلاکېږي ، ګناهونه زموږ د بدن لپاره تاوان دي چې داسې عمل له موږ څخه ونه شي چې بیا په موږ باندې تبه زیږې ته ورسیږي یا تبه ینه راخرابه او خوړینه کړي .
داسې ګناهونه رانه ونه شي چې داکړي اعمال مو رانه (هباء منثورا) ختم شي او که دغسې توجه وه خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ خو رحیم ذات ده یونه په یو وخت کې خو به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دیو مسلمان توبه قبوله کړي ،یوه دعا ،یوه ژړا خو به خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ قبوله کړي دهغې په برکت د سړي داخیرت او ددنیا زندګي برابرېږي بیا به دغه بدنونه انشاء الله دجنهم له اور او هلاکت نه بچ شي او الله تعالی مودې دهلاکت څخه وساتې .

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۵) مجلس

د آل نسبي او حسبي سره تعلق او محبت

﴿قُل لَّآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا ٱلْمَوَدَّةَ فِى ٱلْقُرْبَىٰ﴾

[سورة الشورى آيت ۲۳]

ژباړه : ووايه (اى محمده ! دوى ته) چې نه غواړم له تاسې په دغه (پیغام رسولو) اجر لکن دوستي غواړم په قرابت خپلوي کې.

یعنې نبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په ټوله زندګي کې، په خاصه توګه دمکې معظمې په زندګي کې ددین په اشاعت کې بې انتها زيات تکلیفونه تیرکړي .بیا وروسته دده صحابه کرامو رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ ته دکفارو له طرفه نه قسم،قسم تکلیفونه ددغه دین په سبب رسیدل.

یوځل کفار را جمعه کیږي اونبي کریم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته وړاندیز کوي چې ددې خلکو ،له پخواني دین څخه په اړولو کې ،که دتا دامطلب وي چې دنیا لاس ته راوړي ؛نوموږ به دومره دنیا درکړو چې دتا اودې تا داولاد اولمسیانو به هم بس شي خودانوی دعوت پریږده ،دپلارنیکه له دین څخه خلک مه منحرف کوه.

اوکه دې تا نیت داوي چې ته زموږ مشر شې موږ ټول قوم او ټول قریش به تا خپل مشر،امیر او سردار مقرر کړو اوټول به دې تا اطاعت کوو؛ خود اخبره پریږده چې ته دټولو بتانو په خلاف

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعوت چلوي او خلک دیوه خدای جَلَّ جَلَالُهُ د عبادت او بندګي طرف ته رابولي.

او که دادې مطلب وي چې واده غواړې نو په ټولو قریشو کې په خپله خوښه باندې لس جنکۍ خوښې کړه ټولې به تاته ،بې له مهر در کړو؛ خودا نوې دعوه پرېږده.

یعنې ددوی خیال داو چې نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ چې د ټولو باطلو دینونو خلاف یودین ته خلک رادعوت ګوي ،چې هغه داسلام دین دی ،دیو الله تعالی طرف ته خلک بولي ؛نو دده دنیوي غرضونه دي ،پکې ډېرې سیاست کوونکي دخپلې مبارزې په وخت کې اودسیاست په میدان کې خلکوته دیوشي اوبل شي طمعې ورکوي؛ خو مقصد اواهداف یې خپله کامیابي وي خوخلکو ته په ذهن کې داورکوي چې زه خو دتاسو لپاره لګیا یم ،خوخلک په دې باندې پوهیږي چې ته خپل شخصي غرض لرې ؛نومشرکینو هم په نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې داګمان کړی و چې دی هم خپل غرضونه لري چې دانوې کلمه یې شروع کړې ده.

دحضرت عیسی عَلَيْهِ السَّلَامُ د پیدائښت (۵٦۰) یا (٦۰۰) کاله تیرشوي ؤ اوله هغه نه وروسته بل پیغمبر نه ؤ راغلی ،په دې موده کې په خلکو کې په شرک اوکفرکې تیرو، عقیده یې هم دشرک اوکفر وه ، دومره جاهلیت ؤ اودومره وحشت و چې خلکو به خپلې لوڼانې ژوندۍ په خارو کې له دې وجې خښولې چې سبابه ددغو دوی بندوبست څرنګه کوم اوپازما لوربه غټیږي اوبیا به یې بل په نکاح کوي ؛نودومره دجهل دوردوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دومره جاهیلت و چې خلکو به له بیت الله شریفې نه لوڅ لغړ طوافونه کول ،داسې رسوایي وه چې یوې ښځې به له لسو کسانو سره زنا کوله اوچې اولاد به یې پیداشو نوقافیه شناس به یې راوست چې دغه بچی په دې لسو نفرو کې کوم یو کس ته شوی دی ؟ کله به چې هغه قافیه شناس ورته وویل چې ددې ماشوم رنګ دې کس ته ورته والی لري بس هغه ماشوم به دهغه کس وا وهغه ښځه به دهغه بلل کیدله ،ترهغه وخت پورې به دغه لس اویازیان اوکم تولو له دغې یوې ښځې سره بدفعلي کوله.

نو نبي کریم صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ د داسې وحشت په دورکې یوه دین ته بلنه اودعوت شروع کړچې دیوه الله تعالی وحدانیت قبول کړئ، دهغه دین قبول کړئ ؛نو طبعا چې دومره جهالت تیر شوی وي نودهغوی خلکو په خبره سر نه خلاصیږي ، نو ده ته یې وویل چې که دنیوي څه غرض لري،هغه به دې پوره کړو ،سردار به دې مقررکړو، مال اودولت به درکړو.

رسول الله صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَسَلَّمَ ورته وایې چې نه زما پدغه دعوه کې فقط - فقط دحق دین رسول مطلب دي چې کلمه د﴿ لا اله الا الله ﴾ ده ، له تاسو نه نور اجراومزدوري نه غواړم.

﴿قُل لَّآ أَسۡـَٔلُكُمۡ عَلَيۡهِ أَجۡرًا إِلَّا ٱلۡمَوَدَّةَ فِي ٱلۡقُرۡبَىٰ ﴾ (سورة الشوری آیت:۲۳)

نوزه دتاسې نه اجرت (مزدوري) اوتنخوا په خپله پیغمبري نه غواړم صرف - صرف دتاسې نه محبت په خپلوي کې غواړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تفسیرمظهري ج: ۸ ص: ۳۱۷ / ۳۲۰/ ددې دوه قسمه تشریح کوي یا دا چې زما دې تاسې سره چې کومه خپلوي ده دقریشو چې ټومره شاخونه و نبي کریم ﷺ دهغو سره دخپلوي تعلق درلود ،یاد خسرګنۍ په نسبت باندې ،یاد ماماتوب په نسبت باندې، یاد خوریي توب په نسبت باندې ،یاد تربورګلوي اوعزیزي په نسبت باندې ؛په دې ټولو نسبتوسره زه صله رحمي دخپلوي درنه غواړم ،چې زه موخپل یم ،دخپلوي حق درباندې لرم، زما ددیني خدمت مانع مه واقع کېږي ، که نور ښه مو نه رارسیږي زما مقابله خومه کوئ

ګورئ ستاسو زوی - ورور اوقریب یم ،لکه یو وخت کې ابوجهل اوپنځویشت نفره مشران راټول شول د نبي کریم ﷺ تره ابوطالب ته یې وویل چې وراره ته دې ووایه چې ددغه دین نه واوړه اومونږ دهغه خپل دین نه مه اړوه که نه وي نو بیا داوکړه چې ته خپل خدای ته خلک دعوت کوه اومونږ به خپل خدای ته ،په مونږ کار مه لره.

نبي کریم ﷺ ورته وایې چې زه تاسې ته یوه خبره کوم که هغه راسره ومنئ دټولو عربو مشران به شئ اودټولو عجمو مالکان به شئ اوهغه داکلمه ده چې ﴿لا اله الا الله﴾، دوی ورته روان شو نو نبي کریم ﷺ ورته وایې چې زه دخپلوي لحاظ درنه غواړم چې دتاسې سره زما خپلوي ده نووصلي رحمي راسره کوئ زما داسلامي دعوت مانع مه جوړیږئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهمه تشریح یې مفسرین داکوئ چې زه دتاسې نه خپل شخصي غرض ،شخصي هدف نه غواړم دتاسې نه محبت زما داهل سره غواړم چې زما داهل سره تاسې محبت کوئ.

دحضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اهـــل (کورنۍ)

دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دوه قسمه اهل (خپلوان) دي: یو دنسب په لحاظ اهل ده، چې سیدان مبارکین دي ،اولاد دبني هاشم اوبني عبدالمطلب دي ؛ نو ددغو په هکله محبت درنه غواړم ،زما له اهل بیتو سره محبت کوئ.

یا له اهل نه دانسبي اهل مراد ده.

اوپه اهل بیت د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ باندې سرې ته څه چې وغواړي هغه پیدا کېږي ،دهغو چې هره غوښتنه ومني دا داخیرت ګټه ده.

نوزما دنسب په باره کې له تاسې نه محبت غواړم اودا ولې غواړي؟

منشاء دمحبت به څه وي؟ څکه چې د حضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خپل دي ؛نوچې په دې نیت چې دوی دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اولادونه دي ؛نودا په حقیقت کې د نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره محبت ده ،اوپه دې محبت بیا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ رضا پیدا کېږي ،دجنت انعامات ورته پیدا کېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ساداتو مبارکانو په قدر نه کولو او بدایسولو کې انسان تباه کیږي

په بخاري شریف کې یو حدیث راغلی:

﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «السَّاعِي عَلَى الأَرْمَلَةِ وَالمِسْكِينِ، كَالْمُجَاهِدِ فِي سَبِيلِ اللهِ، أَوِ القَائِمِ اللَّيْلَ الصَّائِمِ النَّهَارَ» ﴾

[صحیح البخاری ج: ۲/ کتاب النفقات باب فضل النفقة علی الاهل ص: ۸۰۵ رقم الحدیث ۵۳۵۳]

ژباړه: له حضرت ابو هریره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وايي: چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ویلي: پالونکی د کونډو او مسکینانو داسې ده لکه د الله تعالی په لارکې مجاهد او د شپې لمونځ کونکی او دورځې روژه نیونکی.

حکایت:

په (کتاب الکبائر ص: ۷۵) کې راځي چې یوه کونډه سیده دیو مسلمان تجار کورته ورغله، ورته ویې ویل چې زه سیده یم، دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اولاد یم. مسکینه یم، خاوند مې وفات شوی، اولاد مې کمزوري ده دنفقې په اړه څه بندوبست نشي کولای، ته مسلمان یې، داسلام په خاطر درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په تاباندې زما حق دی، که څه راکړې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه مسلمان تجار ورته وویل چې ته څه دلیل لرې چې ته سیده یې؟ لکه اوس مورږ او تاسې له سیدانو څخه دشجرې پوښتنه کوو.

دې مبارکې ورته وویل چې زه خپله اقرار کوم چې زه سیده یم ته نور څه غوارې؟ هغه ورته وویل چې داسې سیدان ډېر دي ،په داسې سیدانو پسې زه نشم راسیدلای.

داسیده مبارکه سخته مایوسه شوه او دمایوسیت له وجې خپل کور ته هم بیرته نشوای رسیدلی څکه چې ناوخته شو شپه پرې راغله ؛نوپه هغه ځای کې دیو یهودي کافر کورته ورغله اوهغه ته یې هم دخپل مسکنت اظهار وکړ هغه کومک ورسره وکړ.

دشپې دغه مسلمان تجار خوب وینې چې دقیامت ورځ ده نبي کریم ﷺ ناست دی دخلکو شفاعتونه کوي ،په جنت کې یوه بهترینه ښه بنګله ولاړه ده ،دامسلمان تجار ورته وایې چې یارسول الله ! دابنګله دچاده ؟ نبي کریم ﷺ ورته وویل چې (لرجل مسلم) دیو مسلمان سړي لپاره ده ،دی ورته وایې چې خوزه هم مسلمان یم داماته راکړه . نبي کریم ﷺ ورته وایې چې څه دلیل لرې چې ته مسلمان یې ؟

مسلمان تجار ورته وایې چې زه اقرار کوم چې زه مسلمان یم رسول الله ﷺ ورته وایې چې اقرار دلیل وای نوهغه زما لور زما نسب ،چې تاته درغلې وه هغې درته وویل چې زه سیده یم تاولې دهغې خبره نه منله ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه مجوسي هم دشپې دغه واقعه په خوب باندې ویني اوبیا
چېله کورنۍ ټوله راپورته کوي اودسونه کوي کلمه وایې اوپه
اسلام مشرف کیږي.

سهار دغه مسلمان تجار ورځي چې بیګاه خو دی تاسې کره
څوک میلمانه نه وو راغلي؟ هغه یهودي ورته ووېل چې یوه
مسکینه عاجزه ښځه راغلې وه.

تجار ورته ووېل چې هغې ته ووایې چې صرف تر دروازې یې
راوباسه دومره زره روپۍ به درکړم. هغه ورته ووېل چې زه دجنت
بنګله پدغو پیسو نه خرڅوم.

نودرسول الله ﷺ داهل بیتو په احترام اومحبت باندې
سړي ته دجنت بنګلې پیداکیږي، دجنت انعامات اودحضرت
رسول الله ﷺ شفاعت ورته پیداکیږي.

﴿عن البراء قال رأيتُ النَّبيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّمَ وَالحَسن بن عليٍّ علي
عَاتِقِه يَقُولُ اللّهُمَّ إِنّي أُحِبُّه فَاحِبَّه وفي رواية واحِبَّ من يُحِبُّه﴾

[مشکوة المصابیح ج: ۲/ باب مناقب اهل بیت النبی صلی الله علیه وسلم
ص: ۵۹۰/ ۵۹۱]

ژباړه: له حضرت براء بن عازب رضي الله عنه نه روایت دی وایي:
رسول الله ﷺ مې ولید چې حسن ابن علي رضي الله عنه یې په
اوږه اخیستی ؤ او ویل یې اې خدایه! زه ورسره محبت لرم ته
ورسره محبت وکړې په بل روایت کې وایي: ته دهغوخلکوسره
محبت وکړې څوک چې دحسن رضي الله عنه سره محبت کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وايې چې زما له اهل سره محبت دايمان برخه ده، څوک چې زما داهل سره محبت لري دادايمان برخه ده اوڅوک چې عداوت ورسره لري داد کفر نه يوه برخه ده.

نو نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ورته وايي چې زه دخپلوانو په باب کې دې تاسې نه محبت غواړم چې تاسې زما دکورنۍ سره محبت کوی ،زما له نسب سره محبت کوي.

داهل له دوهم تفسير نه څوک مراد دي ؟

داهل دوهم تفسير داده چې اهل نه اولياء مراد دي .دنبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له اولاد حسبي نه علماء رباني ،علماء عاملين چې په شريعت باندې مستقيم وي دغوته علماء رباني هم ويل کيږي ،دغوته اولياءکرام هم ويل کيږي . نوزه ددغوپه باب کې له تاسې نه محبت غواړم چې ددغو سره محبت کوي.

ځکه چې نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وايي چې څوک دعلماء سره محبت کوي دازما سره محبت ده اوڅوک چې زما سره محبت کوي دا له الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ سره محبت ده اوڅوک چې له الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ سره محبت کوي دهغو لپاره جنت واجب دی اوڅوک چې دعلماء کرامو سره دښمني کوي ،دعلماء کراموڅخه نفرت کوي دا زما سره دښمني ده اوڅوک چې زما سره دښمني کوي دا دالله تعالی سره دښمني ده اوڅوک چې دالله تعالی سره دښمني لري دهغوی لپاره جهنم واجب دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوی اومتعال خدای جَلَّجَلَالُهُ فرمایي: ﴿ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَأُوْلِي ٱلۡأَمۡرِ مِنكُمۡ ﴾ [سورة النساء آیت ۵۹]

اول به دالله تعالی خبره مني اوبیا به د رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خبره مني اوبیا داولو الامر خبره مني مفسرین داقول مختاره کوي چې له اولی الامر څخه دهر وخت علماء ربانیین ،حقیقي علماء کرام مراد دي ؛نوددغو اطاعت به کوي ځکه چې عالم څه راته وايي له خپل ځان څخه يې نه وايي ،دقومیت په لحاظ يې نه راته وايي بلکې په دي لحاظ يې راته وايې چې درسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نائب ده ، دحضرت رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خلیفه ده دهغه وارث دی ،دهغه دین ماته رارسوي

اوس دلته علماء کرام لیکي چې ترهغه پورې انسان کامل مؤمن نشي کیدلای ترڅوچې له الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ سره ،له هرڅه نه دده محبت زیات شوی نه وي .

دوه قسمه احادیث راغلي دي په یوه حدیث کې راغلي چې رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمایي : ﴿لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ، حَتَّى أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ﴾

[رواه البخاري ومسلم فی کتاب الایمان ج:۱ص:۷/رقم الحدیث:۱۵]

ژباړه : یوکس ترهغه پورې کامل مؤمن نه شي کیدلای ترڅو چې زه ده ته له خپل مور اوپلار، اولاد اونوروټولوخلکوڅخه ،زیات محبوب شوی نه یم .

(c) ketabton.com: The Digital Library

او په بل حدیث کې راغلي چې: ﴿: أَنْ يَكُونَ اللهُ وَرَسُولُهُ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِمَّا سِوَاهُمَا، ﴾ [رواه البخاری فی کتاب الایمان ج:اص:۷]

یعني مؤمن ترهغه پورې کامل مؤمن نه شي کیدلای ترڅو چې ده ته له خپل ځان څخه خدای اورسول زیات محبوب شوي نه یي نو له خپل ځان څخه ،له اولاد څخه ،له مور اوپلار څخه بلکې له ټولو مخلوقاتو څخه له الله تعالی اورسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره زیاته مینه ولري ، یعني دځان به نه مني دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ به مني،داولاد به نه مني دالله تعالی به مني،دموراوپلاربه نه مني دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ به مني

خو لکن مفسرین کرام لیکي چې دحضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره به کامل محبت هلته پیداکېږي چې دده له وارث سره یې کامل محبت پیداشي، ترڅو چې دده له جانشین سره یې کامل محبت نه وي پیداشوی نودنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ یې محبت نه پیداکیږي همدارنګه له حضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سره کامل محبت ترهغه نه پیداکېږي ترڅو چې له الله تعالی سره یې کامل محبت نه وي پیداشوي .

دالار ده یوبل ته موږ نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نه لیدلی،نه مودهغه معجزې لیدلې،نه مو دهغه دوحې دنزول حالات لیدلي ؛خوداچې دحضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عظمت ،دهغه لویي ،دهغه لوی مقام چې ترالله تعالی نه را لاندې په مخلوقاتو کې بل د داسې لوبې مرتبې خاوند څوک نشته ، داموږ ته چاراپیژندلی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

علماء کرامو راپېژندلی ،نواول به دغه خپل استاذ ،خپل مرشد چې تاته ددین ښوونه کوي ، ته دهغه په نقش قدم باندې روانېږې، خپل خواهشات به پرېږدې ،دده په نقش قدم به روانېږې داوسیله ده نودنبي کریم ﷺ سره علاقه،تعلق اولار پیداشوه څکه عالم خودنبي کریم ﷺ لار درته ښیي.

حضرت امام غزالي رحمه الله په احیاء العلوم کې لیکلي چې ماته یووخت کې داسې سوچ پیداشو چې هرشي لره یوحقیقت شته دغه حقیقت دشي چې سړي ته معلوم شي بیا تغیر اوتبدل په هغه شي کې نه راځي مثلا دامته ده له سمنتو اوخښتوڅخه جوړه شوې ده ،ددغې خپل حقیقت ده . داپنکی ده ددغه هم خپل حقیقت ده په دغوشیانو که هرڅومره هواوې راشي ،بارانونه پرې او ورېږي نوپه تېره نه بدلېږي.

نوامام غزالي رحمه الله وایې چې علم هم یوحقیقت لري ،دعلم حقیقت مې چې وکتلو نوهغه کامل اوپوخ یقین ته ویل کېږي ،چې داسې یقین دې پیداشي چې دهغه په خلاف کې هرڅومره خبرې درته وشي دې تاپه یقین کې هیڅ تردد اوشک نه پیداکېږي ،تردې پورې چې خوارق درته وښیي چې په هوا والوت اوتاته ووایې چې دا پنکی نه دی ، نودتاپه یقین کې باید بدلون رانه شي.

خوامام غزالي [قدس الله]سره وایې چې ماهرڅومره کتابونه وکتل زما په علم کې دغومره مقام نه و،څکه ډېر وخت یوسړی ښه ملاوي داملاخپل پنځه یالس کتابونه کتلی وي ،مطالعه یې کړې وي اوپه خپله مطالعه یې اعتماد اویقین راشي لکن چې ترڅانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښخه بل ملا اوعالم ووینې اودلائل ورته ووایې نوبیرته یې په خپله خبره کې شک پیداشي ،ځکه چې دعلم حقیقت ته نه وي رسیدلی ، نوځکه دبل دلیل یې واوریده نوپه خپله خبره کې تردد ورته پیداشو.

علم ډېر مشکل کار دی ،ځکه چې یوه مسئله به وي، خلک همدغه مسئله له یوملا ښخه وپوښتي وکړي نوهغه ملا یوخبره ورته ووایي اوچې کله دهمدې مسئلې له بل ملانه پوښتنه وکړي نوهغه بل څه ورته ووایي ؛ځکه چې یوعالم په دې مسئله کې یونظر لري اوپه خپل کتاب کې یې لیکلي وي اوبل عالم بل نظر لري اوپه کتاب کې لیکلي وي ،مسئله یوملاهم له خپل ځان ښخه نه کوي ،کتاب ګوري بیا مسئله بیانوي ؛ نواوس به په مفتی به قول پسې ګرځي نومشکل کارشو.

نوامام غزالي [قدس الله سره] وایې ماچې خپل علم ته وکتل داسې حقیقت ته نه ؤرسیدلی،نوکوشش مې شروع کړ چې داخپل علم داسې یقیني شي چې هرڅومره خوارق اودلائل ورته ښکاره شي شک اوتردد نشي پکې راتلای.

صرف ،نحو اوداسې نور مروج علوم مې ټول مطالعه کړل ؛خوداسې یقین مې پکې پیدانکړ ؛نواخیر مې داولیاء کرامو کتابونه مطالعه کړل ،ددوی په کتابونوکې یوڅه تسکین راته پیداشو ؛خوپه یواځې کتلوسره خوداحقیقت نه شي ترلاسه کیدلای نودحقیقي علماء کرامو،اولیاء عظامو سره مې تعلق

(c) ketabton.com: The Digital Library

پيداکړي چې ترڅو هغه حقيقت چې په دوی کې موجود ده ،په ماکې هم پيداشي .

دهغه وخت داولياء کرامو سلسلې داسې نه وې لکه دا نن سبا بې چې موږ ګورو ، اصلي پيران ډېر کم دي ، دا خانقاوې هم داسې نه وې لکه دانن سبا چې دي ،دهغه وخت خانقاوې داسې وې لکه دادنن سبا مدرسې چې طالبان درس پکې وايي ،هلته به مريدان په کې اوسيدل اوذکر،اذکار اووظائف به يې پکې کول؛ټول دفقراومسکنت په حالت کې و،جامې به يې پيوند-پيوندوې ،خوراکونه به يې ډېرکم و،يعنې دملنګي ژوندو،مقصد داچې ددنيا له هرشي نه تيروو .

امام غزالي [قدس الله سره] [په احياء علوم الدين ج ۵/ ص: ۱۳/ ۱۴/ خاتمة في الاشارةالى ترجمة المصنف رضى الله عنه وسبب رجوعه الى طريقة الصوفية رضى الله عنه] وايې چې مادغې خبرې ته نيت وکړ،نفس مې نه راسره منله ،نفس اوشيطان دافکر ته راواچوله چې ښه ملا يې،ښه کتابونه جوړوې،ښه درس کوې، ددين خدمت کوې،ته چې اوس ملنګي غوره کړې داټول خدمتونه درنه پاتې کېږي ؛ نوبيرته پښيمانه شوم چې رښتيا خوددين خدمت پاتې کېږي . شيطان هرسړي ته په خپل لباس کې ورځي چې درس ،تدريس ،تصنيف اوکتابونه درنه پاتې کېږي .

خوهلته ددې خبرې شوق و،څه وخت وروسته مې بيا قصد وکړ،بيا نفس داخبره زړه ته راواچوله چې دلته خوته شهرت لرې ،ددين خدمت کوې ،خلک درته راځي ديوې مسئلې پوښتنه درنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوي ،که ملنګي غوره کړي ،ولاړشي چیرته په خانقاه کې واروي یوغریب طالب شي ،غریب ملنګ شي اودرویش شي نوبیا ددین خدمت درنه پاتې کیږي اوداشهرت به دې ختم شي؛خوشیطان بیاهم خپلې هڅې اوکوششونه جاري ساتل .

دریم واري مې بیا نیت وکړ؛نوبیا نفس دازړه ته راواچوله چې اوس دې ښه کار جوړدی،خلک دې عزت کوي،شکرانې پیداکیږي ،درس اوتدریس باندې تنخوا پیداکیږي ،خلک کومکونه درسره کوي اوچې ملنګي غوره کړې ؛نوداټول هرڅه ختم شو،دعیال نفقه هم فرض ده ،لکه دانن سبا چې زموږ په عواموکې مشهوره ده دعیال نفقه فرض ده.لس کروړه روپې لري،لمونځ هم فرض ده خولمونځ بلکل تکی نه کوي،دعیال نفقه فرض ده !!! .

نوهمیشه داسوچ اوفکر راسره و اخیر داعصابو کمزوري راته پیداشو،دوخت حکیمانو دافیصله وکړه چې ددغه سړي اعصاب ختم دي ،ددغه علاج نه کیږي . دغې اندازې ته ورسیدم .

خووایې چې له شپږو میاشتو وروسته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ مې زړه ته الهام وکړ،چې داټول هرڅه دې پاته وي ؛خو یوار خپله ځان اصلاح کړه ،چې علم وي اصلاح نوي ،شهرت وي اصلاح نوي؛نوداخوټول ددنیاشیان شول اخیرت خوپاتې شو!

نوکور مې پریښود،وطن اوشاګردان ،درس اوتدریس هرڅه مې پریښودل اوشام شریف ته ولاړم ،هلته مې ددمشق په جومات کې ځان ته اعتکاف (چهله) اوخلوت خانه غوره کړه ،په دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلوت خانه کې مې چې دکومو اولیاء کرامو سره تعلق جوړکړ اذکارمې شروع کړل، څه اسرار راته پیدا شول، دحج وخت رانیزدې شوزړه مې وغوښتل چې دحرمینو شریفینو زیارت وکړم ،حج ته ولاړم اودنبي کریم ﷺ په جومات کې مې خلوت غوره کړ

دی وایې چې په دې ځای کې داسې اسرار راته پیدا شول چې دژبې دویلو نه دي ،دقلم دلیکلو نه دي صرف دومره به ووایم چې که ددنیا ټول هوښیاران جمعه شي ،ټول عاقلان جمعه شي ،ټول پروفیسران جمعه شي اودا ووایې چې موږ دې داولیاء کرامو څخه دښو اخلاقو ښتنان شو ؛نو بلکل نه شي کیدلی۔

اوس ولې یې نه شي پیداکولای؟ ځکه چې داولیاء کرامو اخلاق د نبي کریم ﷺ له سینې مبارکې نه اخیستل شوي دي ،ځکه یو ولي هلته کاملیږي چې دنبي کریم ﷺ په سنتو روان شي ،دهغه دشریعت پابند وي اود نبي کریم ﷺ په صفاتو کې خدای پاک جل جلاله ویلي دي چې ﴿ وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ۝ ﴾ [سورة القلم] یعني ته د ډیرو لویو اخلاقو څښتن یې ، نوچې خدای پاک جل جلاله لوی ورته ویلی نوبنده یې دصفت نه عاجز ده ،چې خدای پاک جل جلاله ورته ویلي دي چې ته دغتو صفاتو څښتن یې نوموږ به یې بیا څرنګه بیان وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له دغې وجې نه علماء کرام د نبي کريم ﷺ صفات چې بيانوي نو داوايي:

لايمكن الثناء كما كان حقه

بعد از خدا بزرگ توئى قصه مختصر

يعنې دالله تعالى نه را لاندې لنډه خبره داده چې ته لوی يې

دمعراج په شپه چې نبي کريم ﷺ لامکان طرف ته روان شو، سدرة المنتهى ته چې ورسيده حضرت جبرائل عليه السلام ورنه پاتې شو، نبي کريم ﷺ حضرت جبرائيل عليه السلام ته وايي چې راځه راپسې ،ولې دې ملګرتيا پريښودله ؟ هغه ورته وويل چې که ددغه مقام نه يو ويښته اندازه پورته وښوريدم ټول وجود به مې وسوځي . دالله تعالى دانوارو اوزما دوجود ترمنځ (۷۰) حجابه دي ،نور که ورنږدې شوم وبه مې سوځي.

همدارنګه اسرافيل عليه السلام چې دعرش عظيم نه رالاندې ولاړ ده ،هغه وايي چې زما اودخداوندمتعال ترمنځ (۷۰) حجابه دي ،نور که لږ وړاندې شوم وبه مې سوځي

لکن نبي کريم ﷺ پورته شو ﴿فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ۝﴾(سورة النجم) الله ته دومره نږدې شو لکه دغيشي(دليندی) دوه طرفه ،بلکې تردې هم ورنږدې شو.

نوچې خبره بيرته سرته بوزو نبي کريم ﷺ فرمايي چې زما له اولياء سره محبت کوئ، ځکه ددوی اخلاق د نبي کريم ﷺ نه اخيستل شوي دي ، ددوی په محبت دالله تعالى

(c) ketabton.com: The Digital Library

جَلَّ جَلَالُهُ اودرسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په طرف چې لار خلاصه شوه (تخلق باخلاق الله) نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دالله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ په اخلاقو متصف ده . په قرانکريم کې الله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته فرمايي ﴿ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴾ په مسلمانانو مهربان اورحيم دی . نودده په عشق اومحبت کې دالله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ عشق اومحبت پيدا کېږي؛نو(فنا فی الشيخ) چې اول خپل شيخ ترخپل مور اوپلار اولاد بلکې ترهرشي محبوب نه شي ترهغه (فنا فی الرسول) نه درته پيدا کېږي (فنا فی الرسول) چې نه وي پيدا (فنا فی الله) نه پيدا کېږي

اصلي مطلب له اولياوو سره کامل محبت ده

اصلي مطلب زما داو چې زموږ دکاميابي لار داده چې ددغوخلکو سره کامل محبت وکړو ،ځکه چې دوی د نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ او دالله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ خبرې موږ ته کوي هغه ځوک چې دالله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ خبرې موږ ته کوي ددنيا محبتونه ټول په دنيا بناء دي دچاسره دخپلوي اودوستي لحاظ وي ،دچاسره دورکړې اوراکړې لحاظ وي چې دافلانکي له ماسره کومک کوي ،دچاسره ديوبل څه نفسي خواهشاتو تعلق وي خودعلماء کرامو سره تعلق په دين بناء وي ځکه غټ مقام لري،ملا چاته روپۍ یاکورسی یا ددنيا عزت نه ورکوي نوچې نه يې ورکوي اوبياهم ځوک ديوحقيقي عالم سره محبت ساتي نومنشاء به يې يواځې اويواځې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیني تړاؤاورابطه وي نوچې ته دعلماؤ و سره ددین په لحاظ محبت کوي الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ بیا دبر غیرتي ذات دی ،تردې چې په یوه حدیث شریف کې راځي چې څوک زما له اولیاء کرامو سره مخالفت کوي نو ددغه سړي سره زما دجنګ اعلان دی (بَارَزَنِيْ مُحَارَبَةً) دغه سړی دې زما جنګ ته ځان تیارکړي اوبعضې الفاظ داسې راځي چې (من عاد لی ولیاً فقد اذنته بالحرب) یعنې څوک زما له دوست سره مخالفت کوي دهغه سره زما دجنګ اعلان دی

اوپه تفسیر مظهري کې لیکلي دي چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ وايي څوک چې زما له اولیاوو سره مخالفت کوي دغه کس زما جنګ ته ځان تیارکړ. تردې پورې چې په دغه حدیث شریف کې الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ وايي څوک چې زما له علماوو ،زما داولیاوو سره مخالفت کوي زه داسې ورته په غضب کېږم لکه زمری چې په غضب کېږي

اوس نو چې الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ دخپلو دوستانو په خفګان داسې خفه کېږي نودهغه په خپلوي اومحبت بیا دغسې خوشحالېږي هم ،له علماوو سره چې څوک ددین په خاطر محبت کوي نودا په حقیقت کې له الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ سره محبت کول دی درسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ددین په خاطر محبت نودا په حقیقت کې له الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ سره محبت دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دمسلم شریف په شرح کې امام نووي لیکي چې په کوم مجلس کې دالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ ددوستانو نوم واخیستل شي نو خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ په هغه مجلس کې رحمتونه نازلوي

په بخاري شریف کې دبدرینوصحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ په هکله چې موږ یې مخکې بیان وکړچې ددوی د نومونو اخیستلو وروسته خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دعا قبلوي ځکه چې دالله تعالی دوستان دي وسیله کړل دهغوی دنومونو په یادولو الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ خوشحالیږي نوچې دالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ رحمت متوجې شو نوبیادمسلمانانو حاجتونه وربوره کوي

دقیامت په ورځ به دوی ته دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ له طرف څخه اعلان کیږي چې چاله تاسې سره محبت کړی وي که څه هم هغه په هره نوعه باندې وي نودهغو تولوشفاعت وکړئ اوجنت ته یې درسره بوزئ ، خلک به په ځان پورې حیران وي اودغو دخدای جَلَّجَلَالُهُ دوستانوته به دالله تعالی جَلَّجَلَالُهُ له طرف نه اعلان کیږي چې ای علماوو ! ای طلباوو! ای مجاهدینو! ای مخلصومسلمانانو!چې له تاسو سره چامحبت کړی وي، معاونت یې کړی وي؛ نونن دهغوسره تاسو ښه وکړئ،هغوی دنیاوي ښه درسره کړې وو نن تاسوله هغوی سره په اخیرت کې ښه وکړئ له ځان سره یې جنت ته بوزئ

نوځومره موچې وس کیږي له علماء کرامو سره تعلق جوړوئ دهغو سره محبت کوی اودغه ته مو چې خیال نشي چې دوی په دنیاکې ددنیا په لحاظ مسکینان دي ،نوتاسې ته ځان غټ ولیدل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي اودوی ته دحقارت په نظر وګوري ،ډېر داسې عوام شته چې ملا ته تنخوا ورکوي اودتنخوا احسان په ده باروي اوداسې معامله ورسره کوي لکه دمزدور سره چې اوس خو تنخوا درکوم څه خوشې خومې نه يې نيولی .تردې پورې چې داسې کليوال هم شته چې دجومات خدمت يې په ملا باندې لازم کړی وي .مزدور يې ورنه جوړ کړی وي .ولې خو دمياشتې (۱۰۰۰) روپۍ ورکوي اوبيا ځان لوی پرې بولي، دا خوبيا ګوښې خبره ده چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دعلماء کرامو نفقه په خلکو کې تقسيم کړې ،که نه وي قسم ده که په دغه زر روپۍ په دې قيمتي کې هيڅ دضرورت ورشی ترلاسه کولی شي.

ددنيا هغه ادنی نوکري تاسې له (۴۰۰۰) څلورزرو نه کمه ليدلي ده ؟ علماء کرامو دسهار نه تربيګاه پورې ټول وخت درسره محصور وي خوبه پنځه سوه (۵۰۰) اودولس سوه الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ دوی ته قناعت ورکړی دا دالله تعالی رحم ده چې قناعت يې ورکړ ، که دعالم هم داسې حرص وای چې ته لوډر اخلي نوزه يې ولې نه اخلم؟ ته تراکتور اخلي زه يې ولې نه اخلم؟ ته دوکان جوړوې نوزه يې ولې نه جوړوم؟ دهغه هم ستا په ډول حرص وای نودادينې حکمونه به بياورځخه پاتې وو

خوددې قناعت برکت دی چې الله تعالی ددين ډيرکارونه دعلماءکرامو په ذريعه روان کړي دي

دکوم ملا چې کار جوړ وي هغه بيا درس اوامامت کوي ؟نه يې کوي ، ځکه مخلص خلک کم دي .هو؛ کم علماء به داسې وي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ خپله هم ښه ابادي ورکړې وي او ددین خدمت ته ولاړ وي.

نوخواهشات په دوی غالب نه وي ،هغه خاص دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ درضا له پاره ددین خدمت ته ولاړ وي، کولای شي په بله لار کې ښه ډیره دنیا وګټي خودنیا یې مطلوب نه وي ،دین یې مطلوب وي ،په کم شي قناعت کوي ،هغه ددین کار کوي.

د وصول الی الله درې لارې

دکامیابي اودخدای جَلَّ جَلَالُهُ دخوشحاله کولولارې درې دي یوه لار دطاعت ده چې په عبادت اوبندګي باندې سړی خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته نیږدې شي. الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ وایي چې ماته بنده په فرض عمل رانږدې کېږي بیا په سنتو اونفلو رانږدې کېږي تردې پورې چې زما محبت ورسره پیداشي ،کله چې زما محبت ورسره پیداشو نوزه دده سترګې شم په ماليدل کوي،زه یې لاس شم نیول راباندې کوي،زه یې پښې شم تلل راباندې کوي،نولنډه داچې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ یې خپل ځان وبولي.

نویو دعبادت او دطاعت په لاره خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ انسان غښې مقام ته رسوي ؛خومشکل ځکه ده چې دومره طاعت اوبندګي چې بالکل غفلت ورځخه ونشي ،په دې وس وخت کې څوک کولای نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهمه لار: دمصیبتوده چې تکلیفونه وربانديږ راشي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته درسیدلوداده چې په سرېږ باندې مصائب راشي اوبیا صبر پرې وکړي ،نوبیا په دغومصایبواوتکلیفونو باندې ګناوې بنبل کیږي ،دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ رحمت ورته متوجې کیږي اودرجې یې پورته کیږي.

دریمه لار: خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته درسیدلو چې ډېره اسانه اوبې تکلیفه ده هغه داده چې کوم څوک دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دوستي ته رسیدلي وي ،ته دهغو په زړونوکې محبوب شې دهغو له تاسره مینه پیداشي.

اوله : طبقه په خپل طاعت اوعبادت رسیدلي.

دوهمه : په مصیبت رسیدلي، او دریم داولیاوو په محبت رسېدلي دي. اوس ته ددوی په خدمت کې لګیا شوې ،تا ددوی ملګرتیا غوره کړه ، دې تا ددوی سره تعلق پیداشو اوددوی له تاسره مینه پیداشوه نوکله چې دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ ددوست له تاسره مینه پیدا شوه نودالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ مینه درسره پیداکیږي.

نودغه ډېره نیږدې اواسانه لار ده ،نه دې طاعتونه اوچهلې تیرې کړې اونه مصیبتونه اوپریشاني دربانديږ راغلې ،فقط دعلماء کرامو خدمت دې وکړ،ددوی زړه درنه خوشحاله شوی اودعا یې درته وکړه.

په دعا وو ډېرلوی کارکیږي،دخدای جَلَّ جَلَالُهُ ددوست په خدمت الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ خوشحالیږي نوبس تاته یې له لنډې لارې خپله خوشحالي درکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله په یوه دعا د سرې ټول کارونه جوړشي

حکایت: زمونږ خلیفه صاحب حضرت قطب المشائخ مولوي دین محمد اخند اده (قدس الله سره) قصه کوله .کومه ورځ چې دده دخلافت دستار بندي کیدله مونږ ته یې په پټ ځای کې داقصه وکړله ،وایې چې غالبا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ددې کار، دخلافت درجې ته رسیدل ، دسبب جوړولو داکار کړځیدلی وي چې دسلیمانخویو سپین ږیری ملاصاحب په ډیر فقراو مسکنت حال کې راغی اوده ډیر تنگ دستی و ،نوکور ته مې بوته ،نوخلیفه صاحب مبارک خودکشف خاوند و ،نووایې چې دستي مې نسوارېې ورته راواخیستل چې نسوار وکړه، بیامې دستي چای ورته راوړ ،چای یې چې وخوړ بیا مې مړی ورته راوړه اوله مړی خړولو وروسته مې بیا چا ی ورته راوړ.

نوبیامې دده دحاجت پوره کولو هڅه وکړه څرنگه چې له ماهم سره نورې روپۍ نه وې یواځې په واسکټ کې مې پنځوس روپۍ وې هغه هم په کورکې پروت ؤ .نو دکورنی خلک خورابانديې پوه و چې فقیر راغلی وس به بیا هرڅه ورکړي نوهغه یې له واسکټ څخه ایستلې وي ،کله مې چې واسکټ راواخیست چې گورم روپۍ نشته پکې نویوطالب ته مې وویل چې پنځوس روپۍ راکړه بیا به یې درکړم ؛نوهغه پنځوس روپۍ مې ورکړې .نودغه فقیر سر سرتورکړ اومخ په قبله ودریده دعایې راته وکړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغه واقعه غرمه پېښه شوه او ماسپښين حضرت انوارالمشائخ (قدس الله سره) اچې مشهورپه ارغندى خليفه صاحب سره ؤ حال راوليږه چې دلته راشه چې ورغلم راته ويې ويل چې بس پټکى تيار کړه تاته دخلافت پګړى درتړو.

حضرت قطب المشائخ صاحب (قدس الله سره) ډېر عابد اوپرهيزګار او دالله تعالى جَلَّ جَلَالُهُ په طاعت اوعبادت کې يې ډېر زيات تکليفونه تيرول؛خوقسم ده چې په يوه دعا سره دانسان دسلهاو کلونو کار جوړيږي.

د اولياء کرامو په معمولي خدمت سره هم ډېرې غټې برخې ترلاسه کيږي

يو ولي غسل کوي خو اوبه ورخلاصي شوې ،ديو مشکل سره مخامخ ده ،يو مريد ته داخيال ورغی چې کيداى شي اوبه ورکمې وي ؛نويوه بوکه يې دکوهي نه راويسته او ټانکى ته يې ور واچوله

کله چې دغه ولي له غسل خانې څخه راووت نو پوښتنه يې وکړه چې دا اوبه چادغه ټانکى ته را واچولي ؟ دمريد په دې فکر شو چې بې ادبي مې نه وي کړي،نو څه يې ونه ويلې اوچپ شو. ولي بيا وويل چې دا اوبه چا را واچولي مريدبيا غلى شو. دغه ولي وويل چې ډېر بنه وخت يې اوبه راورسولې زه ډېر ورنه خوشحاله يم ،بې ادبي يې نه ده کړې . دغه مريد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته وويل چې ما در واچولې . دغه ولي ورته وويلې چې تا په يوه بوکه دومره لوړمقام ترلاسه کړچې فلانکي په ديرشوکلونو کې هم نه و ترلاسه کړی . دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ په خزانوکې څه کمی نشته .

﴿عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ قَالَ: ضَمَّنِي رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَالَ: «اللَّهُمَّ عَلِّمْهُ الكِتَابَ»﴾

[صحيح البخاری ج ۱/ ص ۱۷/ کتاب العلم رقم الحديث ۷۵]

له حضرت ابن عباس رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ څخه د نبي کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ،زړه په يوځلې خدمت کولو خوشحاله شو ،دعا يې ورته وکړه په ټول امت کې اوس په رئيس المفسرين اوحبر الامة سره ياديږي . ځکه چې د نبي کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دعايې وکتله .په يوه دعا يې کار جوړ شو.

نودا علماء يا طلباء يا اولياء ، اوداملنګان که څه هم خلکوته به په نظرکم ورځي دا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ په نزد ډېر عزتمن دي نوددغو سره تعلق ساتئ ،ګورئ چې په سوچ کې دا درنشي چې زه خومالدار يم غټ سړی يم اودغه خو زموږ په وظيفو اوچندو رالوی شوي دي . ډېر خلکوته دملا اوطالب په هکله داسوچ وي چې زه کومک ورسره کوم نودی بايد زما تابع وي . ګورئ که په طبعيت کې موداخبره راغله قسم ده که کامياب شئ .

نونبي کريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وايې چې زه له تاسوڅخه نور اجر نه غواړم يواځې دخپل جای نيشينو ،دخپل نسب سره دتاسي محبت

(c) ketabton.com: The Digital Library

غواړم ،ددغو په محبت به ماته را رسیږئ اودي ما په محبت بد الله تعالی جَلَّجَلَالُهُ ته رسیږئ ،اوکوم انسان ته چي دالله تعالی محبت پیدا شو هغه په دنیاهم کامیابه ده اوپه اخیرت کي هم کامیابه دی

نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دنيا له څه شي سره مشابه کوي؟

نویه عباداتو کي هم باید کوشش وشي نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وایي: ﴿ حَدَّثَنَا عَبْدُ الرَّحْمَنِ بْنُ ثَابِتِ بْنِ ثَوْبَانَ، قَالَ: سَمِعْتُ عَطَاءَ بْنَ قُرَّةَ، قَالَ: سَمِعْتُ عَبْدَ اللهِ بْنَ ضَمْرَةَ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا هُرَيْرَةَ، يَقُولُ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: "أَلَا إِنَّ الدُّنْيَا مَلْعُونَةٌ مَلْعُونٌ مَا فِيهَا إِلَّا ذِكْرُ اللهِ وَمَا وَالَاهُ وَعَالِمٌ أَوْ مُتَعَلِّمٌ ﴾ (رواه الترمذی ج ۲ ص ۵۸ / ابواب الزهد ، رقم الحدیث : ۲۳۱۵)

﴾ یعني دنیا ملعونه ده اوهغه څه چي په دنیاکي دي په ټولو باندي دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ لعنت دی ، مګر ملعون نه دي عالم اومتعلم اوذاکر اوڅوک چي دالله تعالی بندګي کوي.

څوک چي ددوی سره تعلق ساتي هغه ملعون ندي ، څوک چي علم حاصلوي هغه ملعون ندي ، څوک چي درس اوتدریس کوي هغه معلون ندي .نوره دنیا دلعنت شی ده.

نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په لار کي یوپرسیدلی اوچینجن سیرلی ولیدل نوصحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ ته وایي چي داخلک له دي سیرلی څخه په تنګ شوي دي اودباندي یي راغورځولی دی ؟ صحابه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرامو رضی الله عنه ورته وویل چې هو یارسول الله ! دامردار سیرلی څه کوي حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم ورته وایې چې خدای پاک ته دنیا تردې مردارې نه هم ذلیله ده.

له دېنه څوک دامطلب وانه خلي چې دنیا ګټل ناروا دي بلکې دنیا ته خیرهم ویل شوي دي خدای پاک جل جلاله فرمایي ﴿ وَإِنَّهُۥ لِحُبِّ ٱلْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ﴾ خو په اصل ذات کې خدای پاک جل جلاله وایې چې: وَلَوْ بَسَطَ ٱللَّهُ ٱلرِّزْقَ لِعِبَادِهِۦ لَبَغَوْا۟) که چیرته موږ دنیا اورزق ورزیات کړای وی نو سرکشې به یې کړې وه

په اصل ذات کې یې طغیان پروت ده که نه دخیر کارونه هم ډېر ورباندې کېږي .دحضرت صدیق اکبر رضی الله عنه ،حضرت عمرفاروق رضی الله عنه اوحضرت عثمان غنی رضی الله عنه په دنیاکې دجنت دزیرې خبرې چې اورو دا ټول یې ددنیا په برکت حاصل کړي دي ،ددې دا مطلب نه چې دنیامه ګټی ،دنیاګټئ خو عبادت مه پریږدئ دکومې دنیاګټلوپرمهال چې عبادت پاته شو هغه حرامه ګرځي اوچې عبادت پرې پاته نه شي دنیابنه ده،بنه خوره ،بنه چیښه اوښه اغونده الله تعالی جل جلاله پرې خوشحالیږي ،الله تعالی چې چاته کوم نعمت ورکړی وي بايد دهغه نعمت اثر ورباندې ښکاره شي په دې الله تعالی خوشحالیږي ،چې علم یې کړی وي دایونعمت ده نو درس ،تدریس، وعظ اونصحیت پرې کوي دایې اثار دي الله تعالی جل جلاله ورباندې خوشحالیږي او راضي کېږي نوالله تعالی دنیا پیداکړې زموږاوتاسې دهوساینې له پاره ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

،داځومره حیوانات اوکروندې چې دي داټولي يې دانسان دفائدې له پاره پیداکړي دې ، دنیا په داسې طریقه وګڼئ چې ارام اوراحت درته پیداکړي ،په دنیاکې هم پرې ارام شئ اوپه اخیرت کې هم پرې ارام شئ اوپه داسې طریقه يې مه ګڼئ چې په دنیاکې هم پرې ذلیله وئ اوپه اخیرت کې هم پرې ذلیله شئ په داسې طریقه يې وګڼئ چې په دنیاکې هم پرې عزتمند شئ اوپه اخیرت کې هم پرې عزتمند شئ

نوداالله تعالی دې زموږ محبت له حقیقي علماء سره پیداکړي چې دهغو په واسطه دخدای پاک جَلَّجَلَالُهُ اودرسول الله صَلَّىٰ اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ محبت زموږ په برخه شي اودامحبت به هلته پیداکېږي چې په ځان کې دالله تعالی احکام اودنبي کریم صَلَّىٰ اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سنت طریقي عملي کړواوددین رنګ راباندې ښکاره شي

مسلمان باید خپله اسلامي جامه بدله نه کړي

تاسو پام وکړئ چې سیکان سره له دې چې کافران دي مګربیاهم ددوی داخپله عقیده ده چې ویښته نه پرې کوي اوپټکی وهي ،هغه دخپلې عقیدې ځخه نه اوړي اوهرځوک يې په دې پورتنیو نښوباندې پيژني چې داسیکان دي ؛نوپه مسلمانو کې هم باید داسلام داسې اثاراونښې ښکاره شي چې دهغو په وجه دوی په مسلماني وپیژندل شي اوله ده سره دخلکو مینه اومحبت پیداشي چې الحمد لله چې مسلمان مې ولیدل ،داسې نه چې دده

(c) ketabton.com: The Digital Library

او انګریزانو ترمنځ فرق نه کېږي ،ددوی او دیو مفسد ترمنځ فرق نه کېږي.

یو ځل مو ږ دمدرسې داوبو دماشین جوړولو لپاره یو سپین ږیری مستري راوستی و، نو په روژه کې یې له یو مولوي صاحب څخه اوبه غو ښتلې چې تږی یم اوبه راکړئ. خو هغه مولوي صاحب اوبه نه وې ورکړې نو یو طالب ته دې مستري ویلې و چې داڅرنګه بې کاره خلک یئ چې په چاموزړه هم نه خوږیږي؟ صله رحمي هم نه کوئ.

نو مسلمان هم ده او په مدرسې کې هم کارکوي خو له خدای جَلَّ جَلَالُهُ څخه نه ډاریږي روژه خوري

هغه ګنهګارهم ښه وي چې ګناه خوکوي خوله خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اوله مخلوق نه حیا ورته دریږي ،ددې حیا په وجه دغه ګنهګار ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دتوبې توفیق ورکوي ؛خو هغه ګنهګار چې په ګناه کې دلاوري کوي ددغه بیا خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ توبه هم نه قبلوي اوورته په غضب هم وي ،اکثره قومونه له دې وجې څخه تبا شوي دي چې په ګناه کې به یې دلاوري کوله ،دلوط علیه السلام قوم دومره بې حیاشو چې په عام مجلس کې به په یو بل سپریدل اولواطت به یې کاوه،نو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ورته په غضب او قهرشو داسې یې تباکړل چې جبرائیل امین عَلَیْهِ السَّلَامُ دلوط عَلَیْهِ السَّلَامُ ټول قوم دومره پورته کړل چې په اسمان کې یې دچرګانو اذانونه واوریدل شول اوبیا یې له پورته نه ښکته راوغوځول او بیا دتیږو باران پرې وکړ او تر ننه پورې په هغه ځمکه باندې اثر ښکاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ده او هیڅ شی نه زرغونه وي ؛ددې وجه داوه چې ښکاره بې ادبي يې کوله اوله خدای جَلَّجَلَالُهُ نه ډار اوحيا نه ورته دريدله.

نن هم خلک دومره دلاوره شول چې يو مسلمان دبل مسلمان په مقابل کې جنګېږي اوبيا فخر هم پرې کوي ،داسې خلک هم شته چې په جومات کې جمعه ولاړه وي اودوی په قيبال لګيا وي داسې دفتنو دور دی خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دې خپل رحم اوکرم وکړي چې ددغوله ګناهونو څخه نفرت پيداشي اوداخيرت طرف ته دمسلمانانو توجه پيداشي

(۵۶) مجلس

داعتکاف بيان

الحمد لله والصلوة والسلام على سيدنا الانبياء وعلى اله واصحابه الاتقياء امابعد فاعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم

﴿ وَلَا تُبَٰشِرُوهُنَّ وَأَنتُمْ عَٰكِفُونَ فِى ٱلْمَسَٰجِدِ ﴾ [سورة البقرة: ۱۸۷]

ژباړه : او مه نږدې کيږئ ا ښځو ته (په جماع سره) حال داچې تاسې معتکفان يئ په مسجدو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعتـــــکاف

اعتکاف دروژې مبارکې په اخیرنی لسو ورځوکې په جومات کې داعتکاف په نیث اوسیدلو ته وایې اوداد حضرت رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سنت عمل دی

دهرعمل لپاره نیت ضروري دی نوداعتکاف له پاره هم نیت کول ضرور دی په پښتوکې بې نیت داسې دی: ای خداوندمتعاله! زه نیت دسنت اعتکاف لرم ته یې راته اسانه کړې اوله مانه یې قبول کړې.

اعتکاف په درې ډوله ده:

۱- **واجب:** یوڅوک یې چې په خپل ځان نذر کړي هغه که تر یو څه شي پورې یې معلق کړی وي او که غیر معلق وي دې ته واجب اعتکاف وایي.

۲- **سنت:** سنت اعتکاف دروژې په اخري لسو شپو کې ده.

۳- **مستحب:** له پور تنیو دوه ډولوڅخه پرته دی

[فتاوی عالمگري/ج ۱/ص ۲۱۱/۲۱۲]

داعتکاف شرطونه

۱- **نیت:** داعتکاف له پاره نیت شرط دی او که بې نیته یې اعتکاف وکړ دعلماوو په اتفاق نه دی صحیح

(c) ketabton.com: The Digital Library

۲- مسجد الجماعة: اعتکاف په هر هغه جومات کې صحیح کیږي چې په هغه کې پنځه وخته اذان او دجمعې لمونځ ترسره کیږي. افضل او غوره اعتکاف هغه دی چې په مسجد حرام (مکه مکرمه) کې ترسره شي، بیا چې دنبي کریم ﷺ په مسجد کې وي، بیا چې په بیت المقدس کې وي، بیا افضل اوغوره چې په جامع مسجد کې وي، بیا چې دکوم جوماتت اهل زیات وي.

ښځه به دخپل کور په یوه ځانګړې کمره (کوټه) کې اعتکاف کوي چې کله هلته اعتکاف وکړي ددې په حق دغه ځای داسې ده لکه دنارینه له پاره هغه جومات چې پنځه وخته اذان او جمعه پکې وي. له اعتکاف ځخه به نه وزي مګر دانساني ضرورت له پاره.

۳- روژه: یعنې روژه نیول داعتکاف له پاره یعنې روژه داعتکاف له پاره لازمي شرط دی او په ظاهر الروایة کې له امام ابو حنیفه رحمه الله او صاحبینو څخه نقل شوي چې دنفلي اعتکاف له پاره روژه شرط نه ده.

او داعتکاف دکمې مدې له پاره تقدیر (اندازه) نشته په ظاهر روایة که څوک مسجد ته داخل شول او داعتکاف نیت یې وکړ ترڅو چې راوزي داهم صحیح دی.

٤- اسلام: اسلام څکه شرط ده چې کافر دعبادت اهل نه دی.

٥- عقل: عقل هم ځکه شرط دی چې لیونی دنیت اهل نه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

۶- طهارة عن الجنابة والحيض والنفاس : يعنې پاکي له جنابت ، حيض او نفاس څخه داعتکاف کولو له پاره شرط دی ، ځکه جنب ، حائضه او نفاسه دمسجد له ننوتلو څخه منعه دي .

او هر څه چې بلوغ دی هيڅ شرط نه دی داعتکاف دصحت له پاره ، نو د عاقل هلک له پاره هم اعتکاف صحيح دی

نارينتوب او حريت شرط نه دی ، بلکې ښځه غلام په اجازه دخپل مولی او ميړه اعتکاف کولای شي که ښځې لره ميړه ؤ .

[فتاوی عالمګري / ج: ۱ / ص: ۲۱۱]

داعتکاف اداب

۱- داچې خبرې به نه کوي مګر په خير باندې

۲-داچې اخري لس روژې به داعتکاف له پاره غوره کوي يعنې په اخرو شپو کې به يې کوي

۳- داچې : افضل دجوماتو به داعتکاف له پاره غوره کوي لکه مسجد حرام او جامع مسجد.

٤- داچې : دقرآن کريم تلاوت ، دحديثو درس اومطالعه اوسيرة النبي والانبياء عليهم السلام او داولياوو واقعات به بيانوي او ددين امور ليکل همدارنګه په فتح القدير کې هم دي .

[فتاوی عالمګري / ج: ۱ / ص: ۲۱۲]

(c) ketabton.com: The Digital Library

داعتکاف محاسن

په دې اعتکاف کې معتکف خپل ځان په تامه (پوره) معنا دالله تعالی عبادت ته تسلیموي ددې له پاره چې الله تعالی ته ورنږدې شي او نفس ددنیا له شغل او محبت څخه لرې کوي، ځکه ددنیا شغل سړی دقرب الهی نه لرې کوي.

او داچې معتکف ټول وخت په لمانځه مشغول وي حقیقتاً یا حکماً، ځکه مقصد اصلي داعتکاف له روا والي څخه داده چې انتظار دجمعې لمونځونو ته کول دي او معتکف له هغه چا سره (چې ملائکې دي) ځان مشابه کوي چې دوی دالله تعالی نافرماني نه کوي دهغه څه چې دوی ته یې امر شوی وي هغه کار کوي او له هغه چا سره ځان مشابه کوي چې دوی شپه او ورځ دالله تعالی تسبیح وایي او نه ستړي کیږي.

او ځینې له شرائطو څخه یې روژه ده دمعتکف په حق کې او روژه دار دالله تعالی میلمه ده. [فتاوی عالمګري/ج: ۱/ص ۲۱۲]

داعتکاف مفسدات

۱- **دجوماتْ څخه وتل:** معتکف به دخپل اعتکاف له ځای څخه نه په شپه اونه په ورځ کې وزي مګر دعذر په صورت کې او که بې عذره یو ساعت هم ووتلو اعتکاف یې فاسد دی. دامام ابو حنیفه

(c) ketabton.com: The Digital Library

رحمه‌الله په قول .نور دغه وتل که په قصد وي او يا په سهوه سره همدارنګه په فتاوی قاضي خان کې هم دي .

له عذرو څخه دادی چې د ورو او غټو بولو له پاره وتل دي او دجُمعې دلمانځه له پاره تلل دي . [فتاوی عالمګري/ج: ۱/ص: ۲۱۲]

هر څه چې خوراک او څښاک او خوب دی دابه دځپل اعتکاف په ځای کې کوي ، ځکه ددغه حاجت پوره کول دلته ممکن دي وتلوته يې ضرورت نشته او دجُمعې لمانځه ته به دلمر له زوال څخه وروسته روا نيږي ، دا په هغه صورت کې چې داعتکاف جومات جامع جومات ته نږدې وي په داسې شان چې دلمر زوال ته انتظار شي خطبه او دجُمعې لمونځ نه ورنه فوت کيږي .

او که ورنه فوت کيده بيا دې دلمر زوال ته انتظار نه کوي بلکې څه وخت چې ممکنه وي ودې وزي نو جامع جومات ته دې راشي څلور رکعته دې مخکې تر دوهم اذان او دجمعې له لمانځه وکړي او له لمانځه وروسته دې په اندازه دڅلورو او يا شپږو رکعتو په حسب داختلاف دعلماوو په سنتو دجمعې کې وخت خنډ کوي او که يوه شپه يا ورځ يې خنډ وېست او يا يې اعتکاف پوره شو فاسديږي نه خو مکروه ده .

او که له جومات څخه دعذر له امله ووت چې جومات رنګيده او يا چا په زور وېست نو بل جومات ته سمدلاسه ننوت نو استحسانا يې اعتکاف نه فاسديږي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

او که له جومات څخه دبولو له پاره ووت او پوره ورځ ورې ودا روه ، امام ابو حنیفه رَحِمَهُ اللَّهُ په مذهب یې اعتکاف فاسدیږي او دصاحبینو په نزد نه فاسدیږي امام سرخسي رَحِمَهُ اللَّهُ فرمایي چې ددوی قول په مسلمانانو اساني ده .

دمریض پوښتنې ته به نه ځي او که دجنازې له پاره ووت اعتکاف یې فاسدیږي همدارنګه دجنازې لمانځه ته چې ووزي هم اعتکاف یې فاسدیږي لکه په فتاوی ظهیریه کې چې راغلي دي

په فتاوی تاتارخانیه کې راغلي دي چې دنذر او التزام داعتکاف په وخت کې که داشرط کړي چې زه به دمریض پوښتنې ته ځم دجنازې لمانځه ته به ځم او دعلم مجلس ته به حاضریږم ، داروا دي .

۲- **جماع او دواعي یې** : یعني کوروالي کول او دهغې اسباب اعتکاف فاسدوي ، نو په معتکف جماع او دواعي یې دواړه حرام دي ،دواعي لکه لوڅ بدنونه سره لګول مچوږ (ښکلول) اخښتل لاس ور وړل غیږ ورکول او جماع دفرج (اندام مخصوص) نه سوا په بل اندام کول شپه او ورځ په دې کې برابر دي ، جماع که په قصد وي او که په سهوه ، شپه وي او که ورځ اعتکاف فاسدوي ، انزال یې وشي او که ونه شي. او له جماع نه پرته په هغه صورت کې اعتکاف فاسدیږي چې انزال یې وشي که انزال یې ونشي نه یې فاسدوي

که دمعتکف مني په سوچ او فکر کولو سره خارج شول یا یې احتلام وشو هم اعتکاف یې نه فاسدیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیانو که ممکنه وه په جومات کې دي غسل وکړي چې جومات ککړ نشي څه پروا نشته اوکه نه دباندې (بهر) دې ولاړ شي غسل دې دکړي بیرته دې جومات ته راشي . او که په جومات کې یې په لوښي کې اودس کاوه هم په دغه تفصیل سره دی .

[فتاوی عالمګري/ج: ۱/ص: ۲۱۳]

داعتکاف محظورات

چوپه خوله ناستی: یعنې چوپه خوله ناست وي دغه یې عقیده وي چې دا عبادت او ثواب دی ، دا چوپه خوله مکروه ده . اما که دغه دقربت او ثواب عقیده یې نه وه بیا مکروه نه ده .

[فتاوی عالمګري/ج: ۱/ص: ۲۱۳]

او له هغو خبرو څخه چوپ کېدل چې په هغو کې ګناه وي داخوله لویو عباداتو څخه دی په دې باندې ثواب ورکول کیږي ، کنځل او جنګ کول اعتکاف نه فاسد وي [فتاوی عالمګري/ج: ۱/ص: ۲۱۳]

ځینې عوام ورونه په اعتکاف کې ناست وي ،قرانکریم یې نه وي زده ،نور اذکار یې هم نه وي زده چې هغه وکړي نوددوی داعقیده وي چې داعتکاف له ضروریاتو' نه داده چې سرې پټه خوله کیني،غږیدا نه کوي ،تردې پورې چې که وړه خبره وکړي نو خلک ورته وایي چې اعتکاف یې خراب کړ؛ نووروڼو! په دې ځان پوه کول پکار دی چې په اعتکاف کې خبرې منع نه دي ،په اعتکاف کې له ضرورت نه پرته له جومات نه وتل منع دي ،په

(c) ketabton.com: The Digital Library

جومات کې روا مجلس کولای شي ،خپل ضروریات له چاغوښتلی شي اودارنګه په خوله هم کیناستلی شي خودغه په خوله کیناستل عبادت نه دی اوکه ددې ویره وي چې داسې نه په اعتکاف کې غیبت، لهو اولعب رانه ونشي ؛نوبیا چوپه خوله کیناستل هم عبادت ده .لکه پورته بیان شول.

د نبي کریم ﷺ ،دصحابه کرامو رضي الله عنهم دامت دنورو بزرګانو عادت داوو چې ﴿ کثیرالصمت ﴾ یعنې زیاتره به په خوله ناست وو ،بې له ضرورت نه به یې غږیدا نه کوله اوکه به چا بیا دکومې مسئلې پوښتنه ورځخه وکړه نوداسې تفصیل به یې ورته کاوه لکه دریاب چې روان شي ،داسې نه چې خبرې یې نه کولې.

نوچې په اعتکاف کې کوم کس ناست وي ذکر،تلاوت اونورعبادت دې کوي یا دخدای پاک جل جلاله په مصنوعاتو اومخلوقاتوکې سوچ اوفکر کوي، چې خدای پاک جل جلاله اسمانونه ځمکې، انسانان اونور مخلوقات په څومره ښه کیفیت پیداکړي. چې دا دنقشبندیې مبارکې دمراقبو خلاصه او غورچاڼ هم دی.

نوروخلکو ته په کار داده چې دمعتکفینو اوقات ورضائع نه کړي ،دېر مجلسونه باید نه وي ځکه چې په ډېر مجلس کې دکار خرابیدلو ویره وي ؛یابه په غیبت لګیاکېږي،یابه په درواغو لګیاکېږي یابه په کوم بل ناروا کار لګیاکېږي.

نوپه اعتکاف کې ناسته لویه خوش قسمتي ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داډېر بهترين کار دی چې ډېره غږېدا نه کېږي ځکه چې سړی ډېر نه غږېږي عقل یې هم په ځای وي ،هغه سړي بیا چې خبرې کوي هم نو هوښیاري خبرې کوي

اوچې ټوله ورځ کوم کس په خبرو لګیا وي بیا یې چې څه په خوله ورشي هغه وایې. لکه یو سالک وایې:

زبان بریده بکنجی نشسته صم وبکم   به از کسی که زبانش نباشد اندر حکم

دسړي چې ژبه پرې وي اوګونګی په کونج کې ناست وي له هغه سړي نه بهتردی چې ژبه یې په خپل اختیاراوکنترول کې نه وي

﴿ عَنْ سُفْيَانَ بْنِ عَبْدِ اللهِ الثَّقَفِيِّ، قَالَ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللهِ حَدِّثْنِي بِأَمْرٍ أَعْتَصِمُ بِهِ، قَالَ: قُلْ رَبِّيَ اللهُ ثُمَّ اسْتَقِمْ، قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللهِ مَا أَخْوَفُ مَا تَخَافُ عَلَيَّ، فَأَخَذَ بِلِسَانِ نَفْسِهِ، ثُمَّ قَالَ: هَذَا ﴾

[جامع الترمذی ج ۲/ ص ۶۶/ ابواب الزهد باب ماجاء فی حفظ اللسان]

ژباړه: له سفيان بن عبد الله ثقفي رضي الله عنه نه روايت دی وايي: رسول الله صلی الله علیه وسلم ته مې عرض وکړ چې اې رسول الله! صلی الله علیه وسلم یو داسې امر راته وښایه چې زه وربانديې عمل وکړم، راته وې ویل الله تعالی یادوه او مستقیم شه (یعني په ټولو اوامرو راتګ وکړه له نواهیوو څخه پرهیز وکړه) بیامې ورته وویل چې ته په ما باندې له هغه ډېر ډارېږې هغه راته وښایه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو نبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خپله ژبه مبارکه ونيوه بيا يې وويل دغه کنترول کړه.

يعني که يوه خبره دې بې ځايه وکړه هم ،ولاړې غرق شوې ،که دخپل عبادت دې صفت وکړهم غرق شوې ځکه چې رياکارې اوعجب پکې راځي،که درواغ اوغيبت درڅخه وشو هم لاړې تاواني شوې.

اوکه پټه خوله ناست وې دهغه پوښتنه نشته؛نوردهرې خبرې پوښتنه شته ،که داسې خبره وکړې چې مسلمان پرې ازارېږي ،دمسلمان سپکوالی پکې راغی دهغه غيبت دې وکړ ،پوچ الفاظ دې ووېل ددې تولو پوښتنه شته.

لکه سالک چې وايي:

ای زبان هم گنج بی پایان توئی ای زبان هم رنج بی درمان توئی

اې ژبې! ته نه خلاصيدونکې خزانه يې ، او اې ژبې! ته بيا لاعلاجه مرض هم يې.

يعني داسې کارونه وربانديې کيږي که حق وربانديې بيان کړې قرآنکريم اوحديث نبوي اودمذهب کتابونه وربانديې بيان کړې دنصيحت خبرې وربانديې وکړې ځينې خبرې داسې وي چې په هغوی باندې الله جَلَّ جَلَالُهُ خوشاله کيږي چې دهغه پای بياجنت ته ننوتل دي اوځينې بياداسې خبرې دي چې دهغوی بيادوااودرمل نشته.

لکه شاعرچې وايي: جراحة السنان لها التيام ولايلتام ماجرح اللسان

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدارنګه دپښتو شعر ده چې وايي:

پرهر د توري ښه ده چې جوړيږي په مرهم
ولې بد پرهار د ژبې ده له عُمره سم سم
جوړ به شي زخمونه خو داغونه به يې وي
تير به شي وختونه خو يادونه به يې وي

دتوري اونېزې پرهرجوړيږي خودژبې پرهر نه جوړېدونکی مرض دی دمثال په ډول لکه يوڅوک چې پيغوردرکړي دهغه زخم بيانه جوړيږي لکه په يوه حديث شريف کې هم راغلي دي: ﴿الْمُسْلِمُ مَنْ سَلِمَ الْمُسْلِمُونَ مِنْ لِسَانِهِ وَيَدِهِ﴾

[رواه البخاري ج ۱/ص ۶ /فی کتاب الايمان رقم الحديث: ۱۰]

يعنې کامل مسلمان هغه څوک دی چې خلک دده دژبې او لاس له ضرر څخه په امن وي.

نو که ليرڅيرشونوپه حديث شريف کې هم لومړی دژبې يادونه شوې ده اومحدثين هم وايي چې داژبه يې ځکه مخته کړه چې دژبې ضرر اوزيان عام دی اودعموميت وجه يې داده چې که کمزوری تن وي اوکه زوروروي نوهم غيبت کولای شي اوپاتې شودلاس ضررهغه هرسړی نشي ترسره کولای دژبې غيبت ښځه هم کوي چې په بشرکې دنړيه مقابله کې ډېره کمزورې ده خوسره له هغه بياهم دژبې ضررپه ډېره ښه توګه رسولی شي اوبل دژبې ضررغائب اوحاضردواړوته رسيږي اودلاس ضررغائب ته نه رسيږي دمثال په توګه که يوسړی له تاڅخه لرې اوغائب وي نونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې مړکولای نشي خودژبې ضررکه نوموړی سړی ددنیاپه هغه ابل سرکې هم وي ورته رسولای بې شي اویاداسې چې دژبې له ضرراوتاوان څخه مړي هم ندي خلاص اودلاس ضررخونشي ورته رسولای نوچې هرمجلس له ذکردالله جَلَّجَلَالُهُ څخه خالي وي اوزیات شي نوخامخا ژبه دسړي له کنترول څخه وزي دمثال په ډول که په جومات کې سره له دې چې دخدای جَلَّجَلَالُهُ دعبادت اوخوشاله کولوځای دی خوکه بې ځایه او خراب مجلسونه پکې شروع شي نوهغه دسړي هغه نیک عملونه داسې له منځه وړي لکه اورچې لانده اووچ لرګي له منځه څخه وړي اویالکه یوحیوان چې وابنه خوري نوهغه بیاوچ اولانده نه ګوري خوري بې نوله همدې وجې بایدجوماتونه دمجلسونوځایونه جوړنه کړل شي دجومات ادب بایدوشي بلکې هغه کس چې په جومات کې اعتکاف کوي هغه هم بایددجومات ډېرزیات خیال وساتي اونورخلک هم بایدداعتکاف کوونکودوخت لحاظ وساتي دهغه وختونه بایدورخراب نکړي لکه یوانسان دی هغه خپل خوبونه کوي اوخوب بې بنه پوره کړی وي اوهغه ابل چې معتکف دی هغه هم انسان دی شپه یې په عبادت دخدای تعالی کې تېره کړې وي اودسهارله خواهم دوعاګانې اودالله تعالی څخه مغفرت غواړي نوخوارکی به خامخابې خوبه شوی وي اوته ورشې له خوبه یې وباسې هغه هم انسان دی بایدویده شي اوخوب پوره کړي.

مسئله : اعتکاف سنت کفایي ده که په کلي کې یوسړی هم کیناست نودټول کلي غاړه وربانډې خلاصیږي اوکه په دغه کلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې يوسړی هم نه پکې کيناست نوټول کلی د سنتوپه پرېښودلوباندې ملامت دی ترديې پورې که په کلي کې يوه ښځه هم د اعتکاف له پاره ناسته وي نودټول کلي غاړه ورباندې خلاصیږي نبي کريم ﷺ به پخپله اعتکاف کولو تردې چې دی مبارک له دنیا څخه ولاړېیابه امهات المؤمنين اعتکاف کولودیادونې وړخبره ده چې په معتکف باندې دټول کلي غاړه خلاصیږي له دې وجې څخه يې په ټول کلي باندې احسان دی له همدې وجې خوکتابونو ليکلي دي چې دمعتكف خدمت کول په ټول کلي باندې لازم دی ځکه چې کليوال به ټول په ثواب کې ورسره شريک وي کیدای شي په معتکفینو کې به داسې خلک هم وي چې مسافربه وي دلته به کورنه لري اوبل به دالله جل جلاله ددې ايت مبارکه مصداق شو: وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ﴾ (سورة المائدة آيت ۲)

ژباړه: او مرسته کوئ تاسې يوتربله په نیک کار او تقوا (پرهيزګاري) کې اومه کوئ تاسې مرستې يوتر بله پر ګناه او پر عدوان (ظلم تجاوز) .

نوله همدې وجې که تاسې له معتكفينوسره کومک وکړئ نوکه تاسې په کورونوکې هم ناست یاست الله جل جلاله به تاسې ته هم د اعتکاف ثواب درکوي ځکه چې ديوه مسلمان مشکل ورته حل کوې اوبیاپه ځانګړې توګه هغه مسلمان چې دینداره اودالله تعالی دوست وي داخوچه وړه خبره نده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

داعتکاف کولو طریقه او موده یې

معتکف به داخرنۍ لسو ورځو په پیل کې جومات ته داخل شي او (۹) ورځې که میاشت دنه ویشتو ورځو وه اویا (۱۰) ورځې که میاشت د دیرشو ورځو وه تیرول لازم دي او په جومات کې به په دې نیت شپې او ورځې تیروي چې زه دلته دالله تعالی په کور (جومات) کې دالله تعالی دعبادت لپاره ناست یم؛ نو ددې کس ټول وخت دخداوندمتعال په عبادت کې شمارل کېږي ځکه چې مسئله داده چې هریو لمانځه ته انتظار کول په خپله عبادت دی نو دده ناسته هم دلمانځه په اراده اونیت وي نو دومره ثواب به یې وي لکه چې په لمانځه مشغول وي؛ نو داسې آدب به کوي لکه چې انسان په عین عبادت کې مشغول وي بې ځایه مجلسونو،لهو اولعب ،ټوکې اوټکارې به په جومات کې نه کوي ځکه چې معتکف دثواب ګټلو له پاره دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ کور ته راغلی اوبیا دعبادت په نیت راغلی نو په چوپه خوله ناسته اوبیا که سړی مرید وي دوه ثوابونه به ترلاسه کړي یو چوپه خوله کېناستل ځکه حدیث شریف دی . مَنْ صَمتَ نَجا ، څوک چې پټه خوله شو هغه نجات پیدا کړ او بل به یې ذکر جاري وي څوک به پرې خبر هم نه وي له الله تعالی پرته ،په خوراک اوڅښاک ،په تلاوت اوذکر ،په لمانځه ،ارام اوخوب ټول په عبادت کې شمارل کېږي ځکه چې دعبادت په انتظار ناست وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوهغه خلک چې معتکفینو ته ددعا اوبرکت په نیت ورځي نوهغه دې داسې نه کوي چې معتکف له عبادت نه وباسي اوروختونه يې ورضائع کړي ، بلکې دومره وخت به ورسره تیروي چې هغه له عبادت څخه په بل شي مصروف نه شي لکه یوکس چې دیومریض پوښتنې ته ورځي نودومره وخت به ورسره تیروي چې هغه ورنه په تکلیف نه شي څکه مسئله داده چې دمریض پوښتنې ته چې څوک ورځي نودومره وخت به ورسره تیروي لکه یومیرمن چې غوا رالوشي اوبیا لیږ دمه ورته وکړي اوبیا يې په لوشلو پیل وکړي ؛نوچې دمریض پوښتنې ته څوک ورځي په دې نیت ورځي چې دې دغه کس دمرض په وجه چې دمرض له امله ډېر پاک شوی دی کیدای شي خدای پاک جَلّ جَلَالُهُ دده دعا قبوله کړي اودعا دې ورنه وغواړي خو دومره وخت به نه ورسره تیروي چې مریض ورنه په تکلیف شي.

نومعتکف ته هم خلک په دې نیت ورځي چې دی دخدای پاک جَلّ جَلَالُهُ دکورمیلمه ده اودهغه کور ته په تنواتي ورغلی نوکیدای شي دده په وجه زما کارونه جوړ شي خوبې ځایه وخت به نه ورسره تیروي

بلکې ده ته دا پکار دی چې په خپله ولاړ شي اومعتکف ته دویلو ضرورت پیښ نشي چې ولاړ شه زه اوس تلاوت کوم،یالمونځ کوم یا بل عبادت کوم.

که سړی په جومات کې په اعتکاف کې ناست وی اودځه مشهورې ضرورت پیښ شو اودکورخلک دمشورې لپاره ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلل نومشوره ورکولی شي. همدارنګه ښځه په خپله کوټه کې داعتکاف په ځای کې ناسته ده دکورپه کاروکې لور،نګور او داسې نوروته نېکه مشوره ورکولی شي. خو له هغه ځای څخه به دباندې نه راوځي.

یادوونه: دجومات برنډه دجومات په حکم کې ده نومعتکف په برنډه کې هم اوسېدلای شي خو په جمعه سره لمونځ کولوله پاره به له برنډې څخه نه وزي ځکه چې داعتکاف له پاره جومات شرط دی اودجمعې کولوله پاره جومات شرط ندی بلکې په بیابان کې هم کېدلی شي نومعتکف به دجمعې په وخت کې له برنډې څخه نه وزي اونورخلک کولای شي چې دباندې له برنډې څخه هم په امام پسې ودریږي اودثواب په لحاظ باندې هغه جومات چې په هغه کې دجمعې لمونځ کیږي په هغه کې اعتکاف کول ترنوروجوماتویوپه پنځه درجې زیات ثواب لري.

تنبیه: بله مهمه مسئله داده چې دادښځومرض چې حیض او نفاس دی داخو ددوی په اختیار او ولکه کې نه وي کله چې دامرض ورته پیښ شي نوروژه به نه نیسي نواعتکاف هم وربانده نشته خویوصورت یې داسې کیدلای شي چې دډاکټرانوپه واسطه دغه میاشتنی مرض بدل کړي نوچې دوااستعمال کړي بیاپه هغه میاشت کې مرض نه ورته پیښیږي مفتي صاحبانودافتوی ورکړېده چې کله یوه ښځه حج ته ځي نوکولای شي چې داسې دوایي استعمال کړي چې هغې ته دحج په موکه باندې حیض پیښ

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشي نو د اعتکاف په وخت کې هم کولای شي خو د اهلته چې ديوې ښځې عادت معلوم نه وي که ديوې ښځې عادت معلوم وي چې يا په اول اويا په اخير د مياشتې کې دی هغه دې بياد ډاکټر په مشوره د غه دوا استعمال کړي.

د يو مسلمان د مشکل حل کولو کوشش د اوياوو اعتکافونو ثواب

يو ځل حضرت عبدالله بن عمر رضي الله عنهما په اعتکاف کې ناست وو چې يو تن ورته راغی او ورته وې ويل چې په ما باندې د فلاني سړي پور دی او س وخت پوره شوی دی خو له ما سره څه نشته چې ورېې کړم نو ده مبارک ورته وويل چې ستاڅه خيال دی زه درسره ولاړ شم؟ نو هغه کس ورته وويل چې ستاخوښه ده ؟نو حضرت عبدالله بن عمر رضي الله عنهما ورسره روان شو کله چې له جوماټ څخه ووتل نو هغه ابل تن داګومان شو چې ګواکې دده مبارک اعتکاف له ياده وتلی دی نو ورته وې ويل چې ته خو په اعتکاف کې ناست وې ؟ اعتکاف دې لکه چې له ياده وتلی دی چې له ما سره روان يې نو حضرت عبدالله بن عمر رضي الله عنهما ورته وويل نه اعتکاف مې هير شوی ندی ښه مې په ياد دی خو ما له نبي کريم صلى الله عليه وسلم څخه اوريدلي دي چې څوک ديوه مسلمان دمشکل په حل کولو کې کوشش وکړي خدای پاک د اوياوو کلونو قبول شوي اعتکاف ثواب ورکوي الله تعالی خو ډېر مهربانه ذات دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۷) مجلس

دانسان دکامیابي مهمې لارې په قرآنکریم، احادیث اوداولیاء الله په لار تلل دي

ددې له پاره چې زموږ کامیابي په څه شي کې ده امام بخاري رَحِمَهُ اللهُ پخپل کتاب بخاري شریف کې چې دالله تعالی له کتاب څخه وروسته دمخلوقاتو په کتابونوکې ترټولوبهترین کتاب دی چې دنبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حدیثونه یې پکې راټول کړي دي اودېرپه تکلیف یې راټول کړي دي چې شمېره یې نه زره دوه اتیا(۹۰۸۲) ته رسیږي اوهرحدیث ته به یې غُسل کولواودوه رکعته لمونځ به یې کولو او استخاره به یې کوله چې په خوب کې به ښه یقیني ورته معلومه شوه چې داد نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حدیث دی بیابه یې په لیکلوباندې شروع کوله نوامام بخاري په دې کتاب ترټولودمخه خبره دوحیې کړېده چې خدای جَلَّ جَلَالُهُ خپل پیغمبرته وحیې څرنګه رالیږلې ده نوامام بخاري صاحب داخپل کتاب دانسانانودګټې اومنفعت له پاره جوړکړی دی.

خودانسانانودګټې لارې درې شیان دي [۱]دیوه شي خبراوشرپه حواسو معلومیږي دمثال په توګه په سترګویې وینې چې په دغه شي کې مې ګټه ده اوپه غوږونویې اوري په ژبه باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې وځکي په لمس (لاس لګولو) (۲) انسان دعقل په واسطې باندې پوښي ورته معلوم شي چې په دې کې خیرياشردی اوکه په ظاهري اسبابوورته معلوم شي هم نودی وايي چې ماته تجربه ده هغه کارکوي وايي چې په عقل باندې ماته ددغه شي خيراوشرمعلوم شوی دی

نودغه دواړه لارې خدای پاک جَلَّجَلَالُهُ دانسان په وجود کې دکتې له پاره چې خیراوشروربا‌ندې وپېژني پیداکړې دي چې یوعقل اوبل داظاهري حواس دي.

خودادواړه لارې ناکامې اوکمزوري دي څکه یوسړی چې په سترګوباندې یوه شي ته ګوري پکې خطاکیږي علماء مثال ورکوي لکه دمثال په توګه یوسړی په موټرکې سپوردی اوموټرروان دی دسړک په څنډه کې ونې دي هغه خوپاتي کیږي نودالېدونکی داګومان کوي چې داونې رواني دي نودادسترګوخطايي شوه اوکه یه؟ نورمثالونه هم شته په عقل باندې هم ډېرخلک خطاکیږي

[۳] دکامیابي لاره چې انسان ته دخیر اوشرښه طریقه وربښيي هغه وحيې ده الله جَلَّجَلَالُهُ دملايکوپه واسطه خپلوپیغمبرانو عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ته رالیږلې ده په قرآنکریم کې چې کوم شی الله جَلَّجَلَالُهُ ښودلی دی چې په دې کې دانسان خیراويه دې کې د انسان شردی هغه که په زرګونوکلونه هم تېرشي بدلون نه پکې راځي اوپاتې شول زموږ حواس اوزموږ عقلونه داله خطايي سره همیشه مخ کیږي اودالله تعالی کلام ډېرېې حده عظیم کلام اوبل داچې ترجمان يې پیغمبرصَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دی نوموږته چې الله تعالی قرآنکریم رالیږلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

مونږته چې دنبي كريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حديثونه رارسيدلي داتول
زمونږدخيرله پاره جوړشوي دي نوكه مونږاوتاسي كامیابي
غواړوهغه داسې چې په دې فاني دنیاكې هم خوشاله اوپه اخيرت
كې هم خوشالي اوعزت راته نصيب شي نوداعزت پرته له وحيې
څخه په بل شي كې نشته چې قرآنكريم اوحديث دي خوداخبره دې
پاتې نه وي چې مذهب هم ددغودواړوشیانوخلاصه ده ګوښې شى
ندى قرآنكريم دالله جَلَّ جَلَالُهُ كلام دى مونږنه پرې پوهيږوحضرت
نبي كريم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يې شافي اوكافي بيان كړى اوحديث په
مطلب باندې نه پوهيږوبياحضرت امام ابوحنيفه رَحِمَهُ اللَّهُ بيان راته
كړى دى زمونږاوتاسې له پاره خيرپه دغه دين كې دى اوس چې
مونږفكروكړومونږ چې كوم كارونه كوودعقل اوياحواس ظاهره په
واسطه باندې نودمثال په توګه يوتيكداردى هغه تيكه نيسي
نودى سوچ اوفكر كوي چې په دې كې ګټه شته نوكله چې تيكه
سرته ورسيږي نوپه پاى كې په لكونوروپۍ وګټي
دخداى جَلَّ جَلَالُهُ اودپيغمبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دقرآنكريم اوحديثو څخه چې
كومه ګټه مونږته لاس ته راځي هغه ترابده پورې موږته ګټه
ده څومره ګناوې چې الله تعالى موږورڅخه منعه كړې يوهغه دټول
وخت له پاره زمونږله پاره شراوزهرقاتل دي بلكې زهركه سړي په
هېره وخښي اوكه يې په لوى لاس وخښي دواړه سبب دمرګ ګرځي
دګټې اميدنه يكې پيداكيږي نومونږ ته چې رب العالمين
قرآنكريم اوحديث غوره كړي اومذهب يې راته غوره كړى نواې
علماء كرامومونږ بايد پخپل عقل اوخپلو ستركو چې په كوم شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې خیراوشرویښو روان نشو دسترګو لیدلی شي اودعقل فیصله له قرآنکریم اوحدیثو سره وګوروکه دقرآنکریم اوحدیث نبوي تابع وو باید عمل پرې وکړواوکه نه نوبایدظاهر حواسواوعقل تابع نشوځکه هغسې خوپه ډېرواندامو کې ظاهراً خیرمعلومیږي خوهغه بیاکله دسړي دجهنم ته دورتللوسبب شي نوپه دې هکله بایدموږله هغو خلکوځخه پوښتنه وکړوچې هغوی ته الله تعالی په دین کې بصیرت اوپوهه ورکړې وي ترڅوزموږدتباهي سبب ونه ګرځي خوکومه لارچې دکامیابي ده چې قرآنکریم اوحدیث دپیغمبر صلی الله علیه وسلم دي هغه موږشاته غورځولي دي له هغې سره تعلق نلرواوپه خولوباندې لا داخبرې هم کوو چې قرآن ،حدیث اودین پوه شه اوملااوطالب پوه شه دالله تعالی بندګان ځانونه بولوخودهغه په وینا باندې خبرنه یو دحضرت نبي کریم صلی الله علیه وسلم امتیان ځانونه بولوخودهغه په حدیث باندې خبرنه یو دحضرت امام صاحب دمذهب خلک ځانونه بولو دهغه مسلک نه راته معلومیږي ددې عمده وجه داده چې خپل عقل خطاکړي یو اوداسې یې خطاکړي یو چې خدای نخواسته جهنم ته به موبوزي

شیطان په عقل فیصله وکړه نوابدي ملعون شو

﴿ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُوا۟ لِءَادَمَ فَسَجَدُوٓا۟ إِلَّآ إِبْلِيسَ أَبَىٰ وَٱسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٣٤﴾ ﴾ [سورة البقره]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: او (یاد کړه ای محمده!) کله چې ووېل موږ فرښتو ته چې سجده وکړئ آدم ته (دتحیې) پس سجده وکړه دوی (ټولو) مګر (سجده ونکړه) ابلیس منع یې راوړه (له سجدې نه) او لویي وکړه او ؤ دی (له پخوا څخه په علم دالله تعالی کې) له کافرانو څخه.

یعنې دالله تعالی له طرفه چې ملایکو ته حکم وشو چې تاسې حضرت ادم عَلَيْهِ السَّلَامُ ته سجده وکړئ نو ټولې ملایکې چې دخدای تعالی غوره مخلوق دی سمدستي په سجده باندې پرېوتلې لکن شیطان دعقل څخه کار واخیستلو هغه داسې چې زه څرنګه ده ته سجده وکړم زه له اور څخه پیدا یم او دی له ختې څخه پیدا دی خو سپېره ده زمانه کوي نو په خپل عقل یې فیصله وکړه دالله جَلَّ جَلَالُهُ دامر خلاف یې وکړ نو له نعمتونو څخه بې برخې او دتول وخت له پاره یې لعنت په برخه شو

دکافرانو چې څومره ډلې دي دوی پخپلو عقلونو او دحواس ظاهري په بناء باندې کارونه کړي دالله تعالی او درخت دپیغمبر خبرې یې نه منلې ټول تباه شول نو موږ باید په دې پوه شو چې زموږ سترګې زموږ غوږونه او زموږ عقلونه هیڅ شی هم ندي ترڅو چې ځانونه په شریعت باندې برابر نکړو که په شریعت باندې برابر شو بیا چې کله هسې قرآنکریم ته ګورو هم به الله جَلَّ جَلَالُهُ ثواب راکوي که څه هم دقرآنکریم په مطلب باندې پوهېږو هم نه که یو څوک دقرآنکریم تلاوت کوي او بل کس هغه ته غوږ نیسي نو هم خدای جَلَّ جَلَالُهُ ثواب ورکوي څکه دغه او رېدل دشریعت

مطابق شول بلکې په هره خبره کې الله جَلَّ جَلَالُهُ ثواب درکوي که په
شریعت باندې برابره وي دمثال په توګه په قدمونو باندې دعبادت
ځای ته روان یې یادذکرځای ته روان یې نوپه داهرقدم باندې
الله جَلَّ جَلَالُهُ تاته ثواب درکوي مطلب داچې انسان ته چې الله جَلَّ جَلَالُهُ
دخپلو اندامونو ثواب ورکوي هلته دغه اندامونه دوحیې جلي
اووحیې خفي چې احادیث دي چې دهغوی تابع شي اودمذهب تابع
شي اوکه دوحیې جلي اویاوحیې خفي اویادمذهب تابع نشو
اوغافله شواوغفلت مودې اندازې ته ورسیږي چې بیابه
زمونږاولادونه له تباهي سره مخ شي دمثال په توګه لکه نن سبا
چې اولادونه لمونځونه نه کوي روژې بیخي نه نیسي بلکې عبادت
له سره پېژني نه اوڅه وخت وروسته خوالله اعلم چې څه حالات به
راځي ایادا سلام دعوه به کوي اوکه به دغه دعوه هم پرېږدي.

نوهلته امام بخاري صاحب لومړی داایت راوړی دی﴿ ⊙إِنَّآ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ كَمَآ أَوْحَيْنَآ إِلَىٰ نُوحٍ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ مِنۢ بَعْدِهِۦ ﴾ [سورة النساء آیت ۱۶۳] ژباړه: بېشکه چې مونږ وحې کړې ده تاته (ای محمده!) لکه چې وحیې کړې وه مونږ نوح ته او (نورو) انبیاؤ ته پس له ده (لکه هود، صالح، لوط، شعیب او نور).

په آیت کریمه کې د نوح عَلَيْهِ ٱلسَّلَامُ تخصیص

پوښتنه: دحضرت نوح عَلَيْهِ ٱلسَّلَامُ قوم یې ولې خاص کړ؟

ځواب: ځکه چې حضرت نوح عَلَيْهِ ٱلسَّلَامُ نه نیم سوه (۹۵۰) کاله په خلکوباندې شفقت وکړخلکوته یې دعزت اوکامیابي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دانسانیت ددین دترقي اوادب په خپل منځ کې دوصیلي لاربښوونه کوله خوقوم یې چې هغه چاته هدایت نه وُشي بې عزتي ،بې حرمتي،بې ادبي شروع کړه دخپل مهربانه پیغمبرخبرېې ونه منله دوحیې په خلاف کارونه یې ترسره کړل نوالله جَلَّ جَلَالُهُ داسې ورته په قهرشوچې دحضرت عبدالله ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا په قول پرته له اتیاوو(۸۰) تنوڅخه چې له حضرت نوح عَلَيْهِ السَّلَامُ سره په کشتۍ کې سپاره وونورچې دزمکې په سرڅومره انسانان ووالله جَلَّ جَلَالُهُ ټول له تباهي سره مخ کړل یعنې غرق شول.څکه نه نیم سوه (۹۵۰) کاله حضرت نوح عَلَيْهِ السَّلَامُ ورته دکامیابي لاربښوونه کوله خودوی ونه منله په خپل عقل به یې کارونه سرته رسول دمثال په توګه خپل اندامونه به یې بې ځایه کارول په بنځواوهلکانوبه یې خوندونه اخېستل په شرابوبه یې خوندونه ا خېستل دخپل خواږه نبي خبره یې نه منله بیانوالله جَلَّ جَلَالُهُ چې هم خالق هم مالک اوهم قادردی هرڅه دده په اختیارکې دي روزي رسان هغه دی مالک هغه دی اوخلک یې دعبادت له پاره پیداکړي خوشي خوبې ندي پیداکړي تاسې فکروکړئ چې یوسړی دومره بدبخته شي چې دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دنماینده پیغمبر حضرت نوح عَلَيْهِ السَّلَامُ (۹۵۰) کاله په خلکوپورې زړه خوري اوخلک یې بیاهم خبره نه مني نواخیرخوالله تعالی چې زمونږ خالق،مالک اورازق دی هغه به نه په قهرکیږي ؟ نوعلماء لیکي چې دغه امت ته هم داسې تنبیه اوخبرتیاده چې که تاسې هم دخپل پیغمبر خبرې ونه منئ دهغه په لاره روان نشئ اودقرآنکریم قانون

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ځان باندې عملي نه کړئ دنبوی حدیثوتابعداري په ځان ونه منئ نوستاسوبه هم همداسې انجام اوپای وي لکه دحضرت نوح علیه السلام دقوم چې تباهي اوغرقېدایې په برخه شوه.

په دنیاکې یې موټر مثالونه وینو خوعبرت اوپندنه ترې اخلودترمذی شرحې تحفة الاحوزی یوحدیث رانقل کړی دی چې نبي کریم صلی الله علیه وسلم وایي چې زماپه امت باندې به داسې وخت راشي چې شراب په ښکاره ډول ښځې دمې به ګډوي اوشپه په لهواولعب باندې تېره کړي سهاربه الله جل جلاله ئېبزو ګان اوياخنزیران جوړکړي وي په دویم روایت کې داسې راغلي چې په اخیروخت کې به زماپه امت کې داسې خلک وي چې ښځې به شراب څښي نوم به بدل ورته اخلي لکه دمثال په توګه شرابوته به دمالتې اوبانوروشیانونومونه ورکوي اوشپه به په پخیل لهواولعب لګیاوي په دغه دنیاوي خوندونوبه شپه تېره کړي په زناعریانۍ فحاشي بدعمل سهاربه خدای پاک جل جلاله زلزلېورباندې راولي اوبه ځمکه کې به یې ننباسي.

دبالاکوټ په سیمه زلزله ولې راغله ؟

دمثال په ډول تاسې دپاکستان دبالاکوټ سیمې ته ورشئ په هغوی باندې زلزلې په تاریخ [۲۰۰۵ میلادي کې] په داسې حال کې راغلې چې په همدغو حالاتوباندې دوی مصروف وو چې زلزلې ورباندې راغلې افسوس چې مونږدغه شیان په سترګو وینوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

وپه غوربږونوبي اورو خود ځانونو له پاره يې عبرت اوپند نه
ګرځوومونږبايدبنه متوجې شو چې كه زه په شريعت محمدي
باندې عمل ونه كړم خوزمابه هم همداسې حال وي لكه
دهغونورو امتونو ﴿ قُلْ إِنَّمَآ أَعِظُكُم بِوَٰحِدَةٍ ۖ أَن تَقُومُوا۟ لِلَّهِ مَثْنَىٰ
وَفُرَٰدَىٰ ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا۟ ۚ مَا بِصَاحِبِكُم مِّن جِنَّةٍ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَّكُم
بَيْنَ يَدَىْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٤٦﴾ ﴾ [سورة سبا]

ژباړه :ووايه (اى محمده ! منكرينو ته) بېشكه هم داخبره ده
چې پند دركوم تاسې ته په يوې خبرې سره چې ودرېږئ تاسې
خاص الله تعالى ته دوه دوه او يو يو بيا ښه فكر (او غور) وكړئ
چې نشته په دغه ملګري ستاسې كې هيڅ ليونتوب نه دى دغه (
محمد) مګر وېروونكى دى تاسې ته په مخ كې دعذاب سخت.

يعنې لكه څرنګه چې خداى پاک نبي كريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته
وايي چې دغوخلكوته ووايه چې يو ،يويادوه،دوه ښه ګوښې شئ
اومشوره وكړئ څكه دېر خلک كله په يوه خبره نه سره جوړېږي
خوچې يو ،يوځانته شي اوپه خبره يې سرخلاص شي اوياله يوه ښه
هوښيارسړي سره مشوره كوي دوه په دوه ناست وي بيا دشي
خيراوشرښه ورته معلومېږي نويو،يويادوه ،دوه دځان سره كېنئ
چې زماكاميابي په څه شي كې ده اوزه دڅه شي په وسيله په ورځ
دقيامت له عذابه دجهنم څخه خلاصيږم دقبرله لړمانودقبرله
مارانو داورله عذابونودپل صراط له عذابونودحشرله ګرمي نه
هغه چې پنځوس زره كاله چې په سري اوږديږي دهغې ورځې له

(c) ketabton.com: The Digital Library

عذابه به زه په څه شي خلاصیږم داهرسړی چې خپل عقل لیږ په کارواچوي دنیاوي ګټې څرنګه وربانديږ کوي په همدغوسترګوپه همدغو غوږونوبانديږ دنیاوي ګټې څرنګه ښیې سرته رسوي اوداعقل دانسان بیاولې دومره بې کاره شي چې ددین کاربیانه پرې کوي داځکه چې ددین طرف ته یې متوجې کوي نه دیني کارونه پخپل عقل باندې نه کوي که نه وي عقل الله جَلَّ جَلَالُهُ انسان ته داسې یوجوهرورکړی چې که یوانسان په غرونوبیابانونوکې اوسیږي اوپیغمبر کتاب اوملاېې بیخي په سترګوهم نه وي لیدلی بیابه هم دهمدغه عقل په واسطه باندې الله تعالی باندې ایمان راوړی اوپه ایمان راوړلومکلف هم دی ځکه چې سړی دافکروکړي چې دادومره اسمانونه دادومره غټه ځکمه دادومره دریابونه داخوشي ندي پیداشوي دابه خامخا یوصانع لري نودی په خپل عقل سره هم مسلمانېدلی شي که لیږنورمتوجې شودغه عقل سالم پخپله باطني رسول دی بایدداسوچ له ځانه سره وکړوچې زه به دالله جَلَّ جَلَالُهُ حضورته دخوشالي په حال کې څرنګه وراندې کیږم په څه شي به الله جَلَّ جَلَالُهُ اودهغه خوږ پیغمبرحضرت محمد صَلَّى ٱللَّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ راڅخه خوشاله کیږي داخوشالي له قرآنکریم اونبوي احادیثوپرته بلکې له مذهبه پرته چې ددې دواړوخلاصه ده نه پیداکیږي اولاریې مدارس جوماتونه اوعلماء دي که یې سړی زده کوي خوافسوس نن سباچې زمونږنسل ته ګورو یاخوتول بې تعلیمه دي اویاله دیني تعلیم څخه بې برخې پاتې شوي دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځینې جوماتونه دانګریزي تعلیم له پاره کارول کېږي

یوه ورځ په یوه جومات باندې تېرېدم که ګورم چې ماسترصاحب (معلم) لګیادی اوچوکۍ ورته اېښې ده اوهلکانوته دسکول (مکتب) سبقونه وايي افسوس دمسلمانانو په حال باندې کورپه کور سکولونه اوښه سهولیات يې هم ورته برابرکړي سره له هغه هم نه پرې مړېږي جوماتونه يې هم ونیول اودیني ښوونې ته دومره پام اوسوچ نشته اوسره له دې چې جوماتونه دقرآنکریم دنبوي حدیثواودمذهبي مسائلو د تدریس ځایونه دي نوجوماتونه هم دقرانکریم ،نبوي حدیثواودمذهب له چوکاټ نه ووتل نورشیان په کې تدریس کېږي

سره له دې چې انګریزي کتابونه ماشومانوته وایې نواول دسپي یادخره عکسونه ورته راوړي اوماشومان پرې پوهوي ؛نود سپو ،خرو اوغواوو عکسونه نن په جومات کې شروع شول ، دازموږ دمسلمانانو حال دی ،په هره مدرسه کې د مکتبونو څانګې ورسره ویل کېږي ،اوداوسنې مکتبونو حال تاسو ته ښه معلوم شو دمکتبونو خلاف نه یو ،ددې خبرې خلاف یو چې نن مسلمانانو خپل دین پرې اېښی ، له خپل دین څخه ناخبره پاته شول شپه اوورځ يې ټوله توجه دبې دیني طرف ته واوښتله،اوپه دې ښه ځان پوهول پکاردي چې ددین له لارې پرته کامیابي نشته

(c) ketabton.com: The Digital Library

خداوند متعال جَلَّ جَلَالُهُ فرمايي چې: ﴿ وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَٰمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴾ [سورة آل عمران]

ژباړه: او هر څوک چې غواړي غير له اسلامه (چې توحيد او دالله تعالى احکامو ته انقياد دی) بل دين نو له سره به ونه منل شي له ده نه، حال دا چې وي به دی په آخرت کې له زيانکارانو (چې داسلام دپرېښودلو په سبب به تل په دوزخ کې پاتې کيږي)

يعنې داسلام له لارې نه پرته که نورې لارې څوک مختاره کړي ;نوخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ته دقبول وړ نه دي.

نو لږ ددين طرف ته متوجې کېدل پکاردي ،طالب هم خپله دطالبي ژوند بايدوپېژني چې زه په کوم مقصد روان يم، زما لار کومه ده ،دامرتبه چې ماته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ راپه برخه کړې دامرتبه بادشاهان پيداکولی شي اوکه نه؟

ملاصاحب چې دملايي په ژوندکې په درس اوتدريس کې، په امامتي کې، په فقر اومسکنت کې ژوند تيروي ،هغه هم بايد په دغه نعمت پوه شي چې خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ده ته دعزت ژوند ورکړی اوکه دبې عزتي ژوند يې ورکړی؟ کوم مسلمان چې يوملا اويا طالب چې دمدرسې سره تعلق لري ،هغه هم بايد په دې پوه شي چې ددې اهل الله اوطالبانو خدمت دعزت لاره ده اوکه نه؟ په دې کې خطايم اوکه نه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو دنعمت قدر پیژندل پکار دي ،داځ پرخلک به په قیامت کې انسانانو ته په ډېره تنګي پکار راځي : ﴿ ٱلْأَخِلَّآءُ يَوْمَئِذٍۭ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٦٧﴾ ﴾. [سورة الزخروف]

ژباړه : یاران (دوستان دکفر او معصیت) په دنیا کې په دغه ورځ (دقیامت کې) ځیني د دوی له ځینو نورو سره به دښمنان وي مګر (پاتې به وي دوستي) دمتقیانو .

یعنې دقیامت په ورځ به ټول خلک یوله بل څخه بیزاره وي خونیک خلک د خپلو ملګرو اومتعلقینو دوستان وي اوشفاعت به يې کوي .

نودخپلو اولادونو ،میرمنو ،وروڼو اومتعلقینو ددین طرف ته متوجه کول پکار دي چې له خپل دین څخه خبر شي . کله چې له دین سره تعلق پیداشو اوبیا لږ اخلاص هم ورسره مل شو بیا دخدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ اودرسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وعدې دي چې داخلک کامیاب دي . اولیاء الله پیش ګویي کړې دي چې داخلک کامیاب دي ،بیا مو خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ ټول منزل مقصود ته چې دالله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ رضا دی ، رسوي ، په دې څوک نه خلاصیږي چې ووایې چې زه خومولوي یم ولې منزل مقصود ته ونه رسیدم ،اصل مقصد دالله تعالی رضا دهٔ کیدای شي چې دمولوي صاحب په نیت کې څه فرق وي دیوبل فقیر اوملنګ نیت صحیح وي هغه ته خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ خپله رضا ورپه برخه کړې وي ،ډېر مجذوبین دالله تعالی په عشق داسې حد ته رسیدلي چې هغه ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دکامیابي بشارتونه ورکړي وي ،دده په عشق کې يې خپل اولادونه ،خپله ميرمن هر څه پريښي دي،کور،کلی خپل اوخپلوان ټول يې پريښي وي اودملنګي ژوند يې غوره کړی وي ځکه چې اصل مقصد ته رسيدلی وي

(۵۸) مجلس

دکابل د حضرات کرامو دحقانيت يوه حيرانوونکي واقعه

دمولويصاحب اعظم ګل تدمرظله (چې دزرمت ولسوالي اوسېدونکی دی) لخوا دسترګو ليدلی حال داسې ډول دی،نو مولويصاحب اعظم ګل وايي چې: کېدای شي چې دځلوينښتوکلونو دمخه وي ځکه چې په (۱۳۴۷) لمريزکال کې زه فارغ شووم له هغه څخه يوکال دمخه مونږ په نورالمدارس کې اوسېدلونو دجناب حضرت صاحب دغو لخو اتليفون راوشو چې دکندهار له طرفه يو ميلمه درروان دی چې امريکايي دی اوترجمان هم ورسره ده نوتاسې طالبان ورته رايو ځای کړئ اودخبرو موکه ورکړئ دغه امريکايي چې دلته راتلودی پخپله دعيسويت په اصطلاح کې سالک صوفي ؤخوده ته په هغه خپله لاره کې څه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مشکلات راتلل دنصرانیت په کتابونوکې چې نوموړي هرڅومره
مطالعه کړې وه نوده دهغومشکلاتوحل له پاره ځواب نشواي
پیداکولای بل وخت خوب ویني یو څوک یې په خوب کې لېدلی
چې هغه خلیفه صاحب عبدالقیوم دنورالمشائخ صاحب خلیفه دی
چې دظاهرشاه په حکومت کې یې (۱۷) کاله بندیخانه هم تېره کړې
وه نوپه دې وخت کې دی مبارک له بندیخانې څخه راخلاص شوی
ؤچې په پیرمولویصاحب سرد یې شهرت درلودداخلیفه صاحب یې
په خوب کې ولیده ورته وې ویل چې ته څوک یې؟ خلیفه صاحب
عبدالقیوم ورته وویل چې زه په اسلام کې دنقشبندیې طریقې
پیریم له هغه نه یې پوښتنه وکړه هغه ورته وویل چې زه په
نصرانیت کې یوصوفي یم نودغه امریکایي پوښتنه تربنه وکړه چې
ماته داسې مشکلات په دغومقاماتوکې مخې ته راغې
ددغوعلاج اوځواب څه شی دی؟ خلیفه صاحب عبدالقیوم په
خوب کې ددغو د حل لاره ورته ښودلې ده اودغه نصراني په خوب
کې قانع شوی دی خوچې راویښ شو نوځواب یې له مغزوڅخه
وتلی ؤاوسوال یې پاتې دی ده فکرکړی دی چې داخوحرمین
داسلام مرکزده نوداسې به په سعودي کې وي نوفی الحال یې
پاسپورټ کړی توراغی سعودي ته نوسعودي ته چې راغلی نو
سفارت ته تللی یوترجمان یې غوښتی اوویلې دي چې زه دیوه
دیني عالم ته پوښتنه کوم هلته چې یوامام دجومات ته ورغلی دی
چې پوښتنه یې کړې هغه ترجمان ورسره ده ، غریبي هغه ورته
وایي ته څوک یې؟ نودی ورته وایي چې زه فرنګی یم امریکایي یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دملولان دجزیرې څخه راغلی یم اوزماسره په مغزوکې داسې
سوال دی چې دنصرانیت په کتابونوکې ددغه سوال ځواب اودحل
لاره نشته ماداسې خوب لیدلی نوهغه ورته وویل چې ښه نوددغه
سرې چې ځوابونه یې درکړل څرنګه کیفیت وده ورته ویلي چې
پګړی یې په سروه ا دجهادله برکتونوڅخه یولوی برکت داؤچې
دنړی خلکو افغانستان ورسره وپېژاندکه نه افغانستان خوپه نړی
کې ډېرغریب اوورک نامی وطن ؤا نوهغوی دافکرکړی چې
دالباس خودپاکستانیانوده پاکستان ته ولاړشه نودا امریکایي
بیاویزاواخیسته اوپاکستان ته راغی یاپه اسلام اباد یاکراچی
کې کوزشویدی خوسفارت ته چې ورغلی ترجمان ورسره ده یوه
پاکستاني عالم ته ورغلي په یوه ښه عالم وربرابرشوی دی هغه
عالم ورته ویلي چې ددغو سوالونوځوابونه دکابل پلازمینې په
مربوطاتوکې دشوربازاردسیمې له حضرت صاحبانوپرته له بل
چاسره نشته دکابل حضرات مبارکین پنځوس کاله مخکې په
شوربازارکې اوسېدل وروسته بیاقلعه جوادته رانقل شویدي هغه
دانګریزانوپه وخت کې چې نورالمشائخ صاحب رحمه الله
جهادکړی له تل څخه تر وانه پورې په هغه وخت کې هم دی
دشوربازارپه ملاصاحب باندې مشهورؤ نوامریکایي
بیاویزاواخیسته اوافغانستان ته راغی نوچې په کابل کې کوزشو
په سفارت کې یې پوښتنه کړېده ترجمان یې ورسربیولی دی قلعه
جوادته نودامهال ماسپښین قضاوخت دی په دې وخت کې به
دحضرت صاحب داستراحت وخت ؤ نوځه وخت حضرت صاحب

(c) ketabton.com: The Digital Library

مبارک څنډیدلی دی اوهغه امریکایي ته هم دسفارت له خوامعلوم
وخت ورکړشوی ؤ نوچې کله حضرت صاحب مبارک راوتلی
اوروغبړیې سره کړی په دې وخت کې هغه پیرمولویصاحب
دقندهارچې ده په خوب کې لېدلی ؤنودهغه چای جوش په لاس
کې دی لنګرته ورځي اوچای راخلي نودامریکایي سترګې
ورباندې لګېدلې دي اووې ویل چې هغه ماچې په خوب کې
لېدلی ؤهغه خوداکس دی نوهلته یې ساعت ته کتل چې
دامریکایي وخت نور (۱۵) دقیقې پاتې دي نودامریکایي وخت
پوره دی دسفارت خپل قانون وي دخارجي میلمه په اړه باندې
خوامریکایي ولاړ مانبام چې شولونوپیرمولویصاحب له جناب
حضرت صاحب څخه اجازت واخیستلواودقندهارپه لورې
ولاړسباچې بیاامریکایي راغی نوتقریباً (۸) اویا(۹) بجې دي چې
پیرمولویصاحب نشته نوامریکایي ډېرافسوس کړی چې داځه
کارراوشولو خوحضرت صاحب مبارک ډېره تسلي ورکړې ده چې
خیردی بل هېوادخوندی ویزاته هیڅ اړتیانشته کندهارته به
ولاړشې دقندهاراډې ته چې تللی نو په تېز رفتاره موټر کې سپور
شوی او پیر مولویصاحب په (قادري بس) کې سپور و ، نوپه دې
وخت کې حضرت صاحب قندهارته تلیفون کړی چې
پیرمولویصاحب په لاره دی، چې دروسیېري نود رئیس
محمداشرف خان ځای ته دې راشي هلته یومیلمه ورته انتظاردی
خودهغه په ځای کې یې سره لیدلي اوروغبړ یې سره کړی دی
ترجمان ورسره دی کله چې امریکایي له پیرمولویصاحب څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنې کړې دي نوپیرمولویصاحب سمدستي ځوابونه ورکړي
دي نوامریکایي سمدستي کلمه وویله اوداسلام په پاک دین
باندې مشرف شونوم یې عبدالله ورباندې کېښودلومخکښې نوم یې
(ډوګن) و .دوه شپې اودوه ورځې له پیرمولویصاحب سره تم
شولطائف یې خلاص کړل او پیر مولویصاحب ددې اجازه ورته
وکړه چې که څوک په طریقت کې نوي داخلېدل نوزماله طرفه درته
اجازت دی وظیفې ورکوه.

کله چې بیامدرسې ته راغی جګ سړی دی توره ږیره یې ده
غړېدلواوترجمان یې ترجماني کوله نوربې په مطلب نه پوهیدلو
ځکه دترجمان په خوله یې دغه توري جاري ووچې تاسې
ډېربختورخلک یاست زمونږ هېوادترتولوبه داستراحت اوعیش
ځای دی خوله ماسره چې کومې پوښتنې پیداشوې وې دهغوی په
حل کولوپسې ماډېرهېوادونه وغوښتل حل نه شوې خوستاسې
داغریب اوبې وزله ځای دی چې زمادپوښتنوځوابونه پکې وشول
اوزه یولوی روحاني سړی ووم خوزمادروحاني پوښتنوځوابونه
دافغانستان ترحقیقي روحاني استاذانوپورې تړلي ووبلکې تردې
لوی روحانیت چې الله جل جلاله داسلام غوندي لوی روحانیت د
افغانستان دروحانیونوپه واسطه راپه برخه کړنوموړی کس
ولاړیوکال وروسته دمنهاج (ګهیځ) اخبارنشرېدلوهغه امریکایي
ته پیرمولویصاحب لیک ولیږلوچې عبدالله ډوګن ته دې زماسلام
ورسیږي اوپه لیک کې داسې توري ورته لیکلي دي چې که ته په ا
مریکاکې داسلام شعائر اوفرائض نشې پرځای کولای نودې تاله

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاره زمامشوره داده چې ته کوم بل هېوادته هجرت وکړه هغه په خواب کې ورته ولیکل چې زماشیخ اومقتدا خلیفه صاحب عبدالقیوم ته دې زماله طرفه سلام ورسیږي وروسته له سلامه تاماته لیکلي ووچې که ته په امریکاکې د اسلام فرائض نشي اداء کولای نوبیابل هېوادته هجرت وکړه دلوی خدای جَلَّ جَلَالُهُ په فضل اودې تاسي حضراتودې توجه په برکت سره ماتراوسه (۷۳) کورنۍ په امریکاکې په اسلام مشرفې کړې دي اوله ماسره یې په طریقت کې هم بیعت کړی اوپه وظایفوکې هم بنه دي زه چې کله دصبح کاذب پرمهال تاته سلام درلیږم نوزماپه زړه کې تجلي پیداشي نوزه پوه شم چې زمامرشدته زماسلام ورسېدلودامکتوب یې په انګریزي ژبه باندې لیکل شوی دلته را ورسېدلو بیاجناب حضرت صاحب په فارسي اوپښتوژبه باندې ترجمه کړ اومنهاج الدین (ګهیځ) پخپله جریده کې نشرکړاومنهاج ا لدین بیالویه تبصره ورباندې لیکلې وه دهغې تبصرې خلاصه داده چې وګورئ دمعنویت برکت ته که سره له دومره کراماتومسلمانان بیاهم فیوضات نه ویني نویقیناً رانده به وي ددووورځوفرنګۍ له فرنګیتوب څخه داسلام منوراوروښانه دین ته راواوښتلواوبیایې لطائف خلاص کړل اوبیاپه تجلیاتواوانوارو باندې پوهیږي سره له دې چې ددغه ځای صبح کاذب(دروغژن سبا) اودهغه ځای صبح کاذب دلمرپه حساب سره دیارلس ساعته توپیرلري لکه څرنګه چې ویل کیږي ا اگر در یمنی بامنی اداتودانسان ترپاکوالي اوصفایي پورې اړه لري

(c) ketabton.com: The Digital Library

(۵۹) مجلس

دجنت اوجهنم بیان

يوطرف ته ددې خبرې نه هم ویره لرو چې دتل له پاره مونږ خلکوته وعظ اونصیحت کووسره له دې چې دهغه وعظ اونصیحت کولوباوجودپه مونږ کې هم نقصانات اوتقصیرات موجوددي عملونه موکمزوري دي نوسړی وویرېږي چې خدای مکړه الله جَلَّجَلَالُهُ مونږ په دې خبروباندې ونه نیسي ځکه زیاتره وخت دېرې خبرې داسې هم وي چې نفسي خواهشات پکې پوره کیږي دمثال په توګه انسان ته داخپل ځان غټ ښکاره شي داهم دتباهي سبب ګرځي خوکه سړی بل لوري ته وګوري چې خلک په ډېرشوق اوذوق سره له ډېره لرې،لرې ځایونوڅخه راځي نوبیاسړی ددې امیدوکړي چې کېدای شي الله جَلَّجَلَالُهُ په دې خبروله مونږ څخه خوشاله شي چې بیاداخوشالي ددواړوجهانونوکامیابي ده.

دتقوا معناڅه ده؟

تقوا عربي توری دی په معناداړ،پرهیزګاري اوخوف باندې راغلی کله چې یوسړی له الله جَلَّجَلَالُهُ څخه وډارشي نودغه انسان

(c) ketabton.com: The Digital Library

هرومروکمال ته رسیږي اوکله چې یوتن له الله جَلَّ جَلَالُهُ څخه ودارشونوپه ده کې پرهيزګاري پیداکیږي دمثال په توګه کله یوطبیب چاته ووایي چې ستامرض ډېرخطرناک مرض دی که ته پرهیزونکړې نوکېدای شي ته له مرګ سره مخامخ شې نوهمدغه مریض چې کله ودارشي نوبیادی خامخا له هغوشیانوڅخه چې طبیب ورڅخه منعه کړې وي بیاډېرځان ساتي اوکه طبیب هرڅومره ترخه دوایي ورکړي بیایې خامخاخوري اوعمل هم پرې کوي.

د دنیاوي تکلیف د ختموولوله پاره څومره ځان تکلیفوي؟

ماته یوه نفر قصه کوله چې زمادشوګرتکلیف دی نوطبیب دوه کیلومرچ راته ښودلي چې دابه په یوځل باندې خورې بیابه ستادشوګرتکلیف کمیږي دا تریخوالی اویانورتکلیفونه چې په ځان باندې یومریض تېره وي ددې له پاره چې په ماباندې بوج رانشي.

بل مریض قصه راته کوله چې زمادشوګرتکلیف ؤنوطبیب راته وویل چې دمرغوني بوټی درته میده کړه اویکې ودربږه چې کله دې تریخوالی خولې ته راورسېده کېدای شي بیابه دې دشوګرتکلیف کم شي دادومره تریخوالی چې یوکس تېروي اوهغه خواږه نعمتونه چې الله تعالی دانسان دفایدې له پاره پیداکړي له هغوی څخه بې برخې وي چې مرض مې زیات نشي همدارنګه یوه انسان ته شرعي حکمونه مخې ته راځي لکه دمثال په توګه لمونځ

(c) ketabton.com: The Digital Library

روژه، زکات، حج، وصیله، جهاد او دعلم سفرونه دا ټول په ظاهره ترخه دي او بل لوري ته شراب، غلا، زنا، درواغ دیوانسان بې ځایه وژنه، خیانت په مسلمان باندې ټوقې مسخرې کول دا ټول دطبیعت له پاره خواږه شیان دي خو که یو انسان له الله جَلَّ جَلَالُهُ څخه ووارشي او دګناوو پایله او نتیجه بده ورته ښکاره شي نو بیا هم دغه انسان په شرعي حکمونو باندې په ډېره اسانۍ باندې عمل کوي اوهغه ترخه شیان او تکلیفونه بیا په ځان باندې په ډېره خوشالي باندې تېره وي.

دجنت بیان

که یوتن په ځان باندې دالله جَلَّ جَلَالُهُ اوامر عملي کړي اوهغه کارونه چې الله جَلَّ جَلَالُهُ منعه ورڅخه کړې له هغوی څخه ځان وساتي نو بیا الله جَلَّ جَلَالُهُ نوموړي سړي ته ډېرغوره او بهترین ځای چې عبارت له جنت څخه دی ورپه برخه کوي او که یوتن په ځان باندې تکلیفونه تېرنکړي او سختۍ تېرې نکړي په کومو شیانو چې الله تعالی امرورته کړی وي هغه په ځای نکړي اوله کومو شیانو څخه یې چې منعه کړی وي په هغوی کې اخته شي بیا به یې عاقبت او پایله جهنم وي خدای پاک دې سړی ترېنه وساتي.

علماوو لیکلي چې دتقوا یوه ذریعه دا هم ده چې یو سړی دعملونو ثواب او عذاب په ذهن کې راولي نو چې دثواب خبره یې په ذهن کې راغله نو دی کوشش کوي چې ترسره یې کړي او چې کله یې دعذاب خبره ذهن ته راغله نو بیا دې کوشش ددې وکړي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان ورځخه وساتي کیدای شي دا انسان متقي اوپرهیزګاره جوړشي.

وَكَانَ عُمَرُ، يَقُولُ: «أَكْثِرُوا ذِكْرَ النَّارِ فَإِنَّ حَرَّهَا شَدِيدٌ، وَإِنَّ قَعْرَهَا بَعِيدٌ، وَإِنَّ مَقَامِعَهَا حَدِيدٌ» [جامع الترمذي ج ۲/ ابواب صفة جهنم ص: ۸۵]

ژباړه: حضرت عمرفاروق رضي الله عنه وايي چې تاسې ددوزخ اوردپه یادونځ څکه ګرمي يې سخته ده او ژور والی يې ډېر دی او ګورزونه يې دو اسپني دي.

نوبیابه تاسې نه غافله کیږئ اوددنیاپه خوندونوکې دومره ځانونه مه ډوبه وئ چې بیامواخیرت درځخه هېروي جنت ډېرقیمتي ځای اوالله جَلَّ جَلَالُهُ دهمدغومسلمانانوله پاره تیارکړی خوچې همدغه مسلمانان په ځانونوباندې تکلیفونه تېرکړي دمثال په توګه لمونځ وکړي، روژه ونیسي، زکات اداء کړي، حج اداء کړي، جهادوکړي، دعلم سفرترسره کړي اوله خپلوانوسره همدردي وصیله وکړي دشپې عبادت اودورځې ذکروکړي نوددغو تکلیفونو په بدله کې به الله جَلَّ جَلَالُهُ نوموړي نیک عمل کوونکي شخص ته جنت ورکوي.

په جنت کې به هم بازاروي

﴿ عَنْ سَعِيدِ بْنِ الْمُسَيَّبِ، أَنَّهُ لَقِيَ أَبَا هُرَيْرَةَ فَقَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ: أَسْأَلُ اللَّهَ أَنْ يَجْمَعَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ فِي سُوقِ الجَنَّةِ، فَقَالَ سَعِيدٌ: أَفِيهَا سُوقٌ؟ قَالَ: نَعَمْ، أَخْبَرَنِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَنَّ أَهْلَ الجَنَّةِ إِذَا دَخَلُوهَا نَزَلُوا فِيهَا بِفَضْلِ

(c) ketabton.com: The Digital Library

أعْمَالِهِمْ، ثُمَّ يُؤْذَنُ فِي مِقْدَارِ يَوْمِ الْجُمُعَةِ مِنْ أَيَّامِ الدُّنْيَا فَيَزُورُونَ رَبَّهُمْ، وَيُبْرِزُ لَهُمْ عَرْشَهُ وَيَتَبَدَّى لَهُمْ فِي رَوْضَةٍ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ، فَتُوضَعُ لَهُمْ مَنَابِرُ مِنْ نُورٍ وَمَنَابِرُ مِنْ لُؤْلُؤٍ، وَمَنَابِرُ مِنْ يَاقُوتٍ، وَمَنَابِرُ مِنْ زَبَرْجَدٍ، وَمَنَابِرُ مِنْ ذَهَبٍ، وَمَنَابِرُ مِنْ فِضَّةٍ، وَيَجْلِسُ أَدْنَاهُمْ وَمَا فِيهِمْ مِنْ دَنِيٍّ عَلَى كُثْبَانِ الْمِسْكِ وَالْكَافُورِ، مَا يَرَوْنَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَرَاسِيِّ بِأَفْضَلَ مِنْهُمْ مَجْلِسًا» الحديث . ﴾

[جامع الترمذي ج۲/ ابواب صفة الجنة ص:۸۱ /رقم الحديث: ۲۵۴۹/ ۲۵۵۶]

ژباړه : له حضرت سعیدبن مسیب رحمه الله نه روایت دی وایي چې زه له حضرت ابو هریره رضي الله عنه سره یوځای شوم نو ده وویل: الله تعالی دې ما او تا دجنت په بازار کې سره یوځای کړي ، حضرت سعید ورته وایي ایا په جنت کې به هم بازار وي ؟

دی ورته وایي هو! رسول الله صلی الله علیه وسلم ما ته ویل چې جنتیان چې کله جنت ته ننوزي اود خپلو اعمالو په اندز خپلو منزلو ته ولاړ شي بیا به دوی ته ددنیا دجمعې په انداز یوه ورځ دوی ته اجازه وي دوی به خپلوانو دیدار کوي دالله تعالی عرش به دوی ته ښکاري او دوی به دجنت په باغچو کې وي ، نو دوی ته به دنور منبرونه ، دملغلرو منبرونه ،دیاقوتو منبرونه ، دزمرودو منبرونه ، دسرو زرو منبرونه اود سپینو زرو منبرونه ، کېښودل شي.

او ادنا(کم) دجنتیانو درتبې په لحاظ (نه خسیس) به ناست وي په غونډیو دمشکو او کافرو دابه نه وایي چې دچوکیو (منبرو) خلک له دوی نه بهتر دي چې غمجن شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ابو هریره رضی الله عنه وایي رسول الله صلی الله علیه وسلم ته مې وویل: ایا الله تعالی به مونږ وینو ؟

رسول الله صلی الله علیه وسلم وویل: هو! آیا تاسې دلمر په لیدلو کې څه شک کوئ . اود څلور لسم سپوږمۍ کې ؟ مونږ ورته وویل نه . نوده مبارک وویل: همدارنګه شک مه کوئ په لیدلو دالله تعالی کې . او الله تعالی به له هر سړي سره بلا واسطې مخامخ خبري کوي .

حتی یوه سړي ته به وایي اې فلانیه !فلانی ورځ درپه یادیږي چې داسې ، داسې دې ویل ! نو ده ته به خپنې ګناوې ورپه یاد شي چې په دنیا کې یې کړې وي ، نو ورته وبه وایي اې ربّه ! هغه دې راته بښلي نه دي ؟

الله تعالی به ورته وایي هو! درته بښلي مې دي په هغه سبب ته دغه ځای او مرتبې ته ورسیدې ، جنتیان به په دې حال وي چې یوه وریځ راشي دوی پټ کړي نو خوشبویي به ورباندې ووروي چې ددې خوشبویي په شان یې هیڅ کله هم نه وي محسوس کړې .

نو زمونږ رب به ووایي: پورته شئ هغه نعمتو ته چې درته تیار شوي او هرشي ته موچې زړه کیږي ، نو رابه شو بازار ته چې په دې بازار به ملائکې راتاو وي ، داسې نعمتونه چې سترګو نه وي لیدلي ، غوږ ونونه وي اوریدلي او نه یې دچا په زړه تصور تیر شوی وي ، مونږ ته به هغه څه رواړل کیږي چې زمونږ خوښ وي په دې بازار کې به خرڅول او اخیستل نه وي .

او په دې بازار کې به جنتیان خپنې له خپنو سره مخامخ کیږي نو یو دلوړې مرتبې خاوند به دکمې مرتبې له خاوند سره مخامخ وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو هغه به دده هغه ښو او ښایسته جامو په تعجب شي دوی به خبري
پای ته نه وي رسولې چې دده جامې هم دهغه په شان او تر هغه نه
ښایسته شي.

داځکه ددې له پاره چې په جنت کې به څوک هم نه خپه کیږي ،
بیا به موږ خپلو کورونو ته ولاړ شو زموږ اهلونه (ښځې) به راسره
مخامخ شي وبه وایي ښه راغلاست خپل اهل ته چې ته له موږ نه
جدا کیدې اوس له هغه نه ډیر ښایسته یې ، موږ به ورته ووایو چې
نن ورځ موږ درب الجبار (الله تعالی) سره ملاقات وشو موږ په دې
حقدار یو چې په داسې حال دښایست کې راجع شو.

جنتیان چې له بازار څخه خپل کورته ځي نو خپل اهل به یې ورته څه وایي ؟

خو هرکله چې جنتیان مجلس سره شروع کړي نود دواړو
مرتبو دخلکو جامې به الله تعالی ددوی په ذهنونو کې دومره ښې
وربښکاره کړي چې دهغو لویو مرتبو دخاوندانو جاموته به یې ورپام
هم نه وي ځکه جنت خو دخپګان ځای ندی چې دیو چازړه پکې خپه
شي که پام وکړو هلته په جنت کې بیا تول خوندونه دي که
لیږ تکالیف سړی په دغه نیمګړې دنیاکې برداشت کړي بیا چې کله
جنتیان له بازار څخه دکورونو خواته ولاړشي هلته به ددوی له پاره
حوري اوهغه ددوی ښځې لاس په سلام ولاړې وي دیوه جنتي له
پاره الله جَلَّ جَلَالُهُ اویا(۷۰) حوري تیاري کړې چې دهرې یوې به

(c) ketabton.com: The Digital Library

اویا (۷۰) جوړه جامې په تن وي بیابه یې هم هغه دهډوکودننه مازغه ورڅخه ښکاریږي داحوري به ددوی استقبال ته ولاړې وي نوچې کله دوی سره یوځای شي دابنځې به ورته وایي چې زموږدې قسم وي په الله تعالی باندې تاسې چې له مونږڅخه جداکېدلی اوس له هغه څخه ډېرښایسته یاست نوداخپل خاوندان به ورته وایي چې ولې به نه ښایسته کېدلوهلته خومونږداسې یوشی لیدلی چې دجنت په ټولونعمتونوباندې غوره اووچت وچې هغه عبارت دی له لیدلو درب العزت جَلَّجَلَالُهٗ څخه مونږته چې کوم ښایست پیداشوی دادالله تعالی دانواراوتجلیاتوپه ذریعه باندې پیداشوی دی زمونږچهرې (مخونه) چې دادومره ښایسته دي دادالله تعالی دانواراوتجلیاتوبرکت دی.

په جنت کې دادنا جنتي څومره ځای دی؟

﴿ عَنْ ثُوَيْرٍ، قَالَ: سَمِعْتُ ابْنَ عُمَرَ، يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ أَدْنَى أَهْلِ الجَنَّةِ مَنْزِلَةً لَمَنْ يَنْظُرُ إِلَى جِنَانِهِ وَأَزْوَاجِهِ وَنَعِيمِهِ وَخَدَمِهِ وَسُرُرِهِ مَسِيرَةَ أَلْفِ سَنَةٍ، وَأَكْرَمَهُمْ عَلَى اللهِ مَنْ يَنْظُرُ إِلَى وَجْهِهِ غَدْوَةً وَعَشِيَّةً»، ثُمَّ قَرَأَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ {وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَاضِرَةٌ إِلَى رَبِّهَا نَاظِرَةٌ} ﴾ [جامع الترمذی ج۲/ص: ۸۲ /ابواب صفة الجنة رقم الحدیث: ۲۵۵۳]

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژباړه: له ثُوَیر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: چې له ابن عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا مې واریدل ویل یې: چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ویلي دي: چې په جنت کې الله جَلَّ جَلَالُهُ دیوه ادنی جنتي له پاره دومره حورې، غلامان اودومره بنګلې دومره نعمتونه پیداکړي چې که یوسړی زرکاله مزل کوي نوهغه دده نعمتونه به نه خلاصیږي دادنی جنتي له پاره ددنیالس چنده ځای ورکوي هغه هم هغه جنتي ته چې ترټولوزیات ګنهګاروي اوپه دوزخ کې بیې ډېروخت تېرکړی وي په یوه روایت کې راځي چې الله تعالی یوجهنمي له جهنم څخه راباسي نودده حالت به ډېرخراب وي په پښواوګنا توبه رانبویږي له تک څخه به وتلی وي اوبدن به یې تک تورلکه دسکروپه شان وي کله چې دی الله تعالی له جهنم څخه راوباسي نوالله تعالی ته به ووایې چې زه اوس چېرته ولاړشم جنت خوټول ویشل شوی دی اوخلکوځایونه پکې نیولي دي نوالله تعالی به ورته ووایي چې ځه ولاړشه جنت ته دی چې کله دجنت دروازوته راشي اوجنت ته وروګوري نوجنت به ټول ډک وي نودی به بیاالله جَلَّ جَلَالُهُ ته ووایي چې جنت خوټول خلکونیولی دی نوالله تعالی به ورته ووایي چې په دنیاکې ژوندي په یاددي؟ نوموړی انسان به ورته ووایي چې هوکې نوالله تعالی به ورته ووایي چې غواړه څه دې په کاردي لکه په دنیاکې دې چې ارمانونه کول وس څه غواړې نوددې انسان دذهن مطابق چې څومره شیان وي دهغوشیانوغوښتنه به وکړي دمثال په توګه حورې اوپانورنعمتونه هغومره به الله تعالی ته سوال وکړي چې دومره راکړه اونوربس نوالله تعالی به ورته ووایي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې څومره نعمتونه تاوغوښتل دابه هم درکړم اوددنیاغوندې لس چنده ځای به نورهم درکړم دی به تعجب وکړي چې اې الله ته خوزمامالک یې زمارازق یې زماسره توقې کوې ماته په جنت کې ددنیاغوندې لس چنده چیرته راکول کیږي الله جَلَّ جَلَالُهُ به ورته وایي چې درمې کړل نوله دې وروسته به په ده باندې جنتیان هغه دجنت اوبه واچوي نودده بدن به ببرته تراوتازه شي اوپه جنت کې چې کله داخلیږي نوخلک به ورته وایي چې داجهنمین دي عتقاء الرحمن دي یعنې الله تعالی له اور دجهنم ازادکړي دي.

په جنت کې به له یوه ځای نه بل ځای ته تلل په څه وي؟

غرض داچې دجنت دومره نعمتونه دي چې انساني اوبشري ژبه یې له بیان کولوڅخه بې وسه ده خوالله تعالی خپله وایي چې ماجنتیانوته داسې شیان تیارکړي دي چې نه سترګولیدلي اونه غوږونواوریدلي اونه دچاپه خیال اوتصورکې تېرشوي.

﴿عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَدْنَى أَهْلِ الْجَنَّةِ الَّذِي لَهُ ثَمَانُونَ أَلْفَ خَادِمٍ وَاثْنَتَانِ وَسَبْعُونَ زَوْجَةً، وَتُنْصَبُ لَهُ قُبَّةٌ مِنْ لُؤْلُؤٍ وَزَبَرْجَدٍ وَيَاقُوتٍ كَمَا بَيْنَ الْجَابِيَةِ إِلَى صَنْعَاءَ﴾

[جامع الترمذي ج:۲/ص:۸۲/رقم الحديث: ۲۵۶۲/ابواب صفة الجنة]

ژباړه: له حضرت ابو سعید خدري رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي: چې رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وېلي: چې دادنی جنتي به اتیا زره خادمان وي، دوه اویا به یې حورې وي او خیمه به یې له یاقوتو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمروتو څخه جوړه وي چې لوي والی به یې دومره وي لکه دجابیې او صنعاء ترمنځ چې څومره مسافه ده. (الجابیة او صنعاء په یمن کې دوه ځایونه دي)

یعنې یوه، یوه خیمه دملغلروچې شپېته میله به غټه وي په دایوه اوبل کونج کې چې دده حوري اوغلمان وي دخوشالي خبره خولاداده چې ددنیاپه شان خپل منځي اختلافات به هم نه وي اوجنتي چې کله یوې اوبلې خیمې ته ځي اوراځي نودی به په جنت کې په اس باندې سپوروي اوهغه اس به هم دیاقوتو څخه جوړشوی وي اوهغه اس به وزرې لري چېرته چې دجنتي زړه وغواړي هلته به یې بې تکلیفه رسوي خودپام وړخبره داده چې داټول نعمتونه داټولې اسانتیاوي داچې دیوه نیک انسان په برخه کیږي داهلته چې دالله جَلَّ جَلَالُهُ اوامریې په ځای کړي وي اوله هغوکارونوڅخه یې ډډه کړې وي چې الله تعالی ورڅخه منعه کړی اودخواږه پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ په طریقوباندې یې ځان برابرکړی وي چې ددې ټولوپه ځای کېدل په تقوا سره لاس ته راوړل کیږي.

دجهـــــنم بیان

انسان بایدښه ځیرشي که یوه لوري ته دالله نعمتونه دي اوجنتونه یې تیارکړي دي خوبل لوري ته که انسان دالله تعالی دحکمونوپرخلاف په یوه بله لاره ناسمه باندې روان وي اودخواږه پیغمبرحضرت محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ طریقې نه پرځای کوي بیاالله

(c) ketabton.com: The Digital Library

تعالی دهمدسې انسانانوله پاره دجهنم کندې اودتکلیف ځایونه تیاکړي دي اوداکنده اویانورتکلیفونه چې الله تعالی همداسې انسان ته ورکوي داسې مثال لري لکه په دې دنیاکې چې دیوه انسان یواندام لیړخراب شي نوبیاهغه اندام طبیب ورځځه پرېکوي اوهیڅوک یواعتراض غوندې هم نشي وربانديې کولای یعني دادنومورې انسان په باب باندې عدل دی

دجهنم ژوروالی اوداور رنګونه

﴿عَنْ الحَسَنِ، قَالَ: قَالَ عُتْبَةُ بْنُ غَزْوَانَ - عَلَى مِنْبَرِنَا هَذَا مِنْبَرِ البَصْرَةِ - ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: «إِنَّ الصَّخْرَةَ العَظِيمَةَ لَتُلْقَى مِنْ شَفِيرِ جَهَنَّمَ فَتَهْوِي فِيهَا سَبْعِينَ عَامًا وَمَا تُفْضِي إِلَى قَرَارِهَا﴾

[جامع الترمذي ج:۲/ص:۸۵ / ابواب صفة الجهنم ، رقم الحديث: ۲۵۷۵]

ژباړه : له حضرت عتبه ابن غزوان رَضِيَ اللهُ عَنهُ نه روایت دی وایي: چې نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيهِ وَسَلَّمَ ویلي : چې یوه لویه تیږه (ډبره) که جهنم له غاړې لاندې ور ولویږي اویا (۷۰) کاله به کته روانه وي بیخ ته به یې نه رسیږي :

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: «أُوقِدَ عَلَى النَّارِ أَلْفَ سَنَةٍ حَتَّى احْمَرَّتْ، ثُمَّ أُوقِدَ عَلَيْهَا أَلْفَ سَنَةٍ حَتَّى ابْيَضَّتْ، ثُمَّ أُوقِدَ عَلَيْهَا أَلْفَ سَنَةٍ حَتَّى اسْوَدَّتْ فَهِيَ سَوْدَاءُ مُظْلِمَةٌ»﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

[جامع الترمذی ج۲/ص۸۶/ابواب صفة الجهنم، رقم الحدیث:۲۵۹۱]

ژباړه: له حضرت ابو هریره رضي الله عنه نه روایت دی وایي: چې رسول الله صلی الله علیه وسلم ویلي دي چې دجهنم اور زر(۱۰۰۰) کاله بل شونو تک سور شو بیا زر (۱۰۰۰) کاله بل شونو تک سپین شو بیا زر (۱۰۰۰) کاله بل شو تک تور شو. او اوس هم په همدغه توروالي پاتې دی.

په دې جهنم کې چې یوځوک داخل شوالله تعالی دې سرې ورځخه وساتي نوداسې لوږه به ورباندې راشي چې دادې اورعذابونه اوتکلیفونه به یې تول له ذهن ځخه ووزي په جهنم کې به جهنمیان خوراک وغواړي نودوی له پاره به خوراک ضریع اویازقوم ورکول کیږي

﴿عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ، أَنَّ رَسُولَ اللهُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَرَأَ هَذِهِ الآيَةَ: {اتَّقُوا اللهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ} [آل عمران: ۱۰۲] قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَوْ أَنَّ قَطْرَةً مِنَ الزَّقُّومِ قُطِرَتْ فِي دَارِ الدُّنْيَا لَأَفْسَدَتْ عَلَى أَهْلِ الدُّنْيَا مَعَايِشَهُمْ، فَكَيْفَ بِمَنْ يَكُونُ طَعَامَهُ؟»﴾

[جامع الترمذی ج۲/ص:۸۶/ابواب صفة الجهنم، رقم الحدیث:۲۵۸۵]

ژباړه: له حضرت عبدالله ابن عباس رضي الله عنهما نه روایت دی وایي: چې رسول الله صلی الله علیه وسلم دا آیت ولوست: {اتَّقُوا اللهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ} [آل عمران: ۱۰۲] ترجمه: وویریږئ

(c) ketabton.com: The Digital Library

له الله تعالی نه په حق د ویرې د ده ! او مه مرئ ! (یعنې مرګ دې نه راځي) مګر په دې حال چې یئ تاسې مسلمانان .

بیا رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وویل : که چیرې یو څاڅکی دزقوم دونې دغې دنیاته راتویه شي نو له بدبویې څخه به ددې دنیاټول خلک په عذاب شي ، نو دهغه چا به څه حال وي چې دغه ونه یې خوراک وي .

﴿ عَنْ أَبِي الدَّرْدَاءِ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " يُلْقَى عَلَى أَهْلِ النَّارِ الْجُوعُ . الحديث ﴾

[جامع الترمذي ج:۲/ص:۸۶/ ابواب صفة الجهنم ، رقم الحديث: ۲۵۸۵]

ژباړه : له حضرت ابو درداء رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي : رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ویلي دي چې په دوزخیانو به لوږه راشي یعنې دوزخیان به داسې وږي شي چې ددغې لوږې او د دوزخ عذاب به سره برابر وي ، فریاد اوغوښتنه به وکړي ، نو دوی ته به په ترخه ونه راتلل وشي ، چې نه یې مزي کوي او نه یې مړوي ، بیابه خوراک وغواړي ، نو خوراک به داسې ازغیداره ونه ورته راوړل شي (چې په ستوني کې به یې ونښلي) وربه یاد به شي چې په دنیاکې به مو چې څه په ستوني کې ونښتل نو اوبه به مو وریسې چښلې ، نو اوبه به وغواړي ګرمې اوبه به ورته را وړل شي داوسپنې په چنګکو کې چې مخ ته یې پورته کړي دمخ غوښې به یې تولې توې شي کله یې چې خیټې ته داخلې شي نو کولمې اوهرڅه به ورسره توې شي او وبه وایي چې دجهنم متصرفی (واکدارې) ملائکې را وغواړئ ، هغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

به ورته وايي: آيا تاسې ته په دنيا کې دتاسې رسولان نه و درغلي په ښکاره دلائلو او معجزو سره ؟ دوی به وايي هو! راغلي ؤ. خو موږ بې خبره نه وه منلې.

دادنی جهنمي څومره عذاب ده ؟

﴿ عَنِ النُّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِنَّ أَهْوَنَ أَهْلِ النَّارِ عَذَابًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ رَجُلٌ فِي أَخْمَصِ قَدَمَيْهِ جَمْرَتَانِ يَغْلِي مِنْهُمَا دِمَاغُهُ» ﴾ [جامع الترمذي/ج: ۲ / ص: ۸۷ / رقم الحديث: ۶۱۲/ ۲۶۰۴]

ژباړه: له حضرت نعمان ابن بشير رضي الله عنه نه روايت دی وايي: رسول الله صلی الله عليه وسلم وېلي: چې په دوزخ کې به دکم عذاب خاوند هغه څوک وي چې دپوندو په هغه کړيو ،کړيو ځايونوکې به يې داورسکروټې وي ددغوسکروټوله وجې به يې په سرکې مازغه خوټېږي.

په يوه روايت کې راغلي دي چې څېلې به يې داورپښنو کړې وي هغه لېرعذاب په جهنم کې د نبي کريم صلی الله عليه وسلم دتره ابوطالب دی چې له نبي کريم صلی الله عليه وسلم سره يې بې ساري نېيگړې کړې دي خوافسوس چې اسلام يې قبول نکړله دنياڅخه کافرتېرشو نودهغونېيگړوله وجې چې له نبي کريم صلی الله عليه وسلم سره يې کړې وې چې کافران به يې نه پرېښودل چې په نبي کريم صلی الله عليه وسلم باندې ظلم زوراوېازياتی يې کړی وای تردې پورې چې په کوم کال دی مړشو اوپه همدغه کال حضرت خديجة الکبری رضي الله عنها هم وفات شوه هغه کال ته دغم کال وېل کيږي چې په نبي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کریم صلی الله علیه وسلم باندې دومره زیات غم راغی چې دقریشو دمشرکینو له ډېروعذابونو څخه ده مبارک صلی الله علیه وسلم مکه مکرمه پرېښودله اودطایف په لوري روان شواودطائف مشرانو ته چې ورغی اوپناه یې وروړه هغوی خپلوتابعداراتواوکشرانوته وویل چې په ډېرویې ولئ نوچې دده مبارک صلی الله علیه وسلم په قدم پورته کولو هغوی به په ډبروباندې ویشتلوددده مبارک صلی الله علیه وسلم په غوړکوباندې وینې راروانې وې اوله ډېروتکلیفونو څخه په زمکه باندې پرېوت اوخپلې پښې به یې پټولې دی مبارک صلی الله علیه وسلم وایي چې زه چې طائف ته راغلم زه په لاره باندې نه یم پوه شوی چې زه کوم ځای ته ورسېدم دغه دغم کال دابوطالب دوفات په کال باندې ؤ چې کافرانو زوروتیاوموندله خود نبي کریم صلی الله علیه وسلم دخدمت په خاطرباندې چې رحمة للعالمين دی کافرته یې هم دومره فایده رسېږي چې دهغه عذاب په جهنم کې دنورو کافرانوڅخه ډېرکم اولیږدی بیاهم دومره عذاب دی چې په ځپلیو کې به یې اوروي اومازغه به یې ورڅخه خوټیږي

د جهنمي وجود به څومره وي؟

اوپاتې شوه داخبره چې دیوانسان ټول بدن په اورباندې سوځي دابه لاڅومره زورغواړي په جامع الترمذی کې روایت دی:

﴿عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَ: إِنَّ غِلَظَ جِلْدِ الكَافِرِ اثْنَانِ وَأَرْبَعُونَ ذِرَاعًا، وَإِنَّ ضِرْسَهُ مِثْلُ أُحُدٍ، وَإِنَّ مَجْلِسَهُ مِنْ جَهَنَّمَ كَمَا بَيْنَ مَكَّةَ وَالمَدِينَةِ﴾

(c) ketabton.com: The Digital Library

[جامع الترمذی ج ۲/ص:۸۵ /ابواب صفة الجهنم ، رقم الحدیث:۲۵۷۷]

ژباړه : له حضرت ابو هريره رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ نه روايت دی وايي: رسول الله صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وېلي چې دکافرپوستکی به څلويښت (۴۲) ګزه غټ وي او يوغاښ به يې داُحد دغره په شان لوی وي اودده هغه دکيناستلوځای (عورت غليظه) به دومره غټ شي چې مسافه به دومره وي لکه دمدينې منورې اومکې مکرمې ترمنځ چې څومره مسافه ده .

اوپه يوه ورځ کې به يې بدن اويازره (۷۰۰۰۰) واري سوځي اواويازره (۷۰۰۰۰) واري به بېرته راشين کيږي نوګرانوورونواکه پرهيزونکړو اوله ګناهونوڅخه خان ونه ساتوبيابه الله تعالی مونږته هم همدغه سخت ځای په راپه برخه کړي الله تعالی مودې ورڅخه وساتي نويوانسان ته مناسبه ده چې ليږسوچ وکړي خوشی انسان ندی پيداشوی دانعاماتوتصور اودحورو تصوراوله دې سره ،سره دالله جَلَّجَلَالُهُ دجهنم دعذابونو اوتکليفونو تصوردې هم کوي

دمثال په توګه مونږاوتاسي چې دنياوي ګټې وينوچې يوڅوک بې راته کيسې وکړي چې په دوبی کې دومره ګټه ده ياپه لندن کې دومره ګټه ده ياپه امريکاکې دومره ګټه نوطياره اوکشتی خوپريږده په پښوهم هغوځايونوته ځانونه رسووبلکې ځانونه پسې وژنو،پرځله موداسې اوريدلي چې لندن اويانورو هېوادونوته چې خلک په لارې باندې مړه شول دريابونوته ولويدل حتی ښځې له محرمه پرته ځي اوپه لاره کې مړې شوې دي اونورې ناخوالې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوبې چې لیدلې هغه خولاپرېږده ډېرسخت کړاونه اوربړونې وړباندې تیرېږي.اوپادمثال په ډول دلته څومره سخته ګرمي ده سره له هغې هم بیاډېرخلک له سهاره ترېیګاه پورې ولاړوي اوګټه کوي نوکه یوڅوک دافکروکړي چې ماته جنت اوپاله هغه څخه هم ښه توښه په لاس راځي نوبیاخوبایدپه نیکوعملونوکولوکې ډېرزیات کوشش وکړي که یوڅوک داسې فکروکړي چې که زه له ګناهونوڅخه ځان ونه ساتم ګناه کول خودزهروخوړل دي نوبیابه زماځای جهنم وي اوزه به پکې سوځول کېږم خامخابه دی له ګناهونوڅخه ځان وساتي.

﴿عَنْ أَبِي رَجَاءٍ الْعُطَارِدِيِّ، قَالَ: سَمِعْتُ ابْنَ عَبَّاسٍ، يَقُولُ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «اطَّلَعْتُ فِي الجَنَّةِ فَرَأَيْتُ أَكْثَرَ أَهْلِهَا الفُقَرَاءَ، وَاطَّلَعْتُ فِي النَّارِ فَرَأَيْتُ أَكْثَرَ أَهْلِهَا النِّسَاءَ﴾

[جامع الترمذي ج:۲/ص:۸۷ /ابواب صفة الجهنم / رقم الحديث:۲۶۰۲ / ۲۶۱۰]

ژباړه : له حضرت ابورجاء عطاردي رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه روایت دی وایي چې له ابن عباس رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا نه مې واورېدل ویل یې چې رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ویلي :ماچې په جنت کې ولېدل نوپه جنتیانوکې زیاتره خلک فقیران ؤ اوپه جهنم کې مې چې ولیدل نوډېرخلک یې هغه ښځې وي چې ددین له کارونوڅخه ناخبره دي بل قول دادی چې په جنت کې به ډېری خلک کمزوري وي.

﴿عَنْ مَعْبَدِ بْنِ خَالِدٍ، قَالَ: سَمِعْتُ حَارِثَةَ بْنَ وَهْبٍ الخُزَاعِيَّ، يَقُولُ: سَمِعْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «اَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَهْلِ الجَنَّةِ، كُلُّ ضَعِيفٍ مُتَضَعِّفٍ لَوْ أَقْسَمَ عَلَى اللهِ لَأَبَرَّهُ، اَلَا أُخْبِرُكُمْ بِأَهْلِ النَّارِ، كُلُّ عُتُلٍّ جَوَّاظٍ مُتَكَبِّرٍ﴾ [جامع الترمذی ج۲ ص۸۲ ابواب صفة الجهنم رقم الحدیث ۲۶۰۵]

ژباړه : له حضرت وهب الخزاعي رضي الله عنه نه روایت دی وایي: چې له رسول الله صلی الله علیه وسلم څخه مې اوریدلي دي ویل یې : زه تاسې ته خبر درنکړم په اهل دجنت هغه داچې جنتي به هر ضعیف او غریب وي که په خدای باندې قسم وکړي نوخدای پاک به یې په ځای کوي دغه خلک به ډېرجنت ته داخلیږي.

اودجهنم داخلېدونکي به ډېرهغه څوک وي چې دهغوی نښې دادي چې بدخوی سخت ویونکی ، سخت زړی او متکبر وي هغه څوک چې ددوی زړونه سخت وي هغه څوک چې ددوی په زړونوکې کلکوالی موجودوي غلیظ القلب جافي ظالم وي داخلک به ډېرپه جهنم کې موجودوي جموع اومنوع هغه خلک چې جمعه کول کوي ددنیا خودالله جل جلاله حقوق نه پکې اداء کوي اوکبرجن خلک چې غټه یې وایي اوځان لوی ورته معلومیږي دابه په جهنم کې ډېرلېدل کیږي خودافسوس خبره داده چې هره جمعه بیانات کیږي اوهره جمعه ژړاوي وي خودخلکوپه وجودباندې اثرات نه ښکاریږي که یوه ملایوه دنیوي ګټه بیان کړي وای چې په فلانې ځای کې په یوه ساعت کې (۱۰۰۰) روپۍ ګټل کیږي نوقسم درته کوم چې ځانونه ښځې اولادونه به یې ټول ښه په شوق باندې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په بنه تېزه ګرمي کې ورروان کړي ووځکه هلته دمثال په توګه (۱۰۰۰) روپۍ ګټه ورته پیداکیږي بیاخپل عزت ترېښولاندې کوي خوددنیاداليږګټه ترلاسه کوي دمثال په ډول داخوکه یوه ملاصاحب د(۱۰۰۰) روپوکلداروګټې بیان ورته وکړکه فرض یې کړه یوملاصاحب داورته وایي چې په فلانکي ځای کې (۱۰۰۰) ډالره ورکوي نوبیاخوبه ملاصاحب اوحاجي صاحب خپل ناموسونه اوخپل هغه تنکي ګران اولادونه چې لمریخني اوګرمي یې نه وربانديږ لوریږي تول به پېښې لوځې ورروان وي اوددغې فاني دنیادګټې خبرې په زړونوباندې اثرهم زرکوي اوکه یو ملاصاحب دجنت اوجهنم بیان کوي نومخونه په بل طرف ورځخه واړوي اوهیڅ اثرنه وربانديږ کوي اوزړونوته یې نه لوېږي خدای پاک جَلَّ جَلَالُهُ دې اصلاح راولي.

د دنیایي ګټې په لحاظ د علماوو خبره هم زراوربدل کیږي

دمثال په ډول دلته دقوم خلک سره راټول شول اودیوه دود(رواج) په باره یې خبره کوله نوموږهم په دعاکې ورسره شریک شوو چې خلک وینوډېروخلکوپه ځان باندې عملي کړېده ځکه چې ددنیاګټه یې پکې لیدلې ده اوبیان داسې کوي چې داخبره خوخلیفه صاحب کړې مثلاً چې لوراویاخورته پنځ[ه] جوړه کالي مه ورکوه پنځه جوړه کالي ورکړه داخبره مني خ[و] دنیوي ګټه یې پکې ده اوچې ورته ووایې چې ډېره پرېږده داخب[ره]

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیانه مني څکه دنیوي تاوان یې ده پکې بلکې د دنیاتاوان یې هم
نشته پکې خودالله جَلَّ جَلَالُهُ دخوشاله کولوپرخلاف دشیطان
خوشحاله کول یادیوه ملګري خوشحاله کول یې مقصدوي دیوه
بنده دخوشالي هڅه او کوشش کوي دمثال په ډول دادېره دځینو کم
عقلواوخام فکرو ښځوته خوښېږي نو دېرېږي خرېونکې الله تعالی
خپه کوي اوهغه کم عقله اوخام فکره اوغیراصلاح شوې ښځه چې
کورته یې ورته راوړي هغه خوشحاله کوي عجیبه خلک دي وایي
چې خلیفه صاحب ویلي دي چې په واده کې خوړه مه ورکوئ څکه
په دې کې بې عزتي راځي اوهغه چې ډومان راولي اویاخپلې
ښځي په بازارونوکې لوڅ مخ ګرځوي هغه بې عزتي نه بولي څکه
په خوړه ورکولوکې یې دنیاوي تاوان دی روپۍ لګېږي ماپه هغه
ورځ باندې هم دې خلکوته وویل چې ماته له الله تعالی څخه
حیاراځي په دې شرط به زه درخُم چې جنګۍ ته به شل اویادېرش
زره روپۍ نغدې ورکوئ څکه دجنګۍ خوبه لیرې کاروربانده
وشي څه ناڅه حق خوبه یې راژوندی شي څکه دابنځي بیادخسرپه
کورکې رټل کیږي، نلري اوعلاج دمرض اویایوبل شی ځانته نشي
اخیستلای خوداخبره بیانه سل کیږي څکه ددوی دنیوي تاوان دی
پکې نوپه کومه خبره کې یې چې دنیاوي ګټه وي هغه خبره مني
اوبیاوایي چې خلیفه صاحب ویلي دي مونږېې په خبره باندې عمل
کړواوهلته دالله جَلَّ جَلَالُهُ خبره نه مني دخلیفه صاحب خبره مني څکه
دنیوي ګټه پکې وینې دحضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ خبره نه مني
نوکه په یوه دنیاوي ګټه کې ورته تاوان وي بیاوایي چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

داخوفلانکي عالم یافلانکي خلیفه صاحب ویلي دي که یې وند منوبیابه مونږ ته تاوان ورسیږي جهنم ته به داخل شو اوهغه خبر چې په قرآنکریم اویانبوي حدیثونوکې راغلې وي هغه نه مني.

دمرشددخولي خبره ده هغه وایي چې ماته یقیني دسرددردتکلیف پیداشوی دی چې دومره ډېردرسونه اوبیانونه دي اخیرسړی په دې باندې وډارشي چې دازمونږخبره اثرولې نکوي چې خدای مکړه مونږبې لارې یوکه په مونږکې دخدای جَلَّ جَلَالُهُ څخه ویره اوډارنشته چې سره له دومره زیاتوبیانونوبیاهم په خلکوکې اثرنه لېدل کیږي.

له ډېرې څخه ماسړی نیولی چې دادخواره پیغمبرحضرت محمد صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سنت طریقه ده نوډېره پرېږده خوداخبره څوک نه مني ډېرمجلسونه فایده نلري علماء کرام وایي علم دمالګې په اندازه اوعمل داوړوپه اندازه نوعلم به هلته سړي ته فایده کوي چې عمل وربانډې وکړي اوکه یوکس علم لري اوعمل نه وربانډې کوي دهغه هم امکان شته چې جهنم ته ولوېږي لکه په حدیث شریف کې چې راځي چې په ورځ دقیامت به عالم،شهید،اوسخي جهنم ته واچوي اودجهنم اوربه په دوی باندې تازه کیږي ځکه چې چاعلم دخدای جَلَّ جَلَالُهُ له پاره نه وي کړی اوچاشهادت دخدای جَلَّ جَلَالُهُ له پاره نه وي نوش کړی اوچاسخاوت دخدای جَلَّ جَلَالُهُ له پاره نه وي کړی که څه هم پنځلس ځله ځان مخته ،مخته کړي چې مادمدرسې حق پرې کړی ته به وایې چې دده له پاره یې ورکړی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې مسلمانانو! دادین یوازې دملاندی یوازې دخلیفه ندی یوازې دپیغمبرندی بلکې دادین دالله جَلَّ جَلَالُهُ دی له الله جَلَّ جَلَالُهُ سره چې څوک دوستي غواړي نودین به خپلوي په دین باندې سړی عزتمند کیږي هم اوبې عزته کیږي هم نوکه موپه دین پورې لاس ونیونوعزتمند کیږو به اوکه موله دین څخه لاس واخیستلونوبې عزته کیږو به جنتونه اودوزخونه ټول په دغه دین پورې تړلي دي که چادین خپل کړنوجنت به یې په برخه شي اوکه یې له دین څخه لاسونه واخیستل نوددوزخ کندوته به ورغورځول شي نوموږته دامناسبه ده چې یوتقریرواوروونوپه هغه باندې باید عمل وکړو.

صحابه کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ خوعرب ووقرآنکریم به یې ویلو خولیږ، لیږ. لکن عمل یې دېروورباندې کولوعلماءکرام لیکي چې حضرت عمر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ یوسورت بقره په دوه نیم کاله کې ویلی دی هغه داسې چې هرحکم به یې په ځان باندې عملي کولوهغه مبارک به ویلې چې ماته له الله جَلَّ جَلَالُهُ څخه حیاراځي چې قرآنکریم وایواوعمل نه پرې کوو نوخبرواوتقریرونوته باید په دې نیت کینوچې عمل ورباندې وکړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مجلس(٦٠)

دانسان ستردښمن اوله هغه څخه دځان ساتني طريقه

دروژې په فضائلوکې يوه وجه داهم ښودل شوېده چې په روژه کې دادومره زيات ثوابونه چې الله جَلَّ جَلَالُهُ ايښي دي داپه دې وجه باندې چې دروژې په واسطه باندې زمونږاودالله جَلَّ جَلَالُهُ هغه ستردښمن چې عبارت له شيطان څخه دی هغه پکې مغلوبه کيږي شيطان چې داالله جَلَّ جَلَالُهُ دانبياوواودين دښمن دی همدغه ملعون چې کله الله تعالی له خپل دربارڅخه ورټلوچې حضرت ادم عَلَيْهِ السَّلَام ته يې سجده ونکړه نودې رټلي شيطان په هغه ځای کې قسم کړی چې اې دټول عالم پالونکيه! زه به دې تابندګان سمې لارې ته نه پريږدم دوی ته به زه له ښي لوري له چپ لوري دمخ له لوري دشاله لوري ورځم اوله ښيې لارې څخه به يې دبې لارې لوري ته کشکوم.

څوهمداشيطان په يوه انسان باندې هلته ډېرزيات غالبه کيږي چې کله ديوه انسان خواهشات پوره اوقوت پکې وي له همدې وجې خوپه يوه روايت کې راځي چې شيطان دانسان په بدن کې داسې سرايت اوجريان کوي لکه وينه چې په بدن کې روانه وي نونبي کريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وايي چې تاسې دشيطان لارې په لوږه سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنگې کړئ ځومره چې يوانسان موړوي نوبياشيطان ښه تنگ اوراتنگ پکې کولای شي ځکه دموړوالي پرمهال رگونه ازادشي اوچې کله يوانسان وږی وي نوبيادده دتنگ اوراتنگ لارې تنگيږي

ددې مطلب داندی چې شيطان انسان ته ديوه حسي شي غوندې ننوزي بلکې چې کله يوانسان موړوي نودشيطان لارې ازادې اوخلاصي وي اوچې کله يوانسان وږی شي نوبياکمزوری شي نودانسان ستومانه شي نوشيطان ته موکه نه برابريږي

همداوجه ده چې الله جَلَّ جَلَالُهُ خپل پيغمبرحضرت داؤد عَلَيْهِ السَّلَام ته وايي ﴿ عادی نفسك فانه قام بمعاداتی ﴾ ترجمه: اې حضرت داود عَلَيْهِ السَّلَام له ته خپل نفس سره عداوت (دښمني)کوه ځکه چې هغه زماپه دښمني باندې ولاړ دی نفس اوشيطان دادواړه دالله جَلَّ جَلَالُهُ دښمنان دي نودنفس خواري اوذلت دادشيطان دذلت اوخواري سبب گرځي نوځومره چې نفس اوشيطان ذليل کيږي دومره الله تعالی ورباندې راضي کيږي ځکه دالله تعالی دښمن تاخفه اوذليل کړ دښمن ددښمن په لاره نه ځي دښمن د دښمن په مشوره باندې عمل نه کوي ځکه يوله بل څخه ډاريږي

اوپه بل ځای کې راځي چې شيطان دې تاسې هغه دښمن دی چې له تاسې څخه يې جامې ويستې حضرت ادم اوحضرت حوا عَلَيْهِمَا السَّلَام په جنت کې دنورپه جامو باندې پټ وو خودشيطان دوسوسې له وجې چې دوی هغه دانه وخوړه نوهغه دنورجامې له دوی څخه لرې شوې ددوی عورتونه يوبل ته ښکاره شول اوشروع بيايې دجنت دونوپاڼې يې راشکولې اوپخپلوځانونوپورې يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښلولې چې عورتونه یې وربانديې پټ شي نو ځکه الله تعالی وايي چې شیطان دې تاسې هغه دښمن دی چې ستاسو د مور او پلار جامې یې ایستلې دي نو د هغه ټول کوشش او هڅه داده چې یو ښکلی انسان دې تل له پاره بې پته او بې عزته کړي.

لکه په جنت کې یې چې په حضرت آدم علیه السلام او حضرت حوا رضي الله عنها داوس ورسیدلو چې له دوی څخه یې جامې ویستلې هغه ظاهر عورت یې ورښکاره کړ همدغسې شیطان دانسان ټول عیبونه رالوڅوي کوشش کوي چې دغه انسان دومره ذلیل کړي چې دالله جل جلاله په نزد باندې هم و شرمیږي دانبیاو و په نزد باندې هم و شرمیږي او د نیکو خلکو په نزد باندې هم و شرمیږي تر دې پورې چې په پای کې دلعنت وړ وګرځي.

دومره یې په ګناهونو کې رسوا کړي چې ټول مخلوق په ده باندې لعنت وايي ولې دا انسان دومره له حده زیاته بې حیایي پیل کړي دمثال په توګه که یو څوک په یوه مجلس کې شریک وي او کالي و باسي نو دغه مجلس ګډون کوونکي به ټول په نوموړي انسان باندې لعنت وايي چې دا څومره بې شرم او بې حیا انسان دی چې په لوی مجلس کې په ښکاره باندې دشرم ځایونه لوڅ کړل همدارنګه شیطان چې کله په یوه انسان باندې ګناه کوي، نو داعین په همدغه انسان باندې جامې ایستل دي ګوری چې دې خبرې ته موپام وي که څه هم داګناه کوونکي هغه ظاهري جامې اغوستې وي خو هغه ایماني جامې هغه نوراني جامې چې دې تقوا او پرهیزګاري جامې دي هغه ورڅخه باسې نو په حقیقت کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګواکې لوږ اولغړوي ددې دنیاشرمېدل خوپرېږده په اخیرت کې به هم نوموړی انسان درسوایي په حالت کې راپورته کېږي.

نودشیطان ټول کوشش اوزیاردادی چې یوعزتمندانسان بې پته اوبې عزته کړي دادنیادازموینې ځای دی الله تعالی دومره مهربانه دی کله په یوانسان باندې لوړه راولي په هغه کې دالله جَلَّ جَلَالُهُ مقصددانسان کمال وي بې عزته کوي یې نه ځکه دده دلوږي په واسطه باندې شیطان خپه کېږي اودی ورباندې غالبه کېږي اوکله الله جَلَّ جَلَالُهُ مړښت ورباندې راولي هغه هم ددې له پاره وي چې موړشه اووس نوښه عبادت وکړه الله تعالی جَلَّ جَلَالُهُ خوشاله کړه اودشیطان مقابلهورباندې وکړه په سجدوباندې سرشه غافله کېږه مه نوالله تعالی احکام ورته متوجې کړې چې دغه وکړه دغه وکړه اوچې په دې یې هم علاج ونشي بیایې الله تعالی وږي کړي چې وس په دغه لوږه باندې دشیطان مقابله وکړه.

دانسان اصلي دښمن نفس اماره دی ځکه هغه په بدیو اوبدمرغیوباندې امرورته کوي نودانفس اماره اوشیطان دواړه کوشش کوي چې انسان بې لارې کړي نوکله ،کله داسې وشي چې یوانسان خپل ځانته غره کړي په ظاهره باندې ځان صوفي ،صوفي کوي روژې نیسي اوتقواکوي ده ته داخپل ځان متقي ښکاره کېږي په واقعه کې هلته دشیطان ودنفس په جال کې لویدلی وي داسې هم نده چې یوازې روژه سړی ونیوله اووږی شو نوشیطان به نورمغلوبه کېږي کله ناکله دسړي ورپام هم نه وي شیطان دهغې لارې څخه دانسان بدن ته ننوتی وي چې سړی ورباندې پوهېږي هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه او داشیطان داسې حرکت کوي لکه دمېږتون په شان باندې چې ځوک یې ځرېږي نه اوري او دی خپله لاره وهي نو شیطان دانسان له پاره دتل له پاره په کمین کې ناست وي بایدانسان ډېرورته ځيرااو بیداره وي.

د نفس په خلاف عمل اختیارول

یوولي الله چې په ډېرفقراومسکنت یې خپل ژوندتېرولو خوبوځل خپل نفس ته متوجې شونوداخپل نفس ډېرقوي اومزی ورته ښکاره شونو دادي الله تعالی نازولی داخپل نفس ته خطاب کوي چې اې نفسه! ته خرماداسې ساتلی هم نه یې نه مې ښه خوراکونه درکړي اونه مې داسې ښه دښکلو شیان درباندې ښکلي نوبیادادومره غټ اومزی په څه شي باندې شولې نونفس یې ورته وايي چې زه په دې باندې نه مزی کیږم چې ته ماته ښه خوراکونه راکړي اوښه لباسونه راواغوندې بلکې په دې باندې زه ښه مزی کیږې چې تاته خلک وايي چې صاحب ،صاحب اوخلک درته کته اوپورته کیږي اواحترام دې کوي نوزه ښه مزی کیږم نودې ولي بیایوه داسې عمل ته پاملرنه وکړه چې دخلکوتوجه ورڅخه واوړي هغه عزت اواحترام یې له منځه ولاړ نوبیاله هغه وروسته ښه خوراکونه اوښه دڅښاک په شیانوباندې پیل وکړبیاچې کله خپل نفس ته متوجې شوخپل نفس یې چې ولید چې ډېرکمزوری شوی یعنې له کاره لویدلی دی نوبیایې له نفس څخه پوښتنه وکړه چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وس خودې ښه هم ساتم او سره له هغه بیا ته ولې کمزوري او له کاره لویدلی یې او ډېره نګرشوی یې نووایي نفس په خواب کې راته وویل څوک چې خپل دښمن ته حال وایي دهغه به همدا حال وي لکه دازما ته خو دنفس اولنی دښمن یې

کله انسان دلوړې په حال کې داسې وي چې ځان به ورته ښه لیدل کیږي نو په دې ځای هلته شیطان پټ کوشش شروع کړي نو په یو داسې کاربانديې داسې لګیا کړي چې دده به له سره ورته پام هم نه وي چې څوک یو شاباسې ورکړي او یا ورته جګ او ټیټ کیږي نودی سخت ورته خوشحاله وي

دنورو مخکنیو اولیاء کرامو واقعات چې سړی وګوري نو هغوی دتل له پاره داکوشش کړی وي چې ددوی نوم پاته نه وي اونوم یې ورک وي او شهرت ته خوښوي زیاتره اولیاء کرام به چې په کوم ځای مشهوره شول نو په داسې یو کاربه یې پیل وکړچې هغه شهرت به له منځه ولاړ شهرت هم یوافت دی چې سړی ډېر مشهور شو نو ځانته یې پام نه وي او دی په ګمراهي باندې لګیاوي لکه دحافظ شیرازي واقعه چې مونږ مخکې ذکر کړېده او بله واقعه چې دیولوی بزرګ مونږ ذکر کړې چې ده ته یې دباچایوه ښایسته لور پرېښنوده هغه مکمله ذکر ده وګوری

نو دهغوی به په لوی لاس داسې عملونه کول یعنې خپل زوی کینول دځان سره او یا خپله مینځه کینول دځان سره او یا سور که اینښودل دځان سره داخوځه ګناه نده خو ددې له پاره چې دشیطان اونفس مقابله یې کوله شیطان داسې ندی چې له یوې لارې سړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ورځي چې روژه موونیوله نورشیطان ولاړختم شو کله به داسې وي چې سړی به ښه دفقرپه جامه کې وخت تیروي خوهلته به شیطان وربانديې مقرروي اوکله به یوسړی دابادي په جامه کې وخت تیروي خوشیطان به وربانديې مقرروي کله به یوسړی دصوفیتوب په جامه کې وخت تیروي خوشیطان به وربانديې مسلط وي اوکله به داسې هم وي چې یوسړی به دعلم په جامه کې وخت تیروي خوشیطان به وربانديې مسلط وي اوکله به یوسړی دجهاداوسفرپه عنوان وخت تیروي خوشیطان به وربانديې مسلط وي له همدې وجې خوالله جَلَّ جَلَالُهُ وایي چې شیطان دې تاسې دښمن دی اوتاسې یې په دښمني ونیسئ ددښمن هرتکتیک اوهرفریب ته متوجې شئ ددې له پاره چې له تباهي سره مومخ نکړي.

په دې طریقت اخیستلوکې هم مقصدداده چې ډېرکوشش انسان داشروع کړي چې له نفس سره مقابله وکړي ډېرکوشش انسان داشروع کړي چې له شیطان سره مقابله وکړي.

صحابهٔ کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ د حضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ د نفلي عباداتو پوښتنه کوي

صحابه کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ یوځل دحضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ له بیبیانومبارکوڅخه درسول صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دعبادت په هکله پوښتنه وکړه چې هغه دشپې څه ډول عمل ترسره کوي اودورځې څه ډول عمل ترسره کوي ددوی خپل ګومان داؤچې پیغمبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټوله شپه په نفلو باندې تیروي خوب به نکوي د تل له پاره به نفلي روژې نیسي ځکه خو ډېره وچته مرتبه لري نو د حضرت پیغمبر ﷺ د کور والو چې د حضرت محمد ﷺ حال ورته وویلو نو ددوی په گومان کې هغه ددوی تر اندازې کم ورته ښکاره شو چې زمونږ خو دا گومان وو چې حضرت پیغمبر ﷺ به ټوله شپه نفلونه کوي نو حضرت پیغمبر ﷺ خو ټوله شپه په عبادت یعنې لمونځونو نه تېروي ټول وخت خو روژې نه نیسي نو صحابه کرام رضي الله عنهم خو نیک خلک وو نو بیا یې وروسته پخپلو منځو کې سره وویل چې زمونږ او د حضرت پیغمبر ﷺ ترمنځ خو ډېر توپیر دی هغه ته الله تعالی هرڅه معاف کړي مونږ باید کوشش وکړو یو صحابي رضي الله عنه وویل چې په ما باندې له دې هیسې ښځه حرامه ده زه به خپلې ښځې ته نه ورنیږدې کېږم بل صحابي مبارک وویل چې په ما باندې له دې هیسې ښه خوراکونه حرام دي زه به ترکاري اولندې ډوډۍ ونه خورم بل صحابي مبارک وویل چې زه به نوره د تل له پاره روژې نیسم مختلفې مشورې وشولې تردې پورې چې ځینو صحابه کرامو رضي الله عنهم دا مشوره وکړه چې مونږ به خپل ځانونه خصیان کړو چې داد شهوت ماده په مونږ کې بالکل له منځه ولاړه شي په دې خبره باندې د الله جل جلاله خو پیغمبر خبر شو نو ورغی او ورته وې ویل چې تاسې دا خبرې کړې دي هغوی ورته وویل چې هو! نو حضرت محمد ﷺ ورته وویل چې والله زه تر تاسې له الله جل جلاله څخه ډېر ویریږم خو زه خوب هم کوم نفل هم کوم کله

(c) ketabton.com: The Digital Library

روژې نیسم اوکله یې خورم اوزه له خپلو بیبیانو سره کوروالي هم کوم اوعفت هم کوم داشیان خوالله جَلَّ جَلَالُهُ حلال کړي دي.

یوځل له شهد وڅخه حضرت نبي کریم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قسم وکړچې نه به یې خورم سمدستي الله تعالى وحیې ورته رانازله کړه چې ﴿ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَآ أَحَلَّ ٱللَّهُ لَكَ ﴾ ترجمه: چې الله تعالى درته حلال کړي وي نوته یې ولې په ځان باندې حراموې داسې نده چې ښه جامه به نه اغوندي اوښه خوراک به نه کوې هرڅه ښه کوه خودالله تعالى شکراداءکوه بلکې الله تعالى په دې باندې ډېرخوشحاله کیږي چې یوچاته الله تعالى نعمت ورکړی وي اودی یې اظهاروکړي دمثال په توګه خدای پاک ښه کالي درکړي دي بایدواغوستل شي ښه کوریې درکړی بایدپکې اوسیږي دښه خوراک توفیق یې درسروي خوره حلال اوداسې نور که سړی دشیطان له فریبونوڅخه غافل نشي نوپه روژه کې هم اصلاح دنفس راځي چې مونږخپل اندامونه په سمه لارباندې وکاروو نوبیابه الله تعالى په دلوړه باندې هم راته اجراکوي بیابه الله تعالى دروژې نیولوپه واسطه باندې زمونږدښمن شیطان مغلوبه کوي اوکله چې شیطان مغلوبه شي نودغه لوی مقام دی بیاالله تعالى زمونږپه عبادتونوکې کومک،مرسته اونصرت کوي چې داسې عبادات بیا الله تعالى ته دقبول وړ هم ګرځي

(c) ketabton.com: The Digital Library

دتوبې ایستلوفضائل

کله چې یوانسان خپلې ګناوې رایادکړي اوداخیرت لوري ته متوجې شي اوتوبه وباسي داشوق اوذوق به څرنګه پیداکیږي اوبیاچې کله توبه وباسي نوددې توبې ایستلونوموړي انسان ته څومره ګټې رسیږي داخیرت په ورځ یوه توبه کوونکي انسان په دې دنیاالله تعالی ته ژړلي وي الله تعالی ته ولاړ وي او تارې او سوري وهي او پښیمانتیا څرګندوي اوپه اخلاص یې توبه ایستلې وي څومره ګټه ورته کوي په دنیاکې دتوبې ایستلوذریعه داده چې سړی له نیکوخلکوسره په مجلسونوکې ګډون وکړي ځکه دهرمجلس اثرپه انسان باندې پریوزي چې دهغوی اذکار او عبادات ویني اوبیا خپل ګریوان ته سرټیټ کړي هرومرو دتوبې او نیکو اعمالو شوق او ذوق ورسره پیدا کیږي

لکه شاعرچې وایي:

صحبت صالح ترا صالح کند - صحبت طالح ترا طالح کند

نوکله چې داتوبه کوونکی انسان دالله تعالی لوري ته متوجې کیږي او دخپلو ګناهونو تصوروکړي نوله خپلوګناهونو څخه تائب شي ددې په اړه زه تاسې ته دیوڅوواقعاتویادونه کوم:

(c) ketabton.com: The Digital Library

حضرت حکیم ثنائی څرنګه دغوث مقام ته ورسید؟

دوخت لوی صوفي اودغزني داولیاء کرامومشهورولي حکیم ثنایي صاحب رحمه الله چې دوخت غوث دی داډېرمخکنی شخص تیرشوی دی تردې پورې چې ځینودسلوک خاوندانوداهم ویلي چې حضرت پیران پیرصاحب رحمه الله به هم دده مبارک زیارت ته راتللوشاه نقشبند رحمه الله هم دده زیارت ته راتلونوډېرمخکنی شخص دی نودې حکیم ثنایي صاحب خپله دخپل ځان دتوبې له پاره یوه وجه ذکرکړې حضرت حکیم ثنایي رحمه الله خپله شاعرؤدفارسي مثنوي لري نودی خپله کیسه کوي چې په غزني کې دلارې پرغاړه یو ملنګ ناست ؤهغه ملنګ به چای باندې کړی ؤ یوه نیم سړي ته به چای ورکولو کمه اندازه چای به یې ورکولواوهرسړي ته یې هم نه ورکولودی خاص دمقربومتصرفینو له جملې څخه ؤنوحکیم ثنایي صاحب وایي چې یوه ورځ زه اویودوه کسان په دې لاره باندې ورغلونومونږله دې ملنګ سره کیناستلو یوه ،یوه پیاله چای یې راکړ نوماته یې دچای راکولوپرمهال وویل چې واخله ویې څښه اې دیوانه(لیونیه) له همدغه ځایه چې ولاړونوپه لارې باندې فکرراسره پیداشوچې دغه ملنګ ولې ماته لیونی وویل زه خوپوغوره شاعراوادیب یم بلکې ټول خلک ماته داحترام په سترګه ګوري نودې ملنګ ماته څرنګه دلیوني نسبت وکړ نوبیرته له نیمایي لارې څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورو ګرځېدم دې ملنګ ته راغلم او ورته کیناستم نودغه ملنګ ته مې وویل چې تاماته دلیوني نسبت ولې وکړ؟ زه په څه وجه باندې لیونی یم او سره له دې چې ټول خلک زما احترام کوي او دعزت په سترګو راته ګوري ټول خلک زما په علمیت ادیبوالي او شاعرۍ باندې قائل دي اوته راته لیونی وایې نو دې ملنګ راته وویل چې تر دغه غټ لیونتوب تو بیا څېرته دی چې شپه او ورځ دبادشاهانو اوسردارانو په صفت باندې لګیایې اوهغه لوی بادشاه چې خدای جَلَّ جَلَالُهُ دی هغه درڅخه هېردی همدغه وخت چې ته يې دبادشاهانو او سردارانو په صفت تېروې دادې دالله جَلَّ جَلَالُهُ په ذکرباندې تېرولای تودنیا او اخیرت به دې برابرشوی و ته ددنیا اعزاز غواړې دبادشاهانو او سردارانو په دربارونو ګرځې اود هغوی صفتونه کوې او الله جَلَّ جَلَالُهُ درڅخه هېرشوی دی نو حکیم ثنایي رَحِمَهُ اللهُ وایي چې دملنګ دې یوې خبرې پرما باندې دومره زیات اثر وکړچې دټول وخت له پاره مې توبه ویستله چې زه به بیا دبادشاهانو او سردارانو په دربارونو باندې ونه ګرځم او اشعار به نور نه وایم توبه مې ویستله او الله جَلَّ جَلَالُهُ ته مې رجوع وکړه وګورئ اې مسلمانانو! دنیکو خلکو اثرات و ته چې بیا دنیکو خلکو دبیعت په برکت ډېر لوی مقام ته ورسیده همدارنګه دحضرت حبیب عجمي رَحِمَهُ اللهُ واقعه په مخکې په یوه مجلس کې ذکر شوېده په هغه کې هم دتوبې بیان شوی دی همدارنګه دعبدالقادر جیلاني رَحِمَهُ اللهُ ((پیران پیرصاحب)) دتوبې واقعه مخکې ذکر شوېده او همدارنګه هغه دوه صحابه کرام رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا چې درسول

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله صلی الله علیه وسلم له خبرې څخه یې سرغړونه کړې وه بیا دهغه یوه دتوبې خبره مخکې ذکرشوېده. که یوانسان دنیکو خلکو واقعات هم مطالعه کړي نو الله تعالی به دتوبې نصوحې توفیق ورپه برخه کړي الله تعالی دې موږ اوتاسې ټولو ته دنصوحې توبې توفیق راپه برخه کړي آمین ثم آمین.

وَآخِرُ دَعْوَانَا أَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالَى عَلَى خَيْرِ خَلْقِهِ وَنُورِ عَرْشِهِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ. (آمين)

تمت بالخير والتوفيق والحمدلله على ذلک والمنة. یوم الاربعاء.

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library